ISSN 1977-0898

Euroopa Liidu Teataja

C 356

Eestikeelne väljaanne

Teave ja teatised

56. aastakäik

5. detsember 2013

Teatis nr | Sisukord | Lehekülg

I *Resolutsioonid, soovitused ja arvamused*

RESOLUTSIOONID

Regioonide Komitee

Täiskogu 103. istungjärk 7.–9. oktoobril 2013

2013/C 356/01 Regioonide Komitee resolutsioon teemal „ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 19. istungjärk – ülemaailmse kliimamuutuse alase tegevuse edendamine” 1

ARVAMUSED

Regioonide Komitee

Täiskogu 103. istungjärk 7.–9. oktoobril 2013

2013/C 356/02 Regioonide Komitee arvamus teemal „Soovitused raha paremaks kasutamiseks” 3

2013/C 356/03 Regioonide Komitee arvamus teemal „Linna- ja maapiirkondade partnerlus ja valitsemine” 9

2013/C 356/04 Regioonide Komitee arvamus teemal „ELi 2014. aasta eelarve projekt” 15

2013/C 356/05 Regioonide Komitee arvamus teemal „Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste seisukohad kildagaasi, kinnisgaasi, põlevkiviõli ja kinnisõli (mittekonventsionaalsete süsivesinike) kasutamise kohta” 23

ET

Hind:
7 EUR

(Jätkub pöördel)

Teatis nr	Sisukord (jätkub)	Lehekülg
2013/C 356/06	Regioonide Komitee arvamus teemal „Roheline raamat keskkonda sattunud plastijäätmeid käsitleva Euroopa strateegia kohta”	30
2013/C 356/07	Regioonide Komitee arvamus teemal „Kliimamuutustega kohanemist käsitlev ELi strateegia”	37
2013/C 356/08	Regioonide Komitee arvamus teemal „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine”	43
2013/C 356/09	Regioonide Komitee arvamus teemal „ELi kosmosetööstuse poliitika”	49
2013/C 356/10	Regioonide Komitee arvamus teemal „„CARS 2020”: Euroopa konkurentsivõimelise ja jätkusuutliku autotööstuse tegevuskava”	55
2013/C 356/11	Regioonide Komitee arvamus teemal „ELi sotsiaalsete investeeringute pakett”	60
2013/C 356/12	Regioonide Komitee arvamus teemal „Tegevuskava „Ettevõtlus 2020””	68
2013/C 356/13	Regioonide Komitee arvamus teemal „Roheline raamat Euroopa majanduse pikaajalise rahastamise kohta”	75
2013/C 356/14	Regioonide Komitee arvamus teemal „Maapiirkondade jätkusuutlikkus”	80
2013/C 356/15	Regioonide Komitee arvamus teemal „Kohalike omavalitsuste mõjuvõimu suurendamine partnerriikides, et tõhustada valitsemistava ja saavutada paremaid arengualaseid tulemusi”	86
III	*Ettevalmistavad aktid*	
	REGIOONIDE KOMITEE	
	Täiskogu 103. istungjärk 7.–9. oktoobril 2013	
2013/C 356/16	Regioonide Komitee arvamus teemal „Neljas raudteepakett”	92
2013/C 356/17	Regioonide Komitee arvamus teemal „Üleeuroopalisi telekommunikatsioonivõrke hõlmavad suunised”	116
2013/C 356/18	Regioonide Komitee arvamus teemal „Direktiivi ettepanek mereala ruumilise planeerimise ja rannikuala integreeritud haldamise kohta”	124

ET

I

(Resolutsioonid, soovitused ja arvamused)

RESOLUTSIOONID

REGIOONIDE KOMITEE

TÄISKOGU 103. ISTUNGJÄRK 7.–9. OKTOOBRIL 2013

Regioonide Komitee resolutsioon teemal „ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 19. istungjärk – ülemaailmse kliimamuutuse alase tegevuse edendamine"

(2013/C 356/01)

REGIOONIDE KOMITEE

1. avaldab täielikku toetust ELi ühisele seisukohale ja kutsub kõiki raamkonventsiooni osaliste konverentsi 19. istungjärguga hõlmatud osalisi astuma vajalikke samme rahvusvahelise ja õiguslikult siduva kliimamuutuste kokkuleppe sõlmimise suunas. Kokkuleppe eesmärk on hoida globaalne soojenemine alla 2 °C, selle sõlmimine on kavandatud 2015. aastaks ja jõustumine 2020. aastaks;

2. kutsub läbirääkijaid üles uuesti teadvustama küsimuse kiireloomulisust ja tegutsema selle nimel, et uus kokkulepe oleks ambitsioonikam;

3. toonitab, et riikide valitsused ja EL suudavad oma eesmärgid täita vaid siis, kui selles osalevad aktiivselt kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused, keda kliimamuutused kõige otsesemalt mõjutavad ja kes vastutavad suures osas poliitika ellurakendamise eest; seepärast rõhutab komitee ka vajadust territoriaalselt piiritletud andmete järele kliimamuutuste mõju ja kohanemisstrateegiate kohta;

4. kutsub üles integreerima kliimamuutuste meetmed laiapõhjaliselt kõigisse valdkondadesse ja eelarvetesse kõigil valitsustasanditel ning tõstab esile, et paljud reformi vajavad valdkonnad, sh energia, põllumajandus, hooned, ruumiline planeerimine, jäätmed ja transport, kuuluvad kohalike ja piirkondlike omavalitsuste pädevusse;

5. seepärast palub rahvusvahelistel asutustel ja ELi delegatsioonidel anda kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele väljapaistev roll rahvusvahelistes läbirääkimistes kliimamuutuste üle ja sellealastes rakendusprotsessides ning tunnistada, et nad võivad läbirääkimistel täita vahendaja rolli;

6. tervitab ÜRO peasekretäri ettepanekut korraldada septembris 2014 maailma liidrite tippkohtumine kliimaküsimustes; usub, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasamine on tippkohtumise tõhususe huvides vajalik;

7. juhib tähelepanu asjaolule, et süsinikdioksiidi sisaldus atmosfääris on praegu ületamas kriitilist künnist 400 miljondikku, ja on väga mures ka nn gigatonni lõhe pärast meetmete vahel, mille rakendamise suhtes läbirääkijad kokku leppisid ja meetmete vahel, mis tuleb alles heaks kiita, et hoida globaalne soojenemine alla 2 °C;

8. tunnistab kliima modelleerimise ja heitkoguste vähendamisega seonduvat ebakindlust ning seepärast pooldab ettevaatusprintsiibi rakendamist kohanemispoliitikas, mis tähendab, et prognoositakse 2 °C ületava temperatuuri soojenemise mõju;

9. toetab täielikult lähenemisviisi käsitleda oodatavas 2015. aasta ÜRO kliimamuutuste kokkuleppes mitte üksnes kliimamuutuste leevendamist, vaid ka nendega kohanemist, ja toonitab nende ühtviisi prioriteetsena käsitamise olulisust;

10. ärgitab läbirääkijaid järgima lubadust eraldada Rohelisele Kliimafondile 100 miljardit dollarit ja muuta toimivaks kliimamuutustest põhjustatud kahju kontseptsioon (*loss and damage*), nagu lepiti kokku osaliste konverentsil 2012. aastal Dohas;

11. tervitab edasiliikumist metsanduses ja julgustab sellega jätkama, iseäranis raadamisest ja metsade seisundi halvenemisest tulenevate heitkoguste vähendamist käsitleva ÜRO programmi (REDD+) metodoloogiliste aspektide osas; samuti märgib, et selles valdkonnas tuleb vastavalt suurendada rahastamisvõimalusi;

12. rõhutab maakasutuse, selle muutuse ja metsanduse sektori (LULUCF) otsustavat tähtsust kliimamuutuse mõju leevendamisel, ent peab kindlalt vajalikuks võtta arvesse maapiirkondade jätkusuutlikku arengut ja toiduga kindlustatust eeskätt arengumaades;

13. kordab, et õiglase kokkuleppe tagamiseks on esmatähtis arendada vastupidavust kliimamuutustele, iseäranis maailma kõige haavatavamates piirkondades ja ühiskonna kõige haavatavamate liikmete hulgas;

14. palub tulevased heitkoguste vähendamise mahud ja kõik muud leevendusmeetmed jagada õiglaselt kogu rahvusvahelises kogukonnas, võttes nõuetekohaselt arvesse riikide ja piirkondade suutlikkuse ja lähtepositsioonide erinevusi;

15. kutsub sellega seoses üles viima läbi ELi heitkogustega kauplemise süsteemi ulatusliku reformi;

16. juhib tähelepanu pakilisele vajadusele ergutada sünergia loomist kohanemis- ja leevendusmeetmete vahel, jagades saadud õppetunde ja häid tavasid, edendades teadusuuringuid ja innovatsiooni ning poliitika koordineerimist;

17. rõhutab, et EL on näidanud CO_2-heite SKP kasvust lahutamise võimalikkust; kordab, et EL peab ka edaspidi eeskuju andma ja saavutama ambitsioonikad ja siduvad eesmärgid, nt CO_2-heite vähendamise, taastuvenergia ja energiatõhususe valdkonnas;

18. toonitab nende Euroopa linnade ja piirkondade pingutusi, kes on vastu võtnud kohalikud või piirkondlikud kliima- ja energiastrateegiad või -algatused, millega on võimalik seada riigi tasandil kõrgemaid eesmärke, nt Euroopa roheline pealinn või linnapeade pakt, mille allkirjastanud omavalitsused kohustuvad alandama oma CO_2 heitkoguseid 2020. aastaks rohkem kui 20 % võrra;

19. kutsub üles tunnustama linnade ja piirkondade pingutusi ja lisama need MRV (mõõtmine, aruandlus ja kontroll) arvestussätetesse;

20. soovib, et kogu maailmas jagataks rohkem teavet, ja kinnitab oma pühendumist vastastikuse mõistmise memorandumile, mille komitee allkirjastas ÜRO keskkonnaprogrammiga, et edendada sünergiat eri valitsemistasandite vahel ja parandada mitmepoolsete keskkonnakokkulepete rakendamist; kordab selles kontekstis ka oma pühendumist USA linnapeade konverentsiga sõlmitud vastastikuse mõistmise memorandumile ja tulevasele kokkuleppele Hiina linnapeadega;

21. soovib, et ELi tulevastes strateegiates kasutataks võimalusi, mida pakub mitmepoolne detsentraliseeritud koostöö kolmandate riikidega, ja juhib tähelepanu konkreetsetele vahenditele, mis komitee on välja töötanud sellise koostöö hõlbustamiseks;

22. soovib, et ELi eri finantsinstrumentides, sh Euroopa arengupoliitikas arvestataks täiel määral kliimakriteeriumidega;

23. juhib tähelepanu asjaolule, et Cancúni kokkuleppes omistati riigist madalama tasandi valitsustele ja kohalikele omavalitsustele suurem tähtsus, kordab ka oma üleskutset kasutada ülemaailmses keskkonnapoliitikas mitmetasandilise valitsemise lähenemisviisi; seepärast kutsub ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osalisi üles võtma selget kohustust kaasata riigist madalama tasandi valitsused ja kohalikud omavalitsused ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni otsuste rakendamisse ja neid selles toetada, järgides bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni otsust X/22;

24. teeb Regioonide Komitee presidendile ülesandeks esitada käesolev resolutsioon Euroopa Parlamendi presidendile, Euroopa Ülemkogu eesistujale, Euroopa Komisjoni presidendile, Euroopa Liidu Nõukogu eesistujariigile Leedule ning ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni sekretariaadile.

Brüssel, 9. oktoober 2013

Regioonide Komitee
president
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

ARVAMUSED

REGIOONIDE KOMITEE

TÄISKOGU 103. ISTUNGJÄRK 7.–9. OKTOOBRIL 2013

Regioonide Komitee arvamus teemal „Soovitused raha paremaks kasutamiseks”

(2013/C 356/02)

REGIOONIDE KOMITEE

— rõhutab, kui olulised on kohaliku ja piirkondliku tasandi eelarved avaliku sektori kulutustes Euroopa Liidus. Sellega seoses lei komitee, et ühtekuuluvuspoliitika eraldisi tuleks käsitada pigem investeeringutena, mitte tavaliste avaliku sektori kulutustena;

— leiab, et raha paremaks kasutamiseks ei piisa vahendite eraldamise tõhususe ja mõjususe parandamisest, vaid vaja on arvestada piirkondlike erinevuste ja takistustega, mis võivad teatud piirkondades majanduskasvu raskemaks muuta, analüüsida nende mõju kulutustele ning otsida viise, kuidas vähendada nende tagajärgi ühtekuuluvuspoliitikas;

— rõhutab, et mitmetasandiline valitsemine ja koostöö eri haldustasandite vahel on vahendite parema kasutamise jaoks väga tähtis, et saavutada strateegia „Euroopa 2020” eesmärgid;

— kordab, et eeltingimusi tuleb kohaldada vaid neile valdkondadele, mis on otseselt seotud ühtekuuluvuspoliitika elluviimisega, ning oluline on vältida ühtekuuluvuspoliitika koormamist ülesannetega, mis sellesse poliitikasse ei kuulu ja suurendavad vaid halduskoormust;

— väljendab kooskõlas Euroopa Parlamendi seisukohaga taas oma kindlat vastuseisu makromajanduslike tingimuste kehtestamisele;

— avaldab kahetsust nõukogu pealekäimise pärast luua tulemusreserv ja kordab selle asemel ettepanekut luua paindlikkusreserv, mida rahastatakse automaatse kulukohustustest vabastamise vahenditest;

— soovitab juhtimise lihtsustamise võimalike mehhanismidena menetluste ühtlustamist ja dokumentide standardimist, ühiste IT-vahendite kasutamist ning ühtsete kontaktpunktide tõhusat kasutuselevõttu, millega välditakse formaalseid menetlusi sama haldusasutuse eri osakondade vahel.

Raportöör	Alberto NÚÑEZ FEIJÓO (ES/EPP), Galicia autonoomse piirkonna valitsuse juht
Viitedokument	

I **POLIITILISED SOOVITUSED**

REGIOONIDE KOMITEE

Ühtekuuluvuspoliitika ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste eelarvete roll

1. rõhutab, kui oluline on ühtekuuluvuspoliitika praeguseni olnud Euroopa Liidu piirkondade üksteisele lähenemise protsessis, ning juhib tähelepanu selle jätkuvale tähtsusele tulevikus, sest see on töökohtade loomise, majanduskasvu edendamise ning sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvusega tegelemise üks tugisammas, andes seeläbi oma panuse strateegia „Euroopa 2020" eesmärkide saavutamisse. Struktuurifondide vahendid moodustavad kuues liikmesriigis üle 60 % kõigist avaliku sektori investeeringutest ning seitsmes liikmesriigis jääb see osakaal 30 % ja 60 % vahele;

2. rõhutab, kui olulised on kohaliku ja piirkondliku tasandi eelarved avaliku sektori kulutustes Euroopa Liidus. Need moodustasid 2011. aastal 16,7 % SKPst ja 34 % kogu Euroopa Liidu avaliku sektori kulutustest. Neis eelarvetes paistavad eriti silma otseinvesteeringud, mis on majanduse kiire elavdamise oluline tegur. Sellega seoses leiab komitee, et ühtekuuluvuspoliitika eraldisi tuleks käsitada pigem investeeringutena, mitte tavaliste avaliku sektori kulutustena;

Üldised aspektid, mis võivad aidata raha paremini kasutada

3. leiab, et raha paremaks kasutamiseks ei piisa vahendite eraldamise tõhususe ja mõjususe parandamisest, vaid vaja on arvestada piirkondlike erinevuste ja takistustega, mis võivad teatud piirkondades majanduskasvu raskemaks muuta, analüüsida nende mõju kulutustele ning otsida viise, kuidas vähendada nende tagajärgi ühtekuuluvuspoliitikas;

4. soovitab koondada ELi-poolse rahastamisega pakutavad vahendid valdkondadesse, millel on piirkonnas suurim strateegiline tähtsus, eeskätt teadmiste, hariduse, teaduse ja innovatsiooni valdkonnas, millel on võimendav mõju piirkondade ülejäänud majandusele;

5. peab avalikke investeeringuid kõigi valitsemistasandite ühiseks kohustuseks ning väljendab heameelt soovituse eelnõu üle tõhusate avalike investeeringute aluspõhimõtete kohta, mille on esitanud OECD [1]. Komitee kutsub üles võtma kõnealused põhimõtted vastu Euroopa Liidu tasandil ning teeb ettepaneku jälgida korrapäraselt nende kohaldamist Regioonide Komitee koostatud mitmetasandilise valitsemise näitajate abil;

Algatuste kooskõlastamine

6. kiidab heaks ühise strateegilise raamistiku tervikliku lähenemisviisi uuel programmitöö perioodil, mis liidab kokku kõik piirkondade tarbeks eraldatud vahendid, kuid juhib tähelepanu sellele, et algatusi on raske omavahel kooskõlastada, kuna ühissätteid käsitlevas määruse ettepanekutes esitatud temaatilised eesmärgid on EAFRD ja EMKF jaoks sätestatud kuuest prioriteedist erinevad;

7. meenutab taas ühtekuuluvuspoliitika ja strateegia „Euroopa 2020" vahelisi seoseid ning üleilmsete konkurentsivõime ja tööhõive suurendamise eesmärkide jätkuvat asjakohasust (jätkusuutlik majanduskasv, tööhõive ja heaolu on jätkuvalt väga tähtsad). Sellega seoses on oluline tõuge, mille ühtekuuluvuspoliitika on andnud teadus- ja arendustegevusele, innovatsioonile ja teadmistele, mis on aidanud välja töötada uuenduslikke projekte, suurendades ELi lisaväärtust ning juhtides tähelepanu sellele, kui oluline on kooskõlastada ühtekuuluvuspoliitika rahastamise mehhanismid ja programmid innovatsiooni- ja teaduspoliitikaga;

8. meenutab, et oluline on ühtekuuluvuspoliitika kohaldamisel saadud tulemuste jälgimine, et mõõta nende mõju. Kõik meetmed peavad olema vastavalt tulemuskriteeriumidele mõõdetavad ja analüüsitavad, et hinnata nende panust kohalikku ja piirkondlikku arengusse. Samuti võimaldab eesmärkidel ja mitte abikõlblikkusnõuetel põhinev käsitlusviis valida piirkondadel paremini mehhanisme ja meetmeid ning kohandada neid oma vajadustega;

[1] Vt OECD dokument GOV/TDPC/(2013)3. Need põhimõtted hõlmavad muu hulgas järgmist: eri piirkondadele kohandatud tervikliku strateegia kasutamine; tõhusate keskvalitsuse ja riigist madalama tasandi valitsuste vahelise kooskõlastamise vahendite vastuvõtmine; riigist madalama tasandi valitsuste vaheline kooskõlastamine investeeringute tegemiseks kõige asjakohasemal tasandil; avalike investeeringute pikaajalise mõju ja nendega kaasnevate pikaajaliste ohtude eelhindamine; sidusrühmade kaasamine investeerimistsükli kõikidesse etappidesse; erasektori ja finantsasutuste mobiliseerimine rahastamisallikate mitmekesistamiseks ja suutlikkuse tugevdamiseks; avalikesse investeeringutesse kaasatud inimeste ja asutuste suutlikkuse suurendamine; keskendumine tulemustele ja õppimise edendamisele; investeeringutega taotletavatele eesmärkidele kohandatud maksuraamistiku väljatöötamine; kõigil valitsemistasanditel range ja läbipaistva finantsjuhtimise nõudmine; riigihanke läbipaistvus ja arukas kasutamine; kõigil valitsemistasanditel kvaliteetse ja järjepideva õigusliku raamistiku edendamine.

Valitsemine ja detsentraliseerimine

9. rõhutab, et mitmetasandiline valitsemine ja koostöö eri haldustasandite vahel on vahendite parema kasutamise jaoks väga tähtis, et saavutada strateegia „Euroopa 2020" eesmärgid. Sellega seoses väljendab komitee heameelt, et ühise strateegilise raamistiku horisontaalsete põhimõtete seas on mitmetasandiline valitsemine ja partnerluspõhimõte, ning kohustub esitama märkusi komisjoni koostatava Euroopa käitumisjuhendi eelnõu kohta, mis on sätestatud ühissätteid käsitleva määruse artikli 5 lõikes 3, et soodustada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste, majandus- ja sotsiaalpartnerite ning kodanikuühiskonna esindusorganisatsioonide aktiivset osalemist kavandamistsükli kõigis etappides;

10. kordab, et kõrgem detsentraliseerituse tase detsentraliseeritud planeerimisel ja rakendamisel on palju tõhusam nii kulutuste kui ka teenuste kvaliteedi osas, kuna see tasand on kodanikele kõige lähemal. Samuti pakub see olulisi eeliseid vajaduste ja nõudmiste kindlaksmääramisel ja samuti selliste meetmete väljatöötamisel, mis on mõeldud jätkusuutliku ja konkurentsivõimelise majanduskasvu edendamiseks, samuti tugevdab see kohalikku autonoomiat ja demokraatiat;

11. leiab, et kohalike ja piirkondlike asutuste kaudu teostataval detsentraliseerimisel on oluline roll Euroopa piirkondade vahelise majandusliku ja sotsiaalse ebavõrdsuse vähendamisel, aidates seeläbi leevendada inimeste vaestest maapiirkondadest suurtesse linnakeskustesse lahkumise negatiivset mõju ja vähendada tööturgu nõrgestavat, ühest liikmesriigist teise toimuvat väljarännet. Komitee juhib tähelepanu sellele, et investeeringute eelnev pikaajaline ja iga-aastane planeerimine ja kujundamine piirkondades on väga oluline, et jõuda suunatud ja tõhusate investeeringuteni. Alt üles lähenemisviisil on otsustav tähtsus riiklike investeerimisprogrammide ja arengukavade paremal planeerimisel;

12. märgib, et Euroopa Liidus tehtavate kulutuste lisaväärtus sõltub iga piirkonna konkreetsetest takistustest ja seepärast ei ole võimalik luua ühtset strateegiat, mida saaks üldiselt kohaldada kõigile piirkondadele. Seega on programmitöö perioodil vältimatult vajalik õigusraamistiku teatud paindlikkus;

13. leiab, et taotletavate eesmärkide saavutamiseks piirkondadevahelistest erinevustest hoolimata on hädavajalik kohalike ja piirkondlike omavalitsuste aktiivne osalemine vahendite kasutamises 2014.–2020. aasta perioodil alates seda reguleeriva õigusraamistiku väljatöötamisest kuni meetmete elluviimiseni;

14. soovitab detsentraliseerida meetmete operatiivse haldamise kohalikule ja piirkondlikule tasandile, mis parandab fondide omavahelist kooskõla ja täiendavust ning tagab nn alt ülespoole suunatud lähenemisviisi, mis põhineb iga piirkonna vajadustel ja oludel. Lisaks määratakse selle detsentraliseerimisega kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele, kes vastutavad algatuste elluviimise eest, igale rakenduskavades osalevale asutustele kuuluvad ülesanded;

Subsidiaarsuse põhimõtte kohaldamine

15. tõdeb, et Lissaboni lepinguga tugevdati subsidiaarsuse põhimõtet, ning kordab, et tuleb säilitada ja jätkuvalt arendada ühtekuuluvuspoliitika subsidiaarsusel põhinevat lähenemisviisi, et tugevdada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli struktuurimeetmete olelusringi kõigis etappides;

16. pooldab subsidiaarsuse põhimõtte kasutamist koos proportsionaalsuse põhimõttega ja seda mitte ainult suurema tõhususe pärast: näiteks tuleb praegune detsentraliseeritud süsteem säilitada või seda isegi tugevdada rakenduskavade väljatöötamisel, nii et ELi ühtekuuluvuspoliitika elluviimisel saaks innustust kohalik ja piirkondlik autonoomia. See aitab luua iga piirkonna vajadustele ja prioriteetidele paremini kohandatud programmitöö;

17. leiab, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel peab konkreetses piirkonnas käivitatavates programmides ja algatustes olema maksimumpädevus, et saavutada tõeline integreeritud, piirkondadele suunatud lähenemisviis, sest nemad on ELi tasandil fondide eest vastutajatele kõige sobivamad partnerid ja need, kes suudavad üksteisega ühendada Euroopa, riigi, piirkonna ja kohalikke algatusi;

Tingimustele vastavus ja ühtekuuluvuspoliitika

18. kordab, et eeltingimusi tuleb kohaldada vaid neile valdkondadele, mis on otseselt seotud ühtekuuluvuspoliitika elluviimisega, ning oluline on vältida ühtekuuluvuspoliitika koormamist ülesannetega, mis sellesse poliitikasse ei kuulu ja suurendavad vaid halduskoormust;

19. tuletab meelde Regioonide Komitee seisukohta seoses 2014.–2020. aasta ühtekuuluvuse programmitöö perioodi üldmääruse eelnõuga, milles rõhutatakse, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused ei vastuta enamasti majandusjuhtimise eesmärkide täitmise eest. Seepärast muudaks riigi tasandil makromajanduslike tingimuste kohaldamine ühtekuuluvuspoliitika ebaõiglasemaks ning tekitaks ebakindlust tulevaste uute projektide rahastamise osas;

20. väljendab kooskõlas Euroopa Parlamendi seisukohaga taas oma kindlat vastuseisu makromajanduslike tingimuste kehtestamisele;

Järelevalvemehhanismid

21. pooldab kvalitatiivsete ja kvantitatiivsete tulemusnäitajate kasutamisel diferentseeritud lähenemisviisi. Näitajad peavad olema asjakohased ja neid tuleb nõuetekohaselt valida, suunates need projektide tulemustele ja pikaajalisele kasule, mitte teoreetilistele oletustele, eesmärgiga ühtlustada ELi tasandil fondide tegevuse tulemuste hindamise kriteeriume;

22. väljendab oma selget toetust hindamissüsteemile, mis võimaldab pidevalt parandada strateegiate ja menetluste kvaliteeti, ning soovitab edendada kogemuste ja heade tavade vahetust riigi tasandi ja piirkondlike asutuste vahel kogu Euroopas. Selle eesmärgi saavutamiseks soovitab komitee luua tervikliku andmebaasi parimate tavade ja parimate tehnoloogiate kohta, mida rahastatakse ükskõik millisest ühise strateegilise raamistiku fondist;

Reservid

23. avaldab kahetsust nõukogu pealekäimise pärast luua tulemusreserv. Kordab selle asemel ettepanekut luua paindlikkusreserv, mida rahastatakse automaatse kulukohustustest vabastamise vahenditest, selleks et poliitika eest vastutajad saaksid suunata strateegiat keskpikas perspektiivis, soodustades seeläbi algselt igale rakenduskavale eraldatud raha kulutamist;

Terviklikud piirkondlikud investeeringud

24. leiab, et võimalus kujundada ja rakendada strateegiaid terviklike piirkondlike investeeringute abil, mis võimaldavad võtta ühest või mitmest suunast või programmist rahastatavaid valdkonnaüleseid meetmeid, aitab kaasa sellele, et valitud projektidel oleks suurem tegelik mõju piirkonnale, kus neid ellu viiakse, samal ajal kui fondidele antakse suurem lisaväärtus, suurendades seega kasutatavate vahendite tõhusust;

Programmide juhtimine

25. toetab mõtet viia omavahel kooskõlla rahastamisvahendid ja toetused kui täiendavad mehhanismid, mis aitavad kaasa tasakaalustatud piirkondlikule arengule ja arukale majanduskasvule. Nende asjakohaselt kombineeritud kasutus peab olema põhielement, millele toetuvad investeerimismeetmed perioodil 2014–2020. Samal seisukohal oli ka Euroopa Poliitikauuringute Keskus Euroopa Parlamendile esitatud aruandes, milles leitakse, et uuenduslikud rahastamisvahendid ei tohiks asendada toetusi ja on sobivad vaid kasumlikele projektidele;

26. leiab, et mitmeaastaste finantsraamistike rakendamise ajal kerkivad esile elemendid, mis võivad muuta algseid eesmärke ja prioriteete. Kuigi sagedased ümberplaneerimised ei ole soovitavad, tuleks seepärast siiski muuta paindlikumaks võimalus osa programmide vahenditest ümber jaotada. Ümberjaotamisel tuleb igal juhul arvestada algsete eesmärkidega ja see peab toimuma teatud protsendi ulatuses, mis ei mõjuta märkimisväärselt eesmärkide saavutamist ja mis samal ajal võimaldab kohandada neid asjaomase piirkonna uute oludega;

Lihtsustamine

27. leiab, et hoolimata sellest, et kohaldamisnõudeid ja finantskontrolli eeskirju on karmistatud, ei ole ellu viidud 2007.–2013. aasta perioodil välja kuulutatud lihtsustusi. Pigem vastupidi, on tehtud ebaproportsionaalseid kulutusi. Seepärast kordab komitee vajadust ka tegelikult halduskoormust vähendada, keskendudes eelkõige programmide juhtimisele. Lihtsustamine peab toimuma alates komisjonist kuni võimalike toetusesaajateni, kooskõlas meetmete järelevalve ja kontrolli ning toetusesaajate garantiide järgimise hädavajalike nõuetega;

28. on veendunud, et olulise mõju tagamiseks programmide juhtimisele peavad kõigi ELi tasandil võetavate lihtsustamismeetmetega kaasas käima tõelised lihtsustamismeetmed ka riigi, piirkonna ja kohaliku omavalitsuse tasandil vastavalt iga haldusasutuse pädevusvaldkonnale;

29. soovitab juhtimise lihtsustamise võimalike mehhanismidena menetluste ühtlustamist ja dokumentide standardimist, ühiste IT-vahendite kasutamist ning ühtsete kontaktpunktide tõhusat kasutuselevõttu, millega välditakse formaalseid menetlusi sama haldusasutuse eri osakondade vahel;

30. soovitab edendada e-valitsuse üldist kasutust, mis võib olla oluline element vahendite kasutamisel ning suhtlusel toetusesaajate ehk rikkuse loomise tõeliste edendajate ja eri algatuste haldajate vahel;

31. soovitab standardkulude alternatiivi kui kulutuste heakskiitmise ja põhjendamise viisi, mis tekitab vähem halduskoormust ega muuda eesmärke, mida algatustega soovitakse saavutada;

32. kordab, et ka teisi bürokraatlikke menetlusi on võimalik vähendada lihtsustatud aruannete ja kontrollide abil, millega mõõta edusamme, kinnitada järelevalve- ja kontrollimenetluste usaldusväärsust ning auditeerida programme;

33. meenutab ühe rahastajaga programmide kasulikkust, sest need on võimaldanud lihtsustada integreeritud programmide heakskiitmise ja kontrollimise menetlusi, ning juhib tähelepanu mitmel fondil põhinevate rakenduskavade eelistele. Need võimaldavad maksimeerida ELi tegevuse positiivset mõju piirkondades, kasutades integreeritult ära eri arengualaste vahendite loodud võimalusi;

34. märgib, et üks potentsiaalne konfliktikoht fondide juhtimisel on ELi eeskirjade ülevõtmine liikmesriikide seadustesse. Seepärast kutsub komitee pädevaid ametiasutusi näitama eeskirjade väljatöötamisel üles maksimaalset rangust, eelkõige nende eeskirjade puhul, mis avaldavad programmidele horisontaalset mõju, nagu hankelepingute sõlmimine või toetused;

35. leiab, et ühtekuuluvuspoliitika tihedate seoste tõttu riigiabi ja üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid reguleerivate ELi eeskirjadega tuleb igasuguste reformide puhul pöörata eriti suurt tähelepanu rahastamismehhanismide omavahelisele sobivusele ega tohi programmide juhtimisele lisada täiendavat halduskoormust;

36. kordab, et tuleks luua selge raamistik riigiabi eeskirjade kohaldamiseks rahastamisvahenditele ning avaliku ja erasektori partnerlusele, et vältida projektide elluviimise seiskumist või viivitusi;

37. teeb ettepaneku kasutada ära komisjoni tehtavaid lihtsustusi, millega piiratakse abikõlblikkuse kriteeriumide arvu teatud algatustes. Seepärast pooldab komitee seda, et projektide valimise protsessi viia sisse näitajad, mis võimaldavad analüüsida nii asjaomase investeeringu mõju kui ka projektide küpsuse astet. Seeläbi saavutatakse vahendite tõhusam eraldamine, seatakse esmatähtsaks vahendid, mille lisaväärtus on suurem ja mille mõju majandusele on tunda varem. Pikaajaliste investeeringute edu jaoks on otsustava tähtsusega kohalike omavalitsuste haldussuutlikkuse suurendamine, eriti kui nad on projektide lõppkasusaajad, seoses riigihangete ja tehnilise järelevalve ning investeerimisetapile järgneva varade juhtimisega;

Rahastamise alternatiivid

38. soovitab vastutavatel ametiasutustel kasutada projektide erasektorist kaasrahastamise võimalust, sest see on ühtekuuluvuspoliitika jaoks üks täiendav alternatiiv avaliku sektori üha enam piiratud vahendite kontekstis. See annab kõnealusele poliitikale kindlasti lisaväärtust juurde. Sellega seoses võiksid avaliku ja erasektori partnerluse mudeleid olla üks vahend, mida uuel programmitöö perioodil arendada. Lisaks sellele aitab majandusarenguprojektide erasektori poolne kaasrahastamine tagada taoliste meetmete asjakohasuse ning ettevõtete pühendumuse käivitatud algatustele ja vastutuse nende eest;

39. mainib, et sellega seoses võib olulist rolli etendada Euroopa Investeerimispank, ning märgib ära täiendavad võimalused, mis tekivad raamlaenude ja struktuuriprogrammide laenudega;

40. märgib sarnaselt varasemates arvamustes esitatule, et tuleb kaaluda võimalust anda välja võlakirju selliste oluliste projektide rahastamiseks, mille kasumlikkus tekib keskpikas perspektiivis;

Rahastamisvahendid

41. tunnistab rahastamisvahendite toimimise probleeme käesoleval perioodil, sedastades eelkõige rahastamisvahendiga JESSICA seonduvaid linnade ja linnapiirkondade mureküsimusi ja erivajadusi, mis on tekkinud programmijuhtimise asutuste ja kohalike omavalitsuste vaheliste pingete tagajärjel. Seepärast kordab komitee, et ühtekuuluvuspoliitika rakendamisel on asjakohastes valdkondades vaja võimaldada laenudel põhinevate rahastamisvahendite kasutamine, sest need avaldavad võimendavat mõju ja suurendavad algatuste tõhusust ning nendega kaasneb kohaliku ja piirkondliku tasandi eelarvete jaoks väiksem koormus. Komitee soovitab sellega seoses arvestada muu hulgas ka arengupankade osalemisega;

Eeskirjade tagasiulatuv jõud

42. taunib tava kehtestada tagasiulatuva jõuga eeskirju ning leiab, et neid tuleks tulevikus vältida, sest need muudavad juhtimise raskemaks ja loovad õiguslikku ebakindlust. Komitee kutsub üles uurima proportsionaalsuse põhimõtte sellist kohaldamist, mis viiks kontrollinõuded kooskõlla struktuurifondidest kaasrahastatud projektide suurusega;

Kontrolli proportsionaalsus

43. leiab, et võimalus sõlmida nn usalduslepingud Euroopa Komisjoni ja piirkondade vahel võib ära hoida auditimenetluste dubleerimist, olles kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega;

44. leiab, et on vaja konkreetselt tegeleda ELi tasandi eeskirjade väljatöötamisega mitmel fondil põhinevate või mitme programmiga seotud projektide juhtimis- ja kontrollimehhanismide kohta, et vältida haldusmenetluste dubleerimist, mis võib nende kasutust pärssida; eelkõige puudutab see ainsa vastutava asutuse määramist, üldist vastutust ja terviklikke auditeid. Sellega seoses väljendab komitee soovi esitada oma seisukohad uute mitmel fondil põhinevate projektide rakendamissuuniste kohta;

45. märgib, et projektide juhtimise eest vastutavad ametiasutused peavad selgelt tunnetama Euroopa Liidu poolt piirkondadele antavate täiendavate vahendite panust, ning soovitab neil seega kohandada oma organisatsiooni nii, et oleks tagatud organisatsiooniline struktuur, mis on piisav ja asjakohane kõnealuste vahendite optimaalseks kasutamiseks.

Brüssel, 8. oktoober 2013

Regioonide Komitee
president
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regioonide Komitee arvamus teemal „Linna- ja maapiirkondade partnerlus ja valitsemine”

(2013/C 356/03)

REGIOONIDE KOMITEE

— tunnistab, et on teatud arv õiguslikke, haldus-, maksu- ja finantstakistusi, mis pärsivad linna- ja maapiirkondade partnerluste loomist ja elujõulist toimimist. Need takistused tuleb kindlaks teha ja kõrvaldada, et tagada õigus- ja finantsraamistik partnerluste arendamiseks;

— soovitab liikmesriikide haldusasutustel kasutada uusi territoriaalse arengu vahendeid, mida EL pakub regionaal- ja maaelu arengu poliitika raames: integreeritud territoriaalsed investeeringud, kogukonna juhitud kohalik areng, üldised toetused ja mitmest fondist rahastamise lähenemisviis;

— rõhutab, et mis puutub rahastamise saamise tingimustesse, siis tuleb tunnistada funktsionaalseid piirkondi ning samas integreerida ELi regionaalpoliitika ja ühise põllumajanduspoliitika raames kättesaadavad rahastamisallikad;

— leiab, et on hädavajalik parandada andmete kogumist funktsionaalsete piirkondade tasandil. See võimaldaks luua andmebaasi, mis võimaldaks poliitikakujundajatel teha territoriaalse planeerimise osas teadlikke otsuseid kooskõlas meetmete proportsionaalsuse põhimõttega;

— rõhutab linna- ja maapiirkondade partnerluste piiriüleseid aspekte ning seda, kuidas komisjoni kavandatud rahastamisvahendeid kasutatakse või ei kasutata, et edendada linna- ja maapiirkondade piiriüleste ühenduste majandusliku arengu potentsiaali;

— rõhutab vajadust kaasata erasektor ja sotsiaalmajanduse sektor, mis saavad mõlemad anda kasuliku panuse seoses tulemuskriteeriumide, ettevõtlus- ja innovatsioonisuutlikkuse ning võimaluste ärakasutamise ja kogukondade kaasamisega, kuid eelkõige seoses kapitali ligimeelitamise ning avaliku ja erasektori partnerluste loomisega.

Raportöör	Romeo STAVARACHE (RO/ALDE), Bacău linnapea
Viitedokument	

I **POLIITILISED SOOVITUSED**

REGIOONIDE KOMITEE

Linna- ja maapiirkondade partnerlust puudutavad märkused

1. Linna- ja maapiirkondi seovad nii demograafilised ja majanduslikud aspektid kui ka avalikele teenustele juurdepääsu võimaldav taristu. Kõigi valitsemistasandite poliitilised otsustajad peaksid pöörama erilist tähelepanu linna- ja maapiirkondade vahelistele seostele, mis tulenevad sellistest aspektidest nagu kaubavedu, liikumine töökoha ja kodu vahel, haridus- ja tervishoiuteenused, vee- ja jäätmekäitlus, ettevõtlus, loodusvaradele juurdepääs ning samuti vaba aja veetmine ja kultuur. See, kuidas neid seoseid hallatakse, avaldab mõju funktsionaalsete piirkondade majanduslikule ja sotsiaalsele arengule ning seega ka seal elavate inimeste elukvaliteedile.

2. Puudulik koordineerimine linna ja seda ümbritseva piirkonna suhetes viib sageli hälveteni nii linna kui ka ümbritseva piirkonna elus. Sellise vastastikuse sõltuvuse arvestamine ja mõistmine saab aidata lahendada linna- ja maapiirkondade ees seisvaid probleeme. Oleks kasulik, kui mõlemal poolel edendataks funktsionaalsete seoste ja vastastikuste sõltuvuste mõistmist.

3. Linna- ja maapiirkondade parimate valitsemismudelite loomiseks on vaja mõista nendevahelisi seoseid ning määrata kindlaks linna- ja maapiirkondade ees seisvad väljakutsed. Kõigile sobiv ühesugune lähenemisviis tuleb kohe alguses välistada.

4. Väljakutsed linna- ja maapiirkondade partnerluste rakendamisel hõlmavad näiteks järgmisi aspekte: elanikkonna vähenemine, eelkõige isoleeritud piirkondades, keskkonnasäästlikkus ja maakohtade säilitamine, tingimusteta juurdepääs loodus- ja kultuurivaradele, avalikele teenustele ja tarbekaupadele, linnapiirkondade laiendamine maapiirkondade arvelt, majanduslangus, piirkondade konkurentsivõime, piirkondadevahelised ühendused, poliitikameetmete tõhusus ja välisrahastamise võimaluste kasutamine.

5. Väljakutsete mitmekesisus väljendub ka linna- ja maapiirkondade partnerlustele seatud eesmärkides: majandusareng, integreeritud ühine planeerimine, sünergiate kasutamine, piirkondliku konkurentsivõime tugevdamine, mastaabisäästu saavutamine ühise teenuseosutamise kaudu, ühise kaitsetegevuse ja strateegilise koostöö edendamine kõigil aladel eesmärgiga pääseda ligi avaliku või erasektori rahastamisvahenditele jne.

6. Funktsionaalseid maa- ja linnapiirkondi on võimalik moodustada piirkondadevaheliste majanduslike, sotsiaalsete ja keskkonnaalaste seoste alusel. Sellised piirkonnad on vajalikud, kuna linnade ja omavalitsuste arengupoliitika aluseks olev traditsiooniline kontseptsioon on piiratud halduspiiridega ega vasta sotsiaal-majanduslikule olukorrale kohapeal.

7. Funktsionaalse piirkonna üldine määratlus, mida kasutab Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon (OECD), on järgmine: funktsionaalne piirkond on geograafiline ruum, mille piirid ei vasta tavaliselt omavalitsuste halduspiiridele ning millel on teatud territoriaalne vastastikune sõltuvus (funktsioon), mis võib vajada teatud vormis valitsemist.

8. Linna- ja maapiirkondade partnerlusi iseloomustab geomeetriline paindlikkus. See paindlikkus tuleneb 1) partnerluse eesmärgist, mis võib keskenduda ühele või mitmele valdkonnale, 2) otstarbest – ühe projekti juhtimine või funktsionaalse piirkonna integreeritud haldamine, ning 3) valitud valitsemismudelist – kas suunaga ülevalt alla või alt üles.

9. Kogemus näitab, et lähenemisviisid ja probleemid on piirkonniti ja riigiti erinevad. Teatud juhtudel on riiklikud haldusasutused loonud linna- ja maapiirkondade ametliku koostööraamistiku, samas kui teistes on selline raamistik paindlikum. See mitmekesisus on ELi jaoks tõeline eelis, pakkudes võimalusi uurimiseks ja innovatsiooniks ning hulgaliselt mudeleid ja tavasid.

10. Olenemata kontekstist on eduka koostöö puhul ühine määrav tegur partneritevaheline dialoog ja usaldus ning samuti asjaomase piirkonna ühiste vajaduste tunnistamine ja nendega tegelemine.

11. Usalduse puudumine kohalike partnerite vahel (horisontaalne) või eri valitsemistasandite asutuste vahel (vertikaalne) võib olla kahjulik ning aeglustab koostööprotsessi üldiselt. Kõik poliitilised otsustajad peavad tegema pidevaid poliitilisi jõupingutusi usaldusväärse õhkkonna loomiseks ja keerulistele ühistele probleemidele lahenduse leidmiseks.

Väljakutsed Euroopa Liidu tasandil

12. Ehkki ELi riikide vahelised arenguerinevused on viimastel aastatel vähenenud, siis kriisieelsetel statistilistel andmetel põhinevatest makromajanduslikest analüüsidest nähtub, et piirkondadevahelised erinevused seevastu suurenevad. Tuleb leida parimad lahendused, et ületada see piirkondadevaheline lõhe,

parandada elukvaliteeti majanduslikus arengus mahajäänud piirkondades ning arendada tööstus- ja teenustesektorit ning mahepõllumajandust.

13. Piirkondlik planeerimine on sageli rangelt piirkondlike haldusüksuste, mitte funktsionaalsete piirkondade pädevuses ning selles ei võeta arvesse linna- ja maapiirkondade vastastikust sõltuvust. See võib avaldada negatiivset mõju territoriaalsele ühtekuuluvusele ja vähendada võimalusi luua kohalikke sünergiaid, mis tugevdavad sotsiaal-majanduslikku arengut.

14. Tõhususe huvides ei peaks arengupoliitika integreeritud lähenemisviis piirduma rangelt linna- ja maapiirkondi eraldavate halduspiiridega. Arvesse tuleks võtta ka funktsionaalset mõõdet. Linnu ümbritsevad piirkonnad, nn linnalähipiirkonnad, annavad panuse jätkusuutlikku majanduslikku arengusse ning varustavad energia ja keskkonna- ja kultuuriressurssidega, parandades nii elukvaliteeti. Sellegipoolest on hästi teada, et linnad on avalike teenuste, kaubanduse, tervishoiu, kõrgema hariduse, transpordi, innovatsiooni ja tööhõive tõmbekeskused.

15. Linna või omavalitsuse tasandil kehtestatud halduspiirid erinevad sageli geograafilisest majanduspiirkonnast. Lisaks on funktsionaalsed piirkonnad pidevas muutumises. Seepärast peab territoriaalpoliitika olema kohandatav ja piisavalt paindlik. Üks näide on linna- ja maapiirkonna vastastikuse sõltuvuse kõige sagedasem vorm, st töötajate liikumine töökoha ja kodu vahel, mille optimaalne kestus on reeglina üks tund. Sellest pikem kestus mõjutab töökohale juurdepääsetavust negatiivselt.

16. Linna- ja maapiirkondade partnerlusel põhinev integreeritud lähenemisviis võib pakkuda uusi dünaamilisi võimalusi majanduslikuks arenguks. Piirkondliku tasandi jätkusuutlik ja kaasav majanduskasv sõltub suures osas linnade ja maapiirkondade vahelise koostöö potentsiaali vallandamisest.

17. Lähtudes põhimõttest, et kõrvuti asuvad linna- ja maapiirkonnad ei peaks mitte omavahel konkureerima, vaid pigem teineteist täiendama, on avaliku sektori meetmete koordineerimine tõeline väljakutse. See on ainus viis, kuidas linna- ja maapiirkonnad võivad leida tulemuslikke lahendusi, mis leevendavad võimalikke huvide konflikte.

18. Linna- ja maapiirkondade partnerlused vajavad pikaajalist lähenemisviisi strateegiate ja programmide koostamiseks ning eelkõige valitsemisstruktuuride arendamiseks. Pikaajalise kaalumise eelisteks on eelkõige sidusus ja kindlate tulemuste saavutamine. Partnerlused võivad aidata lahendada tõelisi probleeme, vastates kohalikele vajadustele nii linna- kui ka maapiirkonnas või rakendades ühiseid, praktilisi lahendusi. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused peavad nõudma, et ELi mitmeaastase eelarve kavandamisel ja rakendamisel peetaks esmatähtsaks pikaajalist strateegilist lähenemisviisi eesmärgiga parandada menetlustele keskendunud regulatiivsete meetmete põhjustatud puudused.

19. Linna- ja maapiirkondade partnerlusi käsitlevatest juhtumiuuringutest nähtub, et nende edu ei sõltu täielikult kõrgema – riikliku või ELi – valitsemistasandi õiguslikest või rahastamismeetmetest. Sellegipoolest võivad sellised meetmed avaldada otsustavat mõju partnerluste arengule, nende atraktiivsusele, jätkusuutlikkusele, tõhususele ja nende võimekusele saavutada soovitud tulemusi. Samuti on olukordi, kus partnerluse loomine või haldamine sisaldab kulusid, mida partnerid ei saa võrdselt kanda. Sellistel puhkudel on nende ühtekuuluvuse tagamiseks vaja rahalist või tehnilist abi. ELi väljakutse on määratleda parimad sekkumismeetmed partnerluste käivitamiseks ja toetamiseks, loomata sõltumist rahalistest toetustest ning vältides ainult paberil eksisteerivate partnerluste loomist, mis ei ole kogukonna üldsuse huvides.

20. Linna- ja maapiirkondade partnerluste mitmetasandiline valitsemine eeldab kõigi tasandite ametiasutuste ja asjaomaste institutsiooniliste partnerite osalust. Sageli ei arvesta linna- ja maapiirkondade vahendeid riiklikul või ELi tasandil haldavad institutsioonid linna- ja maapiirkondade vastastikuse sõltuvusega ega sellega seonduvate väljakutsete või võimalike ohtude ja eelistega.

21. Piiriäärsete piirkondade uus dünaamika tekkis sealjuures eelkõige ELi sisepiiride avamise käigus. Piiriüleste linna-ja maapiirkondade partnerluste edendamine kätkeb endas märkimisväärset arengupotentsiaali, mille kasutamisel etendab olulist rolli eelkõige Euroopa Liit.

Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vaatenurk

22. Linna- ja maapiirkondade partnerluse lisaväärtus seisneb avaliku sektori meetmete suuremas tõhususes, suuremas järjepidevuses rahastamisvahendite kasutamisel ning ühistele probleemidele integreeritud lahenduste leidmises ja samuti solidaarsuse edendamises piirkondlikul tasandil.

23. Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste meetmed linna- ja maapiirkondades peaksid olema suunatud kohalike kogukondade kaasamisele kavandamis- ja rakendusmeetmetesse. Sellise tegevuse tõhusus sõltub nende kogukondade aktiivsest kaasatusest.

24. Kuna meetmete tõhusus on probleemide, sagedaste muutuste ja geograafiliste väljakutsete käsitlemisel võtmetähtsusega, on valitsemise tugevdamiseks vaja sageli palju rohkem aega. Seepärast on oluline, et asjaomased pooled, eeskätt linnad, tegutseksid altruistlikult, suudaksid võidelda eelarvamustega, innustaksid partnerite võrdset kohtlemist hoolimata haldusalasest või majanduslikust ebavõrdsusest, võtaksid kindlaid kohustusi, teeksid poliitilisi jõupingutusi võimekuse suurendamiseks ning tõestaksid oma paindlikkust.

25. On teatud arv õiguslikke, haldus-, maksu- ja finantstakistusi, mis pärsivad linna- ja maapiirkondade partnerluste loomist ja elujõulist toimimist. Need takistused tuleb kindlaks teha ja kõrvaldada, et tagada õigus- ja finantsraamistik partnerluste arendamiseks.

26. Vastastikune sõltuvus avalike teenuste osutamise, säästva arengu ning linnade ja maapiirkondade koostöö pakutavate ärivõimaluste vahel on hea stiimul, mis innustab linnu ja maapiirkondi koostööd tegema.

27. Väga oluline on jälgida partnerlustest saadavaid eeliseid ning neid mõõta. Kui materiaalseid eeliseid on lihtsam hinnata, siis mittemateriaalseid eeliseid on küll raske määratleda, kuid need on sama olulised. Kui meedet viib ellu partnerlust rahastav kolmas osapool, on nende eeliste mõõtmine veelgi olulisem, isegi kui partnerid ise on saavutatud edusammudega rahul.

Regioonide Komitee poliitilised soovitused

REGIOONIDE KOMITEE

28. kinnitab oma toetust Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni esitatud ettevalmistavale RURBAN-algatusele, mis on praegu rakendamisetapis ja loob aluse uutele ELi tasandi meetmetele, et toetada integreeritud territoriaalset arengut ning linna- ja maapiirkondade partnerlust;

29. tervitab liikmeriikide tasandil tehtud edusamme 2020. aasta territoriaalse tegevuskava rakendamisel ning ühtekuuluvuspoliitika eest vastutavate ministrite poolt vastu võetud poliitikadokumente, nagu Euroopa säästvate linnade Leipzigi harta, Marseille' deklaratsioon Euroopa säästvate linnade võrdlusraamistiku kohta ning Toledo deklaratsioon linnade integreeritud arengu rolli kohta strateegia „Euroopa 2020" eesmärkide saavutamisel;

30. tuletab meelde Euroopa Parlamendi soovitusi „ELi regionaalpoliitika hea valitsemistava: Euroopa Komisjoni abi- ja kontrollimenetlused" ning taotleb nende elluviimist uuel programmiperioodil 2014–2020 [1];

31. toonitab vajadust lihtsustada heade tavade ja teadmiste levitamist partnerluste ning linnade ja maapiirkondade valitsemise kohta [2];

32. tunnistab ühtekuuluvust ja maaelu arengu poliitikat käsitlevate ELi eeskirjade ühtlustamise olulisust uue fonde käsitleva ühismääruse abil, millega suurendatakse kohalike omavalitsuste paindlikkust mitut teemat hõlmavate integreeritud territoriaalsete projektide väljatöötamisel, ning eelkõige integreeritud territoriaalseid investeeringuid ja kogukonna juhitud kohalikku arengut puudutavad ettepanekud;

33. soovitab liikmesriikide haldusasutustel kasutada uusi territoriaalse arengu vahendeid, mida EL pakub regionaal- ja maaelu arengu poliitika raames: integreeritud territoriaalsed investeeringud, kogukonna juhitud kohalik areng, üldised toetused ja mitmest fondist rahastamise lähenemisviis;

34. soovitab uuel programmiperioodil edendada integreeritud territoriaalset arengut, hõlmates partnerluslepingutesse tegevuse territoriaalse mõõtme ja eriti linna- ja maapiirkondade partnerlustele suunatud toetusmeetmed funktsionaalsete piirkondade tasandil ning partnerluslepingutes neile selgesõnaliselt viidates;

35. rõhutab, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused koostavad oma investeeringukavad strateegia „Euroopa 2020" temaatiliste eesmärkide alusel, kuid nad võiksid hõlmatava geograafilise piirkonna määratlemisel kasutada funktsionaalseid piirkondi. Mis puutub rahastamise saamise tingimustesse, siis tuleb tunnistada funktsionaalseid piirkondi ning samas integreerida ELi regionaalpoliitika ja ühise põllumajanduspoliitika raames kättesaadavad rahastamisallikad;

36. nõustub, et linna- ja maapiirkondade partnerlused ei ole vahend ei majandusliku potentsiaali ega rahastamisvahendite ümberjagamiseks funktsionaalses piirkonnas. Partnerlused kasutavad nõuetekohaselt olemasolevat potentsiaali ja ühendavad eri osapooli eesmärgiga edendada kohalikku arengut;

37. leiab, et vaja on paremini määratleda linna- ja maapiirkondade partnerluste institutsioonilisest killustatusest tulenevad ohud: võimalikud partneritevahelised huvide konfliktid ja nende majanduslik mõõde, ohud seoses majandusliku tõhususe suurendamiseks läbiviidavate võimalike reformidega, mis on samal ajal suunatud ka meetmete õiguspäraseks tunnistamise püsivusele, finantsalane ebakindlus ja elujõulisus, võimalikud erinevused rahastamisvajaduste ja võimaluste vahel, asjaomaste ja erasektori partnerite ebapiisava kaasamise oht jne;

[1] Euroopa Parlamendi raport (2009/2231(INI)): http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A7-2010-0280+0+DOC+XML+V0//ET

[2] Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) soovitused – ulatuslik uuring linna- ja maapiirkondade partnerluse kohta; ehituse, linnaküsimuste ja ruumilise arenguga tegeleva föderaalse uurimisinstituudi läbiviidud uuring teemal „Partnerlus linna- ja maapiirkondade säästvaks arenguks: tõendusmaterjal", Eurocitiese aruanne teemal „Väljaspool halduspiire koostööd tegevad linnad: praktilised kogemused", CEMRi aruanne teemal „Linna- ja maapiirkondade partnerlus integreeritud territoriaalse arengu edendamiseks".

38. leiab, et partnerluste eeliseid tuleks ELi tasandil rohkem edendada ja tunnustada. Kohalike omavalitsusasutuste institutsioonilise võimekuse tugevdamist, olemasoleva võimekuse arendamist ja kasutamist ning tootlikkuse suurendamist, vahendite ratsionaliseerimist ja paremat juurdepääsu loodusvaradele tuleks toetada kõigil haldustasanditel, sealhulgas ELi tasandil. Funktsionaalsete piirkondade nähtavuse suurenemine, naaberomavalitsuste konkurentsi negatiivsete tagajärgede vähenemine (eriti seoses maksustamisega), investeeringute suurem mastaabisääst, majanduslik elujõulisus, teenustele juurdepääs, kasutamata ressursside mobiliseerimine, kohaliku tasandi teadmiste suurendamine teabevahetuse abil, valglinnastumise vähendamine on näited maa- ja linnapiirkondade koostöö väljakutsetest;

39. soovitab toetada funktsionaalseid piirkondi ja piiriüleseid linna- ja maapiirkondade partnerlusi, mida võib kasutada lähtealusena Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest rahastatavate mitmeaastaste arengukavade koostamisel;

40. märgib, et Euroopa programmid peavad olema paindlikud, et suuta kohaneda olukordadega, millega funktsionaalsed piirkonnad silmitsi seisavad, ning töötada välja mehhanismid, et aidata ja innustada maa- ja linnapiirkondade koostööd ning edendada tõhusamaid poliitilisi lahendusi;

41. leiab, et on hädavajalik parandada andmete kogumist funktsionaalsete piirkondade tasandil. See võimaldaks luua asjakohaselt kontrollitud andmebaasi, mis võimaldaks teha territoriaalse planeerimise osas teadlikke otsuseid kooskõlas meetmete proportsionaalsuse põhimõttega, st vajadus planeerimise järele seal, kus probleemid või muutused tegelikult aset leiavad. Selleks et suurendada asjakohaselt kontrollitud teabe kasutamist selle kohta, kuidas partnerlus toimib (või ei toimi), on lisaks vaja praktilisi näiteid partnerluse loodava lisaväärtuse ja jätkusuulikule majanduslikule arengule toodava kasu kohta ([3]). Selles osas on ESPONi analüüs poliitikakujundajate ja projektide elluviijate jaoks äärmiselt oluline;

42. on veendunud, et linna- ja maapiirkondade partnerluste kvaliteedi hindamiseks on vaja paremini mõista partnerluse pakutavaid, nii materiaalseid kui ka mittemateriaalseid eeliseid. Need väljendavad partnerluste Euroopa tasandi lisaväärtust strateegia „Euroopa 2020" eesmärkide saavutamisele. Kasulik oleks välja töötada ühised näitajad nimetatud eeliste mõõtmiseks. Kohalikke omavalitsusi võiks innustada neid näitajaid kasutama. Pikas perspektiivis võib läbi viia partnerluste võrdlevaid hindamisi, eelkõige Euroopa fondidest rahastatavate programmide puhul;

43. innustab kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi looma linna- ja maapiirkondade uuenduslikke valitsemismudeleid, et optimeerida linnade ja maapiirkondade koostöö mõju ja saavutatud tulemusi;

44. teeb ettepaneku, et linna- ja maapiirkondade partnerlus peaks olema programmi URBACT ja innovaatiliste meetmete üks temaatiline prioriteet, et koguda kogemusi ja tavasid ELi linna- ja maapiirkondade partnerluse valdkonnas ning edendada uuenduslikke valitsemismudeleid;

45. peab vajalikuks tugevdada eeskätt piiriülest koostööd ning anda ELi programmide kaudu rahalist toetust, et kaasrahastada partnerluse tegevuskulusid, mis võivad olla märkimisväärsed (nt haldus- ja personalikulud). Partnerluse elujõulisuse tagamiseks tuleks läbi viia nende kulude ja tulude analüüs;

46. leiab, et tõhus partnerlus peaks kaasama võtmepartnerite hulka erasektori, sotsiaalmajanduse ja valitsusvälise sektori ning tagama üldsuse toetuse;

47. rõhutab linna- ja maapiirkondade partnerluste piiriüleseid aspekte ning seda, kuidas komisjoni kavandatud rahastamisvahendeid kasutatakse või ei kasutata, et edendada linna- ja maapiirkondade piiriüleste ühenduste majandusliku arengu potentsiaali;

48. toonitab kodanikega dialoogi pidamise tähtsust. See on linna- ja maapiirkondade valitsemisprotsessis hädavajalik, et saavutada üksmeel ühise visiooni ja ühiste eesmärkide osas ning suurendada usaldust;

49. peab vajalikuks võtta meetmeid, et vältida valglinnastumist, mis avaldab soovimatut mõju säästvale arengule (mõjutades pinnase katmist, suurendades üleujutuste tõenäosust, raskendades riskide ennetamist ja veega varustamist ning kahjustades õhukvaliteeti), liikuvusele (nt liiklusummikud või täiendavad taristukulud) ja ruumilisele planeerimisele üldiselt. Selliseid probleeme on võimalik lahendada linna- ja maapiirkondade koostöös;

([3]) Kõnealuses kontekstis võib viidata Euroopa võrgustikule PURPLE, milles ELi eri liikmesriikide linnalähipiirkonnad teevad koostööd linnapiirkondade ümbruses asuvate maapiirkondade elujõulisuse teemal.

50. rõhutab vajadust kaasata erasektor ja sotsiaalmajanduse sektor, mis saavad mõlemad anda kasuliku panuse seoses tulemuskriteeriumide, ettevõtlus- ja innovatsioonisuutlikkuse ning võimaluste ärakasutamise ja kogukondade kaasamisega, kuid eelkõige seoses kapitali ligimeelitamise ning avaliku ja erasektori partnerluste loomisega;

51. tuletab meelde partnerluse peamisi aluspõhimõtteid: usaldusliku õhkkonna loomine, kõigi olemasolevate võimaluste väljaselgitamine, konkreetse projekti elluviimisele suunatud arutelu, nii linna- kui ka maapiirkonnale kasutoovate valikute kasuks otsustamine, rahastamisvahendite ligimeelitamine ning partnerluse järjepidevuse ja elujõulisuse tagamine.

Brüssel, 8. oktoober 2013

Regioonide Komitee
president
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regioonide Komitee arvamus teemal „ELi 2014. aasta eelarve projekt”

(2013/C 356/04)

REGIOONIDE KOMITEE

— rõhutab, et ELi iga-aastase eelarve koostamine on kohalike ja piirkondlike omavalitsuste jaoks poliitilise ja strateegilise iseloomuga, ning soovib järgmiste aastate eelarvete osas ametlikku konsulteerimist;

— tervitab Euroopa Komisjoni püüdeid edastada teavet selle kohta, kes saavad EList vahendeid, ent leiab, et üldsusele kättesaadav teave on ebapiisav ja liiga katkendlik andmaks õiget ja terviklikku pilti Euroopa vahenditest, mida kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused kulutavad ja haldavad;

— rõhutab, et komitee jälgib hoolikalt, kas programmi aeglane käivitamine ja aeglane kasutamine mõjub negatiivselt 2016. aastaks kavandatud mitmeaastase finantsraamistiku toimimise vahehindamisele;

— märgib, et umbes kolmandik kõigist täitmata kulukohustustest (70,7 miljardit eurot) makstakse ära 2014. aastal, kuid nõustub Euroopa Komisjoni väljendatud murega 2015. ja 2016. eelarveaasta suhtes;

— peab maksete hilinemist lubamatuks ja nõuab, et ühiselt hallatavate programmide puhul oleks kohustuslik 60-päevane maksetähtaeg ning tähtajast mittekinnipidamise korral kehtiks õiguslik karistus või rahaline trahv;

— väljendab kahetsust, et ELi 2014. aasta eelarve prioriteetide poliitilises tutvustuses puuduvad viited Euroopa poolaastale;

— soovitab noorte tööhõive algatuse varasemal täielikul kasutuselevõtul 2014.–2015. aastal kaasata kiireks rakendamiseks sobivad meetmed (näiteks suutlikkuse suurendamine);

— nõuab, et juba aastatel 2014 ja 2015 võetaks varem kasutusele kulukohuste assigneeringud kuni 200 miljoni euro suuruses summas „Horisont 2020” jaoks, 150 miljonit eurot Erasmuse jaoks ja 50 miljonit eurot COSME jaoks;

— tervitab asjaolu, et ühise põllumajanduspoliitika esimesest sambast teise on kavas üle kanda 351,9 miljonit eurot, ning kordab kindlat vastuseisu vastassuunalistele ülekannetele;

— soovitab majanduskasvu ja tööhõive suurendamisega seotud koguvaru lisapaindlikkust kasutada rubriigis 1b.

Raportöör	Luc VAN DEN BRANDE (BE/EPP), Flaami-Euroopa kontaktasutuse juhataja
Viitedokumendid	Euroopa Komisjoni 2014. aasta eelarvestuse projekt (2014. aasta eelarveprojekti ettevalmistus) SEC(2013) 370, juuni 2013 Euroopa Liidu Nõukogu määruse eelnõu, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020 11655/13, 27. juuni 2013

I **POLIITILISED SOOVITUSED**

REGIOONIDE KOMITEE

1. märgib, et arvamus ELi eelarvemenetluse kohta koostatakse esmakordselt, et esitada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste seisukohad nende eelarverubriikide kohta, millest eraldatakse vahendeid just peamiselt neile ja millega nad on otseselt seotud;

2. rõhutab, et ELi iga-aastase eelarve koostamine on kohalike ja piirkondlike omavalitsuste jaoks poliitilise ja strateegilise iseloomuga, ning teeb komisjonile, nõukogule ja parlamendile ettepaneku järgmiste aastate eelarvete osas ametlikult konsulteerida, mis võimaldab Regioonide Komiteel esitada oma seisukoha pärast seda, kui Euroopa Komisjon on avaldanud eelarveprojekti, ning eelistatult enne seda, kui nõukogu esitab eelarveprojekti parlamendile;

3. toonitab, et käesolevas arvamuses ei käsitleta eelarverubriiki 5 kuuluvaid halduskulusid;

4. keskendub käesolevas arvamuses eelarverubriikidele, mis pakuvad erilist huvi Regioonide Komiteele ning kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele, hõlmates struktuurifonde, programme „Horisont 2020" ja COSME, ühtekuuluvusfondi ja muid ühiselt hallatavaid programme, näiteks Euroopa Merendus- ja Kalandusfond, Euroopa Regionaalarengu Fond ja LIFE+;

Euroopa eelarve ning kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused

5. märgib, et Euroopa Liidu eelarvel on kohalike ja piirkondlike omavalitsuste jaoks eriline tähtsus, kuna nad haldavad otse teatud ühisjuhtimisel elluviidavaid ELi programme ja neid mõjutab seetõttu otseselt nii kulukohustuste kui ka maksete assigneeringute tase neis valdkondades, pidades eelkõige silmas hilinenud makseid, mis on tingitud viimaste aastate täitmata maksenõuete akumuleerumisest ja millel on otsene mõju paljude kohalike ja piirkondlike omavalitsuste eelarvetele kogu ELis;

6. tõdeb lisaks, et paljud omavalitsused, kes saavad toetust sellistest Euroopa fondidest nagu Euroopa Regionaalarengu Fond, Ühtekuuluvusfond, Euroopa Sotsiaalfond, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfond, sõltuvad oma poliitiliste eesmärkide saavutamisel väga palju nendest fondidest eraldatavatest vahenditest;

7. tuletab meelde, et ELi eelarve moodustab vaid väikese osa (umbes 2 %) kõigist avaliku sektori kulutustest Euroopa Liidus ja sellest üksi ei piisa 1,8 triljoni euro suurusteks tulevikku suunatud otseinvesteeringuteks, mida nõutakse strateegias „Euroopa 2020". Seepärast on Regioonide Komitee seisukohal, et omavalitsuste aktiivsemal kaasamisel uude majandusjuhtimise raamistikku on otsustav tähtsus, ning rõhutab omavalitsuste osalemise olulisust partnerluslepingute raames;

8. rõhutab, et Euroopa eelarvest pärinevatel investeeringutel on avaliku ja erasektori kaasrahastamise kaudu kohalikul, piirkondlikul ja riiklikul tasandil mitmekordistav ja võimendav mõju. Paljude liikmesriikide avaliku sektori investeeringud sõltuvad suuresti struktuurifondidest, kusjuures 13 riigis moodustavad need üle 30 % riiklikest investeeringutest ja kuues liikmesriigis isegi üle 60 %;

9. märgib, et puudub selge pilt kohalike ja piirkondlike omavalitsuste osakaalust, ehkki arvatakse, et suure osa ELi eelarvest kulutavad keskvalitsused, kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused, riigiasutused, valitsusvälised organisatsioonid, mittetulundusühingud, eraorganisatsioonid, ettevõtted, ülikoolid ja haridusasutused, eraisikud jne ning et üldiselt kulutatakse kolmandik avaliku sektori kuludest ja kaks kolmandikku avaliku sektori investeeringutest kohalikul ja piirkondlikul tasandil;

10. on veendunud, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on ülitähtis ja asendamatu roll Euroopa poliitikaeesmärkide elluviimisel. Omavalitsused osalevad otseselt või kaudselt alljärgnevas:

— töötutele, sisserändajatele, naistele jne mõeldud tööhõiveprogrammid;

— noorte tööhõive edendamise programmid;

— haavatavate rühmade sotsiaalne kaasamine ühiskonda;

— võitlus töökohal diskrimineerimise vastu;

— kultuuridevaheline dialoog ja kultuuri levitamine;

— noorte sotsiaalne kaasamine ja osalemine;

— puuetega inimeste ühiskonda kaasamise edendamine;

— audiovisuaalsektori toetamine;

— keskkonnakaitse ja elurikkus;

— teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse seitsmenda raamprogrammi rakendamine;

— majandusstruktuuri moderniseerimise ja mitmekesistamise ning töökohtade loomise programmid, muu hulgas näiteks IKT-, turismi-, energia-, tervishoiu-, keskkonna- ja teadussektoris;

— innovatsiooni ja teadmiste edendamine;

— juurdepääs transpordile ja telekommunikatsioonile;

— energiatõhususe ja ühistranspordi propageerimine;

— taastuvenergia;

— piiriülene, riikidevaheline ja piirkondadevaheline koostöö;

— linnade, äärealade jne eriprobleemide lahendamine;

— Euroopa transpordivõrkude ehitamine;

— kliimamuutuste vastu võitlemise programmid;

— põllumajandussektori konkurentsivõime parandamine;

— maapiirkondade elukvaliteedi parandamine;

— maamajanduse mitmekesistamine;

— kalanduspiirkondade jms säästev areng;

11. järeldab, et piirkonnad ja kohalikud omavalitsused on otse ja/või kaudselt kaasatud rohkem kui 75 % ELi eelarvevahendite haldamisse ja kulutamisse ([1]);

12. tervitab Euroopa Komisjoni püüdeid edastada teavet selle kohta, kes saavad EList vahendeid kas otse Euroopa Komisjonilt või riiklike ja piirkondlike ametiasutuste kaudu (eesmärgiga suurendada vastutust suurema läbipaistvuse abil), ent leiab, et üldsusele kättesaadav teave on ebapiisav ja liiga katkendlik andmaks õiget ja terviklikku pilti Euroopa vahenditest, mida kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused kulutavad ja haldavad;

13. tõdeb kahetsusega selliste statistiliste andmete puudumist, mis lubaksid Regioonide Komiteel oma nõuandvat rolli kasutada ning nõuab, et Euroopa Komisjon esitaks alates 2014. aastast

— konsolideeritud andmed saadud vahendite ja kulukohustuste (RAL ([2])) kohta eelarveridade ja toetusesaajate liikide kaupa, eelkõige mis puudutab riigist madalama tasandi ametiasutusi;

— täitmata maksenõuete jaotuse mitte ainult riigi vaid ka toetusesaaja kategooria alusel (riiklikud ametiasutused vastandatuna riigist madalama tasandi ametiasutustega);

— riigi / riigist madalama tasandi ametiasutuste hangitud vahendid ELi projektide kaasrahastamiseks ühiselt hallatavate projektide puhul;

14. kutsub Euroopa Komisjoni, Euroopa Parlamenti ja Euroopa Liidu Nõukogu üles ühtlustama seda, kuidas eelarveprojekti tehtavad muudatused esitatakse, et hõlbustada demokraatlikku kontrollimenetlust;

([1]) Kalkulatsioon rajaneb 2013. aasta algse eelarve kulukohustustel ja see puudutab järgmisi olulisi eelarvepunkte: Euroopa Sotsiaalfond, põllumajandustoetus, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond, üleeuroopaline transpordivõrk, Life+, teadusuuringute kavad, Kalandusfond, Euroopa Regionaalarengu Fond, Ühtekuuluvusfond, ühinemiseelse abi rahastamisvahend, elukestva õppe programm, kultuur, „Aktiivsed noored", „Meedia 2007", Euroopa naabrus- ja partnerlusinstrument.

([2]) RAL: „reste à liquider" (prantsuskeelne väljend, mis tähistab täitmata maksenõudeid). Iga aasta kulukohustuste taseme ja seonduvate maksete taseme vahe tähistab vastava aasta täiendavaid täitmata maksenõudeid.

15. rõhutab sellega seoses, et Euroopa poliitika tõhusus sõltub mitmetasandilise valitsemise põhimõtte kohasest rakendamisest, sest seda põhimõtet peetakse struktuurifondide peamiseks aluspõhimõtteks, ([3]) st kõik valitsemistasandid teevad oma pädevuse piires omavahel tõhusat koostööd, et saavutada poliitilised eesmärgid. Kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi ei saa lugeda samasugusteks toetusesaajateks kui valitsusväliseid organisatsioone, eraorganisatsioone, ettevõtteid, haridusasutusi jne;

16. toetab Euroopa Komisjoni algatust Euroopa partnerluse toimimisjuhise kohta, mis täiendaks ühissätete määrust; Euroopa partnerluse toimimisjuhis täpsustab ja avardab partnerlust ühise strateegilise raamistiku programmide ja fondide ettevalmistamise, rakendamise ja hindamise protsessis. Komitee on seisukohal, et niisugune partnerlus on ressursside tõhusa kasutamise ja piirkonna või kohaliku kogukonna vajadustega arvestamise parimaks garantiiks, ning väljendab kahetsust, et nõukogu ei ole lisanud Euroopa partnerluse toimimisjuhist läbirääkimispaketti, ehkki selle juhise näol on tegu olulise haldusvahendiga 2014.–2020. aasta programmiperioodil;

17. kutsub komisjoni üles andma selgelt aru selle kohta, kuidas kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused osalesid õigeaegselt ja korrapäraselt partnerluslepingute ja 2014.–2020. aasta rakenduskavade koostamises;

18. kordab vajadust vähendada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste halduskoormust ning innustab komisjoni, nõukogu ja parlamenti seda arvesse võtma ja töötama välja uued omavalitsusi puudutavad eeskirjad;

19. meenutab oma üleskutset Euroopa Komisjonile esitada ettepanekud, et Euroopa Liidu ja liikmesriikide makromajanduslikus aruandekohustuses võetaks arvesse avaliku sektori kulude kvaliteeti. Neis ettepanekutes tuleks eelkõige käsitleda jooksvate kulude ja investeeringute lahus hoidmist eelarvepuudujäägi arvutamisel, et niiviisi vältida pikaajalisi netotulusid tootvate investeeringute kulupoolele kandmist;

20. tervitab Euroopa Komisjoni püüdeid jälgida kliimameetmetega seonduvaid avaliku sektori kulusid;

Mitmeaastane finantsraamistik ning kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused

21. tervitab poliitilise kokkuleppe saavutamist 2014.–2020. aasta mitmeaastase finantsraamistiku üle parlamendi, nõukogu eesistuja ja komisjoni vahel 27. juunil 2013;

22. on mures, et komisjonil puudub asjakohane riskijuhtimisstrateegia küsimuses, kui suures ulatuses võiks ühtekuuluvuspoliitika toimida aastaeelarvete alusel seni, kuni puudub mitmeaastane finantsraamistik;

23. on iseäranis mures selle pärast, et järgmise mitmeaastase finantsraamistiku üldine tase, milles lepiti kokku Euroopa Ülemkogus, võib osutuda strateegias „Euroopa 2020" ning majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkuleppes sätestatud ELi eesmärkide saavutamiseks ebapiisavaks;

24. nendib kahetsustundega, et mitmeaastase finantsraamistiku kulukohustuste assigneeringud (960 miljardit eurot) on 34 miljardi euro võrra väiksemad kui 2007.–2013. aastal ja seda ajal, mil Euroopas on tarvis vahendeid praegusest kriisist koordineeritud viisil toibumiseks; pealegi on pakutud ülemmäär (960 miljardit eurot) rohkem kui 80 miljardit eurot väiksem komisjoni algselt pakutud assigneeringutest;

25. toetab Euroopa Parlamendi seisukohta, et mitmeaastase finantsraamistiku määruse saab õiguspäraselt vastu võtta ainult siis, kui on saavutatud poliitiline kokkulepe asjakohase õigusliku aluse osas;

26. väljendab kahetsust, et ei ole saavutatud tõelist edu omavahendite süsteemi reformi osas, millega saaks vähendada liikmesriikide otseseid sissemakse ELi eelarvesse; kutsub seega nõukogu, komisjoni ja Euroopa Parlamenti üles viivitamata võtma vastu otsuse omavahendite alase töörühma (vastavalt 27. juuni kokkuleppele) volituste ja koosseisu osas, et järgida esimese hindamise tähtaega 2014. aastal. Töörühm tuleb kokku kutsuda mitmeaastase finantsraamistiku määruse ametliku vastuvõtmise ajal;

27. tervitab suurema paindlikkuse üle saavutatud kokkulepet, mille eesmärk on kasutada täiel määral ära asjakohased mitmeaastase finantsraamistiku ülemmäärad, lubades viia kasutamata assigneeringud automaatselt üle ühest eelarveaastast teise ning tehes kohustuslikuks mitmeaastase finantsraamistiku läbivaatamise ja sellest tuleneva muutmise enne 2016. aasta lõppu;

([3]) „Ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse ühissätted ühisesse strateegilisse raamistikku kuuluvate fondide – Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi – kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1083/2006"
{SEC(2011) 1141 final} {SEC(2011) 1142 final}.

28. kordab oma selget ja kindlat vastuseisu mis tahes makromajanduslikule tingimuslikkusele ja leiab, et selle laiendamine kõigile eelarverubriikidele, nagu seda nõuavad mõned liikmesriigid, ei ole kasulik ning võib suurt kahju tuua kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele, kes ei vastuta oma liikmesriigi suutmatuse eest neid nõudeid täita. Komitee tõdeb kahjutundega, et nõukogu määruse eelnõus, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020, täpsemalt selle artiklis 6 nimetatakse ikka veel makromajanduslikke tingimusi;

29. kordab vastuseisu tulemusreservile, sest see võib soodustada vähepüüdlike projektide arendamist ja takistada innovatsiooni. Komiteel on kahju, et sellele viidatakse 2014. aasta eelarveprojekti poliitilises tutvustuses;

30. toetab Euroopa Parlamendi seisukohta, et mitmeaastast finantsraamistikku käsitlevale määrusele saab anda hääletuse teel nõusoleku ainult juhul, kui on täielik kindlus selles osas, et 2013. aasta täitmata maksenõuded kaetakse täies mahus, seepärast peaks nõukogu lisaks ametliku otsuse tegemisele 2013. aasta paranduseelarve projekti nr 2 kohta (7,3 miljardit eurot) jääma ka oma poliitilise kohustuse juurde võtta viivitamatult vastu täiendavalt muudetud eelarve (3,9 miljardit eurot, et saavutada vajalik 11,2 miljardit eurot ([4])), ning toetab sellega seoses asjaolu, et komisjon on otsustanud rajada oma 2014. aasta eelarve eeldusele, et nimetatud kaks 2013. aasta paranduseelarve projekti võetakse vastu;

31. rõhutab, et komitee jälgib hoolikalt, kas programmi aeglane käivitamine ja aeglane kasutamine mõjub negatiivselt 2016. aastaks kavandatud mitmeaastase finantsraamistiku toimimise vahehindamisele;

ELi eelarve struktuurne puudujääk

32. on mures, kuna 2014.–2020. aasta mitmeaastases finantsraamistikus on Euroopa eelarvesse sisse viidud täiendav 52 miljardi euro suurune struktuurne puudujääk. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused, kelle investeeringud sõltuvad suurel määral Euroopa vahenditest, käsitlevad seda väga ohtliku suundumusena, kuna komisjon ei suudaks maksete assigneeringute puudumise tõttu õigel ajal täita võetud kohustusi. Komitee märgib, et niisuguse struktuurse puudujäägi loomine Euroopa eelarves on vastuolus aluslepinguga (Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklid 310 ja 323);

33. väljendab suurt imestust, et isegi kui eeldada, et kaks 2013. aasta paranduseelarve projekti võetakse vastu – millega lisanduks kokku 11,2 miljardit eurot lisamakseid 2013. aastal –, on siiski arvata, et 2013. aasta lõpus on 2007.–2013. aasta programmidega seoses uuel rahastamisperioodil täitmata kulukohustusi umbes 225 miljardi euro ([5]) ulatuses, mis vastab umbes 25 %-le mitmeaastase finantsraamistiku maksete ülemmäärast vahemikus 2014–2020 (908,4 miljardit eurot) ehk võrdub 1,6 kordse ELi aastaeelarvega;

34. märgib, et nii suur täitmata kulukohustuste summa on vastuolus poliitilise eesmärgiga, mida parlament läbirääkimistel väljendas: alustada uut programmitöö perioodi puhtalt lehelt. Komitee hoiatab, et 2020. aasta lõpus ulatuvad täitmata kulukohustused umbes 277 miljardi euroni ([6]) ja see erinevus, st struktuurne puudujääk, suureneb iga mitmeaastase finantsraamistikuga;

35. juhib tähelepanu asjaolule, et kaks valdkonda, mis enim mõjutavad täitmata kulukohustuste üldist taset, on ühtekuuluvuspoliitika (kogusummast kaks kolmandikku) ja maaelu areng, ning soovitab leida lahendusi, mis aitaksid hoida ära täitmata kulukohustuste akumuleerimise järgmistel aastatel;

36. toetab Euroopa Parlamendi üleskutset Euroopa Komisjonile esitada *„igakuiselt aruanded struktuurifondide, ühtekuuluvusfondi, maaelu arengu põllumajandusfondi ja kalandusfondiga seotud liikmesriikide maksenõuete olukorra muutumise kohta (liikmesriikide ja fondide kaupa)*";

([4]) Euroopa Komisjon on nimetanud vasturääkivat summat (16,2 miljardit eurot) seoses 2012. aasta lõpus tasumata maksetega, kuid nüüd seostab komisjon 2013. aastaga nimetatud uut summat. 11,2 miljardit eurot käib kõigi eelarverubriikide kohta, kusjuures sellest 9 miljardit kuulub alamrubriiki 1b (ühtekuuluvuspoliitika).

([5]) Euroopa Komisjon, 2014. aastaks koostatud Euroopa Komisjoni tulude ja kulude eelarvestus (2014. aasta eelarveprojekti ettevalmistamine), SEC(2013) 370, juuni 2013, III lisa – maksetaotluste ülevaade, lk 86.

([6]) 277 miljardit eurot (erinevus = kulukohustuste assigneeringud kokku – 2014. aasta maksete assigneeringud + täitmata kulukohustused 2007.–2013. aastal ja varasematel perioodidel, mis tasutakse eeldatavasti aastatel 2014–2020).

37. märgib, et umbes kolmandik kõigist täitmata kulukohustustest (70,7 miljardit eurot) makstakse ära 2014. aastal, kuid nõustub Euroopa Komisjoni väljendatud murega 2015. ja 2016. eelarveaasta suhtes; ehkki 2014. aastal, mis on uue mitmeaastase finantsraamistiku esimene aasta, on maksete assigneeringutega manööverdamise ruumi, kuna uute (eelkõige ühiselt hallatavate) programmide käivitamine võtab aega, muutub paindlikkus aastatega üha väiksemaks;

38. rõhutab siinkohal mitmeaastase finantsraamistiku üle saavutatud kokkuleppe ([7]) positiivseid külgi paindlikkusvõimaluste osas mitmeaastase finantsraamistiku raames ning nn maksete koguvaru ([8]);

39. väljendab muret, et komisjon ei ole 2014. aastaks varu ette näinud, kuna maksete määr on seatud 136,1 miljardile eurole, mis tähendab, et komisjonil puudub 2015. aasta jaoks lisavaru ning struktuurne puudujääk ähvardab jälle kuhjuda, kuna 2014.–2020. aastal tulevad uued programmid ja püsib mahajäämus 2007.–2013. aasta omade osas (+/– 155 miljardit eurot);

40. juhib tähelepanu uue kulukohustustest vabastamise eeskirja (n+3) tagajärgedele ühtekuuluvuspoliitikas seoses täitmata kulukohustuste kuhjumisega järgmistel aastatel. Sellega seoses soovitab Regioonide Komitee seada 2014–2016. aastal prioriteediks 2007. 2013. aasta täitmata maksenõuete rahuldamise (70 miljardit eurot igal aastal kolme aasta jooksul), kuna uue programmitöö perioodi maksenõuete tasumine hakkab tõenäoliselt kuhjuma 2017–2018. aastaks (2014 + 3 aastat, võttes arvesse mitmeaastase finantsraamistiku kokkuleppe hilinemisest tingitud viivitused 2014. aasta programmide käivitamisel);-

41. peab maksete hilinemist lubamatuks ja nõuab, et ühiselt hallatavate programmide puhul oleks kohustuslik 60-päevane maksetähtaeg ning tähtajast mittekinnipidamise korral kehtiks õiguslik karistus või rahaline trahv ja keskselt hallatavate programmide puhul (näiteks seitsmes teadusuuringute raamprogramm / programmiga „Horisont 2020" edaspidi seotud projektid) juba rakendatavaid rahalisi trahve (intress) võiks kaaluda teistegi fondide puhul, kui maksetähtajast kinni ei peeta. Eriti oluline on see hüvitist ootavate kohalike ja piirkondlike omavalitsuste jaoks. Regioonide Komitee loodab seepärast, et probleemile leitakse lahendus ELi finantsmääruse järgmise läbivaatamise käigus;

([7]) „Eelnõu: nõukogu määrus, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020", 27. juuni 2013, artikkel 3a.

([8]) Maksete koguvaru puhul korrigeerib komisjon alates 2015. aastast igal aastal maksete ülemmäära ülespoole summa võrra, mis võrdub sooritatud maksete ja mitmeaastase finantsraamistiku aasta n-1 (näiteks 2014) maksete ülemmäära vahega.

42. väljendab kahetsust rohkete paranduseelarvete vastuvõtmise üle eelarveaasta kestel, mis on tingitud nõukogu, komisjoni ja parlamendi antud äärmiselt ebarealistlikest hinnangutest maksevajadustele. 2013. aasta kohta on juba esitatud viis paranduseelarve projekti, samas kui 2010. aastal oli neid tervelt 10;

43. innustab komisjoni, parlamenti ja nõukogu esitama struktuurilisi lahendusi, et leida väljapääs ELi struktuursest eelarvepuudujäägist, nii et Euroopa maksete assigneeringute vähesuse korral ei satuks enam ohtu omavalitsustele määratud sissetulekud;

ELi 2014. aasta eelarveprojekt: kohalike ja piirkondlike omavalitsuste strateegilised prioriteedid

Strateegia „Euroopa 2020"

44. kinnitab, et kohaliku ja riigist madalama tasandi avaliku sektori investeeringud kipuvad olema keskendunud mitmele võtmetähtsusega sektorile, mis on strateegia „Euroopa 2020" eduks kriitilise tähtsusega; meenutab seoses sellega üleskutset omistada suuremat poliitilist tähtsust sünergia loomisele ELi, liikmesriikide ning kohaliku ja piirkondliku tasandi eelarvete vahel eesmärgiga saavutada ELi kokkulepitud prioriteedid;

45. tervitab komisjoni algatust jälgida kõiki avaliku sektori kulusid, mis on mõeldud strateegia „Euroopa 2020" rahastamiseks, kuid väljendab imestust asjaolu üle, et aluseks on võetud seitse juhtalgatust, mitte aga viis peamist eesmärki (tööhõive, innovatsioon, haridus, sotsiaalne kaasamine ja kliima/energia);

46. nendib kahetsusega, et üldse ei viidata ühissätete määruse 11 temaatilisele eesmärgile, millele Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid peavad keskenduma ([9]) ja mis peaksid olema kooskõlas Euroopa Komisjoni 2012. aasta 14. märtsi ettepanekuga ühise strateegilise raamistiku kohta;

([9]) Lambert van Nistelrooij ja Constanze Angela Krehli raporti projekt ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse ühissätted /—/ ja mis võeti vastu 10. juulil Euroopa Parlamendi komisjonis, artikkel 9: temaatilised eesmärgid: 1) teaduse, tehnoloogilise arendustegevuse ja innovatsiooni edendamine; 2) info- ja kommunikatsioonitehnoloogiale juurdepääsu, selle tehnoloogia kasutamise ning kvaliteedi parandamine; 3) VKEde ning põllumajandussektori ja kalandus- ja vesiviljelussektori konkurentsivõime suurendamine; 4) vähese CO2-heitega majandusele ülemineku toetamine kõikides sektorites; 5) kliimamuutustega kohanemise, riskiennetamise ja -juhtimise edendamine; 6) keskkonna säilitamine, keskkonnakaitse ja ressursitõhususe edendamine; 7) tähtsate võrguinfrastruktuuride kitsaskohtade kõrvaldamine ja puuduvate ühenduste loomine; 8) jätkusuutliku ja kvaliteetse tööhõive edendamine ja tööjõu liikuvuse toetamine; 9) sotsiaalse kaasatuse edendamine ning vaesuse ja mis tahes diskrimineerimise vastu võitlemine; 10) investeerimine haridusse, koolitusse ning oskuste omandamiseks kutsekoolitusse ja pidevõppesse; 11) riigiasutuste ja sidusrühmade institutsioonilise suutlikkuse ja tõhusa avaliku halduse tugevdamine.

47. kordab oma üleskutset paindlikkusele, et austada linnade ja piirkondade territoriaalseid iseärasusi;

48. väljendab kahetsust, et ELi 2014. aasta eelarve prioriteetide poliitilises tutvustuses puuduvad viited Euroopa poolaastale. Väljendab lisaks kahetsust, et komisjon on eiranud Euroopa Parlamendi üleskutset näidata „faktide ja konkreetsete andmete põhjal /—/, kuidas tema esitatud ELi eelarve projekt saab tegelikult avaldada käivitavat, katalüütilist, koostoimelist ja täiendavat mõju kohaliku, piirkondliku ja riikliku tasandi investeeringutele, millega viia ellu Euroopa poolaasta raames kokkulepitud prioriteete", ([10]) ning innustab seepärast mitmetasandilise valitsemise põhimõttele tuginedes kaasama Euroopa poolaastasse piirkonnad, eelkõige seadusandlike volitustega piirkonnad;

Noorte tööhõive algatus

49. toetab noorte tööhõive algatust ja nõuab selle muutmist tulevaste partnerluslepingute osaks, tuues samas esile, et piirkonnad ja omavalitsused tuleb täielikult kaasata kõigi tööhõivealgatuste rakendamisse, kuna nemad on kõige paremal positsioonil kohaliku tööturu ja noortele kohandatud programmide hindamiseks ning paljudel piirkondadel on selles poliitikavaldkonnas täielik pädevus;

50. väljendab kahjutunnet, et noorte tööhõive algatus luuakse teiste fondide kõrvale (suurendades niiviisi toetuse saajate halduskoormust), selle asemel et kasutada lahenduste otsimisel Euroopa Sotsiaalfondi raamistikku;

51. märgib, et komisjon tegi ettepaneku võtta noorte tööhõive algatus täielikult (6 miljardit eurot) ([11]) kasutusele varem, st 2014.–2015. aastal, ning soovitab, et varasema täieliku kasutuselevõtuga peaksid kaasnema kiireks rakendamiseks sobivad meetmed (näiteks suutlikkuse suurendamine), pidades silmas, et ühissätete määruse eelnõud ja sotsiaalfondi määrust ei ole võimalik vastu võtta enne mitmeaastase finantsraamistiku määrust, st 2013. aasta lõpu poole, põhjustades viivitusi rakendamisel, ning kuna on küllaltki ebaselge, kuidas noorte tööhõive algatust liikmesriikides/piirkondades tegelikult rakendatakse ja milline on selle kasutuselevõtukiirus. Komitee nõuab lisaks, et muudetaks mitmeaastast finantsraamistikku käsitleva määruse artiklit 9f, et kõrvaldada uuelt noorte tööhõive algatuse eelarvelt selgesõnaline 3 miljardi euro piirang. Selline käik on eriti vajalik selleks, et vältida pärast 2016. aastat nende programmide kulutuste koondamist eelarveperioodi lõppu, mis on ühtekuuluvuse jaoks otsustava tähtsusega, nagu piiriülesed koostööprogrammid või Euroopa ühendamise rahastu osad;

Oluliste programmide eelarvete kärped

52. on iseäranis mures kärbete pärast mitmes eelarverubriigis, mis on eluliselt tähtsad majanduse taastamiseks vajalike pikaajaliste investeeringute seisukohalt, eelkõige ühtekuuluvuspoliitika, maaelu areng, programmid COSME ja „Horisont 2020";

53. nõuab kooskõlas mitmeaastast finantsraamistikku käsitleva nõukogu määruse eelnõu artikliga 9f, et juba aastatel 2014 ja 2015 võetaks varem kasutusele kulukohuste assigneeringud kuni 200 miljoni euro suuruses summas „Horisont 2020" jaoks, 150 miljonit eurot Erasmuse jaoks ja 50 miljonit eurot COSME jaoks;

54. ei imesta selle üle, et kulukohustuste assigneeringud on 2014. aastal ühtekuuluvuse vallas minimaalsed, kuna oodata on viivitusi ([12]) partnerluslepingute ja rakenduskavade elluviimisel, kuid innustab liikmesriike keskenduma rakenduskavadele, et võtta vahendid kasutusele juba 2014. aastal;

55. nendib kahetsusega, et kadunud on alamrubriik 1b „Valitud kohalikele ja piirkondlikele esindajatele suunatud „Erasmus"" (eelarvepunkt 13 03 77 11), ja nõuab selle jätkumist, võttes arvesse Regioonide Komitee kogemust selles algatuses;

56. tervitab kulukohustuste assigneeringute 10,3 % suurendamist LIFE+ programmile võrreldes 2013. aastaga, kuid peab maksete assigneeringute vähendamist (-1,1 %) arusaamatuks;

([10]) Euroopa Parlamendi 13. märtsi 2013. aasta resolutsioon 2014. aasta eelarve koostamise üldsuuniste kohta, III jagu – komisjon, punkt 22.

([11]) St varem võetakse kasutusele nii Euroopa Parlamendi ja nõukogu mitmeaastase finantsraamistiku üle 27. juunil 2013 saavutatud kokkuleppes sätestatud konkreetne lisaeraldis 2 143 miljonit eurot (artikkel 9f) kui ka 3 miljardit eurot Euroopa Sotsiaalfondi eelarvest.

([12]) 2006. aastal avaldati üldmäärus Euroopa Liidu Teatajas juuli lõpus, kuid sel korral ei ole avaldamist oodata enne novembrit-detsembrit, st veel viis või kuus kuud hilinemist võrreldes eelmise rahastamisperioodiga (mil juba esines märkimisväärseid viivitusi).

57. tervitab olulist üleminekut Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi otsejuhtimiselt ühisjuhtimisele, kuigi see tähendab rahastamisperioodi alguses väiksemaid makseid;

58. tervitab mitmeaastast finantsraamistikku käsitleva nõukogu määruse eelnõu artiklisse 8 lisatud sätet, mis lubab raamistiku läbi vaadata, et kanda järgmistesse aastatesse üle 2014. aastal kasutamata jäänud vahendite selle osa, mis ületab asjaomaseid kulude ülemmäärasid, kui pärast 1. jaanuari 2014 võetakse vastu uued ühiselt hallatavad eeskirjad või programmid;

Eelarve paindlikkus

59. tervitab asjaolu, et ühise põllumajanduspoliitika esimesest sambast teise on kavas üle kanda 351,9 miljonit eurot, ning kordab kindlat vastuseisu vastassuunalistele ülekannetele;

60. rõhutab, et ei 7.–8. veebruaril 2013 toimunud Euroopa Ülemkogu järeldustes mitmeaastase finantsraamistiku kohta ega mitmeaastast finantsraamistikku käsitleva nõukogu määruse eelnõus 27. juunist 2013 ei nähta ette vaheülemmäära ühtekuuluvuspoliitikale, mis on muudetud hoopis alamrubriigiks. Sellest tulenevalt vaidleb komitee vastu paljudele viidetele sellele vaheülemmäärale 2014. aasta eelarveprojekti ([13]) tutvustuses ja pooldab vajaduse korral pigem kulukohustuste assigneeringute ja maksete assigneeringute ülekandeid rubriigi 1 piires;

61. tervitab majanduskasvu ja tööhõive suurendamisega seotud koguvaru, mis moodustatakse mitmeaastase finantsraamistiku aastate 2014–2017 kulukohustuste assigneeringute ülemmäära raames olemasolevatest varudest; väljendab heameelt, et seonduvaid kulukohustuste assigneeringuid saab kasutada aastatel 2016–2020 ülemmäärast rohkem ([14]) ning soovitab seda lisapaindlikkust kasutada rubriigis 1b.

Brüssel, 8. oktoober 2013

Regioonide Komitee
president
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

([13]) Ainsad kokkulepitud vaheülemmäärad käivad turuga seotud kulude ja otsetoetuste kohta rubriigis 2 ja halduskulude kohta rubriigis 5.
([14]) Vt mitmeaastast finantsraamistikku käsitleva nõukogu määruse eelnõu artikkel 9g.

Regioonide Komitee arvamus teemal „Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste seisukohad kildagaasi, kinnisgaasi, põlevkiviõli ja kinnisõli (mittekonventsionaalsete süsivesinike) kasutamise kohta”

(2013/C 356/05)

REGIOONIDE KOMITEE

— nõustub Euroopa Komisjoni keskkonnavolinikuga selles, et seni läbi viidud uuringud toovad ELi kehtivates õigusaktides ilmsiks terve rea ebaselgeid kohti ja lünki; rõhutab, et tervise ja keskkonnakaitsega seotud küsimuste tõstatamine on ülisuure tähtsusega, kui tööstus tahab saavutada avalikkuse heakskiitu, ning kutsub Euroopa Komisjoni üles koostama raamistikku kehtivates ELi õigusaktides peituvate riskide ohjamiseks ja puuduste kõrvaldamiseks;

— soovib, et austataks kohalike ja piirkondlike omavalitsuste otsuseid mittekonventsionaalsete süsivesinike ammutamise arendamise/tegevuse keelamise, piiramise ja kontrolli kohta. kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel peaks olema õigus tundlikke alasid (nt joogivee kaitsealad, külad, põllumaad) võimalikest mittekonventsionaalsete süsivesinike käitlemistegevustest välja arvata;

— rõhutab läbipaistvuse põhimõtte ja asjaomaste elanikkonnarühmade ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasamise ülimalt suurt tähtsust otsuste langetamisel selles väga tundlikus valdkonnas ning tunneb muret selle üle, et mitte kõikides liikmesriikides ei ole siiani nende põhimõtetega piisaval määral arvestatud;

— toetab komitee ettepanekut mittekonventsionaalsete süsivesinike lisamist läbivaadatud direktiivi I lisasse, et asjaomased projektid kuuluksid süstemaatiliselt keskkonnamõju hindamise direktiivi alla; kutsub komisjoni üles uurima ühiste keskkonnastandardite kehtestamise võimalust mittekonventsionaalsete süsivesinike uurimise ja ammutamise kohta ELis, et lihtsustada sidusate ja arusaadavate keskkonnamõju hindamiste läbiviimist.

Raportöör:	Brian MEANEY, Clare'i krahvkonnanõukogu ja Kesk-Lääne piirkondliku omavalitsuse liige
Viitedokument	omaalgatuslik arvamus

I **POLIITILISED SOOVITUSED**

REGIOONIDE KOMITEE

1. tunnistab Euroopa vajadust taskukohaste, CO2-neutraalsete, säästvate, üleilmselt konkurentsivõimeliste ja turvaliste energiaallikate järele. See kujutab endast suurt väljakutset Euroopa Liidule. Sellest vajadusest juhituna on liikmesriigid püüdnud leida mitmesuguseid alternatiive, mistõttu on tärganud märkimisväärne huvi mittekonventsionaalsete süsivesinike vastu. See huvi on arenenud Euroopa Liidus valitseva siiani mitmekesise ja kooskõlastamata regulatiivse raamistiku kontekstis; juhib siiski tähelepanu sellele, et mittekonventsionaalsed süsivesinikud ei ole jätkusuutlikud ei kliimamuutusi ega pikaajalist energiavarustust silmas pidades, samuti on need seotud suurte riskidega;

2. tunnistab märkimisväärseid ohte keskkonnale ja tervisele, mis tulenevad horisontaalse hüdrofrakkimise käigus suurtes kogustes kemikaalidega libestatud vee kasutamisest (mittekonventsionaalsete süsivesinike eraldamine), mida kasutatakse mittekonventsionaalsetele süsivesinikele ligipääsemiseks;

3. leiab, et komisjon peaks väljendama tugevat poliitilist toetust, nõudes, et liikmesriigid rõhutaksid vajadust ning annaksid pädevate kohalike ja piirkondlike omavalitsuste käsutusse vahendid, millega korrektselt täita regulatiivset ja järelevalverolli ning ülesandeid seoses kohalike ja piirkondlike omavalitsuste eri pädevustega üle terve Euroopa Liidu;

4. rõhutab, et silmade ees peab olema siht saavutada 100 %-line üleminek taastuvenergiale, ning et tuleb tagada, et mittekonventsionaalne või muud liiki energia ei juhiks tähelepanu ja ressursse vajalikust taastuvenergiaallikatele üleminekust kõrvale. Tunnistab mittekonventsionaalsete süsivesinike võimalikku rolli üleminekuperioodil fossiilselt energialt taastuvenergiale;

A. ***Üldpõhimõtted***

5. vastavalt Lissaboni lepingule (2009, artikkel 194) ei piirata ühegi liikmesriigi „õigusi otsustada oma energiaressursside kasutustingimuste, erinevate energiaallikate valiku ja oma energiavarustuse üldstruktuuri üle". Seega on kildagaasi suhtes Euroopa Liidus väga erinevaid seisukohti. Komitee soovib, et „mittekonventsionaalsete süsivesinike turvalist ja ohutut ammutamist võimaldavate" seadusandlike ettepanekute koostamisel kõik ja ka Euroopa Komisjon tunnistaksid, austaksid ja arvestaksid kohalike ja piirkondlike omavalitsuste pädevusi, vastutust, arvamusi ja vaateid.

6. võttes arvesse kohalike ja piirkondlike omavalitsuste pädevusi, eriteadmisi kohalike olude kohta ja ressursside piiranguid ning võttes samuti arvesse mittekonventsionaalsete süsivesinike ammutamise mitmesuguseid olulisi mõjusid ja sellega seotud ohtusid, soovib komitee, et austataks kohalike ja piirkondlike omavalitsuste otsuseid mittekonventsionaalsete süsivesinike ammutamise arendamise/tegevuse keelamise, piiramise ja kontrolli kohta. Rõhutab, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel peaks olema õigus tundlikke alasid (nt joogivee kaitsealad, külad, põllumaad) võimalikest mittekonventsionaalsete süsivesinike käitlemistegevustest välja arvata või rakendada piiranguid juhtudel, kui käitlemistegevus seab ohtu omavalitsuste võime saavutada oma kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise eesmärke. Peale selle tuleks tugevdada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste autonoomiat nende territooriumil mittekonventsionaalsete süsivesinike eraldamise keelamise üle otsustamisel; tuletab selles kontekstis meelde mittekonventsionaalsete süsivesinike ammutamise keeldusid, mis on kehtestatud näiteks Bulgaarias, Prantsusmaal, Luksemburgis, Šveitsis Fribourgi kantonis ja Hispaanias Cantabrieni piirkonnas;

7. nõustub Euroopa Parlamendiga selles, et ettevõtete jaoks negatiivsete sotsiaalsete ja keskkonnaalaste mõjudega tegelemiseks koostatud vabatahtlikest suunistest – näiteks globaalse aruandluse algatus, ÜRO algatus Global Compact ja OECD suunised rahvusvahelistele ettevõtetele – ei piisa mittekonventsionaalsete süsivesinike ammutamise negatiivsete mõjude leevendamiseks;

8. nõustub Euroopa Komisjoni keskkonnavolinikuga selles, et seni läbi viidud uuringud toovad ELi kehtivates õigusaktides ilmsiks terve rea ebaselgeid kohti ja lünki; rõhutab, et tervise ja keskkonnakaitsega seotud küsimuste tõstatamine on ülisuure tähtsusega, kui tööstus tahab saavutada avalikkuse heakskiitu, ning kutsub Euroopa Komisjoni üles koostama raamistikku kehtivates ELi õigusaktides peituvate riskide ohjamiseks ja puuduste kõrvaldamiseks;

9. soovitab komisjonil kaaluda võimalust paluda liikmesriikidel piirata mittekonventsionaalsete süsivesinike eraldamist seni, kuni regulatiivsed lüngad ELi õigusaktides on kõrvaldatud;

10. sõltumata liikmesriikide õigusest oma energiavarusid kasutada tuleks igasuguse mittekonventsionaalsete süsivesinike käitlemise puhul tagada ausad ja õiglased tingimused üle kogu

Euroopa Liidu täielikus kooskõlas asjaomaste ELi õigusaktidega keskkonnakaitse ja rahvatervise valdkonnas. ELis on vaja selget ja õiguslikult siduvat õigusraamistikku (eelistatavalt direktiivi kujul) mittekonventsionaalsete süsivesinike uurimise ja ammutamise kohta, et pakkuda piisavat garantiid kildagaasiga seotud tegevuste poolt keskkonnale ja inimtervisele tekkivate ohtude vastu;

11. usub, et ELi keskkonnapoliitika ettevaatuspõhimõtet tuleks järjepidevalt rakendada üle kogu Euroopa Liidu ning et keskkonnamõju hindamine peaks olema kohustuslik, sõltumata mittekonventsionaalsete süsivesinike uurimise ja ammutamise ulatusest, ning võtma arvesse majandushuvisid ja vajadust tagada energiavarustuse kindlus ja säästva arengu toetamine;

12. soovib, et ELis mittekonventsionaalsete süsivesinike uurimist ja kaevandamist käsitleva ELi direktiivi nurgakiviks oleks nõue, et iga üksiku mittekonventsionaalsete süsivesinike eraldamise projekti puhul tuleb kohustuslik olelusringi hindamine teostada enne kaevandamisloa saamist;

13. rõhutab läbipaistvuse põhimõtte ja asjaomaste elanikkonnarühmade ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasamise ülimalt suurt tähtsust otsuste langetamisel selles väga tundlikus valdkonnas ning tunneb muret selle üle, et mitte kõikides liikmesriikides ei ole siiani nende põhimõtetega piisaval määral arvestatud;

B ***Üldised seisukohad***

14. märkides, et viimase aja tehnoloogilised arengud on esile kutsunud mittekonventsionaalsete gaaside kiire ammutamise kommertseesmärkidel teatud maailmajagudes, eelkõige Ameerika Ühendriikides, kus kildagaasi on hakatud nimetama „suunamuutjaks", on komitee siiski teadlik kildagaasi tehnilistest ja majanduslikest piiridest ELis. Järjest enam teadvustatakse seda, et Euroopas tõenäoliselt ei teki nii suurt „kildagaasibuumi" nagu Ameerika Ühendriikides [1]. Arvatakse, et Euroopa mittekonventsionaalse gaasi varud parimal juhul tasakaalustavad konventsionaalse gaasi tootmise vähenemist, mis on erinevate geoloogiliste tingimuste, [2] õigusaktide ja kõrgema rahvastikutiheduse tõttu piiratud; Tunnistab, et selles valdkonnas on endiselt tarvis ulatuslikku hindamist.

15. täheldab lisaks, et mittekonventsionaalsete süsivesinike puuraugud kuivavad palju kiiremini kui konventsionaalsete süsivesinike omad ning seetõttu vajatakse rohkem puurimist, mis avaldab mõju tootmiskuludele; Siiski märgib komitee, et mittekonventsionaalsete süsivesinike ammutamisel kasutatakse nüüdisaegset tehnoloogiat, nt horisontaalne puurimine ja mitme puurkaevuga puurimisplatsid (kus ühel puurimisplatvormil puuritakse mitmes puuraugus), mis vähendab edukalt mõju keskkonnale ja kohalikule paikkonnale.

16. praeguste gaasi hindade juures leiab komitee, et kildagaasil on vähe võimalusi avaldada olulist mõju Euroopa gaasivarustusele. Isegi kui Euroopas hõlvatakse gaasimaardlaid järjest kiiremini, suudab see parimal juhul anda Euroopa gaasivarudesse protsentuaalse osana kõigest ühekohalise numbri. See ei muuda vastupidiseks Euroopa Liidu sisese tootmise jätkuvat vähenemist ega suurenevat sõltuvust impordist; [3] tunnistab, et selles valdkonnas on tarvis edasist hindamist.

17. on teadlik sellest, et leebed eeskirjad võivad olla kildagaasi majandusliku elujõulisuse üks eeltingimusi, kuna kildagaasi väljaarvamine paljudest keskkonnakaitseseadustest on olnud Ameerika Ühendriikides aset leidnud „kildagaasibuumi" üks peamisi tõukejõude; näiteks frakkimise lisaainete täpne koostis kaitstud patendiseadusega ega kuulu avaldamisele; toonitab seepärast eriti, et asjaomase tegevuse lubamiseks Euroopa Liidus tuleb ilmtingimata nõuda kõigi frakkimisvedelikus sisalduvate keemiliste komponentide ja nende määra avalikustamist

18. märgib, et puurimise ajal on kildagaasil ja kinnisõlil puurimisplatside, veoautode parkimis- ja manööverdamisruumi, varustuse, gaasi töötlemise, transpordivahendite ja juurdepääsuteede tõttu vältimatult suur ja ruumiliselt intensiivne mõju maakasutusele (intensiivne maakasutus), mis võib ohustada jätkusuutlikku linna- või maa-asustust ning looduslikke elupaiku. Suur võimalik mõju on õhku eralduvad saasteained, põhjavee saastumine kontrollimatult lekkiva gaasiga või vedeliku vool pursete või lekete tõttu, frakkimisvedeliku leke ning reovee kontrollimatu heide. Frakkimisvedelikud sisaldavad ohtlikke aineid ja väljavoolav vedelik sisaldab ka raskemetalle ja radioaktiivseid materjale, kildagaasi puurimine kujutab endast inimtervisele [4] ja keskkonnale suuremat ohtu kui teiste fossiilsete kütuste ammutamine, [5] eriti kuna sama koguse ammutamine nõuab rohkem puurimist;

[1] Dr Werner Zittel, Shale Gas European Perspectives, Euroopa Parlament, 14. mai 2013

[2] http://www.kpmg.com/Global/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/shale-gas/Documents/cee-shale-gas-2.pdf

[3] Euroopa Parlament http://europeecologie.eu/IMG/pdf/shale-gas-pe-464-425-final.pdf

[4] Human health risk assessment of air emissions from development of unconventional natural gas resources, Lisa M. McKenzie, Roxana Z. Witter, Lee S. Newman, John L. Adgate, Colorado School of Public Health, University of Colorado, Anschutz Medical Campus, Aurora, Colorado, USA

[5] http://ec.europa.eu/environment/integration/energy/unconventional_en.htm

19. komitee tunneb muret selle üle, et Euroopas kehtivad ja kaevandamistegevust mõjutavad kaevandamisseadused ja nendega seotud määrused ei võta arvesse mittekonventsionaalsete süsivesinike eraldamise konkreetseid aspekte eest. Euroopa Liidu liikmesriikide kaevandamisega seotud eeskirjad on väga erinevad. Paljudel juhtudel on kaevandamisõigustel eelis kodanike õiguste ees ning kohalikel poliitilistel organitel puudub sageli mõju võimalike projektide ja kaevandamispaikade üle, sest nende üle otsustavad riigi või piirkonna valitsus ja ametiasutused; viitab lisaks veel sellele, et erinevalt Ameerika Ühendriikidest ei oma Euroopas maaomanik automaatselt õigusi tema maal leiduvatele maavaradele, nii et ta ei pruugi alati nende ammutamisest kasu saada;

20. soovib, et nõuetekohaselt hinnataks mittekonventsionaalse gaasi tegelikku potentsiaali ELis. See aspekt võib olla äärmiselt oluline mis tahes energiaalase ja/või poliitilise kava jaoks, mida soovitakse ellu viia üleminekuressursina teel taastuvenergia suurema osakaalu poole ELis, millest on teatatud nii olulises ELi teedrajavas dokumendis nagu energia tegevuskava aastani 2050. See võimaldaks ka uurida kohalike energiaallikate süstemaatilisema kasutuse võimalusi. Nende kavade ja poliitikate üks eesmärkidest peab olema selle tagamine, et üleminek tulevastele majanduslikult konkurentsivõimelistele ja võimalikult väikese CO2-jalajäljega energiaallikatele toimuks nii, et EL muutub teiste geopoliitiliste piirkondade seas konkurentsivõimeliseks. Ppeale ettearvamatute ohtude keskkonnale, kliimale ja inimtervisele võib kildagaas õõnestada ka taastuvenergia arengut ja aheldada Euroopa veelgi kindlamasse sõltuvusse fossiilkütustest. Kildagaas nagu ka süsinikdioksiidi kogumine ja säilitamine ei saa olla kodanike vajadustest eraldiseisev poliitiline eesmärk ning seda ei tohiks propageerida kui Euroopa energia tuleviku rohelist alternatiivi. Võttes arvesse kildagaasi suurt süsinikdioksiidiheidet, vajaminevate laienduste ulatust ja investeeringute taset ei ole on tarvis teha selgeks, kuidas ta saab olla „üleminekukütus". Ameerika Ühendriikide intensiivse kildagaasi eraldamise tulemusel langevad gaasihinnad võivad ohustada madala süsinikdioksiidiheitega alternatiivide elujõulisust ja avaldada survet valitsuste toetusmehhanismidele;

21. väljendab muret selle üle, et kui kildagaasi uurimine ja tootmine kogu maailmas suureneb, võib sellega kaasneda vabaneva metaani heitkoguste, mille kasvuhooneefekt on 20 kuni 25 korda suurem kui CO2 oma, märkimisväärne kasv, ning et kildagaasi üldist potentsiaali globaalse soojenemise suurendamise osas hinnatud rohkem kui 3,5-le kraadile ([6]). (Lubatav soojenemine oleks 2 kraadi). Seetõttu võib ebatraditsiooniliste õli- ja gaasiressursside kasutamine takistada ÜRO aastatuhande 7. arengueesmärgi, s.o keskkonnasäästlikkuse saavutamist ja õõnestada Kopenhaageni kokkuleppes sätestatud kõige uuemaid rahvusvahelisi kliimamuutusega seotud kohustusi;

22. toetab ettepanekut suurendada ELi teadus- ja arendustegevuse toetust ökodisaini sektorile struktuurifondide ja Ühtekuuluvusfondi ning Euroopa Investeerimispanga kaudu, märkides samas, et koos nende jõupingutustega tuleb suuremat tähelepanu pöörata uute standardite kehtestamisega kaasnevatele võimalikele konkurentsi moonutavatele mõjudele; tervitab komisjoni esialgset hinnangut mittekonventsionaalsete süsivesinike suhtes kohaldatava ELi keskkonnaalase õigusraamistiku kohta; komitee soovitab komisjonil viivitamatult;

a. viia läbi põhjalik hinnang selle kohta, kas kõnealused sätted katavad täielikult mittekonventsionaalsete süsivesinike eraldamise uurimise ja täieliku suuremahulise kommertseesmärkidel kaevandamise kõiki aspekte;

b. määratleda lüngad ja puudujäägid kehtivates keskkonnaalastes õigusaktides, vajaduse korral esitada asjakohaseid ettepanekuid õigusaktide kohandamiseks mittekonventsionaalsete süsivesinike eraldamise eripäradele ning kaotada seaduselüngad, mis võimaldavad väärtõlgendamist või mittekonventsionaalsete süsivesinike arendamisele teatud erandite tegemist siseriiklikkusse õigusse ülevõtmisel, mõjutades niiviisi kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi;

c. läbi viia hindamine ELi peamiste keskkonnaalaste õigusaktide ülevõtmise kohta kõigis liikmesriikides ja võtta mittevastavuse puhul viivitamatult meetmeid;

d. uurida Ameerika Ühendriikide osariikide ja maakondade kogemusi, neid arvesse võtta ja neist õppida.

Tehnilised aspektid seoses eelnevalt viidatud direktiivi kui õigusliku vormi eelistamisega

C ***Põhihinnangud***

23. soovib, et komisjon nõuaks ettevõtetelt olemasolevate keskkonnatingimuste sõltumatut ja kontrollitavat määratlemist aladel, kuhu kavandatakse mittekonventsionaalsete süsivesinike käitlemise rajatisi.

a. Lõpliku hinnangu andmisel tuleks pöörata erilist rõhku inimeste ja loomade tervise raamtingimustele ja looduslike elupaikade kvaliteedile ning nende omavahelisele ühenduvusele;

b. aluspõhjakivimite geoloogia seoses põhjaveevarude ja liikumisega;

c. põhjavesi kui mikrobioloogilise fauna ja floora elupaik;

([6]) IEA Golden Rules for a Golden age of Gas, lk 91

d. olemasolev pinnavee, pinnase ja õhu kvaliteet ja seismoloogilised näitajad, et käsitleda ühtlasi ka olemasolevaid looduslikke lihkeid;

e. kontrollitavad mikroseismilised näitajad;

f. põhjaveesüsteemide kolme- ja neljamõõtmeline visualiseerimine;

D ***Keskkonnamõju hindamine***

24. märgib kahetsusega, et kehtivas keskkonnamõju hindamise direktiivis ei ole mittekonventsionaalsete süsivesinike igapäevaseid tootmismahtusid arvesse võetud. See tähendab, et keskkonnamõjudele vaatamata ei kohaldada asjaomastele projektidele keskkonnamõju hindamise direktiivi. Vastavalt ettevaatuspõhimõttele ja Euroopa Parlamendi 21. novembri 2012. aasta resolutsioonis esitatud soovitustele, toetab komitee ettepanekut mittekonventsionaalsete süsivesinike lisamist läbivaadatud direktiivi I lisasse, et asjaomased projektid kuuluksid süstemaatiliselt keskkonnamõju hindamise direktiivi alla;

25. kutsub komisjoni üles uurima ühiste keskkonnastandardite kehtestamise võimalust mittekonventsionaalsete süsivesinike uurimise ja ammutamise kohta ELis, et lihtsustada sidusate ja arusaadavate keskkonnamõju hindamiste läbiviimist;

26. tunnistab vastavate kogemuste ja teadmiste puudumist Euroopas; rõhutab, et korralikud regulatsioonid mittekonventsionaalsete süsivesinike eraldamise uurimise ja ammutamise kohta sõltuvad osaliselt kohalike ja piirkondlike omavalitsuste pädevustest ja ressurssidest. Tunnistab vajadust suurendada ja tugevdada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste inimressursse seoses mittekonventsionaalsete süsivesinikega;

E ***Vesi***

27. leiab, et kuna, mittekonventsionaalsete süsivesinike eraldamine toimub 2 või enama kilomeetri sügavuses, on põhjavee saastamise vältimiseks esmatähtis puuraugu terviklikkus ning manteldamise ja tsementimise kvaliteet. Ameerika Ühendriikide kogemused näitavad, et 6 % puuraukudest lekkisid ([7]).

28. nõuab, et kõik frakkimisetapid oleksid järelevalve all ja registreeritakse andmed lõhede maksimaalse pikkuse kohta koos kaugusega põhjaveekihtidest;

29. soovitab komisjonil kohustada ettevõtteid ette nägema parandusmeetmed juhuks, kui metaan ja/või looduslikult esinevad radioaktiivsed ained või muud põhjavett kahjustavad ained satuvad põhjavette seal, kui lõhed levivad põhjaveekihini või tekivad praod mantelduses või tsemendis.

30. nõuab enne mis tahes tööde algust kohustuslikke tsemendi tardumise päevikuid ning manteldamise ja tsementimise surveproove;

31. rõhutab, et tulemuslik ennetamine nõuab puurkaevu ehitamisel ja korrashoidmisel pidevat järelevalvet kõrgeimate standardite ja tavade range järgimise üle; rõhutab, et nii ettevõtted kui pädevad asutused tagaksid korrapärase kvaliteedikontrolli manteldamise ja tsementimise terviklikkuse üle;

32. soovitab käitajatel, reguleerijatel ja päästeteenistustel ühiselt koostada reostuse vältimise kontrolli ja hädaolukorra lahendamise plaanid;

33. soovitab kehtestada minimaalse vahemaa puurimisplatside ning avalike või erasektori kaevude ja allikate vahel;

34. viitab sellele, et mittekonventsionaalsete süsivesinike varude ammutamisel tekkiv heitvesi ja jäätmed tekitavad hulgaliselt probleeme seoses nende turvalise ladustamise, ringlussevõtu ja kõrvaldamisega, ning et see nõuab vastavat reguleerimist. Selles kontekstis on vältimatu asjaomaste kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasamine, kes tihti vastutavad jäätmekäitluse eest;

F ***Jäätmekäitlus***

35. kutsub üles hüdrofrakkimisest tekkivat heitvett ringlusse võtma nii, et kadude ja lekete risk oleks viidud miinimumini; tõdeb, et hüdrofrakkimine tekitab erinevaid saasteaineid sisaldavat heitvett; usub, et kohapealne suletudahelapõhine vee ringlussevõtmine varude uurimise/arendamise käigus terasest mahutite abil on keskkondlikult kõige kindlam viis tagasivooluvee töötlemiseks, viies miinimumini veehulga, maapinnale lekkimise võimalikkuse ja vee puhastamisega seotud transpordist tingitud kulud, liikluse ja teede kahjustused; kutsub üles lõpetama vooderdatud kaevete kasutamise nende suurema reostus- ja lekkeohu tõttu;

36. soovib mittekonventsionaalsete süsivesinike käitlemisel taaskasutamata jäänud frakkimisvedeliku koguste ja koostise avaldamist; samuti – olles teadlik pinnase ja kivimi koostisest – selle võimalikust mõjust pinnaveele ja loomastikule;

37. juhib tähelepanu sellele, et riigi ja omavalitsuse jäätmekäitlusettevõtetel või vee puhastamise ja reoveesetete kõrvaldamisega tegelevatel puhastusettevõtetel ei pruugi olla suutlikkust ja tehnilisi vahendeid kõnealuse heitvee koguste ja spetsiifilise koostisega toimetulekuks; nõuab heitvee puhastamise standardite ja kohustuslike veemajanduskavade kehtestamist käitajate poolt koostöös jäätmekäitlusasutuste ja pädevate asutustega;

([7]) Methane Migration Data Pennsylvania DEP.

38. meenutab, et geoloogilistes formatsioonides looduslikult leiduvad radioaktiivsed ained erinevad maardlati; rõhutab radioaktiivsete ainete sisalduse hindamise vajalikkust enne tootmisloa andmist;

G ***Kemikaalid***

39. tunneb muret selle üle, et hetkel ei ole ELi tasandil kohustust avaldada frakkimisvedeliku keemilist koostist; leiab, et selles osas on vaja täielikku läbipaistvust ja käitlejatele avaldamiskohustust; kutsub komisjoni üles uurima, milline oleks kõige sobivam õigusakt sellise kohustuse kehtestamiseks Euroopa Liidu tasemel;

40. kutsub üles suurematele jõupingutustele, et töötada välja väiksema mürgisisalduse ja keskkonnaohtlikkusega frakkimisvedelike lisaaineid;

H ***Maa, õhk ja muud parameetrid***

41. rõhutab, et piirkonna geoloogilised omadused määravad ära kaevandustegevuse viisi ja meetodid; julgustab aktiivselt ja õigeaegselt kaasama riiklikke geoloogiainstituute ning ka asjaomaseid kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi; peab iga kavandatud kaevandustegevuse puhul vajalikuks eelnevat luba ja kohustuslikku geoloogilist analüüsi sügavamate ja pinnaselähedaste kihtide kohta, mis hõlmaks ka aruandeid kõigi varasemate või toimuvate kaevanduste kohta antud piirkonnas; peale selle peab vajalikuks puuraukude päevikuid;

42. märgib, et mitme horisontaalse puurkaevuga puurimiskohad viivad miinimumini maa kasutuse ja maastiku rikkumise;

43. pooldab keskkonnasõbralike süsteemide (nn green completions) kasutamist, et vähendada või koguda metaani heitkoguseid puuraugu rajamise käigus;

44. tuletab meelde, et tööõnnetused tulenevad sageli personali puudulikust koolitusest, ohutusnõuete hooletust või valest täitmisest;

45. soovitab koostada standardsed hädaolukorra lahendamise kavad ja luua spetsiaalsed valmisolekurühmad;

I ***Üldsuse osalus ja rahvatervis***

46. kutsub üles kaevanduskohtade läheduses elavate inimeste tervise üle erilist järelevalvet teostama; soovitab piirkonna elanike terviseregistrite loomist;

47. soovitab teabelevi mittekonventsionaalsete süsivesinikega seotud tegevuste kohta elanikkonna seas jätta selliste kohalike ja mittekohalike ekspertide rühma ülesandeks, kes suudavad kohalikke keskkondlikke ja majanduslikke eripärasid arvesse võttes anda kasutuse kõigi etappide kohta objektiivse vaatenurga, rõhutades nii selle majanduslikku kasu kui ka sotsiaalseid ja keskkondlikke riske;

48. leiab, et üldsuse osalus tuleks tagada osalejaid kaasavate mitmesuguste tõhusate planeerimisvahendite ja meetodite kohustusliku rakendamise abil enne uuringuid ja avalike konsultatsioonide kaudu enne ammutamist; kutsub üles avalikkust rohkem teavitama ja harima mittekonventsionaalsete süsivesinike küsimustes, et saavutada avalikkuse mõistmine, heakskiit ja usaldus neid tegevusi reguleerivate sätete vastu;

J ***Puuraugu kasutamise lõpetamine, mahajäetud puuraugud, ebaõnnestunud puuraugud ja tagasivooluhoidlad***

49. tuginedes varasematele kogemustele vajavad kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused finantsgarantiisid, mis on 1,5 korda suuremad kui iga puuraugu nõuetekohase tampoonimise ja sulgemise maksumus. See maksumus sisaldab kulutusi materjalile ja oskusteabele, mida on vaja tööde teostamiseks ja lõpliku protsessi hindamiseks;

50. veel soovib komitee, et finantsgarantiid eraldataks kohalikele omavalitsustele, tagamaks heade tavade järgimist puurimise ja frakkimise faasis. Need garantiid on olulised ennistustööde teostamiseks, kui ettevõtet enam ei eksisteeri;

51. nõuab, et ettevõtted tagaksid nii rahaliselt kui muul viisil heade tavade järgimise mittekonventsionaalsete süsivesinike käitlemispaikade tervendamise ja taastamise juures;

52. nõuab, et vajaliku pädevusega kohalikele omavalitsustele eraldataks vajalikke ressursse õhu ja põhjavee pikaajaliseks seireks piirkondades, kus toimub või on toimunud mittekonventsionaalsete süsivesinike eraldamine;

K ***Kohalike omavalitsuste väljakutsed haldus- ja ressursikü-simustes***

53. märgib, et kildagaasi mitmefaasiline käitlemine võib kujutada endast haldusalast väljakutset seoses korrektsete õiguslike menetluste läbiviimise tagamisega planeerimise, keskkonnajärelevalve ja täitevmenetluste osas. Komitee soovitab liikmesriikidel tagada, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel oleksid vajalikud ressursid selle väljakutsega tegelemiseks;

L ***Sotsiaalsed ja majanduslikud mõjud kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele***

54. märgib, et faktid kohalikele omavalitsustele avaldatavast survest, milleks kasutatakse liiga väikest eelarvet, majandushuvisid ning osalise energiasõltumatuse saamise võimalust, pääsevad võidule sotsiaalsete riskide analüüside üle, vallandades seega pöördumatuid protsesse;

55. olles teadlik kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kogemustest kaevandustööstuse tsüklite kiire kasvu ja langusega, tõdeb komitee, et

a. kiire kasv mingis majandussektoris nagu kivisöe, kildagaasi või nafta kaevandamine viib madala kvalifikatsiooniga ja hästi tasustatud töökohtade tugeva ja sageli äkilise kasvuni;

b. selliste töökohtade kättesaadavus meelitab noored töölised eemale kõrgemast haridusest ja muudest kõrge kvalifikatsiooni omandamise võimalustest;

c. teised ettevõtted väldivad seda piirkonda nii töötajate madala oskuste taseme kui kõrge üldise palgataseme tõttu;

d. kui loodusvara kättesaadavus väheneb kaevandamise tulemusel – või tema väärtuse kahanemisel muude majanduslike tegurite tõttu –, siis langeb tööhõive sektoris hüppeliselt;

e. teiste sobivate võimaluste puudumisel sunnib majanduslangus töölisi piirkonnast välja rändama, et otsida muid töökohti;

f. Komitee nõuab, et liikmesriigid võtaksid neid võimalikke tagajärgi arvesse ning et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused kavandaksid jätkusuutlikke kogukondi juhuks, kui mittekonventsionaalsete süsivesinike varud on ammendatud või ei ole enam kasutamiskõlbulikud.

Brüssel, 9. oktoober 2013

Regioonide Komitee
president
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regioonide Komitee arvamus teemal „Roheline raamat keskkonda sattunud plastijäätmeid käsitleva Euroopa strateegia kohta”

(2013/C 356/06)

REGIOONIDE KOMITEE

— kutsub Euroopa Komisjoni üles kehtestama plasti ja kergesti süttivate jäätmete prügilasse ladestamise keelu alates 2020. aastast ning seadma konkreetsed kaugeleulatuvad plastijäätmete tekke vältimise, korduskasutamiseks ettevalmistamise ja ringlussevõtu eesmärgid, mis tuleks ühtlustada kõigis asjaomastes direktiivides ja milles kajastuks materjalide keskkonnamõju. Liikmesriikidele võiks nendega läbirääkimiste teel ette näha vahe-eesmärgid ja üleminekuperioodid;

— palub Euroopa Komisjonil kaaluda plasti tõhusalt ringlusse võtva uue infrastruktuuri rahastamist ning lõpetada prügilasse ladestamise ja põletamise rahastamine. ELi vahendeid tuleks eraldada üksnes neile jäätmete energiakasutuse rajatistele, mis kuuluvad sidusa jäätmekäitlusstrateegia alla, mis hõlmab ka piisavaid rajatisi jäätmehierarhia varasemateks etappideks;

— nõuab selles kontekstis põhimõtte „saastaja maksab” täielikku rakendamist ja kutsub Euroopa Komisjoni üles kaaluma, kuidas saaks tootjate laiendatud vastutust ELis senisest paremini kohaldada. ELi tasandil tuleks teatavate plasttoodete ja plasti sisaldavate toodete puhul kehtestada tagastatava toote eest antav tagasimakse ja toote tagasivõtmise kohustus. Suurte jäätmete puhul tuleks kohalike ja piirkondlike omavalitsuste määratletavate kogumismeetoditega innustada maksu kehtestamist jäätmete äraviskamise eest. Korduskasutamise stiimulite kõrval tuleks kaaluda tasuta kilekottide keelustamist;

— leiab, et tootedisainis on väheste ühtsete, teiste materjalidega mitteseotud plastide kasutamine ja plasti liigi selge märkimine pakendile ja tootele oluline, et lihtsustada nende korduskasutust ja ringlussevõttu. Komitee pooldab seda, et tulevastes disainides kehtestatakse ringlussevõetava materjali miinimumkoguse kohustuslik nõue;

— kutsub üles jõudma rahvusvahelise kokkuleppeni, millega keeletakse lagunevast plastist mikrohelmed kosmeetikas ja teistes isikliku hügieeni toodetes, et vältida selle üsna uut liiki saasteallika jõudmist toiduahelasse. Komitee arvates on märkimisväärselt tõendeid, et tuleks keelustada oksolagundatav plast, kuni edasised uuringud tõestavad nende toodete lisaväärtust.

Raportöör	Runnymede'i volikogu liige Linda GILLHAM (UK/EA)
Viitedokument	Roheline raamat keskkonda sattunud plastijäätmeid käsitleva Euroopa strateegia kohta COM(2013) 123 final

I **POLIITILISED SOOVITUSED**

REGIOONIDE KOMITEE

1. väljendab heameelt, et avaldati roheline raamat keskkonda sattunud plastijäätmete kohta. Optimaalne jäätmekäitlus on tänapäeval kohalike ja piirkondlike omavalitsuste jaoks üks suurimaid väljakutseid nii suurenenud jäätmetekkest tuleneva keskkonnamõju vähendamisel, rajades ja rahastades jäätmete töötlemise ja käitlemise taristuid, kui ka loodusressursside säilitamisel;

2. viitab sellele, et peamine prioriteet peab siiski olema jäätmetekke vältimine. Jäätmekäitluse optimeerimise kõrval on suurimad väljakutsed ühtne ja ambitsioonikas jäätmetekke vältimine;

3. nõuab selles kontekstis põhimõtte „saastaja maksab" täielikku rakendamist, kuna see on üks tõhusamaid jäätmetekke vältimise meetodeid, mis võiks aidata kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel saavutada oma jäätmemajanduse eesmärke ja samuti vähendada nende finantsilist ja organisatsioonilist koormust;

4. nendib, et majapidamiste osalemine on äärmiselt oluline, et paremini saavutada jäätmetekke vältimise ning jäätmete kogumise ja ringlussevõtu eesmärke. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused saavad pakkuda kodanikele teavet ja võimalusi, et kohandada nende tarbimisharjumusi ning suurendada kogutavate materjalide liike ja kvaliteeti. See sõltub sellest, kas aktsepteeritakse plastijäätmeid kui potentsiaalselt väärtuslikku ressurssi;

5. juhib tähelepanu sellele, et plastijäätmed ei teki mitte ainult kodumajapidamistes, vaid et eelkõige ka tööstuses (nt autotööstuses), ehituses ja teistes tööstussektorites tuleb neile palju rohkem rõhku pöörata, kuna neis valdkondades kasutatakse väga palju plastmaterjale;

6. tunnistab, et liikmesriikide jäätmekäitluses on erinevused. Mitmel põhjusel, sh üldsuse vastuseisu tõttu, on paljudes liikmesriikides jäätmekäitlusrajatistesse investeerimine olnud aeglane ja infrastruktuuri lõpuleviimine pikaleveninud;

7. väljendab kahetsust, et jäätmekäitlusahelas – mis hõlmab jäätmetekke vältimise ning korduskasutamiseks ja ringlussevõtmiseks ettevalmistamise meetmeid, kogumissüsteeme, jäätmekäitlustehaseid, turupoolseid algatusi – puudub strateegiline planeerimine või on see liiga aeglane. Turud saavad muutuda stabiilseks ainult juhul, kui ringlussevõetava plastmaterjali maht on piisav;

8. kutsub Euroopa Komisjoni üles tagama, et ELi kehtivat keskkonnaõigustikku rakendatakse ja jõustatakse täielikult kõigis 28 liikmesriigis. Komitee leiab, et praegu ei ole jõustamiseks ja kontrolliks piisavalt vahendeid;

9. väljendab heameelt selle üle, et 2014. aastal on kavas läbi vaadata prügiladirektiiv. Komitee arvates peaks see hõlmama plasti ja kergesti süttivate jäätmete prügilasse ladestamise keeldu alates 2020. aastast. Komitee mõistab, et jäätmekäitlustööstus ning kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused vajavad aega, investeeringuid ja kindlust, et paigutada vahendeid kogumise, sortimise, ringlussevõtu ja tõhusa lõppkäitluse jaoks sobivasse infrastruktuuri. Liikmesriigid, kes on selles valdkonnas maha jäänud, võivad keelu suhtes vajada üleminekuperioodi, ent 2020. aasta eesmärkideni jõudmiseks tuleb kõiki plastijäätmeid hallata ressursina, nagu on ette nähtud ressursitõhusa Euroopa tegevuskavas;

10. nendib, et kui seitsmes liikmesriigis ladestatakse prügilatesse juba vähem kui 10 % jäätmetest, siis üheteistkümnes liikmesriigis ladestatakse prügilatesse rohkem kui 60 %. Jäätmekäitluses tuleb tunnistada plasti erilist väärtust, tagades paremad ja tõhusamad kogumissüsteemid, et minimeerida saastumist;

11. kutsub Euroopa Komisjoni üles järgima õigusaktide tulevastel läbivaatamistel integreeritud käsitlust kõigi plastide suhtes, sh elektri- ja elektroonikaseadmete romud, romusõidukid ja pakendid. Jäätmete raamdirektiivi eesmärgid ei ole piisavad ja need ei hõlma konkreetselt plastijäätmeid.

12. nõuab, et plastijäätmete uued eesmärgid peaksid hõlmama tonnaaži küsimuse, sest tonnaaž ei ole sobiv ühik väga kerge plastkile mõõtmiseks. Eesmärkides peaks kajastuma materjalide keskkonnamõju, et suurendada plasti väärtust, mida kiputakse kõrvale jätma raskemate ringlussevõetavate materjalide kõrval;

13. märgib, et kõik liikmesriigid on nõustunud jäätmetest energia saamisega kui põhjendatud alternatiiviga selle asemel, et pärast korduskasutust ja ringlussevõttu järelejäänud jäätmed prügilasse ladestada. Komitee kinnitab sellega seoses, et ELi vahendeid tuleks eraldada üksnes neile jäätmete energiakasutuse rajatistele, mis kuuluvad sidusa jäätmekäitlusstrateegia alla, mis hõlmab ka piisavaid rajatisi kogutud jäätmete eelnevaks sorteerimiseks, puhastamiseks ja ringlussevõtuks. Komitee leiab samuti, et kuna plastid pakuvad suure küttevääruse kütust, siis on oluline, et plastide materjalipõhised ringlussevõtu eesmärgid püstitataks töötlemisvõimsuse põhjal, et vältida kütusenõudlust, mis tingiks väärtuslike ressursside põletamist;

14. leiab, et juba kehtestatud eesmärkide saavutamist tuleks paremini nõuda. Samuti toetab komitee seda, et lisaks prügilatesse ladestamise lõpetamisele seataks plastijäätmete tekke vältimise, korduskasutamiseks ettevalmistamise ja ringlussevõtu valdkonnas konkreetsed siduvad ja kaugeleulatuvad, ent saavutavad eesmärgid, sest neid saab täpsemalt mõõta. Need eesmärgid tuleks ühtlustada kõigis asjaomastes direktiivides. Liikmesriikidele ja kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele, kes ei ole jäätmekäitluse eesmärkide saavutamisel teinud rahuldavaid edusamme, võiks nendega läbirääkimiste teel ette näha vahe-eesmärgid ja üleminekuperioodid;

15. nõuab, et eesmärkide seadmine oleks kooskõlas proportsionaalsuse, läheduse ja ettevaatuse põhimõtetega;

16. leiab, et sellised meetmed viivad plasti jäätmehierarhias ülespoole, ning kiidab heaks Euroopa Parlamendi nõude keelustada 2020. aastaks kõigi ringlussevõetavate ja orgaaniliste jäätmete prügilasse ladestamine. Samas hoiatab komitee, et kui plasti ringlussevõttu ELis edasi ei arendata, on oht, et plastijäätmete eksport väljapoole Euroopat hakkab kasvama;

17. kutsub üles rohkem edendama plasti ringlussevõttu kõigi etappides, et soodustada ringmajandust. Algses tootedisainis tuleks arvesse võtte mitte ainult ringlussevõttu kasutusaja lõpul, vaid ka tootmisel kasutatavate polümeeride ratsionaliseerimist ja väheste ühtsete, teiste materjalidega mitteseotud plastide kasutamist, et lihtsustada eraldamist ringlussevõtul;

18. kutsub Euroopa Komisjoni üles edendama keskkonnahoidlikku riigihanget, pakkudes suuremaid stiimuleid, mille abil edendada ennetamist, korduskasutamiseks ettevalmistamist, ringlussevõttu ja ringlussevõetud plasti osakaalu suurendamist uutes toodetes;

19. palub Euroopa Komisjonil kaaluda plasti tõhusalt ringlusse võtva uue infrastruktuuri rahastamist ning lõpetada prügilasse ladestamise ja põletamise rahastamine, toetades samas ka ringlussevõetud plasti turgu ja luues seega töökohti;

20. nendib, et materjali ringlussevõtt aitab ELil muutuda toormaterjalide aspektist iseseisvamaks ning et jäätmetest energia tootmine peaks jääma vaid täiendavaks valikuks vastavalt jäätmete hierarhiale, et realiseerida prügilasse ladestamata jäänud jäätmete täispotentsiaal ja et mitte tekitada jäätmetest energia tootmist soodustavat mõju, nagu seda soovitatakse ka rohelises raamatus;

21. on veendunud, et ukselt uksele kogumise süsteemid peaksid olema kohustuslikud, ent need tuleks kavandada nii, et soodustatakse plastiliikide eraldamist ja maksimeeritakse ringlussevõetavate kvaliteetmaterjalide taaskasutust. Tegemist on subsidiaarsuse küsimusega, ja kuigi segatud kuivade jäätmete ringlussevõtt on mõnes liikmesriigis osutunud väga tõhusaks, tuleb tunnistada, et kogumismeetodid on linna- ja maapiirkonniti ja liikmesriigiti erinevad. Kuigi ei ole praktiline järgida ühtset, kõigile kohaldatavat tegutsemisviisi, on põhjust tagada kogumismeetodite vabatahtlik ratsionaliseerimine ja standardimine;

22. väljendab taas oma seisukohta, et piirkondlikel omavalitsustel võib olla võimalusi teha koostööd piiriüleste jäätmekäitlussõlmede kasutamisel sama tüüpi hoonete puhul (nt kõrged korterhooned), et tagada jäätmevoogude tõhus haldamine ning infrastruktuuri ja sektori olemasolevate ressursside optimaalne kasutus;

23. leiab, et tuleks edendada kvaliteetset ringlussevõttu, toetades aktiivselt ringlussevõetud plasti turgu, ning innustada keskkonnasäästlike materjalide kasutamist, et vähendada plastijäätmete sattumist keskkonda;

24. väljendab kahetsust, et taaskasutuse eesmärkide saavutamisest aruandmine lähtub praeguse jäätmete raamdirektiivi raames kogumisest, mitte tegelikust ringlussevõtust ega energia tootmisest. Hädavajalik on täpsustada määratlusi ja leida ühtne arvutusmeetod ringlussevõtu tulemuste mõõtmiseks;

25. tõdeb, et Euroopa Komisjon on juba algatanud toetusprogrammi kümne liikmesriigi jaoks, kellel on jäätmepoliitikas kõige kehvemad tulemused. Komitee väljendab kahetsust, et kaheksateist liikmesriiki on veel kaugel jäätmete raamdirektiiviga kooskõlla jõudmisest;

26. on arvamusel, et vaja on hulka meetmeid, sest ainult ühe poliitikavahendiga ei suudeta minna jäätmete prügilasse ladestamiselt üle ringlussevõtule. Ent ringlussevõtt ei ole sugugi alati toimiv strateegia – nt juhul kui plasti ringlussevõtt on tehniliselt keeruline – ja see ei ole alati majanduslikult õigustatud isegi parimatel keskkonnapõhjustel;

27. leiab, et EL on heal positsioonil, et olla ülemaailmseks juhiks plasti prügilatesse ladestamise lõpetamisel, ning peaks tutvustama jäätmekäitluse häid tavasid kohalikul, piirkondlikul, riikide ja rahvusvahelisel tasandil. EL peaks edendama jätkusuutlikke algatusi ja tagama selle, et ringlussevõtjad viivad plastijäätmed ainult sellistesse ringlussevõtukäitistesse, millel on samad käitlusnormid nagu ELi käitistel. Vahendajad ei ole ringlussevõtjad, mistõttu kutsub komitee üles teostama rangemat järelevalvet saadetiste eeskirjade kohaldamise üle Euroopa sadamates;

28. kordab sellega seoses oma toetust Euroopa teabeplatvormi loomisele, see platvorm võimaldaks kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel vahetada teavet jäätmetekke vältimise ja jäätmekäitluse kohta ELis ja väljaspool ELi;

29. märgib, et plastisaadetiste sihtkohad asuvad üle kogu maailma, mistõttu on juba disaini etapis järgitaval heal taval korduskasutuse, parandamise ja ringlussevõtu valdkonnas tõhusad tulemused ka väljaspool ELi piire, mis aitab vältida plasttoodete sattumist jäätmetena merre;

30. nendib, et paljusid tarbekaupu, eelkõige elektri- ja elektroonikakaupu toodetakse väljaspool ELi ning ELi kõrgete tööjõukulude tõttu eksporditakse tooted seejärel uuesti demonteerimise, ringlussevõtu või kõrvaldamise eesmärgil. Läheduspõhimõtet järgides soovitab komitee arendada ringlussevõtu ja korduskasutuse infrastruktuuri ELi tasandil, et liikmesriigid saaks tõhusalt kasutada ELis juba rajatud jäätmehaldusinfrastruktuuri ja väldiksid investeeringute tarbetut dubleerimist. Nii saaks plastijäätmeid käidelda naaberriikides ja igas liikmesriigis ei pea ehitama mitut liiki ringlussevõtukäitiseid. Dubleerimise vältimiseks võiks kogu ELi hõlmavalt planeerida teatud liiki jäätmete erikäitluseks vajalikku spetsiaalset infrastruktuuri. Komitee märgib, et tagada ja jõustada tuleb asjakohane piiriülene kontroll jäätmete liikumise üle;

31. usub, et kuigi vabatahtlik tegevus võib õigusakte täiendada, on vaja teatud reguleerimist, et tagada tõhus, toimiv, turvaline ja jätkusuutlik jäätmekäitlusraamistik. Samas leiab komitee, et Euroopa Komisjon peaks kaaluma tarbijate ja majapidamiste käitumise muutmiseks teavitus- ja mõjutusmeetmeid enne maksustamise või keeldude kasutamist;

32. kutsub Euroopa Komisjoni üles kaaluma, kuidas saaks tootjate ja importijate laiendatud vastutust ELis senisest paremini kohaldada ja seda eriti plastijäätmete suhtes, mille käitlemise eest vastutavad väga tihti kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused. Tänu kõnealuse vastutuse tõhusamale kohaldamisele peaks olema võimalik viia turule senisest vähem või hõlpsamini ringlussevõetavaid plastijäätmeid tekitavaid tooteid. ELi tasandil tuleks teatavate plasttoodete ja plasti sisaldavate toodete puhul kehtestada tagastatava toote eest antav tagasimakse ja toote kasutustsükli lõppedes selle tagasivõtmise kohustus, et vabastada kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused nende õlul lasuvast suurest koormusest. Komitee leiab, et edendada tasub ka tagasivõtmise kavasid jaemüüjate, koolide ja töökohtade puhul, kus juba eraldatud väärtuslike ressursside koguseid kokku pannes saab muuta ringlussevõtu teostatavamaks. Olemasolevate näidetena võib tuua mobiiltelefonid ja printerikassetid.

33. leiab, et suurte jäätmete puhul tuleks kohalike omavalitsuste määratletavate kogumismeetoditega innustada maksu kehtestamist jäätmete äraviskamise eest. Sellele lisaks on vaja suurendada teadlikkust ja tugevdada kontrolli jäätmete liikumise üle, takistamaks (plasti)jäätmete massilist põletamist tehniliselt selleks mittesobivates rajatistes, või plastijäätmete neisse paigutamist;

34. tunnistab, et tagasimakse ja tagasivõtmise süsteemidel on arenguruumi sõltuvalt konkreetsetest asjaoludest. Mõnes liikmesriigis on joogipudelite ja -purkide taaskasutus osutunud edukaks ning annab ringlussevõtuks kvaliteetmaterjali. See võib pakkuda väärtusliku alternatiivi maapiirkondades, kus eraldi kogumine ei ole reaalne. Sellise plasti nagu PET (polüetüleentereftalaat) kogumist võivad kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused edendada suurte rahvaürituste puhul ka keskkonnasäästlike kavadega, juhul kui PET-pudelitele ei ole keskkonnasäästlikke alternatiive;

Ökodisain

35. tootedisain on äärmiselt oluline tegur jäätmete vähendamisel. Komitee leiab, et kui praeguses ökodisaini direktiivis keskendutakse vee- ja energiatarbimisele, siis direktiivi läbivaatamisel võiks nüüd laiendada selle reguleerimisala, et laiendada seda ka teistele plasttoodetele ning hõlmata korduskasutamiseks ettevalmistamise, toote vananemise vastaste meetmete ja selle parandatavuse ning ringlussevõtu nõuded, andes tarbijale teavet toote vastupidavuse kohta (nt tootega kaasas olev tootepass). Tootedisain on oluline tarbijate jaoks, aga ka jäätmevaldkonna ametiasutuste jaoks, kes vastutavad toodete kasutuselt kõrvaldamise haldamise eest. Toote hea disain ja sellega seotud pakend ja demonteerimine võtab arvesse ja parandab ringlussevõttu;

36. juhib tähelepanu nn kergekaaluliste pakendite suundumusele ja kottide kasutuselevõtule tarbijapakendite disainis (liikumine klaasilt või metallilt plastide suunas), mis vähendab transpordikulusid ja seega süsinikuheidet. Ent komitee tunnistab, et kuigi need tulemused on kõigile kasulikud, võib seesugune suundumus osutuda tootjate jaoks väga tulusaks kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele langevate jäätmekogumise ja -käitlemise suurenevate kulude arvelt;

37. peab antud kontekstis vajalikuks plasti liikide (plasti erinevate koostiste) vähendamist, mis muudaks võimalikuks sorteeritud samaliigilise plasti ümbersulatamise. Sorteerimise lihtsustamiseks peab sellega kaasnema ka plasti liigi selge märkimine pakendile ja tootele. Lisaks ei tohiks plastid sisaldada püsivaid orgaanilisi saasteaineid ega REACH-määrusega keelatud kemikaale;

38. leiab, et jätkusuutliku tootedisaini juhised kogu olelusringi jaoks, sh kasutuselt kõrvaldamisega seotud käitlemine, aitab kasutajal mõista toote tegelikku väärtust ja ära hoida väärtuslike ressursside tarbetut raiskamist;

39. pooldab seda, et disaini tulevastel läbivaatamistel kehtestatakse ringlussevõetava materjali miinimumkoguse kohustuslik nõue, tunnistades samas, et mõni toidu valdkonda ja isiklikku tervishoidu puudutav kasutusviis eeldab materjalilt eristandardeid;

40. nõuab plastis ohtlike ainete kasutamise järkjärgulist kaotamist nii uutes kui ka ringlussevõetavates toodetes, et vähendada selliste ainete kasutamisest tulenevaid ohte ja suurendada toodete ringlussevõtu võimalusi. Komitee toetab ressursitõhusa Euroopa tegevuskavas sisalduvat ettepanekut tagada 2020. aastaks kõikide väga ohtlike ainete kandmine REACHi kandidaatainete loetellu, mis võimaldaks asjaomastele plastilisanditele tähelepanu pöörata. Sellega seoses palub komitee pöörata erilist tähelepanu mikrohelmestele ja nanoosakestele, mis tekitavad uusi probleeme, millele ei ole REACHi määruses tingimata tähelepanu pööratud;

41. palub ökodisaini osas pöörata erilist tähelepanu kolmemõõtmelistele printeritele, mille arendamisel võib olla oluline mõju plastijäätmete tekke mahule ja kvaliteedile;

Ühekordsed plasttooted

42. leiab, et lühiajaliste ühekordsete plasttoodete küsimuses on vaja meetmete kombinatsiooni, sh sätteid nende kasutuse vähendamiseks ja taaskasutatavate toodete soodustamiseks. Vastutustundetult äravisatud kilekotid ja tühjad plastpudelid on tüüpiline, keskkonda kahjustav näide meie äraviskamise mentaliteediga ühiskonnast. Korduskasutamise stiimulite kõrval on mitmetes piirkondades andnud positiivseid tulemusi ka tasuta kilekottide keelustamine, mida tuleks seepärast kaaluda;

43. usub, et vabatahtlikud algatused liikmesriikide tasandil, sh jaemüüjate vastutus toodete tagasivõtmise eest, võiks aidata teatud plastijäätmete käitlemise kulu edasi kanda jäätme- ja keskkonnavaldkonna ametiasutustelt kogu väärtusahelale. Sellised meetmed peaksid hõlmama tarbijate harimise programmi;

44. leiab, et tagasivõtmist tuleks julgustada ja laiendada muudele sageli külastatavatele kohtadele (töökohtadel ja koolidel on sageli sarnased väikemahulised algatused, mis aitavad neil koguda ringlussevõtuks vajalikku kogust jäätmeid);

Biolagunev materjal

45. väljendab muret selle pärast, et tarbijaid võib eksitada väljend „biolagunev", kui tegelikult laguneb see plast sageli ainult tööstuslikes kompostimiskäitistes kõrgel temperatuuril;

46. rõhutab, et oluline on eristada lagunevat, biolagunevat ja kompostitavat plasti. Sageli kasutatakse neid väljendeid valesti samas tähenduses. Plast võib olla lagunev, aga mitte biolagunev, samuti võib ta olla ainult kompostitav;

47. peab kõigi tarbijatele suunatud märgistuste ühtlustamist ja lihtsustamist väga oluliseks. Samas on komitee mures, et teatud teave on segadust tekitav või eksitav ja tuleb eemaldada. Samuti peaks teave sobivate ringlussevõtu menetluste ja ringlussevõetud sisu kohta olema lihtsalt mõistetav;

48. väljendab muret ka selle pärast, et väljend „bioplast" võib viidata keskkonnahoidlikele standarditele, kui tegelikult tootmisel kasutatud biomass ei pruugi olla säästev ja võib olla konkurendiks toiduks kasutatavale maale. Komitee pooldab bioplastialase uurimis- ja arendustegevuse edendamist ja toetamist. Sealjuures tuleks silmas pidada peamiselt keskkonnahoidlikke variante nii tooraine osas (võimalusel jäätmetest), lisaainete osas (keskkonnale ja tervisele ohutud), parandatavuse osas (kergesti parandatavad), ringlussevõetavuse ja lagundatavuse osas;

49. kutsub seetõttu üles täielikult rakendama kehtivaid Euroopa standardnorme (nii tööstusliku kui kodus) kompostimise, biolagunemise ja lagunemise kohta, nt EN 13432, EN 14995, samuti kontrollima nende valiidsust asjaomastes keskkondades, sh pinnases, mere- ja magevees, jäätmekäitlustehastes ja anaeroobsel lagundamisel, et jõuda üleeuroopalise märgistamissüsteemini nende nõuete väga selgeks eristamiseks;

50. kutsub üles jõudma rahvusvahelise kokkuleppeni, millega keeletakse lagunevast plastist mikrohelmed kosmeetikas näo koorimiskreemides, hambapastas ja teistes isikliku hügieeni toodetes, et vältida selle üsna uut liiki saasteallika jõudmist toiduahelasse;

51. on mures selle pärast, et oksolagundatavana märgistatud plast on ainult oksofragmenteeruv, mitte biolagunev, ning tükkideks lagunemisel võivad mikroplasti osakesed jääda keskkonda. Oksofragmenteeruva plasti ringlussevõtu protsessis on leitud, et see saastab ja kahjustab ringlussevõetud materjali kvaliteeti. Jällegi on märkimisväärselt tõendeid, et tuleks keelustada oksolagundatav plast, kuni edasised uuringud tõestavad nende toodete lisaväärtust;

Merepraht

52. nõustub rohelises raamatus väljendatud seisukohaga, et „suurem osa meredest ja ookeanidest leitud jäätmetest on plast", mis kujutab endast tõsist ülemaailmset probleemi. Komitee leiab, et merekeskkonda jõudva plasti koguse vähendamine on peab olema prioriteetne plasti olelustsükli kõigi sidusrühmade jaoks;

53. tunnistab vajadust uurida edasi nii makro- kui mikroplastijäätmete allikaid, transpordiviise ja leidumist keskkonnas. Samuti on vajalik mõista nende mikroskoopiliste osakeste mõju elule meres;

54. kutsub üles suurendama järelevalvet ja andmete kogumist, et hinnata konkreetsete meetmete edukust või puudulikkust ning aidata leida võimalikke lahendusi. Komitee arvates on võimalik kehtestada mereprahi vähendamise konkreetne eesmärk alles siis, kui on saadaval täpsed andmed praeguse mereprahi koguste kohta;

55. soovitab järgida kahte strateegiat:

(a) maa- ja kaldapõhine strateegia, et ära hoida plastijäätmete jõudmine veekeskkonda;

(b) merepõhine strateegia, et tagada ookeanil ja merel toimuva tegevuse raames tekkivaid jäätmeid hallatakse vastutustundlikult.

Maa- ja kaldapõhine strateegia tugineks eelpool nimetatud meetmetele, samas kui merepõhise strateegia aluseks oleks laevade põhjustatud merereostuse vältimise rahvusvahelise konventsiooni (MARPOL) ja teiste konventsioonide parem jõustamine;

56. soovitab tagada poliitika parema jõustamise ja koordineerimise ELi ja Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni vahel (ÜRO agentuur, mis vastutab mereveo ohutuse ja turvalisuse ning laevade põhjustatud merereostuse vältimise eest);

57. nendib, et ELi merestrateegia raamdirektiivis on seatud eesmärgid mereprahi vähendamiseks ning kõik uued eesmärgid peaksid olema kooskõlas praeguste jäätmete vähendamise eesmärkidega. Kaaluda võib konkreetseid eesmärke plastijäätmetele, ent iga eesmärk peaks olema ARUKAS, mitte lihtsalt üleskutse vähendada jäätmeid. MARPOLi konventsiooni raames kehtivaid jäätmete ja ressursside õigusakte tuleb nüüdsest paremini jõustada;

58. tõstab esile kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ning nende partnerite rolli teadlikkuse suurendamisel. Teadmised plastprahi levikust jõe- ja merekeskkonnas on eeltingimus probleemi lahendamiseks ja selle suuruse vähendamiseks. See võib hõlmata haridusprogramme koolis, vastutustundliku käitumise edendamist turisminduses ning plastitööstuse algatusi. Euroopa koristusnädalad või sarnased algatused sobiva propagandaga suurendaksid teadlikkust sellest probleemist;

59. kutsub üles tegema koostööd kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ning nende partnerite vahel, et paremini keskenduda väärtuslikele koristusalgatustele. Kuigi rannikuäärsed koristuspäevad, randa paigutatud prügikastid ja rannast prügi korjamine aitab kokku koguda vaid madala protsendi prahti, aitavad sellised algatused ka suurendada teadlikkust kohalikes kogukondades. Edendada võiks kalandussektori kampaaniaid, mis kutsuvad üles püüdma merel prahti päevadel, mil ei käida kala püüdmas, ning leidma võimalusi kõrvaldada prügi lähimas sadamas, mitte viia see kodusadamasse. Komitee toetab selles osas Euroopa Komisjoni kavatsust algatada 2014. aastal üleeuroopaline koristuspäev ja on valmis uurima koostöövõimalusi selle algatuse jaoks;

60. on seisukohal, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused üksi ei suuda kanda mereprahiga seotud kulusid, ning kutsub liikmesriike üles tegema tihedamat koostööd kõigil valitsustasanditel ning vastutavate asutuste, veevaldkonna asutuste, sadamaasutuste ja jäätmekäitlussektori vahel, et leida kulutõhusaid viise, kuidas hoida ära plastijäätmete jõudmine merekeskkonda;

61. kutsub üles teadmistebaasi täiendama EL toetatud programmide, nt LIFE+, või ERFi abil, et uurida plastijäätmete mõju nii pinnase kui ka merekeskkonnale;

Lõppmärkus

62. kutsub üles kõiki jäätmekäitlussektori osalejaid töötama koos, et vähendada plasti sattumist keskkonda ja selle mõju keskkonnas, vähendada toorainete kasutamist ning tunnistada plasti potentsiaali väärtusliku ressursina. Seda on raske saavutada, sest plast on odav ja mitmeti kasutatav üha rohkemate rakendustega materjal, ent selle vastupidavus tekitab jätkuva probleemi. Kuigi plastprahi üha kasvav maht kogu maailma merekeskkonnas on alarmeeriv, nendib komitee, et suurem osa jäätmetest, mis jõuavad kontrollimata merre, pärinevad maismaalt. Plastijäätmeid ei tohi lubada mitte üheski keskkonnas!

Brüssel, 8. oktoober 2013

Regioonide Komitee
president
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regioonide Komitee arvamus teemal „Kliimamuutustega kohanemist käsitlev ELi strateegia”

(2013/C 356/07)

REGIOONIDE KOMITEE

— tunnistab, et üleilmsete kliimamuutuste mõju võib olla sama oluline kui kohalik mõju mõnele Euroopa linnale ja piirkonnale, ning peab seetõttu vajalikuks laiendada kohanemisstrateegiate sihtala väljapoole ELi;

— leiab, et roheline taristu pakub klassikalise üldiselt võtmist väärivate ja sageli odavate kohanemismeetmete võimaluse, mis aitab suurendada vastupanuvõimet linnastutes;

— on väga mures kliimamuutuste mõju pärast põllumajandus-, metsa- ja kalatoodangule;

— nendib, et kliimamuutustega kohanemist käsitlevas ELi strateegias on vaja pöörata rohkem tähelepanu kohanemise edendamisele kohalikul tasandil, kus nende mõju avaldub kõige otsesemalt ja kus mõjule vastatakse esimesena;

— tunnistab, et rahastamine on määrava tähtsusega kohanemislahenduste elluviimise jaoks kohalikul tasandil;

— tunnistab kohalike ja piirkondlike võrgustike olulisust kohanemismeetmete edendamisel ning toetab nende võrgustike vastavat rahalist toetamist ELi vahenditest. Sellegipoolest ei soovita komitee uue organisatsiooni rajamist või vabatahtliku kohustuse kehtestamist kohanemismeetmete võtmiseks, nagu seda soovitatakse kliimamuutustega kohanemist käsitlevas ELi strateegias, kuna see tekitaks dubleerimist ja segadust osalejate seas ning võiks põhjustada väärtuslike ressursside raiskamist. Tuleks eraldada rohkem ressursse olemasolevale linnapeade paktile, mis tuleks taaskäivitada võrgustikuna, mis on suunatud kliimameetmetele nende mõlemas aspektis ehk leevendamisele ja kohanemisele;

— teeb järelduse, et arvestades vajalikku kiireloomulisust, ei tuleks strateegia 2017. aastaks kavandatud läbivaatamisel mitte ainult keskenduda riiklike kohanemisstrateegiate osas tehtud edusammudele ja võimalikule vajadusele õigusaktide järele tulevikus, vaid see peaks ka olema elluviimise teatavate vaheeesmärkide saavutamise tähtaeg kõigi valitsemistasandite jaoks. Selleks saaks kasutada kohanemisvalmiduse tulemustabelil põhinevat lähenemisviisi. Kliimamuutustega kohanemist käsitleva ELi strateegiaga peaks kaasnema juhatus ja toetus keskvalitusest allpool oleva tasandi asutustele ning liikmesriikidele seatud eesmärkide saavutamiseks;

Raportöör	Neil SWANNICK (UK/PES), Manchesteri linnavolikogu liige
Viitedokument	„Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele – Kliimamuutustega kohanemist käsitlev ELi strateegia" COM(2013) 216 final

I POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

1. tunnistab, et oodatavas 2015. aasta ÜRO kliimamuutuste kokkuleppes ei käsitleta mitte üksnes kliimamuutuste leevendamist, vaid ka nendega kohanemist. On esmatähtis arendada kliimamuutustele vastupidavust – iseäranis maailma kõige vaesemates ja kõige haavatavamates riikides – tagamaks, et kokkulepe oleks õiglane;

2. rõhutab, et kliimamuutuste leevendamine on parim viis leida ennetavalt lahendused paljudele kohanemisega seonduvatele põhiprobleemidele ning mida tugevamad ja kõrgelennulisemad on kliimamuutuste leevendamise meetmed, seda piiratumad võivad olla kohanemise meetmed;

3. märgib, et maailmas on praegu ületatud ohtlik künnis, kui atmosfääri süsinikdioksiidi sisaldus moodustab 400 ppm;

4. kutsub ELi läbirääkijaid üles tegutsema senisest pühendunumalt 2015. aasta kokkuleppe sõlmimise nimel ja üritama saada rahvusvahelist toetust kokkuleppele, mis hõlmab üheselt ka maailma energiasüsteemi ümberkorraldamist;

5. tajub täie teravusega, et paljusid arenguriike ähvardavad aeglased kliima muutmise protsessid, nagu merede veetaseme ja õhutemperatuuride tõus, mis suurendavad veelgi äärmuslikest ilmastikunähtustest tulenevaid ohte ja kahjustavad tõsiselt võimalusi jõuda ülemaailmse säästva arenguni;

6. rõhutab, et kliimamuutused avaldavad otsest mõju veeressurssidele ning et viimaste majandamine mõjutab ökosüsteeme, taime- ja loomakasvatust, sotsiaal-majanduslikku tegevust ja inimtervist;

7. palub nõukogul ja komisjonil kaasata Regioonide Komitee mitte ainult kliimamuutuste leevendamisega seotud töösse, vaid ka ökosüsteemipõhisele kohanemisele ja bioloogilisele mitmekesisusele keskendatud Nairobi töökavaga seonduvasse tehnilisesse töösse;

Kohanemine ja vastupanuvõime

8. tervitab kliimamuutustega kohanemist käsitlevas ELi strateegias sisalduvaid viiteid vastupanuvõimele ning kiidab heaks strateegia üldeesmärgi toetada liikumist selle poole, et tagada „Euroopa vastupanuvõime kliimamuutustele". Komitee peab kliimamuutustega kohanemise käsitamist vastupanuvõime mõõtmena mõistlikuks lähenemisviisiks. Linn suudab linnasüsteemi tabanud (klimaatilisest või teistsugusest) šokist toibuda, kui tema vastupanuvõime on suur, ent kui see on madal, võib linnasüsteem tõsiselt nõrgeneda;

9. peab esmatähtsaks seoste loomist kliimamuutustega kohanemise ning katastroofiohu juhtimise ja hädaolukorraks valmistumise eest vastutavate kogukondade vahel;

10. leiab, et seoses vastupanuvõimega tuleb kohanemist käsitada

— tervikliku ülesandena, mis hõlmab valdkondadeüleselt süsteeme, sektoreid ning ruumilisi ja ajalisi tasandeid;

— sellise laiaulatuslikuma strateegia elemendina, mida on vaja vastupanuvõime loomiseks Euroopas ning selle linnades ja piirkondades ning

— äärmuslikest ilmastikunähtustest ja klimaatilistest ohuteguritest tulenevate ohtude väljaselgitamise ja nende hilisema vähendamise protsessina, leevendades niimoodi tekkivate šokkide võimsust;

11. on seisukohal, et kliimamuutustelt on oodata negatiivseid tagajärgi isegi seal, kus on juba ellu rakendatud mõjusad kohanemismeetmed ning kui on peetud kinni eesmärgist piirata kliima soojenemist 2 C. Peamine ülesanne on muutuda vastupanuvõimeliseks sellistele sündmustele ning seetõttu on asjakohasem kasutada mõiste „*climate-proofing*" asemel mõistet „*climate-resilience*" (mõlema mõiste eestikeelne vaste on „vastupanuvõime kliimamuutustele");

12. tunnistab, et üleilmsete kliimamuutuste mõju võib olla sama oluline kui kohalik mõju mõnele Euroopa linnale ja piirkonnale, väljendudes mõjus üleilmsetele logistika- ja tarneahelatele, toiduohutusele ning (inimeste, loomastiku ja taimestiku) rändele ja haiguste levimisele, ning peab seetõttu vajalikuks laiendada kohanemisstrateegiate sihtala väljapoole ELi. Samal viisil, kui üleilmselt toetatakse arengut ja koostööd, toitu ja energiat, tuleb toetada ka kliimamuutustega kohanemist, kui võtta arvesse sellega kaasnevaid võimalikke ohte ja võimalikku kasu ELi jaoks;

13. märgib, et teadusuuringutes keskendutakse ka kliimamuutuste mõjule kultuuripärandile, ja nendib, et kohanemisstrateegiates peaks sisalduma ka hinnanguid sellise kultuurivara nagu hoonete, kunstiteoste ja arhiivide haavatavusele seoses äärmuslike ilmastikunähtuste ja keskkonnaseisundi halvenemisega;

14. leiab, et roheline taristu pakub klassikalise üldiselt võtmist väärivate ja sageli odavate kohanemismeetmete võimaluse, mis aitab suurendada vastupanuvõimet linnastutes pinnatemperatuuri leevendamise ja sademevee äravoolu vähendamise kaudu. Esmatähtis on loodus- ja linnasüsteemidel põhinev lähenemisviis kohanemisele, nt halduspiire ületavad ökoloogilised koridorid loomade ja taimede rände lihtsustamiseks muutuvates kliimatingimustes. Seetõttu on mõttekas edendada ökosüsteeme või rohelist taristut esmatähtsa taristuna;

15. leiab, et terved ökosüsteemid ja rikas bioloogiline mitmekesisus tugevdavad kohalikku ja piirkondlikku vastupanuvõimet kliimamuutustele, ent rõhutab samas, et kliimamuutused ohustavad ka neid süsteeme endid. Seda tuleks kliimamuutustega kohanemist käsitlevas ELi strateegias, riiklikes kohanemisstrateegiates ja ELi programmides suuremal määral arvesse võtta;

Kohanemine ja majanduse konkurentsivõime

16. tervitab äärmuslike ilmastikunähtuste ja kliimamuutuste ohuteguritele kohanemise ning Euroopa tulevase majandusliku jõukuse kindlustamise omavahelist seostamist kliimamuutustega kohanemist käsitlevas ELi strateegias. Samas hoiatab komitee, et kohanemismeetmeid, mis on suunatud majanduskasvu ja konkurentsivõime säilitamisele, ei tohi rakendada sotsiaalhooldekande ja tervishoiu arvelt;

17. tunnistab ilmastiku- ja kliimatiliste ohtudega seonduvaid suuri otseseid kulusid, nt hoonetele ja taristule tekitatud kahju puhul. Seetõttu tuleks julgustada selliseid vastuseks võetavaid kohanemismeetmeid, mis hõlmavad nii olemasoleva vara moderniseerimist kui ka vastupanuvõimega arvestamist tulevastel töödel, nt raudteetrasside või elamurajoonide rajamisel;

18. märgib, et kindlustusettevõtted võivad arvata, et mõne linna või piirkonna maad, hooneid ja taristut ei kaitsta piisavalt kliimamuutustest tulenevate ohtude eest. See võib endaga kaasa tuua piirangud kindlustuse kättesaadavusele või kindlustuskaitse kulude suurenemise. Selliste probleemidega silmitsi seisvatel aladel võib tekkida raskusi oma majanduskasvu eesmärkide saavutamisel ning mõned linnapiirkonnad võiksid muutuda „kindlustamatuks". Seepärast on tervitatav, et komisjon käsitleb seda teemat avaldatavas rohelises raamatus „Kindlustamine looduskatastroofide ja inimtegevusest tingitud katastroofide vastu";

19. peab oluliseks kliimamõju kulude hindamist, et oleks võimalik võrrelda ennetavate kohanemismeetmete väärtust. Selle tulemusel mõistetaks paremini kohanemisega kaasnevaid majanduslikke võimalusi ja välditud kulusid. Kliimamuutuste majanduslikke aspekte on juba analüüsitud nn Sterni aruandes. Tuleks julgustada täiendavaid teadusuuringuid kõnealuses valdkonnas, et toetada ärimudelite arendamist kohanemise integreerimiseks kõigisse poliitikavaldkondadesse ja strateegiatesse;

20. toetab kogu elutsükliga arvestatavat lähenemisviisi investeeringute kulude ja kasu hindamisele, et tagada pikaajaline tasuvus seoses vastupanuvõime suurendamisse tehtavate investeeringutega. Raamatupidamises ja riskiregistrites peaks olema nõutav hõlmata nende meetmete ja investeeringute majanduslikku, keskkonnaalast ja sotsiaalset mõju, mille puhul jäetakse arvesse võtmata muutuvad kliimatingimused;

21. on seisukohal, et kohanemisstrateegiates tuleb esikohale asetada äärmuslike ilmastikunähtuste ja kliimamuutustega kaasnev võimalus häirida taristuvõrgustike süsteemide toimimist. Ilmastiku- või klimaatiline oht nagu elektrialajaama või IKT platvormi rike võib avaldada kaudset mõju või tekitada doominoefekti paljudes majandussektorites ja teenustes;

22. märgib, et seosed sotsiaal-majanduslike süsteemide, kliimamuutuste ja taristu vahel võivad viia muudatusteni reisimiseelistustes või energiatarbimise harjumustes, mõjutades oluliselt nõudlust taristuteenuste järele ja nende pakkumist;

23. on väga mures kliimamuutuste mõju pärast põllumajandus-, metsa- ja kalatoodangule ning kutsub üles selle valdkonna Euroopa poliitikaga aitama tugevdada hädavajalike esmatootmisallikate ja seda toodangut võimaldavate ökosüsteemide vastupanuvõimet kliimamuutustele;

Kohanemise eesmärk

24. tunnistab ebakindlust seoses tulevase kasvuhoonegaaside kontsentratsiooniga atmosfääris ja nendega seotud temperatuuri tõusu ja mõjuga. Kliimamuutustega kohanemist käsitlevas ELi strateegias on esikohal kohanemine Maa temperatuuri kahekraadisest tõusust tulenevate tagajärgedega. Ent nii praeguses teaduses kui ka kliimamuutuste rühma (IPCC) neljandas hindamisaruandes [1] lähtutakse sellest, et kasvuhoonegaaside praegune sisaldus atmosfääris (kui see jääb vaid muutmatuks) tõstab temperatuuri rohkem kui 2 °C võrra. Seetõttu kutsub komitee ettevaatuspõhimõtet järgides üles võtma meetmeid, mis vastavad temperatuuri suuremast tulevikuks prognoositavast tõusust tulenevatele kohanemisvajadustele;

Haavatavus äärmuslikest ilmastikunähtustest ja kliimamuutustest tulenevate ohtude ees

25. tervitab kliimamuutustega kohanemist käsitlevas ELi strateegias tehtud viiteid haavatavusele olulise elemendina kliimamuutuste mõistmisel ja nendega kohanemisel. Nn vastuvõtjate (sh inimeste, taristu ja majandussektorite) haavatavuse vähendamine äärmuslikest ilmastikunähtustest ja kliimamuutustest tulenevate ohtude ees on kohanemise peamine eesmärk;

26. edendab haavatavusel põhinevat lähenemisviisi kohanemisele, kuna

— on metoodiliselt raske, aeganõudev ja kulukas koostada kliimamuutuste prognoose kohalikul tasandil; seevastu on aga andmed haavatavust mõjutavate tegurite kohta üldiselt hõlpsamini kättesaadavad. Haavatavusel põhinev lähenemisviis võimaldab saavutada viivitamatuid edusamme, kui puuduvad üksikasjalikud kohalikud kliimamuutuste prognoosid;

— Maailma Tervishoiuorganisatsioon on sedastanud, et kliimamuutused on 21. sajandi suurim väljakutse rahvatervise vallas;

— äärmuslikest ilmastikunähtustest ja kliimamuutustest tulenevad ohud ähvardavad iseäranis kõige haavatavamaid rühmi, nende hulgas eakamaid inimesi, väga noori inimesi ja sotsiaal-majanduslikult puudust kannatavaid, kuna neil ei ole ressursse ega ligipääsu kindlustusele. Haavatavusel põhinev lähenemisviis soodustab tervise ja sotsiaalse õigluse aspektide arvessevõtmist kliimamuutusega kohanemise meetmete põhjendamisel;

27. märgib, et strateegiale tuleks kasuks, kui selliseid termineid nagu risk, haavatavus, kokkupuude ja vastupanuvõime kasutatakse selgemalt ning antaks ka nende põhimääratlus;

Mitmetasandiline juhtimine

28. märgib, et kliimamuutustega kohanemist käsitlevas ELi strateegias keskendutakse kohanemise integreerimisele ELi meetmetesse ja riiklike kohanemisstrateegiate väljatöötamisele, ent pööratakse vähem tähelepanu vajadusele toetada liikmesriike kohanemise kinnistamisel piirkondlikul ja kohalikul tasandil;

29. rõhutab vajadust mitmetasandilise valitsemise rolli selgesõnalisema tunnustamise järele lahenduste leidmisel kliimamuutuste kohanemise vallas. See aitaks

— tõsta teadulikkust sellest, et kohanemise ülesanded ja nõudmised erinevad vastavalt asjaomasele ruumilisele tasandile;

— jõuda paremale arusaamisele kohanemislahendustega erinevatel tasandeil seonduvast vastutusest, nt strateegiliste ja kohalike maanteede haldamine;

— tunnistada piiriüleste kohanemisküsimuste olulisust liikmesriikide ja piirkondlikul tasandil, nt üleujutusriskide maandamise puhul, ning

— soodustada liikmesriikide kohanemismeetmete ülekandmist piirkondlikule ja kohalikule tasandile, kus meetmed ellu viiakse;

30. tunnistab, et riiklikud strateegiad võivad anda suurepärase ülevaate mõjudest ja riskidest, ent arusaadavalt ei võeta neis tihtipeale arvesse piirkondlikul ja kohalikul tasandil olulisi tähelepanekuid ja probleeme;

31. rõhutab, et riiklikud kohanemisstrateegiad peaksid pakkuma juhtimissuundi kohanemisstrateegiate väljatöötamise protsessi toetamiseks kohalikul ja piirkondlikul tasandil ning et liikmesriigid peaksid koostöös kohalike ja piirkondlike omavalitsustega jälgima kohanemisstrateegiate väljatöötamist ja rakendamist kohalikul ja piirkondlikul tasandil, kusjuures juhatust peaks pakkuma EL selle kohta, kuidas kõnealuseid ülesandeid täita;

32. on seisukohal, et liikmesriike tuleks julgustada looma võrgustikke, mis viivad kokku sidusrühmad erinevatest sektoritest, et osaleda kohanemisstrateegiate väljatöötamises erinevatel tasanditel;

[1] Valitsustevahelise kliimamuutuste rühma IV hindamisaruanne.

33. nendib, et piirkondlikud kohanemisstrateegiad sobivad kõige paremini selleks, et anda taustateavet, eraldada asjaomaseid vahendeid ja pakkuda juhatust kohalike meetmete toetamiseks. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused võivad samuti juhtida tähelepanu kliimamuutuste olulisimale mõjule, mis on sageli antud piirkonnas spetsiifiline selliste aladega seotud erinevuste tõttu nagu saared, mägipiirkonnad, linnastud ja rannikualad;

34. tunnistab strateegia kohalikul tasandil rakendamisel liimesriikide valitsemisstruktuurides erinevusi, kusjuures mõnes liikmesriigis, ent mitte kõigis, on olemas asjakohased piirkondlikud planeerimisstruktuurid. Komitee on siiski seisukohal, et kõigil juhtudel on vaja mingil kujul keskvalitsusest allpool olevat kohanemise juhtimise raamistikku, et edastada kohanemisega seotud liikmesriigi investeeringud, õigusnormid ja poliitikameetmed kohalikule tasandile;

35. nendib, et kliimamuutustega kohanemist käsitlevas ELi strateegias on vaja pöörata rohkem tähelepanu kohanemise edendamisele kohalikul tasandil, kus nende mõju avaldub kõige otsesemalt ja kus mõjule vastatakse esimesena. Euroopa kliimamuutustega kohanemise lahenduste edu mõõdetakse selle järgi, kuivõrd on kohalikul tasandil välja töötatud ja ellu viidud kohanemislahendused, mille eesmärk on vähendada äärmuslikest ilmastikunähtustest ja kliimamuutustest tulenevaid ohte;

36. tunnistab, et linnad on alad, kus kohanemislahendused on eriti olulised. Enamik ELi kodanikke elab linnades. Linnades suureneb kliimamuutuste mõju veelgi (nt linnade soojussaare efekt), seal elavad haavatavad vastuvõtjad ning linnad on määrava tähtsusega majandus- ja kultuurikeskused;

37. rõhutab, et kohanemisega tuleb arvestada iseäranis sellistes valdkondades nagu ruumiline planeerimine, sest sellel on keskne roll maastiku ja hoonestatud keskkonna pikaajaliste muutuste tagamises.

Kohanemislahenduste rakendamine piirkondlikul ja kohalikul tasandil

38. tervitab võetud kohustust suunata vähemalt 20 % 2014.–2020. aasta mitmeaastase finantsraamistiku vahenditest suurenevatesse kliimaga seotud kulutustesse ning arvestada kohanemisega ELi tasandi rahastamisel, poliitikameetmetes ja uurimisprogrammides, sh struktuurifondides, „Horisont 2020", „Life+" ja maaelu arengu programmis;

39. tunnistab, et subsidiaarsuse põhimõtte kohaselt peab liikmesriikidel olema lõplik vastutus kohanemise integreerimise innustamise eest piirkondlikesse ja kohalikesse poliitikameetmetesse ja tavadesse;

40. tunnistab, et kohanemistase on edaspidi liikmesriikides, piirkondades ja linnades erinev, kuna see sõltub kliimamuutustest tulenevate ohtude ulatusest, haavatavusest nende ohtude ees ja kohanemisevõimest. See mõjutab omakorda nende suutlikkust valmistuda äärmuslikeks ilmastikunähtusteks ja kliimamuutusteks ning neile vastata;

41. edendab nn kohanemistüpoloogiate väljatöötamist, et toetada strateegiate koostamist linnade tasandil. Selliste sarnasuste väljaselgitamine linnade vahel nagu praegused ja prognoositavad kliimaatilised ohud ning sotsiaalmajanduslikud eripärad võib aidata luua sarnaste kohanemisvajadustega peamiste linnatüüpide võrgustikke. Sellised linnarühmad võiksid soodustada strateegilise kohanemise planeerimise ja poliitika kujundamise tõhustamist, vahendite eraldamist, asjakohase juhatuse pakkumist ja õppevõrgustike loomist. Komitee märgib, et mõned vabatahtlikud ühendused on juba olemas ja et neid tuleks toetada;

42. juhib tähelepanu tõigale, et mõiste „parimad tavad" kasutamine on eksitav, arvestades selliste kohanemisnõudmiste ja -suutlikkuse mitmekesisust nagu erinevad valitsemisstruktuurid, ligipääs ressurssidele ja biofüüsilised tunnused, mis kõik mõjutavad kohanemislahenduste väljatöötamist ja elluviimist. Antud kontekstis, kuna tavad ei ole täielikult ülekantavad, oleks sobivam kasutada mõistet „head tavad";

43. peab kohanemisvõime suurendamist kohanemislahenduste väljatöötamise ja ellurakendamise oluliseks aluseks. Seetõttu on esmatähtis luua liikmesriigi ja keskvalitsusest allpool oleval tasandil sõlmpunkte, mis aitavad suurendada kohanemisvõimet, pakuvad koolitust ning edendavad linnade ja piirkondade vahel teabe- ja kogemustevahetust;

44. rõhutab keskkonnaalase hariduse ja teabevahetuse olulisust ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tähtsat rolli selles. Komitee toonitab, et teabevahetust tuleb eelkõige kliimamuutuste teemal kohandada kohalikele elanikele ja tingimustele vastavaks ning sellistele teabevahetus- ja teadlikkuse suurendamise kampaaniatele tuleks tagada rahaline toetus;

45. tunnistab, et rahastamine on määrava tähtsusega kohanemislahenduste elluviimise jaoks kohalikul tasandil. Tarvis on selgust selles, kust peaksid pärinema kohanemisega edasijõudmiseks vajalikud suured summad, iseäranis arvestades kahtlusi, mis ümbritsevad ELi heitkogustega kauplemise süsteemi enampakkumisel saadud tulu. Eriti tuleb kohanemine lisada struktuurifondide, nt Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERDF) kasutamisse järgmisel programmiperioodil ja seda tehes ei tohiks vähendada kliimamuutuste leevendamiseks vajalikke eelarvevahendeid;

46. tunnistab kohalike ja piirkondlike võrgustike olulisust kohanemismeetmete edendamisel ning toetab nende võrgustike vastavat rahalist toetamist ELi vahenditest. Sellegipoolest ei soovita komitee uue organisatsiooni rajamist või vabatahtliku kohustuse kehtestamist kohanemismeetmete võtmiseks, nagu seda soovitatakse kliimamuutustega kohanemist käsitlevas ELi strateegias, kuna see tekitaks dubleerimist ja segadust osalejate seas ning võiks põhjustada väärtuslike ressursside raiskamist. Tuleks eraldada rohkem ressursse olemasolevale linnapeade paktile, mis tuleks taaskäivitada võrgustikuna, mis on suunatud kliimameetmetele nende mõlemas aspektis ehk leevendamisele ja kohanemisele;

47. rõhutab, et kliimamuutustega kohanemist käsitlev ELi strateegia peab olema pigem proaktiivne kui reageeriv: kohanemislahenduste väljatöötamisel ja elluviimisel tuleb tähelepanu pöörata nii strateegiatele, millega vähendada pikaajalisi ohte ning suurendada valmidust ja suutlikkust, kui ka strateegiatele, mille abil vastata praegustele äärmuslikele ilmastikunähtustele ja kliimatingimustele;

Sünergiad ja konfliktid kohanemise/leevendamise alal

48. tunnistab, et kliimamuutustega kohanemine ja nende leevendamine on kõikehõlmava kliimamuutuste strateegia kesksed osised. Kuigi kohanemine praeguste ja vältimatute tulevaste äärmuslike ilmastikunähtuste ja kliimamuutustega on ülioluline, ei tohi seda käsitada leevendamise aseainena. ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni kontekstis sõlmitud Cancúni kokkuleppes rõhutatakse, et osalistel tuleks suhtuda kliimamuudatustega kohanemisse ja nende leevendamisse samasuguse prioriteetsusega. Ent siiski erinevad ressursside eraldamise viisid keskvalitsusest allpool oleval tasandil;

49. juhib tähelepanu sellele, et oluline aspekt Euroopa konkurentsivõime suurendamisel ja parandamisel järgmistel aastakümnetel on ühiskondade ja majanduste julgustamine suurendada oma vastupanuvõimet kliimamuutustele. Samas on hädavajalik tõhustada viivitamatult meetmeid, mille eesmärk on märkimisväärselt kliimamuutuste eest vastutavaid kahjulikke kasvuhoonegaase vähendada;

50. on seisukohal, et kuigi kliimamuutustega kohanemine ja nende leevendamine on põhimõtteliselt omavahel tihedalt seotud, on integreeritud kohanemis- ja leevendamismeetmed praegu haruldane nähtus, ning et sellest tulenevalt on hädavajalik, et poliitikas, praktikas ja teadusuuringutes tunnistataks ja julgustataks sünergia teket. Lisaks on oluline, et kogu Euroopa Liidu poliitika tervikuna aitaks neid kahte eesmärki saavutada;

51. tõstab esile kasu, mida on võimlik saada meetmetest, milles tegeldakse kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemisega üksteist täiendavalt. Vastasel juhul võiksid üksteisele vastukäivad kohanemis- ja leevendamismeetmed põhjustada märkimisväärset kahju, nt vastuseks hoonetes valitsevale kõrgele temperatuurile paigaldatav mehaaniline jahutamine, mis suurendab kasvuhoonegaaside heitkoguseid;

52. teeb järelduse, et arvestades vajalikku kiireloomulisust, ei tuleks strateegia 2017. aastaks kavandatud läbivaatamisel mitte ainult keskenduda riiklike kohanemisstrateegiate osas tehtud edusammudele ja võimalikule vajadusele õigusaktide järele tulevikus, vaid see peaks ka olema elluviimise teatavate vaheeesmärkide saavutamise tähtaeg kõigi valitsemistasandite jaoks. Selleks saaks kasutada kohanemisvalmiduse tulemustabelil põhinevat lähenemisviisi. Kliimamuutustega kohanemist käsitleva ELi strateegiaga peaks kaasnema juhatus ja toetus keskvalitusest allpool oleva tasandi asutustele ning liikmesriikidele seatud eesmärkide saavutamiseks;

53. on seisukohal, et Euroopa Komisjoni ettepanekud kliimamuutustega kohanemist käsitlevas ELi strateegias on kooskõlas subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtetega.

Brüssel, 8. oktoober 2013

Regioonide Komitee
president
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regioonide Komitee arvamus teemal „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine”

(2013/C 356/08)

REGIOONIDE KOMITEE

— rõhutab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste esmatähtsat osa sellise strateegia kujundamisel ja elluviimisel ning kutsub neid üles tegutsema aktiivselt kõigis asjaomastes poliitikavaldkondades, eelkõige tänu oma pädevusele maakasutuses ja linnaplaneerimises, et rohelist taristut kavandada ja korraldada. Samuti rõhutab ta, et rohelise taristu elluviimise edukuse võti seisneb mitmetasandilise valitsemise tõhusas rakendamises ning kõigi osaliste ja sidusrühmade osalemises;

— kutsub komisjoni üles koostama esimesel võimalusel konkreetsed praktilised juhendid rohelise taristu kaasamiseks ELi eri poliitikavaldkondadesse ning palub linna rohelise taristu kohta täiendavaid tehnilisi dokumente. Roheline taristu tuleks lisada jätkusuutlike linnade viiteraamistikku ning tulevasse linnaarengu võrgustikku;

— rõhutab, et rohelise taristu kaasamiseks tuleb kiiresti koostada juhised. Samuti tuleks see muuta prioriteetseks partnerluslepingutes ja rahastamise rakenduskavades, kuna neid koostatakse praegu ühtekuuluvus- ja struktuurifondide jaoks aastateks 2014–2020;

— kutsub komisjoni üles võtma bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi teenuste summaarse vähenemise ärahoidmise nõuded üle ELi õigusaktidesse ning kutsub komisjoni üles jätkama ja laiendama ELi rahaliste vahendite sidumist keskkonnanõuetega. Lisaks teeb ta ettepaneku võtta kõigilt halli taristu elluviimiseks eraldatud Euroopa toetustelt teatud protsendi Bioloogilise Mitmekesisuse Fondi rahastamiseks;

— tervitab avaldust, mille kohaselt kavatseb komisjon koos Euroopa Investeerimispangaga luua 2014. aastaks spetsiaalse ELi rahastamisvahendi, millega toetatakse inimesi, kes soovivad arendada rohelise taristu projekte. Ta soovib, et selle kujundamisse kaasataks kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused;

— tervitab TEN-G projekti ja soovib, et selle puhul tunnustataks samasugust ELi huvi nagu transpordi-, energia- või info- ja sidetehnoloogia võrgustike puhul ning kutsub komisjoni üles uurima, kas oleks selle kohta võimalik vastu võtta ELi õigusakt.

Raportöör	Annabelle JAEGER, Provence-Alpes Côte d'Azuri piirkonna volikogu liige (FR/PES)
Viitedokument	Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine" COM(2013) 249 final

I **POLIITILISED SOOVITUSED**

REGIOONIDE KOMITEE

Üldised märkused

1. suhtub väga soosivalt komisjoni teatisesse „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine", mis koostati enne sama valdkonna ELi strateegiat. Ta leiab, et ressursside tõhusa kasutamise, sotsiaalse ja piirkondliku ühtekuuluvuse, jätkusuutliku ja aruka kasvu, atraktiivsuse, bioloogilise mitmekesisuse ja maastiku kvaliteedi parandamise, loodusõnnetuste vastu kaitsmise, säästva linnaarengu mudeli järgimise, väikestes ja keskmise suurusega ettevõtetes kohalike töökohtade hoidmise ja loomise, rahva tervise parandamise ja ebavõrdsusega võitlemise valdkonnas aastaks 2020 seatud Euroopa eesmärkide saavutamiseks tehtud ettepanekud on väga olulised ja toetavad ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegia aastani 2020 eesmärke ning on kooskõlas elupaikade ja linnudirektiiviga ning ühilduv Natura 2000 ([1]) kaitsealadega, mida ettepanekud tugevdavad;

2. loodab, et tulevase rohelise taristu juurutamine ELis aitab saavutada ELi 2020. aasta bioloogilise mitmekesisuse strateegia teist eesmärki. Strateegia eesmärk on taastada 2020. aastaks vähemalt 15 % kahjustatud ökosüsteemidest ning peatada bioloogilise mitmekesisuse vähenemine ja ökosüsteemide seisundi halvenemine, ning taastada need Euroopa territooriumil tervikuna ja mitte üksnes Natura 2000 aladel;

3. leiab ka, et siiamaani rahvusvahelisel, Euroopa ja riigi tasandil ellu viidud strateegiate ja programmidega ei ole saavutatud bioloogilise mitmekesisuse probleemide tõsisust arvestavaid tulemusi ning samas ollakse ühel meelel selles, et meie ühiskonna tootmis- ja tarbimismudelid tuleb bioloogilise mitmekesisuse vähenemise, elupaikade hävimise ja killustumise ning mitmesuguste reostuste seisukohast üle vaadata, kuna need on peamised faktorid, ilma milleta jäävad bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni ja ELi 2020. aasta bioloogilise mitmekesisuse strateegia raames uuesti kinnitatud kohustused asjatuks;

4. rõhutab seega komisjoni esmatähtsat rolli rohelisel taristul põhineva valdkonnaülese strateegia edendamisel. Tegemist on esmakordse võimalusega kaasata kõiki Euroopa sidusrühmi – riike, kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi, ettevõtteid, teadlasi, ühinguid ja kodanikke – majanduse, ühiskonna ja biosfääri sõbralikku kooseksisteerimisse;

5. suhtub huviga pakutud määratlusse, mis hõlmab nii liikide ja elupaikadega seotud ühendatuse kui ka kõigi tasandite, sh linna ökosüsteemi kvaliteedi küsimust, nii kaitstud kui ka tavapäraste liikide suurt bioloogilist mitmekesisust, looduslikke lahendusi ja inimeste ellu viidud loodusel põhinevaid lahendusi, kuid soovib, et seda määratlust täpsustataks avaldatavates rakendusjuhistes, lisades sellesse läbilaskvuse ja elusorganismide vastuvõtuvõimemõisted. Selleks tuleks pöörata erilist tähelepanu ökoloogiliste ja funktsionaalsete seoste loomisele ja kasutusele kõigil tasanditel;

6. tunneb heameelt selle üle, et on tunnistatud heas ökoloogilises seisus ökosüsteemide mitmesuguste majanduslike, keskkonna-, ohtude eest kaitsmise ja sotsiaalsete eeliste tõelist väärtust, ning kutsub tungivalt üles seda inimestele kasulike kaupade tootmise ja teenuste pakkumise funktsionaalset mõõdet looduse ja bioloogilise mitmekesisuse kaitsmise eetilise mõõtme toetamiseks ära kasutama;

7. tuletab meelde, et ühelt poolt ületab rohelise taristu mõiste oma olemuselt haldus- ja territoriaalpiire ning teiselt poolt sõltub selle arendamine, korrashoid või ohtu sattumine eelkõige liikmesriikide ning piirkondlike ja kohalike omavalitsuste maakasutuse ja loodusvarade hoidmise poliitikast;

8. tervitab ja toetab sellist terviklikku lähenemist, mis kinnistab rohelise taristu kindlalt kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise konteksti. Samuti rõhutab ta kohalike ja piirkondlike omavalitsuste esmatähtsat osa sellise strateegia kujundamisel ja elluviimisel;

9. on nõus, et rohelise taristu säilitamine, arendamine ja hooldamine on keskpikas ja pikas perspektiivis palju odavam kui hall taristu, kui arvestada nende kogumaksumust, millesse on sisse arvestatud väliskulud, mida praegu kannab ühiskond. Loodusest inspireeritud või loodusel põhinevad lahendused (ökotehnoloogia), mis on kooskõlas bioloogilise mitmekesisusega, on vähem energiamahukad ja neid tuleb vähem hooldada kui konventsionaalseid lahendusi. Seega on need tõhusamad ja jätkusuutlikumad lahendused;

([1]) CdR 22/2009 fin, CdR 112/2010 fin

10. tuletab meelde, et eelkõige tuleb prioriteediks pidada ökosüsteemide seisu halvenemise ärahoidmist ja halvenenud seisus ökosüsteemide funktsionaalsuse taastamist, sest inimtegevusest tulenevate ökoloogiliste tasakaalunihete tagajärgedega tegelemine on alati kallim, pikem ja eelkõige ei saa olla kindel selle tulemuslikkuses;

11. leiab, et kuigi ökosüsteemide teenuste majanduslik hindamine võib mõnedes tasuvusanalüüsides aidata valida vastuoluliste eesmärkide vahel, on sellel ka metodoloogilisi raskusi (paljudes kontekstides võib see isegi olla ebasobiv) ning eetilises vallas iseenesest mõistetavaid tagajärgi. Samuti tuleb rõhutada, et bioloogilise mitmekesisuse vähenemise kulu hindamiseks on olemas ka teine loogika: arvutada välja selle vähenemise hüvitamiseks vajaliku ökoloogilise potentsiaali hoidmise kulu, arvutades välja bioloogilise mitmekesisuse seisundi hoidmiseks või parandamiseks vajalikud investeeringud, tagamaks, et ökoloogilisi teenuseid saaks pidevalt pakkuda. Komitee soovib, et eelistataks just viimati mainitud meetodit;

12. kutsub kõiki kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi üles tegutsema aktiivselt kõigis asjaomastes poliitikavaldkondades, eelkõige tänu oma pädevusele maakasutuses ja linnaplaneerimises, et rohelist taristut kavandada ja korraldada;

13. kutsub ELi ja liikmesriike üles andma neile vastavalt ülesannete kõrgusel olevad inim-, tehnilised ja rahalised ressursid ([2]);

Põllumajandus, metsad, maa ja pinnas

14. leiab, et maakasutuse ja linnaplaneerimisel tuleb esmatähtsaks pidada võitlust mulla funktsioonide kadumise, maakasutuse intensiivistumise ja maapinna degradeerumise vastu. Valglinnastumise vastu peaks võitlema looduskeskkonna, metsade ja põllumajandusmaade summaarse vähenemise ärahoidmisega. Mõned kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on juba hakanud lisama rohelise taristu ja summaarse vähenemise ärahoidmise mõisteid eri vormis oma linnastumise ja piirkondliku planeerimise teemalistesse dokumentidesse;

15. tuletab lisaks meelde oma toetust sellele, et liikmesriigid alustaksid taas vajalikke arutelusid, et jõuda pinnase kaitsmiseks ja selle funktsionaalsuse taastamiseks ühise õigusraamistiku vastuvõtmiseni, mis on selle elutähtsa küsimuse kontrolli all hoidmiseks hädavajalik ([3]);

16. tuletab meelde, et metsandus aitab rohelisele taristule kaasa kas aktiivselt, taastades metsade jätkusuutlikkuse või võttes kasutusele ökoloogilisi metsamajandustavasid, või passiivselt, kaitstes metsapiire. Just nendes piirkondades, kus metsaomand on väga killustunud ja erasektori kätes, tuleb piirkondadele ja kohalikele omavalitsustele rohelise taristu loomiseks luua metsaomanike ühendusi ja tagada nende hea toimimine ning anda nende erasektori liikmete kaasamiseks vahendeid: kinnisvara, koolitus-, tehnilise toe ja vastastikkuste ühingute moodustamise toetusvahendeid või isegi rahalist toetust;

17. võtab teadmiseks ELi otsused, mis võeti vastu 2014.–2020. aasta ühise põllumajanduspoliitika raames, ning küsib endalt, kuidas roheline taristu nendes valdkondades 2020. aastaks tõhusalt ellu viiakse. Regioonide Komitee rõhutab seega pädevate asutuste tegevuse olulisust: nad peavad muutma rohelise taristu ökoloogiliselt olulistesse aladesse tehtavate otsemaksete keskkonnahoidlikumaks muutmise ja Euroopa Maaelu Arengu Fondi kasutamisega, k.a põllumajanduslik-keskkonnaalaste meetmete adekvaatse geograafilise jaotuse ja asjakohaste eelarveeraldistega oma bioloogilise mitmekesisuse säilitamise ja taastamise tegevusvahendite kasutamise üheks suuniseks. Samuti peavad nad eraldama vahendeid bioloogilise mitmekesisuse taastamiseks põllumajandusmaadel, toetades eelkõige mahepõllumajandust ja agrometsandust;

18. leiab, et rohelise taristu raames säästva põllumajanduse ja metsanduse edendamist silmas pidades on ehituse jaoks bioressursipõhiste materjalide arendamine maa- ja linnapiirkondade solidaarsuse seisukohast hädavajalik, sest traditsiooniliste materjalide kasutamine linnas ehitamiseks ja halli taristu jaoks avaldab suurt survet maa- ja isegi merekeskkonnale. Samuti on esmatähtis ergutada kohalike sidusrühmade jaoks puidu ja teiste põllumajanduse kaasproduktidest saadud või tavapäraseid kultuure täiendavate materjalide (õled, kanep, lina, puuvill jne) kasutamist. Seetõttu leiab komitee, et toetada tuleb kohalikku kasvudünaamikat, näiteks sektorite struktuuriabi, tööstusliku tootmise vahenditesse investeerimise toetustega, kuid ka avaliku sektori tellimuste kaudu turu struktureerimisega või neid eelistavate kogukondade ergutamisega. Ökosüsteemide kaitse seisukohast tuleks arendada ka nende materjalide tehnilisi näitajaid ja häid tootmistingimusi uurivaid uurimisprogramme. Lõpuks tuleks kasutajaid asjakohase märgistuse sisseseadmisega teavitada materjalide päritolust ja tootmistingimustest;

Jagatud juhtimine

19. rõhutab, et rohelise taristu elluviimise edukuse võti seisneb kõigi valitsustasandite koostöös ja mitmetasandilise valitsemise põhimõtete tõhusas rakendamises, samuti kõigi osaliste ja sidusrühmade (kuni kohaliku tasandi üldsuseni) osalemises selle taristu kujundamisel ja elluviimisel;

20. toetab kaasavat lähenemist, mis loob vajalikke ja täiendavaid rohujuuretasandi algatusi ning mida järgivad need, kes osalevad otseselt maakasutuse planeerimises ja ruumi kasutuses: kohalikud omavalitsused ([4]);

([2]) CdR 22/2009 fin, CdR 112/2010 fin
([3]) CdR 112/2010 fin
([4]) CdR 112/2010 fin

Uus kodakondsus

21. märgib, et linnades on väga suur ühiskondlik nõudlus looduse järgi, mis vastab eri vormis nii loodusvajadusele (puhke ja vaba aja veetmise kohad, aia- ja põllumajandusalad, maastiku ja kaunistuselemendid, looduslikud alad jne) kui ka heaolutundele, aga ka rahva tervise küsimustele, ning aitab võidelda majandusliku ja sotsiaalse ebavõrdsusega. Nendele vajadustele vastuse pakkumine puudutab muidugi noori, kuid ka eakamaid ja ebasoodsas olukorras olevaid inimesi;

22. jälgib huviga rohelise taristuga seotud kodanikualgatusi, julgustades neid tegema eelkõige linna- ja äärelinnapiirkondades (bioloogilise mitmekesisuse teemalised osalusega seotud loetelud, uute bioloogilise mitmekesisusega seotud linnaalade määratluses osalemine, saastatud või hüljatud alade taaskasutamine, ühisaiad jne). Kõigi nende alade ühendamine mootorita transpordisüsteemidele kohandatud radade abil on inimeste elukvaliteedi parandamiseks esmatähtis;

Potentsiaalne innovatsioon ja uued ametikohad

23. märgib, et roheline taristu soodustab teadus- ja uuendustööd, mis pakub planeerijatele palju arenguvõimalusi, näiteks taimkattega kaetud müüride ja katuste või ökoloogilise restaureerimise vallas. Komitee täpsustab siiski, et rohelise taristuga seotud tegelik kasu (näiteks kliimaga kohanemise valdkonnas) sõltub sellest, kui hästi taristu ellu viiakse. Innustada tuleks ainult praktilisi, kliimale ja bioloogilisele mitmekesisusele kohandatud lahendusi;

24. toetab komisjoni ettepanekut piirata finantsvahendite abil innovatsiooniprotsessiga seotud riske (näiteks riskijagamistavad) ja julgustab tema soovi toetada avaliku ja erasektori vahenditest rahastatud projekte;

25. jälgib huviga rohelise taristuga seotud uute ametikohtade tekkimist (ökotehnoloogia restaureerimises, kahjustatud ökosüsteemide hooldamine ja nende seisu parandamine) ning rõhutab, kui oluline on võtta arvesse kaudseid või kaasnevaid ametikohti (taimekasvatus, põllumajandussektorid jne). Majandusliku arenguga tegelevad piirkonnad ja kohalikud omavalitsused tuleb nende ametikohtade loomisse kaasata ja nad peaksid seda toetama;

26. leiab, et roheline taristu tugineb sellega seotud ökosüsteemidele ja inimkultuuridele, mis on mõlemad biogeograafiliste tingimuste ja oma ajaloo poolest väga mitmekesised. Seetõttu aitab see kaasa majandussektorite arengule ja aitab luua elukohalähiseid töökohti, mida ei saa ümber paigutada. Sellega seoses tuletab komitee meelde, et Euroopa Liidu riigihangete teemalised õigusaktid on üle vaatamisel ning Euroopa Parlamendi siseturu komisjon selgitas 11. jaanuaril 2013. aastal, et avaliku sektori hankijad peavad lepingu sõlmimisel kasutama majanduslikult kõige soodsama pakkumuse kriteeriumi. Komitee toetab parlamendi seisukohta, et see kriteerium peaks lisaks hinnale või kulule hõlmama ka kvalitatiivseid, keskkonnaalaseid või sotsiaalseid kaalutlusi, näiteks sotsiaal-, keskkonna- ja innovatiivsusnäitajaid, k.a asjakohasel juhul lühikese vahemaaga hankimise kulutasuvus;

Tegevust edendavad tegurid

27. kutsub komisjoni üles koostama esimesel võimalusel täpsed ja konkreetsed praktilised juhendid rohelise taristu kaasamiseks ELi eri poliitikavaldkondadesse ning teeb ettepaneku, et rohelise taristu edendamisega juba tegelevad piirkonnad ja kohalikud omavalitsused kaasataks nende juhendite koostamisse, et arendada neist koos komisjoniga välja juhendite kohalikud variandid, mis oleksid kohalike biotüüpide ning teadmiste ja oskuste poolest täpsemad. Siinkohal tunnistab ta, et esimene juhend on juba kättesaadav dokumendis „Guide to multi-benefit cohesion policy investments in nature and green infrastructure" ([5]);

28. palub linna rohelise taristu kohta täiendavaid tehnilisi dokumente, mis aitaksid ka struktuurifondidega seotud uute meetmete raames mobiliseerida projekte, mis näevad ette fondidest 5 % investeerimist säästvasse linnaarengusse;

29. soovib, et roheline taristu lisataks jätkusuutlike Euroopa linnade viiteraamistikku ([6]) ning tulevasse linnaarengu võrgustikku, mis on kavandatud ühtekuuluvuspoliitika 2014-2020 meetmete raames;

30. kutsub üles lisama tulevasse läbivaadatud direktiivi 2001/42/EÜ teatavate kavade ja programmide keskkonnamõju hindamise kohta viide rohelisele taristule kui täiendavale kriteeriumile mõju tõenäolise ulatuse kindlaksmääramiseks;

31. rõhutab järgmist vajadust: kui hall taristu osutub pärast kõiki rohelisel taristul põhinevate alternatiivlahenduste läheteuuringut hädavajalikuks, siis tuleks see kujundada nii, et minimeerida selle mõju, seejärel vähendada selle järelmõju ja lõpuks kohaldada ökoloogilise ja kinnisvaralise samaväärsuse seisukohast valideeritud kompensatsioonimeetmeid ([7]). Regioonide Komitee kutsub komisjoni üles võtma need nõuded ELi õigusaktidesse üle,võttes arvesse Euroopa Komisjoni tehtud tööd ELi bioloogilise mitmekesisuse 2020. aasta strateegia meetmega 7b, mille eesmärk on hoida ära bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi teenuste summaarne vähenemine;

([5]) http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/guide_multi_benefit_nature.pdf.

([6]) „Reference Framework for Sustainable European Cities" (RFSC), ELi liikmesriikide, Euroopa Komisjoni ja kohalike omavalitsuste Euroopa organisatsioonide ühisalgatus. Vt http://www.rfsc-community.eu/.

([7]) Et saavutada bioloogilise mitmekesisuse summaarse vähenemise ärahoidmise eesmärk.

Järelevalve ja hindamine

32. kiidab ettepanekut vaadata 2017. aastaks rohelise taristu alal tehtud edusammud üle ja kinnitab, et piirkonnad ja kohalikud omavalitsused on valmis sellele kaasa aitama, kaasates oma olemasolevad kohalikud bioloogilise mitmekesisuse, majandustegevuse, tervishoiu, sotsiaalse ebavõrdsuse jm vaatlusorganid, et edastada Euroopa tasandile asjakohased andmed;

33. küsib, kui tõhus on roheline taristu ja rõhutab vajadust toetada ökosüsteemide funktsionaalse tervise kiire hindamise sätte väljaarendamist, et sidusrühmad saaksid seda kergelt kasutada, et hinnata selle taristu tõhusust, kuid ka selleks, et võrrelda seda halli taristuga;

34. leiab, et peaks olema võimalik läbi viia kõikehõlmavat uuringut selle kohta, milline on halli taristu suhe loodusega, ning toetab komisjoni algatatud tööd ökosüsteemide ja nende teenuste kaardistamisel ning hindamisel Euroopas (MAES). Komitee rõhutab ka vajadust toetada selliste mõõtmise ja arvutamise meetodite ja vahendite arendamist, mis võimaldavad majandustegevust ja tooteid kõigis nende suhetes looduse ja ökosüsteemiteenustega läbipaistvalt ja elutsükli analüüsile tuginedes kirjeldada;

Teabevahetus, teadlikkuse tõstmine ja harimine

35. soovitab korraldada põhjalik teavituskampaania, mille EL viiks läbi partnerluses teiste valitsemistasanditega ja mida saaksid kasutada eelkõige kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused, ([8]) kui ka teised kohalikud osalised (ühingud, ettevõtted jt). Kampaania võiks toetuda rohelise taristu kolmel eelisel – keskkonnaalastel, majanduslikel ja sotsiaalsetel – ning liikmesriikides kasutusel olevatel headel tavadel;

36. kinnitab, et häid tavasid tuleb rohkem väärtustada. Komisjon peab koos teiste juba teavet koguvate institutsiooniliste osaliste, ühingute ning kohalike ja piirkondlike omavalitsustega tegema jätkuvalt kindlaks edukad kogemused, neid levitama ja väärtustama, kasutades selleks teabevahetusplatvormi, kuid ka korrapäraseid kohtumisi ja koolitusi, mida piirkonnad ja kohalikud omavalitsused on komisjoni toetusel valmis korraldama, sest neil on rohelise taristu osas teadlikkuse tõstmisel oluline roll;

37. julgustab Euroopa Komisjoni lisama rohelise taristu aspekte olemasolevatesse või arendatavatesse Euroopa ökomärgise andmise programmidesse, hoolimata sellest, kas on tegemist alade (maapiirkondade, linnalähedased või linna looduspargid) või toodetega (materjalid, ehitus jm);

([8]) CdR 112/2010 fin

Rahastamine

38. tunnistab, et ristfinantseerimine aitab valdkondliku poliitika huvi suunata bioloogilise mitmekesisuse küsimusele. Samas rõhutab Regioonide Komitee seda, kui raske on seda finantseerimist eri põhjustel saada: alates sellest, et selle nimetus on eri finantsvahendite puhul erinev, lõpetades keeruka finantskorraldusega. Seega kutsub komitee üles koostama täpseid kasutusjuhendeid;

39. rõhutab, et rohelise taristu kaasamiseks tuleb kiiresti koostada juhised. Samuti tuleks see muuta prioriteetseks partnerluslepingutes ja rahastamise rakenduskavades, kuna neid koostatakse praegu ühtekuuluvus- ja struktuurifondide jaoks aastateks 2014–2020, et pädevad asutused täidaksid täielikult oma sellealaseid rahastamiskohustusi. Samuti kutsub ta pädevaid kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi kasutama võimalusi rahastada rakenduskavades välja pakutud rohelise taristu kohapealsete oludega kohandatud lahendusi ja investeerima nende edukaks kohaldamiseks vajalikku sektoriülesesse suutlikkuse suurendamisse, kaasrahastamisse ja võrgustike moodustamisse;

40. on nõus, et vaja on rohelise taristu projektide rahastamisvahendit ning tervitab sõnaselgelt teatise vastavat avaldust, mille kohaselt kavatseb komisjon koos Euroopa Investeerimispangaga luua 2014. aastaks spetsiaalse ELi rahastamisvahendi, millega toetatakse inimesi, kes soovivad arendada rohelise taristu projekte. Komitee soovib, et selle kujundamisse kaasataks kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused;

41. teeb ettepaneku võtta kõigilt halli taristu elluviimiseks eraldatud Euroopa toetustelt teatud protsendi seda rahastamist täiendava Bioloogilise Mitmekesisuse Fondi rahastamiseks. Fondi kasutataks rekapitaliseerimise põhimõtet järgides rohelise taristu elluviimiseks selle halli taristuga seotud liikmesriikides;

42. kutsub komisjoni, liikmesriike ja kohalikke omavalitsusi üles võtma kõigil rahastamistasanditel tõhusaid meetmeid bioloogilisele mitmekesisusele kahjulike toetuste ja maksusätete peatamiseks;

43. kutsub komisjoni üles jätkama ja laiendama ELi rahaliste vahendite sidumist keskkonnanõuete ([9]) ja bioloogilise mitmekesisuse kaitsega, ([10]) et rohelisele taristule ja bioloogilisele mitmekesisusele avaldatavat mõju hinnataks kõigi ELi rahalistest vahenditest toetatud projektide puhul ja et ELi rahalistest vahenditest antava toetuse suurus sõltuks sellest;

([9]) CdR 22/2009 fin, CdR 218/2009 fin.

([10]) IEEP, detsember 2012, „Background Study towards biodiversity proofing of the EU budget".

44. kutsub komisjoni üles tooma 2014.–2020. aasta struktuurifondide ja Euroopa Ühendamise Rahastu vahekokkuvõttes esile ja rõhutama rohelise taristu järgmiseid meetmeid;

TEN-G algatus

45. suhtub entusiasmiga TEN-G projekti ja kutsub üles igas eeluuringus arvestama üleeuroopalise rohelise taristuga seotud kohalikku ja piirkondlikku mõõdet, et tagada ühtaegu selle sidusus, mõju tõhusus seoses ökosüsteemide funktsionaalsuse taastamise ja seega bioloogilise mitmekesisuse kaitsmise ja vastupidavusega kliimamuutustele ja see, et kodanikud ja sidusrühmad selle rohkem omaks võtaksid;

46. soovib, et TEN-G projekti puhul tunnustataks samasugust ELi huvi nagu transpordi-, energia- või info- ja sidetehnoloogia võrgustike puhul ning kutsub komisjoni üles uurima, kas oleks selle kohta võimalik vastu võtta ELi õigusakt;

Piiriülesed ja üleeuroopalised küsimused

47. julgustab piirkondi ja kohalikke omavalitsusi tegema rohelise taristu sidususe tagamiseks piiriülese ökoloogilise seotuse teemal koostööd ning kutsub Euroopa Komisjoni lisama see piiriülene koostöö üldisesse Euroopa tasandi süsteemi;

48. kutsub laiendama Euroopa rohelise taristu projekti kaugemale Euroopa piiridest ja suurendama maa- ja linnapiirkondade rohelisse taristusse investeerimiseks kasutatavaid ELi naabruspoliitika rahastamisvahendeid. Seda eesmärki võivad aidata saavutada ka sellised olemasolevad algatused nagu Emeraldi võrgustik, programm „Inimene ja biosfäär" ning üleeuroopaline ökoloogiline võrgustik (Pan-European Ecological Network);

Subsidiaarsus

49. leiab, et Euroopa Komisjoni ettepanekud rohelise taristu kaasamiseks teistesse ELi poliitikavaldkondadesse ning ettepanek anda toetust teistele valitsemistasanditele kõnealuses valdkonnas oma poliitika kujundamiseks, on kooskõlas subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtetega.

Brüssel, 8. oktoober 2013

Regioonide Komitee
president
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regioonide Komitee arvamus teemal „ELi kosmosetööstuse poliitika”

(2013/C 356/09)

REGIOONIDE KOMITEE

— märgib, et ELi arenevas kosmosepoliitikas tuleks reguleerida aspekte, mis puudutavad tööstusstandardeid ning satelliitside taristute tehnilisi toiminguid ja kaubanduslikku kasutamist;

— nõustub sellega, et ELi kosmosesektori nõudlusest juhinduva avaliku poliitika kujundamise eesmärk on anda kasutajatele rohkem mõjuvõimu, ent seda ei saa taandada pelgalt tarbijatoetustele;

— kutsub komisjoni üles kehtestama ametiasutuste pädevuste ja vajaduste üldkasu kriteeriumid, mida kasutataks kasutajate nõudluse hindamisel;

— nendib, et ELi tööstuspoliitikas peaks väga tähtis aspekt olema tihedam suhe kohaliku ja piirkondliku tasandi – mis teeb koostööd tööstusharudega, et avastada ja toetada nende esimesi samme – ja riikliku või kogukonna tasandi vahel;

— soovib juhtida tähelepanu kohalike ja piirkondlike parimatest tavadest saadud tõendusele selle kohta, et suures enamuses vastavad Copernicuse/GMESi lõppkasutajatele pakutavad teenused avaliku poliitika vajadustele ning on tõestanud oma kasulikkust avalike eesmärkide seisukohast;

— teeb ettepaneku, et kosmosetehnoloogia alusel välja töötatud teenuseid ja rakendusi kaasrahastataks struktuurifondidest eeldusel, et fondide haldajatel on selleks piisav poliitiline tahe ja teadlikkus. Samalaadset mehhanismi on juba kasutatud 2007-2013. aasta finantsraamistikus, kus kasutamata ühtekuuluvusfondi/ERFi vahendid jaotati ümber uuele prioriteedile – äärepoolseimate piirkondade satelliidipõhisele lairibaühendusele;

— leiab, et Copernicuse rakendusetapp on uute tehnoloogiaarengute majandusliku läbimurde seisukohast määrava tähtsusega, kuid märgib, et paljud kasutajad vajavad rahalist toetust, et tulla toime uue tehnoloogia kasutuselevõtuga seotud käivitamisetapi kuludega.

Raportöör	Adam STRUZIK (PL/EPP), Masoovia vojevoodkonna marssal
Viitedokument	„Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „ELi kosmosetööstuse poliitika. Kosmosesektori majanduskasvu potentsiaali avamine" COM(2013) 108 final

I **POLIITILISED SOOVITUSED**

REGIOONIDE KOMITEE

1. tervitab komisjoni teatist, milles rõhutatakse selgelt ELi kosmosetööstuse poliitika olulisust;

Sissejuhatavad märkused

2. rõhutab, et kosmosesektor on strateegia „Euroopa 2020" ja selle juhtalgatuste, eelkõige juhtalgatuste „Innovatiivne liit" ja „Tööstuspoliitika" põhielement. Kosmosetehnoloogial on teadmistepõhise majanduse jaoks eriline tähtsus, mõjutades edaspidist majanduslikku konkurentsivõimet ja pakkudes vahendeid muude pakiliste maiste probleemide lahendamiseks. Kosmose tehnoloogiaarendust (*spin-off*) võib määratleda millenagi, mida on kosmosetegevuses õpitud või muudetud ning mida seejärel kasutatakse või mis võetakse üle muudes kontekstides, luues täiendavat majanduslikku väärtust;

3. märgib, et Euroopa Kosmoseagentuuri (ESA) koostatud hinnangust kosmoserakenduste lisaväärtust loovate tooteahela lõpu sektorite kohta nähtub, et Euroopa turg väiksem ja vähem eraturule spetsialiseerunud kui maailmaturg. Samuti ei sea erinevalt teistest kosmoseriikidest algseid standardeid ja tegevust kaitsetööstus. Ülejäänud maailmas tegutsevad aga enamik ettevõtteid mitmes turusegmendis ja kogu väärtusahela ulatuses. Euroopas on vähe neid, kes kontrollivad tervet väärtusahelat. Üldiselt esineb Euroopas (kus keskendutakse spetsiaalsetele satelliitnavigatsioonirakendustele) spetsialiseerumist pisut vähem kui ülejäänud maailmas;

4. tajub täie teravusega ELi kosmosesektori peamisi poliitilisi küsimusi, nagu näiteks turukorraldus, haldusmenetluste lihtsustamine, hankepõhimõtted, juurdepääs andmetele, avaliku sektori institutsioonid tarbijatena ja õigusraamistik;

5. tunnistab, et üldiselt avaldab ELi kosmosetööstus suurt mõju Euroopa positsioonile teaduses ja tehnoloogias. See hõlmab toetust Euroopa teadus- ja tehnoloogiabaasile ja kosmosetehnoloogia ulatuslikumat mõju majandusele üldisemalt;

6. nõustub nõukogu 30. mai 2013. aasta järeldustega „ELi kosmosetööstuse poliitika. Kosmosesektori majanduskasvu potentsiaali avamine", et tasakaalustatud tööstusbaasi huvides on Euroopa kosmosetööstuse konkurentsivõime oluline komponent VKEde osalemine tarneahelas, ja ühineb nõukoguga komisjonile esitatud üleskutses hinnata põhjalikumalt vajadust uute innovatiivsete finantsinstrumentide järele;

7. leiab, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste seisukohast on eriti oluline edendada kosmosepõhiste rakenduste kasutamist ELi poliitikas ja et EL peaks sellest tulenevalt kujundama välja asjakohased toetusmeetmed, et edendada kosmosepõhiste rakenduste arengut ja kasutamist avaliku ja erasektori kasutajate seas, eelkõige kohalikes omavalitsustes ja VKEde sektoris, ning looma sellega seotud innovatsiooni toetavad meetmed;

A. **Tööstusliku kosmosepoliitika eesmärgid ja meetmed**

8. jagab komisjoni arvamust, et kosmos on ELi ja selle kodanike jaoks väga oluline ning näeb sarnaselt komisjoniga, et ELi kosmosetööstuse ees seisavad suured väljakutsed seoses kiirelt arenevates kosmoseriikides (nagu Hiina ja India) toimuvate arengutega. Nagu teatises täheldatakse, on selline olukord tekkinud pigem ebapiisava rahastamise kui Euroopa kosmosesektori tõhususe puudumise pärast;

9. mõistab, et ajal, mil EL ja selle liikmesriigid seisavad vastamisi rahaliste raskustega, peaks ELi tööstuslik kosmosepoliitika keskenduma sellele, et luua alus sektori edasisele arengule maailmaturul ja kõrvaldada takistused, mis võiksid seda protsessi ohustada. Selles tulenevalt toetab komitee täielikult teatises kirjeldatud eesmärke: töötada välja õigusraamistik, arendada edasi konkurentsivõimelist tööstusbaasi, toetada kulutõhusust, arendada turge kosmoserakenduste jaoks ja tagada tehnoloogiline sõltumatus ja sõltumatu juurdepääs kosmosesse;

10. toetab argumenti, et kosmosevaldkonna tõhusaks juhtimiseks on Euroopas vaja peamiste sidusrühmade, st komisjoni, ESA ja liikmesriikide kokkulepet, kuid samas märgib ta, et poliitilisest seisukohast lihtsustaks ühine Euroopa kaitsepoliitika riikide sõjandusalaste sektorite vahel koostööd teha. Sellest saaks kasu ka tsiviilotstarbeline kosmosesektor;

11. tunnistab Euroopa kosmosesektori turusaavutusi, eelkõige satelliitkommunikatsiooni valdkonnas, ning toetab komisjoni tema püüetes hoida see segment maailmaturul konkurentsivõimeline. Sellest perspektiivist toetab komitee tugevalt algatust tagada Euroopa ettevõtjatele juurdepääs raadiosageduskanalitele. See küsimus on piirkondadele oluline, kuna satelliitkommunikatsioon pakub vahendeid lairibaühenduse parandamiseks hõredalt asustatud piirkondades;

12. tunnistab Euroopa kosmosesektori tehnoloogilise sõltumatuse olulisust ning nõustub pakutud lahendustega, nagu vastastikku rikastav koostöö muude sektoritega, korraldades programmi „Horisont 2020" raames projektikonkursse ja investeerides kosmosetööstuse kvalifitseeritud töötajate koolitusse;

13. küsib siiski, kas praegune rahastus („Horisont 2020" raames) on piisav, et teha tehnoloogilise sõltumatuse arendamisel märkimisväärne samm edasi. Seetõttu kutsub ta komisjoni üles esitama üksikasjaliku kava selle kohta, kuidas see eesmärk saavutada;

14. soovitab seada kvalifitseeritud tööjõu osas esialgseks prioriteediks see, et otsinguid alustatakse uutes ELi liikmesriikides, kes on kõik näidanud üles oma huvi ja ambitsiooni kosmoseriikide ringiga ühineda ning lisaks tõestanud kõrget haridustaset inseneritööl ning matemaatika- ja füüsikateadustes;

15. toetab tugevalt turuarengut kosmoserakenduste ja -teenuste jaoks ning märgib, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel võib selles protsessis olla väga oluline roll;

16. soovib selles kontekstis meelde tuletada, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on kosmoseteenuste olulised lõppkasutajad. Samas peaksid kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kasutajad kosmoserakenduste potentsiaali täielikuks kasutamiseks olema rohkem teadlikud nende eelistest. Vaja on ulatuslikumat dialoogi teenusepakkujate ja lõppkasutajate vahel;

17. leiab ka, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused toovad oma piirkonnas kokku erinevaid majandusvaldkonna ja innovatsioonikolmnurgas osalejaid. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused vastutavad innovatsiooni ja VKEde programmide eest, mis võivad olla seotud kosmosega ja aitavad seega strateegiliselt kaasa kosmoseturu tugevdamisele;

18. märgib ka, et tänu sellele, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on üldsusele lähedal, on neil unikaalne juurdepääs oma piirkonna eri ühiskonnarühmadele ja nad on seega kõige paremal positsioonil selleks, et teavitada inimesi kosmoseteenuste eelistest. Seda arvestades on suur tähtsus kohalike ja piirkondlike omavalitsuste võrgustikel, nagu NEREUS (Network of European Regions Using Space Technologies);

B. **Üldised kohalikud ja piirkondlikud mureküsimused**

19. tunnistab sellest aspektist, et piirkonnad on satelliitrakenduste, eelkõige Copernicuse/GMESi teenuste ja toodete ühed tähtsamad kasutajad, et ELi kosmosetööstuse poliitika peaks toetama tehnilist innovatsiooni ning kõrvaldama selle arengut pidurdavad tegurid. ELi kosmosepoliitika edu hinnatakse majanduskasvu, säästlikkuse, teistele sektoritele avaldatava mõju ning kõrgelt kvalifitseeritud tootlike töökohtade loomise alusel;

20. jagab komisjoni seisukohta, mille kohaselt on ELi kosmosepoliitika tähtsaim ülesanne edendada innovatsiooni nõudluse poolel, et tuua ELi piirkondadele ja kodanikele majanduslikku kasu kosmosesektorisse raamprogrammide kaudu juba investeeritud vahendite kaudu;

21. nõustub sellega, et ELi kosmosesektori nõudlusest juhinduva avaliku poliitika kujundamise eesmärk on anda kasutajatele rohkem mõjuvõimu, ent seda ei saa taandada pelgalt tarbijatoetustele;

22. kutsub komisjoni üles kehtestama ametiasutuste pädevuste ja vajaduste üldkasu kriteeriumid, mida kasutataks kasutajate nõudluse hindamisel;

23. märgib piirkondlikust seisukohast, et kohaliku ja piirkondliku tasandi lõpptarbijad kasutavad Copernicuse programmi teenuseid ja tooteid vaid juhul, kui nad peavad nende kasutamist majanduslikult põhjendatuks;

24. soovitab komisjonil käsitleda olemasolevatele ja potentsiaalsetele kasutajatelesuunatud rahastamismehhanisme, mida EL ja liikmesriigid võiksid pakkuda teenuste kasutuselevõtu korral. Euroopas, nagu ka mujal maailmas, on Maa seire osa avalikust taristust ning üldhuvi poole pürgimine toob kaasa sõltumise teadus- ja arendustegevuse ning teenuste operatiivse kasutuselevõtu avalikust rahastamisest;

25. leiab, et Copernicuse rakendusetapp on uute tehnoloogiaarengute majandusliku läbimurde seisukohast määrava tähtsusega, kuid märgib, et paljud kasutajad vajavad rahalist toetust, et tulla toime uue tehnoloogia kasutuselevõtuga seotud käivitamisetapi kuludega;

26. eeldab, et sellised kasutajad nagu kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused ning VKEd vajavad stiimuleid ja toetust ka edaspidi, ning täheldab, et ka ESA peaks osalemakasutajatele toetuse pakkumisel;

27. soovib juhtida tähelepanu kohalike ja piirkondlike parimatest tavadest saadud tõendusele selle kohta, et suures enamuses vastavad Copernicuse/GMESi lõppkasutajatele pakutavad teenused avaliku poliitika vajadustele ning on tõestanud oma kasulikkust avalike eesmärkide seisukohast;

28. teeb ettepaneku, et kosmosetehnoloogia alusel välja töötatud teenuseid ja rakendusi kaasrahastataks struktuurifondidest eeldusel, et fondide haldajatel on selleks piisav poliitiline tahe ja teadlikkus. Samalaadset mehhanismi on juba kasutatud 2007-2013. aasta finantsraamistikus, kus kasutamata ühtekuuluvusfondi/ERFi vahendid jaotati ümber uuele prioriteedile – äärepoolseimate piirkondade satelliidipõhisele lairibaühendusele;

C. **Sektori probleemide lahendamine**

29. märgib, et kosmosesektorile on iseloomulikud pikad arengutsüklid. See suurendab tururiske, kuna uute rakenduste turupotentsiaali tuleb hinnata ennetavalt. Seetõttu on kosmosesektori ettevõtjatel raske investeerijaid ligi meelitada. Lisaks sellele muudab kosmoseseadmete pikk kasutusiga (10–15 aastat telekommunikatsioonisatelliidi puhul) turu väga tsükliliseks ja pakkumist on väga keeruline muutuva nõudlusega kohandada;

30. tunnistab, et tooteahela alguses takistavad teadus- ja arendustegevusse tehtud ulatuslikest investeeringutest ja pikkadest arendusperioodidest tulenevad suured püsikulud ning turu väiksus mastaabisäästu teket, mis juhiks suundumist tegevuse kontsentreerimise poole (nt orbiidile saatmise äritegevuses). Teisalt on suurt mastaabisäästu võimalik saavutada tooteahela lõpus, mis muudab suuremad turud tasuvamateks. Nende väljakutsete iseloomust tingituna ei ole võimalik jätta tähelepanuta valitsuste keskset rolli Euroopa kosmosetööstuses;

31. rõhutab, et Euroopa Liit ja selle liikmesriigid peavad tingimata võtma koos ESAga vastu vajalikud poliitilised, õiguslikud ja tehnilised otsused, et eraldada vajalikud rahalised vahendid kosmosele sõltumatu juurdepääsu tagamiseks, arendatavate või kavandatavate kosmosesüsteemide lõpuleviimiseks ning teadus- ja arendustegevuse edendamiseks ja innovatiivsete kosmoseteenuste ja -rakenduste väljaarendamiseks;

32. leiab, et kosmosetööstus ei ole vaatamata oma strateegilisele tähtsusele riikide majanduses siiski teiste Euroopa tööstussektoritega võrreldes esmatähtis, ja ärgitab seadma tulevases ELi kosmosepoliitikas eesmärgiks tagada ELi suurem sõltumatus strateegiliste komponentide tarnimisest kolmandatest riikidest;

33. kutsub ESAt üles toetama jätkuvalt organisatsioone, kes on huvitatud kosmosetehnoloogia siirdamisest teistesse tööstussektoritesse, rahastades teostatavuse uuringuid, turuanalüüse ja prototüüpide loomist. Iduettevõtetele pakutakse toetust ettevõtlusinkubaatorite või ESA tehnosiirde programmi kontori (*Technology Transfer Programme Office*, TTPO) pakutava stiimuli (või stardikapitali). Komitee kutsub samuti üles algatama arutelu, mis võiks parandada kohaliku ja piirkondliku tasandi osalejate võimalusi;

34. leiab, et kui EL ei soovi oma rahvusvahelistest konkurentidest maha jääda, peab ta tingimata edendama arukat spetsialiseerumist ja koostööd oma piirkondlike programmide ja innovatsioonirahastamisprogrammide vahel;

35. nõustub nõukogu järeldustega, et aruka spetsialiseerumise võtmeaspekt on piirkondade kui kesksete osalejate kaasamine ELi innovatsioonipoliitikasse, mis võib ühtlasi aidata teadusuuringute sektoril saada enda kasutusse ELi regionaalfondide ulatuslikud rahastamisvõimalused. VKEde ettevõtlusmudelite arendamine ja ärioskuste parandamine Maa seirega seonduvate teenuste puhul on eriti oluline kohalike ja piirkondlike omavalitsuste seisukohast;

36. kutsub üles kooskõlastama ELi ja riiklikul tasandi poliitikat, et kiirendada Euroopa Maa seire sektori arenguprotsessi nii pakkumise kui ka nõudluse poolel. Hiljutine konsolideerumise laine annab tunnistust sellest, et kõnealune sektor valmistub järgmiseks etapiks. Aeg on küps selleks, et olulised tarbijarühmad, sealhulgas näiteks valitsused, võtaksid kasutusele ulatuslikud Maa seire rakendused. Kui valitsustel õnnestub ühtlustada nõudlust ELi tasandil, toob see ühest küljest endaga kaasa suurema nõudluse, teisest küljest aga võimaldab standardimist (ning tööstuse mastaabisäästu);

D. **Kosmosesektori mõju**

37. märgib, et ELis alakasutatakse praegu mitmeid bioteadustega seotud kosmosesektori tehnoloogiaarendusi (*spin-off*) ning et ELi tasandil saaks äärmiselt suurt kasu kosmoseprogrammi alguses järgitavast sihipärasest *spin-off*-strateegiast, mis kaasaks teiste tööstusharude esindajaid laiemalt;

38. rõhutab satelliittehnoloogia tähtsust ELi kosmosesektoris ning märgib, et umbes kaks kolmandikku kõigist müüdud satelliitidest läheb telekommunikatsiooni rakendusteks. ELi kosmosetööstuse poliitika raames on seetõttu oluline võtta arvesse asjaolu, et sellel turul toimuvad tsüklilised muutused, mis kajastavad peamiselt muutusi nõudluses geostatsionaarsete telekommunikatsioonisatelliitide ja sellega seotud orbiidile saatmise teenuste järele;

39. täheldab, et mobiiltelefonid, internet, krediitkaardid, teemaksud, televisiooniülekanded ja ilmaennustused on vaid mõned näited igapäevarakendustest, mis osaliselt või täielikult sõltuvad satelliitidest. Muud, strateegilisemad rakendused hõlmavad näiteks põllumajandust, tuulte ja merehoovuste jälgimist, laevade ja lennukite navigeerimist ning eriolukordade, saaste, kliima ja keskkonna jälgimist;

40. märgib samuti, et erasektori osalejate kasv kosmosesektoris on aidanud muuta kosmosetehnoloogia ja -teenused taskukohasemaks ja kättesaadavamaks, mis on võimaldanud ilma riiklike kosmoseprogrammideta riikidel ja arenevatel riikidel saada kasu mõnest kosmose kasutamise hüvest;

41. tunnistab, et Euroopa seitsmenda raamprogrammiga on tehtud suur panus Galileo/EGNOSe uuendamisse ja seotud teenuste edendamisse. Ent siiski võib pidada kahetsusväärseks seda, et seitsmendas raamprogrammis on põhitähelepanu suunatud tooteahela algusele, samas kui väga vähe tähelepanu on pööratud rakendustele;

E. **ELi kosmosetööstuse poliitika edasine lähenemisviis**

42. küsib, kas rõhuasetus, mille keskmes on siiani olnud vaid tööturg, taristu ja konkurentsieeskirjade täitmine (teisisõnu majanduskeskkonna kvaliteet), on piisav või tuleks selle asemel tähelepanu suunata suutlikkusele toota eksporditavaid kaupu ja teenuseid;

43. tervitab asjaolu, et ELi mitmeaastases finantsraamistikus (2014–2020) on arvesse võetud programme Galileo ja Copernicus;

44. nendib, et hoolimata sellest, et Euroopa 2014.–2020. aasta strateegia keskendub teadus- ja arendustegevusele ja kõrgtehnoloogiale, võib EL selles valdkonnas kaotada oma konkurentsieelise võrdluses kiiresti arenevate tööstusriikidega, nagu India, Hiina ja Brasiilia, kui liikmesriikide teadus- ja arendustegevuse eelarved jäävad Lissaboni strateegias seatust väiksemaks;

45. märgib, et tööstuspoliitika mis tahes valdkonna edu on lahutamatult seotud ELi ja liikmesriikide makromajanduslike suundumustega, ning kutsub üles arendama kõrgtehnoloogilist teadusmahukat tööstustootmist, kus saab kasutada konkurentsieelist;

46. peab strateegia „Euroopa 2020” tasakaalustatud elluviimist oluliseks. Sellest tulenevalt küsib komitee, kas innovatiivsete sektorite konkurentsivõime on piisav, et parandada tööhõivet ja majanduskasvu kogu ELi majanduses, ning kutsub üles toetama kogu kosmosesektorit, et sektori ülesehitus oleks suurte, keskmiste ja väikeste ettevõtete seisukohast tasakaalustatum;

47. möönab, et kuigi Euroopa Komisjonil on olemas vahendid (nt arukas spetsialiseerumine), et tagada olulistes sektorites tööstuspoliitikale geograafilisem lähenemisviis, on ikka veel palju teha, et tagada piisav rahastamine (riskikapital) allikatest, mis ei ole liiga riskikartlikud;

48. nendib, et ELi tööstuspoliitikas peaks väga tähtis aspekt olema tihedam suhe kohaliku ja piirkondliku tasandi – mis teeb koostööd tööstusharudega, et avastada ja toetada nende esimesi samme – ja riikliku või kogukonna tasandi vahel;

F. **Subsidiaarsus ja proportsionaalsus**

49. nõustub komisjoni arvamusega, et kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 4 lõikega 3 kuulub teadusuuringute, tehnoloogia arendamise ja kosmose alal liidu pädevusse meetmete võtmine eelkõige programmide koostamiseks ja elluviimiseks, kuid selle pädevuse kasutamine ei või takistada liikmesriikidel oma pädevuse teostamist. Jagatud pädevus kehtib niikaua, kuni EL loob neis valdkondades teisese ELi õigusakti, mille korral peavad liikmesriikide parlamendid kaotama oma riigi õigusest kõik sellele vastukäivad punktid;

50. märgib, et kosmoseuuringute killustatud ja piiratud rahastamist peetakse üheks peamiseks takistuseks kosmosetegevuse edasisel arendamisel, ning kutsub seetõttu üles kosmosetegevust paremini koordineerima ELi, ESA ja vastavate liikmesriikide vahel, võimaldades nii Euroopal olla kosmosesektoris ülemaailmsel juhtpositsioonil. Seda, et ELi kaasatus kosmose teadustegevuse rahastamisse on oluline, näitab asjaolu, et suur osa kosmose teadustegevusest ei toimuks ilma Euroopa Komisjoni toetuseta. Seega nähakse ELi tegevust selles vallas asendamatuna;

51. on arvamusel, et teatises esitatud meetmed on vajalikud, sest käsitletaval küsimusel on riigiülesed mõõtmed, mida ei saa liikmesriikide tasandil piisavalt reguleerida, samuti seetõttu, et olemasolevatest ELi meetmetest ja sihttoetusest selles raamistikus ei piisa seatud eesmärkide saavutamiseks. Võrreldes riiklike, piirkondlike ja kohalike tasandite killustatud meetmetega toovad teatises esitatud meetmed oma ulatuse ja tõhususe tõttu selget kasu eelkõige tänu mastaabisäästule, sest ulatuslikud kosmoseprogrammid eeldavad sellist investeerimistaset, mida liikmesriigid ise ei saa endale lubada;

52. samas märgib, et selle algatusega ei püüta asendada liikmesriikide tehtud algatusi. Algatusega soovitakse liikmesriikide tasandil võetud meetmeid täiendada ja parandada koordineerimist, kui selline koordineerimine on vajalik ühiste eesmärkide saavutamiseks;

53. leiab, et argumendid on selged, piisavad ja veenvad. Seetõttu on teatises kavandatud ELi meetmed kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega;

54. nõustub komisjoniga selles, et proportsionaalsuse aspektist peaks EL õigusakte vastu võtma ainult vajalikul määral. Eelistada tuleks liikmesriikidevahelise koostöö julgustamist, riikliku tegevuse koordineerimist või selliste meetmete täiendamist ja toetamist suunistega, luues teabevahetusmehhanisme jne. ELi arenevas kosmosepoliitikas tuleks reguleerida aspekte, mis puudutavad tööstusstandardeid ning satelliitside taristute tehnilisi toiminguid ja kaubanduslikku kasutamist.

Brüssel, 8. oktoober 2013

Regioonide Komitee
president
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regioonide Komitee arvamus teemal „„CARS 2020”: Euroopa konkurentsivõimelise ja jätkusuutliku autotööstuse tegevuskava”

(2013/C 356/10)

REGIOONIDE KOMITEE

— tõdeb, et autotööstuse raskused paljudes liikmesriikides on seotud struktuursete põhjustega, mis nõuavad põhjalikke muutusi;

— rõhutab, et oluline on kasutada ära kõik võimalused kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tasandil. Siia hulka kuuluvad, sõltuvalt omavalitsustele vastava riigi tasandil kehtestatud pädevustest, bürokraatiast tulenevate takistuste kõrvaldamine, loa andmise menetluste kiirendamine, haridus- ja täienduskoolitusmeetmed, pädevus- ja innovatsioonikeskuste rajamine ning innovaatiliste projektide riigihanked;

— juhib tähelepanu võimalustele toetada teadus- ja arendustegevuse valdkonna projekte või luua klastreid. Mõningates piirkondades on nn autoklastrid raudteeliine, õhutransporti ja isegi jalgrattaid – eelkõige elektrijalgrattaid ja elektrilise toega jalgrattaid (pedelecs) – kaasates edasi arendatud nn liikuvusklastriteks. Tootmise mitmekesistamise abil saab ka kriisiaegadel säilitada ettevõtetele pideva koormuse. Seda suundumust toetavad eelkõige sünergiad innovatsiooni ja tehnoloogia valdkonnas;

— tunnustab siiralt Euroopa Komisjoni lähenemisviisi moodustada kõrgetasemeline töörühm, mille ülesanne on jälgida tegevuskava meetmete rakendamist ja täpsustamist, ja tervitab Regioonide Komitee kaasamist selle tegevusse.

Raportöör	Christian BUCHMANN (AT/EPP) Steiermarki liidumaa valitsuse liige
Viitedokument	Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „CARS 2020: Euroopa konkurentsivõimelise ja jätkusuutliku autotööstuse tegevuskava” COM(2012) 636 final

I ÜLDISED MÄRKUSED

1. Autotööstus pakub 12 miljonit otsest või kaudset töökohta ELis ja 28 miljardi euro ulatuses investeeringuid teadusuuringutesse ja innovatsiooni (2009). Ta aitab kaasa majanduskasvu suurenemisele ja annab märkimisväärse positiivse panuse ELi kaubandusbilanssi

2. Euroopa autotööstus on praegu tõsises kriisis, mis võib süveneda ning mis avaldab mõju kogu Euroopa majandusele.

3. Sellal kui väljaspool Euroopat, näiteks BRIC-riikides asuvad turud on tõusuteel, stagneerub Euroopas nõudlus autode järele, nagu näitab selgesti uute sõiduautode registreerimise areng Euroopas Uute autode registreerimiste arv langes 2013. aasta jaanuaris 8,7 %, s.o 885 159-le, mis on andmete salvestamise algusest alates jaanuarikuu kohta kõige madalam näitaja ([1]).

4. välismaiste turgude potentsiaalist võidavad või siis võitsid Euroopa autotootjad vaid piiratud määral ja erineval viisil. Kui PSA, Peugeot, Citroen, Ford ja Fiat kannavad märkimisväärset kahjumit, siis preemium-klassi ettevõtted, nagu BMW, Audi ja Daimler, on seevastu esialgu oma käivet oluliselt suurendanud. Masstootjatele, kes on siiani oma väike- ja keskklassi autosid eelkõige Euroopas müünud, muutub olukord järjest raskemaks.

5. eksperdid ei oota järgmisel kolmel aastal olukorra paranemist. Autotööstuses on oodata jätkuvat restruktureerimist, töökohtade koondamist ja tehaste sulgemist. Samal ajal tõusetub küsimus võimalike toetuste ulatusest ning teadus- ja innovatsioonitegevuse intensiivistamisest.

II POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

6. tõdeb, et autotööstuse raskused paljudes liikmesriikides on seotud struktuursete põhjustega, mis nõuavad põhjalikke muutusi;

7. rõhutab, et selliste muutustega peab kaasnema intensiivne sotsiaalne dialoog, et mõjud asjaosalistele jääksid võimalikult piiratuks;

8. tervitab üheselt komisjoni teatist „CARS 2020”, milles pakutakse välja Euroopa konkurentsivõimelise ja jätkusuutliku autotööstuse tegevuskava;

9. jagab Euroopa Komisjoni seisukohta, et kirjeldatud lähteolukorda arvestades tuleb need meetmed kiiresti ellu viia;

10. toonitab, et Euroopa autotööstus peab andma panuse pikaajaliselt jätkusuutliku ühiskonna saavutamisse. Sellega seoses on keskkonna- ja kliimameetmetel ning ka liiklusohutuse meetmetel suur tähtsus;

11. tunnustab siiralt Euroopa Komisjoni lähenemisviisi moodustada kõrgetasemeline töörühm, mille ülesanne on jälgida tegevuskava meetmete rakendamist ja täpsustamist, ja tervitab Regioonide Komitee kaasamist kõrgetasemelise töörühma tegevusse;

12. märgib väga murelikult, et Euroopa Komisjoni ettepanekutes puudub vajalik sidusus. Sageli tegutsevad ettevõtluse, kliimameetmete, keskkonna, tööhõive, siseasjade või kaubanduse peadirektoraadid üksteisest lahus, algatused ja eri valdkonnad ei ole omavahel piisavalt kooskõlla viidud;

13. toob näiteks piirangud, mis kehtivad suurettevõtjatele abi andmisel, ning praegused, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKE) määratluses seatud väga madalad piirmäärad, mida märgiti juba komitee arvamuses „Euroopa Liidu piirkondliku riigiabi suunised 2014.–2020. aastaks” (CDR2232/2012_00_00_TRA_AC);

14. rõhutab selles kontekstis, kui suur tähtsus on paindlikel vahenditel raskustes olevate ettevõtjate abistamisel, ja viitab seoses sellega komitee arvamusele „ELi suunised raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta” (CdR 240/2013_00_00_TRA_AC);

([1]) Allikas: ECEA (Euroopa autotootjate ühendus). http://www.acea.be/index.php/news/news_detail/passenger_car_registrations_-8.7_in_january_2013 [21.2.2013].

15. tuletab meelde, et keskkonnasäästlikke sõidukeid soodustavaid rahalisi stiimuleid käsitlevate ELi suuniste koostamine oli üks 2012. aasta juunis vastuvõetud CARS 21 lõpparuandes esitatud soovitustest. Sellega seoses väljendab komitee kahetsust selle üle, et Euroopa Komisjon töötas rahalisi stiimuleid käsitlevad suunised välja üksnes töödokumendi ja mitte seadusandlusega seotud dokumendi kujul. Komitee väljendab samuti kahetsust selle üle, et kõnealuses töödokumendis sisaldub vaid viis mittesiduvat „soovituslikku põhimõtet" ning et dokumendis jääb ebamääraseks maksustiimulite osas esinevate oluliste erinevuste mõju siseturu toimimisele;

16. rõhutab, et oluline on kasutada kõiki võimalusi kohalikul ja piirkondlikul tasandil. Siia hulka kuuluvad, sõltuvalt omavalitsustele vastava riigi tasandil kehtestatud pädevustest, bürokraatiast tulenevate takistuste kõrvaldamine, loa andmise menetluste kiirendamine, haridus- ja täienduskoolitusmeetmed, pädevus- ja innovatsioonikeskuste rajamine ning innovaatiliste projektide riigihanked;

17. soovib sellega seoses esile tõsta, et üheks kohalikul või piirkondlikul tasandil võetavaks algatuseks võiks olla Euroopa autotööstuse koostöö ühtse katsetuskeskkonna osas. Sellistesse ühisprojektidesse saaks kaasata kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused, tööstuse, arendusspetsialistid jne ning projektid võiksid suure tõenäosusega aidata alandada autotööstuse arendustegevuse kogukulusid ja avaldada pikas perspektiivis positiivset mõju ülemaailmsele konkurentsile;

18. märgib, et teatises keskendutakse sõidukite energiatõhususe parandamisele, vältides samal ajal ühte nii ettevõtete konkurentsivõime kui ka keskkonna jaoks eriti olulist küsimust, st autotehaste ja abitööstuse endi energiatõhusus, mis peaks olema tegevuskava „CARS 2020" üks töövaldkond;

INVESTEERINGUD TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUSSE

19. nõustub Euroopa Komisjoniga selles, et investeeringutel teadus- ja arendustegevusse on keskne roll Euroopa autotööstuse tulevases arengus, nagu juba märgitud ka komitee arvamuses „Horisont 2020 (teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm)" (CdR 402/2011 fin);

20. viitab muu hulgas demograafilisele arengule, mis toob selgelt välja vajaduse jõuliste investeeringute järele teadus- ja arendustegevusse. Üha vananev elanikkond püstitab uued nõuded sõiduki tehnoloogiale ja funktsioonidele, et viia need vastavusse eakamate sõidukikasutajate vajadustest tulenevate muutunud nõudmistega. Tõhusamad, mugavamad, turvalisemad, vaiksemad, rohkem Internetti ühendatud ja kasutajasõbralikumad ja sõidukid võiksid olla tänapäevasteks konkurentsiteguriteks, mis aitavad tugevdada Euroopa autotööstust pikas perspektiivis;

21. tõstab esile, et just VKEdel on innovaatoritena tarnivas tööstuses ning töökohtade loojatena autotööstuses oluline roll. Teatises „CARS 2020" nimetatud Euroopa Liidu tasandi toetus oleks just siinkohal äärmiselt tähtis;

22. juhib tähelepanu viimaste aastate teadusuuringute raamprogrammist saadud kogemustele, mis näitavad, et VKEd saavad vaatamata Euroopa Komisjoni püüdlustele olukorda parandada ikka veel vaid vähesel määral kasu Euroopa teadusuuringute programmide toetusvahenditest. Selle põhjuseks on suur bürokraatiakoormus, pikad menetlusajad, aga ka toetatavate projektide kokku liiga väike rahastamismaht ja sellest tulenevalt toetatud projektide väike hulk;

23. toetab Euroopa Komisjoni ettepanekuid lihtsustada projektide toetamist programmi „Horisont 2020" raames ja kutsub Euroopa Parlamenti üles esitatud ettepanekuid bürokraatia vähendamiseks asjakohaselt toetama, et vähendada ka kontrollikoormust;

24. kahetseb, et Euroopa Komisjoni ettepanekuid programmi „Horisont 2020" vahenditega varustamiseks ei ole teostatud;

STRUKTUURIFONDIDE ROLL

25. teeb ettepaneku, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused kasutaksid riigiabi eeskirjade raames optimaalselt struktuurifonde;

26. juhib tähelepanu võimalustele struktuurifondide raames; siia kuuluvad näiteks teadus- ja arendustegevuse valdkonna projektide toetamine või klastrite loomine. Mõningates piirkondades on nn autoklastrid raudteeliine, õhutransporti ja isegi jalgrattaid – eelkõige elektrijalgrattaid ja elektrilise toega jalgrattaid (pedelecs) – kaasates edasi arendatud nn liikuvusklastriteks. Tootmise mitmekesistamise abil saab ka kriisiaegadel säilitada ettevõtetele pideva koormuse. Seda suundumust toetavad eelkõige sünergiad innovatsiooni ja tehnoloogia valdkonnas.

OSKUSED

27. rõhutab ka teatises „CARS 2020" käsitletud Euroopa probleeme seoses hariduse ja täiendkoolituse, demograafiliste muutuste, oskustööliste puuduse ja tuntava puudusega tehniliste kõrgkoolide lõpetajatest;

28. rõhutab vajadust kasutada Euroopa Sotsiaalfondi vahendeid mõistlikult nende töötajate oskuste täiendamiseks, keda tööpuudus veel ei ohusta. Euroopa Sotsiaalfondi vahendite kasutamise kavandamine on liikmesriikide pädevuses. Sellega tuleb tagada vastava piirkonna arengu spetsiifiliste vajaduste arvessevõtmine;

29. väljendab kõnealuses kontekstis oma toetust Euroopa Parlamendi nõudmisele, et komisjon esitaks direktiivi ettepaneku töötajate teavitamise ja nendega konsulteerimise ning restruktureerimise ettevalmistamise ja juhtimise kohta;

30. nõuab, et Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond (EGF) varustatakse piisavate vahenditega ja oleks paindlik, et leevendada globaliseerumise negatiivseid mõjusid Euroopa ettevõtetele ja nende töötajatele;

31. juhib tähelepanu positiivsetele kogemustele noorte varase väljaõppega duaalse koolitussüsteemi raames, mille puhul ettevõtted ise koolitavad vajalikke oskustöölisi ja noortel on hea võimalus leida töö kohe pärast koolituse lõppu;

32. toetab meetmeid, mille abil muuta tehnilised erialad naistele ligitõmbavamaks. Kogu Euroopas on tehniliste kõrgkoolide lõpetajate hulgas naisi alla 10 %. Eri piirkondade kogemused on näidanud, et just naised toovad teadus- ja uurimistegevusse väga väärtuslikku tundlikkust, mida autode projekteerimise juures eriliselt hinnatakse. Peale selle moodustavad naised enam kui 50 %-ga suurima ostjaskonna;

33. ärgitab jätkuvale koostööle kutseharidussüsteemide ja ettevõtlussektori vahel, sest peab seda viisiks, kuidas õppekavad muutuva tööturu vajadustega paremini vastavusse viia;

ALTERNATIIVKÜTUSED JA VAJALIK TARISTU

34. kutsub sektorit üles veelgi intensiivistama alternatiivsete käivitustehnoloogiate arendamist ja tooma turule igapäevaeluks kõlblikud lahendused, et saavutada seatud kliimaeesmärgid, ent ka selleks, et tehnoloogilist juhtpositsiooni oleks võimalik majanduslikult (kasutatud kütuse kulude vähendamine, kaubavahetusbilanss, töökohad biokütuste tootmisel jne) ja seoses energiasäästuga kasutada. See hõlmab ka uute energiaressursside ladustamise ja salvestamise menetlusi ja tehnoloogiaid;

35. soovitab tihedat teabevahetust kõigi liikmesriikide vahel kutseharidussüsteemide ja ettevõtjate koostöö vallas edukaks osutunud tavade üle, et kõik piirkonnad neist kasu saaksid;

36. nõuab seoses sellega, et eri tehnoloogiate arendamist edendataks täpsete eesmärkide seadmise abil ja ühtki alternatiivi välistamata. Sõltuvalt kasutuseesmärgist on igal tehnoloogial oma tugevad ja nõrgad küljed. Samal ajal tuleb taastuvatest allikatest toodetavate alternatiivkütuste kasutamise reguleerimise juures arvesse võtta kogu energiabilanssi koos kütuse tootmiseks kasutatud energia tarbimisega.

37. rõhutab seoses sellega, kui oluline on pakkuda asjakohast taristut, milleta turuletulek on raskendatud. Seetõttu tuleb teha ühiseid jõupingutusi, et arendada alternatiivkütuseid ja luua vajalikke taristuid. Selleks tuleb luua sektori ning taristute kavandajate vahel spetsiaalsed koostöökomiteed. Nende taristute arendamine peab toetuma eelnevatele uuringutele ja liikumiskeskkonna integreeritud tegevuskavadele, mis võimaldavad analüüsida eri võimalusi vastavalt eri transpordiliikidele ja piirkonna või kohaliku omavalitsusüksuse vajadustele;

38. kutsub üles koostama keskkonnasäästlikke sõidukeid soodustavaid rahalisi stiimuleid käsitlevad ELi suunised, mis peavad tuginema objektiivsetele ja kättesaadavatele andmetele nagu CO_2 heitkogused;

39. tervitab seoses sellega Euroopa Komisjoni algatust „Puhas energia ja transport” ja viitab komitee selle kohta koostatud arvamusele (CdR 28/2013_00_00_TRA_AC);

40. tõdeb, et riigihangete valdkonnas on innovaatilised lahendused olemas. Alternatiivseid käivitustehnoloogiad võib eelkõige just linnades toetada avaliku sektori investeeringutega (elektriautode kasutuselevõtt ametiautodena);

41. juhib tähelepanu piirkondade ja kohalike omavalitsuste paljudele edukatele näidetele selle kohta, kuidas elektriautode toetamise, parkimisalade haldamise ja taristu (laadimisjaamad) kombinatsiooni abil on leitud uusi võimalusi;

OLELUSRINGI ARVESTAMINE JA RINGLUSSEVÕTT

42. juhib tähelepanu ELi 18. septembri 2000. aasta direktiivile 2000/53/EÜ, milles sätestati, et alates 2015. aastast peab 95 % sõiduki massist olema taaskasutatav. Seeläbi saab tänu ressursside taaskasutamisele vähendada ressursside kulu, samuti sõltuvust toorainete impordist. Samal ajal on protsessile suunatud ringlussevõtt pideva lisandväärtuse aluseks ja loob Euroopa piirkondades kvalifikatsiooni nõudvaid töökohti.

43. rõhutab, et eelnimetatud põhimõtetele vastav olelusringi arvestamine algab seega juba auto projekteerimisest, hõlmab tootmisprotsessis kõiki mõjusid keskkonnale, kasutamisfaas kaasa arvatud ning lõpuks ringlussevõttu ja/või ettevalmistamist hilisemaks taaskasutamiseks;

44. juhib tähelepanu asjaolule, et terviklikus käsitluses peituvad eelkõige suured võimalused uute keskkonnahoidlike materjalide väljatöötamisel ning et see aitab kaasa strateegias „Euroopa 2020" võetud CO_2-heite vähendamise eesmärkide saavutamisele;

45. rõhutab, et kuna olelusringi lõpus eksporditakse üle 75 % romusõidukitest, siis kaotab Euroopa äärmiselt suurel hulgal ressursse ja seega tuleb uute sõidukite tootmiseks kasutada esmast toorainet (haruldased muldmetallid), mida ostetakse sisse Aasiast;

46. toonitab, kui oluline ülesanne on selles kontekstis täita ringlussevõtul, et luua töökohti ja vähendada sõltuvust tooraine tarnijatest;

47. nõuab seetõttu suuremaid ühiseid jõupingutusi, et romusõidukeid olulisemal määral ressursina ära kasutada. Eesmärgiks tuleb võtta selgete eeskirjade kehtestamine ringlussevõtu kohustuse kohta ja keskkonnahoidlike materjalide arendamise edendamine.

48. kutsub üles autööstuse ja sellega seonduvate teemade hindamisel pöörama suuremat tähelepanu kasutatud autode turule ja tarbijate harjumuste analüüsimisele otsustusprotsessis;

49. On kahetsusväärne, et üksnes tegevuskava ühes lõigus mainitakse kasutatud autode turgu ja märgitakse ära ELi idapoolsetele liikmesriikidele iseloomulik vananenud autopark. See tuleneb seostest odavamate kasutatud autode, uute autode hindade ja keskmise netopalga, samuti elatustaseme languse vahel;

Brüssel, 9. oktoober 2013

Regioonide Komitee
president
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regioonide Komitee arvamus teemal „ELi sotsiaalsete investeeringute pakett”

(2013/C 356/11)

REGIOONIDE KOMITEE

— hindab komisjoni pakutud strateegilist lähenemist pöörata sotsiaalsete investeeringute paketi abil rohkem tähelepanu sellele, kuidas suurendada inimeste võimeid ning toetada nende osalemist ühiskondlikus elus ja tööturul eesmärgiga suurendada igaühe heaolu, elavdada majandust ja aidata ELil väljuda kriisist tugevama, ühtsema ja konkurentsivõimelisemana;

— tunneb kahetsust, et komisjoni sotsiaalsete investeeringute pakett eirab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli. Kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on vahetud teadmised sotsiaalsetest probleemidest ja juhtiv roll asjakohaste meetmete koordineerimisel ja ellurakendamisel;

— nendib, et paljud kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused juba arendavad ja rakendavad edukaid programme, et lahendada sotsiaalsete investeeringute paketis nimetatud probleeme. Seetõttu tuleks edendada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste omavahelisi parimate tavade tutvustusi;

— kutsub ELi üles kaaluma kokkuleppel liikmesriikidega võimalust kehtestada Euroopa sotsiaaleluasemete raamistiku, kuna sotsiaaleluasemetel on tähtis roll kodutuse probleemi käsitlemisel ning eluasemepõhiste ja ennetavate kodutuse strateegiate rakendamisel, nagu seda nõuab komisjon;

— nendib, et Euroopa Sotsiaalfond peaks paremini vastama kodanike tegelikele vajadustele, pakkudes kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele suuremat paindlikkust kohaliku tasandi eesmärkide püstitamisel;

— nõuab, et komisjon koostaks sotsiaalsete investeeringute paketi kohta konkreetse rakenduskava, mis sisaldaks järelevalve, koordineerimise, riikidevahelise vahetuse ja vastastikuse õppimise mehhanisme selliste temaatiliste prioriteetide osas nagu noorte töötus, haridus, kodutus, laste vaesus ning puuetega ja hooldust vajavate inimeste eest hoolitsemine.

Raportöör	Ahmed ABOUTALEB (NL/PES), Rotterdami linnapea
Viitedokument	Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Sotsiaalsed investeeringud majanduskasvu ja ühtekuuluvuse edendamiseks – sealhulgas Euroopa Sotsiaalfondi rakendamine aastatel 2014–2020" COM(2013) 83 final

I. **POLIITILISED SOOVITUSED**

REGIOONIDE KOMITEE

Taust ja põhjused arvamuse koostamiseks

1. hindab komisjoni pakutud strateegilist lähenemist pöörata sotsiaalsete investeeringute paketi abil rohkem tähelepanu sellele, kuidas suurendada inimeste võimeid ning toetada nende osalemist ühiskondlikus elus ja tööturul eesmärgiga suurendada igaühe heaolu, elavdada majandust ja aidata ELil väljuda kriisist tugevama, ühtsema ja konkurentsivõimelisemana;

2. tuletab meelde aktiivse kaasamise teemalist arvamust (2008/C 257/01), milles rõhutati kohalike ja piirkondlike omavalitsuste olulist rolli aktiivse kaasamise poliitikas;

3. leiab, et jätkusuutlikku majanduskasvu, tasakaalustatud eelarvet ja sotsiaalset ühtekuuluvust on võimalik saavutada üksnes juhul, kui tehakse suuremaid jõupingutusi uute töökohtade loomise ning sotsiaalkaitse ja sotsiaalse kaasatuse parandamise nimel. See peab täiel määral kajastuma Euroopa poolaastas, tagades eelkõige inimväärsete töökohtadega ja ebavõrdsuse vähendamisega seotud eesmärkide hõlmamise järelevalve- ja kooskõlastusmehhanismidesse ning seeläbi majanduslike ja sotsiaalsete eesmärkide tasakaalu ning pidevates püüetes edendada majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust, majanduslikke ja sotsiaalseid lõhesid piirkondade vahel;

4. juhib tähelepanu asjaolule, et vaesusest ja sotsiaalsest tõrjutusest tulenevad probleemid on absoluutnäitajates eriti teravad linnapiirkondades, kus elab 80 % Euroopa rahvastikust ning kus toodetakse 85 % ELi SKPst, samal ajal kui maapiirkondades on madalama sissetulekutaseme ja väiksema rahvastikutiheduse tõttu suhtarvudes palju tõsiseid sotsiaalseid probleeme. Linnapiirkondade sotsiaalsed probleemid kipuvad koonduma teatud linnaosadesse, luues linna jõukusest puutumata armetuid nurgataguseid;

Üldised tähelepanekud

5. rõhutab, et võitluses vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu on vastavalt Euroopa Liidu põhiõiguste hartale tähtis tagada kõigile kodanikele võrdne juurdepääs põhilistele üldhuviteenustele, nagu eluase, haridus, tervishoid, tööhõive, ja samuti juurdepääs sotsiaalteenustele. Selle saavutamise üks eeltingimus on kõigist ühiskonna kihtidest pärit kodanike vaheline solidaarsus. Kõnealuste põhiteenuste osutamine nõuab kõikehõlmavat lähenemist, milles peetakse tähtsaks nii lühi- kui ka pikaajalist perspektiivi ning seatakse kodanikud lahenduste otsimisel kesksele kohale;

6. nõuab, et kõik ELi institutsioonid võtaksid endale kohustuse kaasata kodanikud poliitika väljatöötamisse selle kujundamisest kuni rakendamiseni. Just praegu on väga tähtis taastada usk meie demokraatlikesse institutsioonidesse, näidates, et suudame täiel määral vastata kodanike vajadustele ja püüdlustele. Kogukonna tasandil vastuseid otsides ning kasutades ära kodanike energiat, muutmistahet ja teadmisi tegelikest kohalikest vajadustest, suudame pealegi paremini leida realistlikke ja tõhusaid lahendusi ühiskonna väljakutsetele. Investeerides kohalikesse kogukondadesse, loome stabiilseid naabruskondi, millel on positiivne mõju turvalisuse tajumisele;

7. väljendab heameelt, et komisjon tunnistab tööhõive ja sotsiaalpoliitika kuulumist peaasjalikult liikmesriikide ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste pädevusse, austades seega subsidiaarsuse põhimõtet;

8. toetab komisjoni seisukohta, et tööpuudusega võitlemisel on tähtis rohkem rõhku panna meetmetele, mille eesmärk on uute töökohtade loomine, tööpuuduse vähendamine, elukestev õpe, tööturul konkurentsivõime parandamiseks mõeldud algatused, haridus, koolitus, võrdsed võimalused ja muud meetmed inimeste oskuste ja võimaluste parandamiseks. Selliste meetmete hulka kuuluvad ka töötajate liikuvuse võimaldamine ja mikrolaenude pakkumine neile, kes soovivad ettevõtet luua või laiendada;

9. tunneb kahetsust, et komisjoni sotsiaalsete investeeringute pakett eirab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli. Kodu, töökoha ja koolituskeskustena ning puuetega ja hooldust vajavatele inimestele tähelepanu pööramisel on kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel märkimisväärne mõju enamiku Euroopa kodanike eludele. Just kohalikul ja piirkondlikul tasandil pakutakse enamikku sotsiaalteenuseid ja sotsiaaltoetusi;

10. leiab, et aktiivse kaasamise strateegiate integreeritud rakendamisele – nagu seda nõuavad Euroopa Parlament ja Euroopa Komisjon – aitaks kaasa see, kui kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel oleks otsuste tegemisel määravam roll. Kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on vahetud teadmised sotsiaalsetest probleemidest ja juhtiv roll asjakohaste meetmete koordineerimisel ja ellurakendamisel. Kogemused sotsiaalsete probleemidega tegelemisel on strateegia „Euroopa 2020" eesmärkide saavutamisel üliolulised. Seetõttu peab kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel olema oluline roll Euroopa poolaastas ning riiklike reformikavade üle peetavatel läbirääkimistel ja kavade rakendamisel;

11. märgib, et töö peab olema tasuv. See tähendab piisava miinimumsissetuleku ja kvaliteetsete töökohtade tagamist. Kui keegi (ajutiselt) ei suuda (veel) töötada, tuleb tagada piisavad elatisvahendid ning võrdne juurdepääs põhilistele ennetavatele, rehabilitatsiooni- ja aktiveerimisteenustele. Seetõttu nõuab Regioonide Komitee, et Euroopa Komisjon tegeleks vajadusega rakendada nõukogu 1992. aasta soovitust miinimumsissetuleku kohta;

12. märgib, et kohalikud omavalitsused peavad vabastama kõigi linnapiirkondadesse koondunud üksikisikute, kodanikuühiskonna ja ettevõtete potentsiaali. Soodustada tuleks sotsiaalsete ettevõtete uuenduslikku mõtteviisi, sest nad saavad pakkuda uusi lahendusi vastamaks nõudlusele teenuste ja taristu järele. Piirkonnad ja linnad peaksid püüdma koos luua, moodustades viljakaid partnerlusi erasektori ja kodanikuühiskonna rühmadega, edendades samal ajal tõelist ja laiaulatuslikku kodanike kaasamist sotsiaalse innovatsiooni kõigis etappides (ideed, kavandamine, katsetamine, arendamine ja rakendamine);

13. leiab, et kohalikul ja piirkondlikul tasandil on sotsiaalse kaasamise ja integratsioonipoliitikas kõigi elanike osalemine suure tähtsusega; vahet ei tohiks teha kolmandate riikide ja ELi kodanike vahel. Komitee juhib tähelepanu asjaolule, et uustulnukate sisseränne ELi-sisese liikuvuse tagajärjel tekitab probleeme kodanikele avalike teenuste ja hoolekande pakkumise kohandamisel nii elukoha, töö kui ka haridusega seoses. ELi kodanikele esitatavad põhilised integratsiooninõuded ei erine üldiselt teistele uustulnukatele esitatavatest nõuetest. Nad peavad hakkama saama uue keele, uute institutsioonide ja mõnikord ka teistsuguste sotsiaalsete normidega;

14. peab kahetsusväärseks, et komisjon arvestab vaid osaliselt Euroopa Parlamendi omaalgatusliku raportiga sotsiaalinvesteeringute kohta (25.7.2012, 2012/2003 INI), milles kutsuti üles paremale juhtimisele, et saavutada strateegia „Euroopa 2020" tööhõive- ja sotsiaalsed eesmärgid, ega paku välja lisavahendeid. Sotsiaalsete investeeringute pakett ei peaks piirduma liikmesriikidele suunatud poliitiliste soovitustega või üksikute seadusandlike algatuste väljakuulutamisega. Iseäranis praegusel kriisiajal peaks ELi ja liikmesriikide eelarvetesse püüdma lisada tööhõive- ja sotsiaalsete investeeringute programme;

15. märgib, et sotsiaalsete investeeringute pakett pakub igakülgset teavet Euroopa sotsiaalsete suundumuste kohta. Kasutatud andmed ja teave tuginevad riiklikele või piirkondlikele suundumustele ja statistikale. Niisugune koondteave ei kirjelda piisavalt kohaliku tasandi probleeme ega linna ja piirkondliku või riikliku tasandi vahelisi mitmesuguseid vajadusi ja puudusi. Andmete kogumine kohalikul tasandil toimivate ja mittetoimivate lahenduste kohta on ülioluline, et tagada sotsiaalpoliitika eesmärkide saavutamiseks rakendatud meetmete tõhusus ja tulemuslikkus. Regioonide Komitee innustab Euroopa institutsioone koguma andmeid ja teavet sotsiaalsete suundumuste kohta kohalikul ja piirkondlikul tasandil ning andma hinnangu kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ning eelkõige suurlinnade sotsiaalse kaasamise poliitikale;

16. juhib tähelepanu jätkuvale diskrimineerimisele soo alusel, mis mitmeti diskrimineeritud rühmade puhul (nt naine ja üksikema) on veelgi võimendatud, ja tervitab asjaolu, et Euroopa Komisjon on sellest erilisest väljakutsest teadlik ja soovib sellele asjakohast tähelepanu pöörata;

17. tõdeb siinkohal, et teatis võiks olla pöördepunktiks, määratledes sotsiaalpoliitika pigem ühiskonda tehtava investeeringuna kui turu ebaõnnestumistest tingitud kuluna. Sotsiaalpoliitika selline kirjeldamine võib soodustada muutusi poliitilises rõhuasetuses parandusmeetmetelt ennetavatele, pöörates seega tähelepanu näiteks sotsiaalse tõrjutuse probleemile enne, kui see esile kerkib või lükates hoolduse vajamise tänu isikliku sõltumatuse ja aktiivse vananemise edendamisele edasi;

18. väljendab heameelt, et Euroopa Ülemkogu tunnustas 27.–28. juunil 2013 vajadust tugevdada majandus- ja rahaliidu sotsiaalset mõõdet. Probleeme on jätkuvalt, et pakkuda ELile vahendeid toetamaks kõigi liikmesriikide tõelise majandusliku lähenemise ja sotsiaalse arengu potentsiaali, selle asemel et loota sisemistele devalveerimismehhanismidele, millega käsitleda vaid asümmeetrilisi vapustusi. Seepärast ootab komitee huviga komisjoni teatist majandus- ja rahaliidu sotsiaalset mõõtme kohta, mis on planeeritud 2013. aasta oktoobri alguseks;

19. leiab, et majandus- ja rahaliidu sotsiaalne mõõde võiks vastavalt Euroopa Parlamendi soovitusele [1] toetuda laiendatud euroala pakti eeskujule rajanevale sotsiaalse investeerimise paktile. Sellega seataks liikmesriikide sotsiaalsetele investeeringutele sihid, mille abil saavutada strateegia „Euroopa 2020" tööhõive-, sotsiaal- ja haridusvaldkonna eesmärgid. Sotsiaalse

[1] Euroopa Parlamendi 20. novembri 2012. aasta resolutsioon „Kokkulepe sotsiaalinvesteeringute kohta – vastus kriisile".

investeerimise pakti tuleks ka täiendada tööhõive ja sotsiaalpoliitika tulemustabeliga, mis võetakse kasutusele kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 148 tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimuste nõukogu pädevusalas, et tuvastada tööhõives ja ühiskonnas ebavõrdsusi, mis võivad ohustada majandus- ja rahaliidu stabiilsust;

20. innustab Euroopa Komisjoni täiendavalt uurima, kuivõrd teostatav on Euroopa Liidu töötushüvitiste süsteem, mis võiks majandus- ja rahaliidu tasandil toimida automaatse stabiliseerijana;

21. on rahul, et Euroopa Ülemkogu järeldustes ([2]) rõhutatakse, et pakti ennetavate meetmete osas tuleks veelgi rohkem kasutada ära „ELi olemasoleva fiskaalraamistiku pakutavaid võimalusi, et vajadus tulutoovate avaliku sektori investeeringute järele oleks tasakaalus fiskaaldistsipliini eesmärkidega". Seepärast loodab komitee, et komisjon tegeleb edasi avaliku sektori kulutuste kvaliteedi küsimusega, andes muu hulgas hinnangu eelarvedefitsiidi arvutamisel jooksvate kulude ja investeeringute lahushoidmisele, et vältida pikaajalisi netotulusid tootvate investeeringute takistamist;

Soovitused

22. nõuab (nii formaalse kui ka informaalse) hariduse seadmist sotsiaalsete investeeringute paketi keskmesse. Ebavõrdne juurdepääs haridusele – eelkõige kvaliteetsele haridusele, mis valmistab noori ette kaasava infoühiskonna töövõimalusteks ja keeruka demokraatliku ühiskonna aktiivseteks kodanikeks saamiseks – on tõsine takistus vaesuse vähendamise ja majanduskasvu suurendamise teel. Liikmesriigid peavad üles näitama pühendumust investeerida kõigi rühmade haridusse, elukestvasse õppesse ja koolitusse, kusjuures erilist rõhku tuleks panna väikelaste haridusele ja kolmanda taseme hariduse kättesaadavusele, ettevõtete ja koolide koostööle, koolitusele töökohal ja erikoolitusele tööjõupuuduse all kannatavates valdkondades (näiteks meditsiinisektor, puhas tehnoloogia, IKT) ning vähendada varajast koolist väljalangevust;

23. tervitab asjaolu, et komisjon keskendub haridusele ja koolitusele, ning leiab, et peaksime sellest tulenevalt pöörama suuremat tähelepanu kutseõppele ja selle kvaliteedile, rakendades konkreetseid meetmeid nii kutsesuunitluse etapil kui ka üldhariduses ja kutseõppes. Selleks et ELi majandus oleks maailmas konkurentsivõimeline, on meil vaja rohkem oskustöölisi, insenere ja tehnikuid. Kahetsusväärne on, et üha vähem inimesi ELis huvitub kutseõppest, kuigi see pakub suurepäraseid võimalusi tööpuuduse vähendamiseks ja majanduse jätkusuutlikuks arendamiseks;

24. rõhutab, et elukestvat täiendkutseõpet tuleb kõrgelt väärtustada. Euroopa Liit peaks võtma piisavaid pikaajalisi meetmeid ja eraldama Euroopa Sotsiaalfondist piisavalt rahalisi vahendeid kutsehariduse taseme tõstmiseks;

25. rõhutab, et peale intensiivse keskendumise tööalase konkurentsivõime pakkumisele tuleks rohkem tähelepanu pöörata tööturu nõudlusele. Fakt on, et töötud on enamasti madala kvalifikatsiooniga, kuid vabadel töökohtadel nõutakse kõrget kvalifikatsiooni, ning praegusel ajal on vaja täiendada nõudluse poole meetmeid pakkumise poole meetmetega, mis lähevad kaugemale tööturgude dereguleerimisest, tööjõukulude vähendamisest ja töötute innustamisest vähetasustatud töökohti vastu võtma. Madala kvalifikatsiooniga töötajate ja töötute oskusi tuleb parandada, pakkudes neile vajalikke õppimisvõimalusi;

26. innustab komisjoni, liikmesriike ning kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi edendama tulevikus nõutavate oskuste paremat prognoosimist, kujundama parema kooskõla oskuste ja tööturu vajaduste vahel ning kaotama lõhe haridus- ja tööelu vahel. Eelkõige tööturu kõige alumistes kihtides tuleb tööturul osalemist paindlikult ja bürokraatiat vältides ergutada. Näiteks kirjutasid Madalmaades valitsus, ettevõtted ja haridusasutused alla tehnoloogiapaktile, mille eesmärk on parandada tehnoloogiasektoris hariduse seotust tööturuga ning seega vähendada tehnilise personali puudust. Tehnoloogiapaktis lepiti kokku riigi tasandil, kuid selles sisalduvad meetmed tuleb enamasti võtta piirkonna ja valdkonna tasandil, kasutades selleks olemasolevaid struktuure, Rotterdamis näiteks erinevaid kohalikke eksperdikeskusi *(kenniswerkplaatsen)* annete arendamise, elamisväärsete linnade ja tervishoiu vallas;

27. rõhutab, et tähtis on maksimaalselt ära kasutada kõigi töötajate potentsiaal. Tööturu äärel olevate inimeste puhul võiks kasutusele võtta toetusmeetmeid, mis kuuluvad riigi valitsuse ja/või kohalike ja piirkondlike omavalitsuste pädevusse;

28. soovitab lisada Euroopa Komisjoni pakutud kolmele sambale (piisav sissetulekutoetus, aktiivne integratsioon ja kvaliteetsed teenused) sotsiaalse osalemise samba, mis aitaks soodustada tööturust kõige kaugemal asuvate inimeste aktiivset kaasamist. Ühiskonnaelus osalemisel ja sotsiaalsel kaasamisel peab olema otsustav tähtsus nii sotsiaalsete eesmärkide saavutamisel kui ka heaoluühiskonna arendamisel ja tugevana hoidmisel.

([2]) 13.–14. detsembril 2012 toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumise järeldused, I peatükk „Majanduspoliitika", punkt 2.

Kodanikel peab olema võimalik oma potentsiaal täielikult teoks teha ja oma oskuste kogumit maksimaalselt kasutada ja arendada, et saavutada majanduslik iseseisvus;

29. soovitab täpsemalt selgitada sotsiaalhoolekandele juurdepääsu tingimusi. Tingimusi võib pidada aktsepteeritavaks, kui on olemas sotsiaalsed siirded, mis pakuvad inimestele nii toetust kui ka stiimuleid töö- ja haridusellu või koolitusele naasmiseks;

30. arvestades asjaolu, et ELis ei ole ligikaudu 56 miljonil üle 15aastasel inimesel pangakontot, kiidab komitee heaks komisjoni ettepaneku anda igale isikule Euroopa Liidus õigus põhipangakontole;

31. tervitab komisjoni kavatsust uurida uute finantsvahendite kasutamise võimalusi, eelkõige investeeringute sotsiaalset tasuvust ja sotsiaalseid võlakirju, et suurendada avaliku sektori sotsiaalsete investeeringute mõju, ning kutsub komisjoni üles esitama selleks üksikasjalikuma ettepaneku, võttes ELi riigihanke eeskirjades arvesse investeeringute sotsiaalset tasuvust. Komitee toetab sellega seoses ettepanekut võtta kasutusele ELi säästukonto, mis annaks ELile täiendavaid rahalisi vahendeid, mida kasutada kohalikul ja piirkondlikul tasandil strateegia „Euroopa 2020" tööhõive ja majanduskasvu eesmärkide tarbeks;

32. toonitab, et liikmesriigid, piirkonnad ja kohalikud omavalitsused peaksid ära kasutama oma kodanike mitmekesisust. Innovatsiooni eeltingimuseks on kaasav kultuur, kus ainulaadsus ja mitmekesisuse kaudu suhtlemine ei kätke endas ohtu;

33. nendib, et paljud kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused juba arendavad ja rakendavad edukaid programme, et lahendada sotsiaalsete investeeringute paketis nimetatud probleeme. Näiteks võib tuua ühtsed kontaktpunktid (noortenurgad), noorte ja perekondade piirkondlikud keskused, eluasemepõhised ja ennetavad kodutuse strateegiad, investeerimisstrateegiate sotsiaalse tasuvuse, sotsiaalsed võlakirjad, talendikeskused, lastesõbralikud naabruskonnad ja täieliku kaasamise. Seetõttu tuleks edendada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste omavahelisi parimate tavade tutvustusi. Kohalike omavalitsuste partnerlus ja koostöö aitab neil vahendeid ja kogemusi laiemalt koondada, toetades samas ulatuslikku osalemist arendustegevuses koostöös eri sektorite partneritega. Need kogemused tuleb täiel määral arvesse võtta sotsiaalsete investeeringute paketis soovitatud teadmistepanga loomisel ja muutuste toetamisel sotsiaalsete muutuste ja innovatsiooni programmi kontekstis;

34. märgib, et integratsiooniprogramme on rahastatud nii Euroopa Integreerimise Fondist kui ka Euroopa Sotsiaalfondist. Kahjuks liigagi sageli on rahastamisallikas piiranud teenuste osutamise ulatust. Tuleb rõhutada, et ELi üha kasvavat liikuvust silmas pidades peaks järgmises eelarveprogrammis suunama vahendeid ELi kodanike liikuvuse toetamiseks, ühendades mõlema fondi prioriteedid, ja looma rahastamisprogrammi kõigile kodanikele nende kodakondsusest sõltumata. Uusi rahastamiseelarveid saaks kasutada ELi kodanike kaasamiseks keele- ja sisseelamisprogrammidesse, tehes tihedat koostööd teiste sidusrühmadega, nagu VVOd ja eriti just erasektor. Komisjon peab oma mõjuvõimu kasutades innustama lähetavate riikide mõningaid kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi kasutama Euroopa Sotsiaalfondi ja Euroopa Regionaalarengu Fondi selleks, et investeerida jõuliselt oma rahvastiku sotsiaalsesse ja majanduslikku arengusse;

35. märgib, et ehkki ränne liikmesriikide sees ja vahel on pakkunud inimestele ühe võimaluse majanduslangusele reageerimiseks, võivad ulatuslikumad ja pikaajalisemad sotsiaalsed investeeringud piirkondadesse ja kohalikesse omavalitsustesse, kes mõistavad ise kõige paremini omaenda piirkonna ja kogukonna eripärasid, aidata kriisi lahendada jätkusuutlikumal viisil, leevendades inimestele avaldatavat survet oma kodust, pere ja kogukonna juurest tööotsinguteks lahkuda. Lisaks võib ebapiisav keeleoskus ohustada üksikisikute võimalusi teise liikmesriiki töö- või haridusvõimaluste jne otsingul rännata. Vaja on uusi jõupingutusi keeleõppe parandamiseks, et toetada lühiajalist rännet nii kaua, kuni leitakse pikaajalised lahendused. Pealegi edendaks see sotsiaalset kaasatust veelgi;

36. toetab komisjoni seisukohta demograafiliste muutuste ja ühiskonna vananemise kohalikust mõjust, mis seab uusi nõudmisi sotsiaalsele taristule ja avalikule ruumile juurdepääsule. Eakate üha sagenev vaesus tõstatab vajaduse jätkusuutlike sotsiaalkindlustussüsteemide ja -teenuste järele, mis peavad olema kõigile kättesaadavad ja taskukohased. Tuleks loobuda assisteerivast mudelist ja rakendada ennetavat mudelit, mis pikendab elanikkonna funktsionaalset sõltumatust ja sotsiaalset integratsiooni. Eritähelepanu tuleks pöörata eurooplaste aktiivsena ja tervena vananemise edendamisele ning institutsioonilise lähenemise asendamisele kogukonnapõhisega;

37. väljendab kahetsust, et komisjoni talituste töödokumendis, mis käsitleb pikaajalist hooldust vananevas ühiskonnas, ei käsitleta vanemaealiste vaesuse, sotsiaalse tõrjutuse ja korraliku sissetuleku küsimust, mis võib aga tingida kasvava vajaduse pikaajalise hoolduse järele. Komitee tunneb puudust ka põhjalikumast analüüsist, kuidas struktuurifondid saaksid toetada pikaajalisse hooldusesse investeerimist;

38. leiab, et sotsiaalsete investeeringute paketiga peaks kaasnema sotsiaalmajanduse rolli ulatuslikum tunnustamine, arvestades seda, et ELis on 2 miljonit sotsiaalmajandusettevõtet (ehk 10 % kõigist ELi ettevõtetest) ning neil on rohkem kui 11 miljonit palgatöötajat (ehk 6 % ELi töötavast elanikkonnast). Komitee kordab seega oma üleskutset võtta vastu Euroopa vastastikuse ühingu põhikiri, mida toetas 2013. aasta märtsis ka Euroopa Parlament;

39. rõhutab, kuivõrd tähtis on kutsealadevaheline koostöö, mis leiab aset tervishoiu- ja sotsiaalsektoris ning kogukonna formaalsetes ja informaalsetes võrgustikes. Vaja on teadmisi naabritoetuse eri vormidest ning toetust pakkuvate vabatahtlike, spetsialistide ja naabrite üksteist täiendavast rollist. Spetsialistid peaksid lähemalt suhestuma kohaliku kogukonnaga, kus koostööaldis ja hõlbustav roll võib tugevdada ja vahendada naabrite toetamist ja vabatahtlikku tegevust. Sellist uut valitsemise käsitlust, mida on saatnud edu mõneski Euroopa linnas, tuleks toetada Euroopa tasandi vahenditega, et aidata levitada parimaid tavasid üle Euroopa. Siinkohal oleks asjakohane viia ellu sellised süsteemid, millesse koondatakse nii teave kodanike kohta (sotsiaalne ja meditsiiniline ajalugu) kui ka juurdepääs teabele ressursside ja olemasolevate teenuste kohta (teenuste ja ressursside kataloog või portfell, sellised innovaatilised tehnoloogiad nagu edasiarenenud ühiskondlik häiresüsteem, kaugjälgimissüsteem jne);

40. kutsub ELi üles kaaluma kokkuleppel liikmesriikidega võimalust kehtestada Euroopa sotsiaaleluasemete raamistiku, nagu nõuti Regioonide Komitee 2011. aasta oktoobri arvamuses ja Euroopa Parlamendi 2013. aasta 11. juuni resolutsioonis. Kuigi sotsiaalelamumajandus ei kuulu ELi konkreetsete pädevusvaldkondade hulka, mõjutavad paljud ELi poliitikameetmed (sealhulgas konkurentsipoliitika, siseturg, struktuurifondid, energiatõhususpoliitika, keskkonnanormid jms) otseselt sotsiaalelamumajandust. Seetõttu on vaja kooskõlastusraamistikku, et tagada kooskõla põhiõigustega ning sidusus ELi poliitikavaldkondade vahel, mis mõjutavad sotsiaalelamumajandust. Selles kontekstis kordab Regioonide Komitee veel kord, et vastavalt ELi lepingule on riigiasutustel vabadus määrata, kuidas sotsiaalelamumajandus on korraldatud ja millistel leibkondadel on sellisele eluasemele õigus. Komitee leiab samuti, et kuna sotsiaalelamumajandus on ühtekuuluvuse võti, ei peaks see piirduma üksnes ebasoodsas olukorras olijatega, vaid edendama sotsiaalset segunemist;

41. tuletab liikmesriikidele ja komisjonile meelde, et sotsiaaleluasemetele kulutamine aitab lahendada pakilisi sotsiaalseid vajadusi, mis on strateegiliste sotsiaalsete investeeringute alus. See aitab ka jätkusuutlikul viisil luua kohapeal töökohti, mida ei saa mujale ümber paigutada, stabiliseerida majandust kinnisvaramullide vältimise teel ning võidelda kliimamuutuste ja kütteostuvõimetusega. Komitee rõhutab lisaks, et sotsiaaleluasemetel on tähtis roll kodutuse probleemi käsitlemisel ning eluasemepõhiste ja ennetavate kodutuse strateegiate rakendamisel, nagu seda nõuab komisjon;

42. tervitab kodutuse lisamist temaatilise prioriteedina sotsiaalsete investeeringute paketti ning innustab liikmesriike „otsima viise kodutuse probleemi lahendamiseks ulatuslike, ennetusel põhinevate strateegiate, eluasemepõhiste meetmete ja väljatõstmist käsitlevate õigusaktide ning tavade läbivaatamise abil, võttes arvesse käesolevas paketis esitatud kodutuse vastase võitluse suuniste peamisi punkte". Sellega seoses kutsub komitee komisjoni üles töötama välja konkreetse ELi raamistiku, millega toetatakse sidusrühmi, eelkõige asjaomaseid riiklikke, piirkondlikke ja kohalikke ametiasutusi, et saavutada kodutuse vastu võitlemisel edu, võttes seejuures arvesse Regioonide Komitee selleteemalist omaalgatuslikku arvamust;

43. rõhutab, et sotsiaalsete eesmärkide saavutamise õnnestumiseks peame muutma oma lähenemisviisi, parandades toetusesaajateni jõudvate tulemuste kvaliteeti, ning saavutama tõhususe ja tulemuslikkuse. Sotsiaalne innovatsioon vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemisel on vajalik ja see tuleks kaasata struktuurifondide määrustesse, samuti tuleks sellele omistada silmapaistev roll programmis „Horisont 2020", tagades sellele Euroopa sotsiaalsete muutuste ja innovatsiooni programmi tõhusa toetuse. Selleks peaksid strateegia „Euroopa 2020" juhtalgatused ning iseäranis vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise Euroopa tegevusprogramm moodustama viiteraamistiku, et tõhustada seatud eesmärkide saavutamist;

44. juhib tähelepanu asjaolule, et praegusaja ühiskonnad tuginevad teadusele ja tehnikale mitte ainult majanduskasvu, vaid ka sotsiaalse heaolu ja arengu osas. Ent uurimis- ja teadustegevuse ning ühiskonna ja kodanike vaheline vastastikune mõju on sageli ebapiisav ning puudub mõnikord üldse. Euroopa teadusuuringute rahastamisel peab tulevikus silmas pidama mitte ainult tehnikateadusi, vaid ka sotsiaal- ja humanitaarteadusi, et arendada praktikas asjakohaseid teadmisi ja uuringuid linnastunud ja hajaasustuse naabruskondade probleemidest ja elukvaliteedist ning levitada selliseid praktikas asjakohaseid teadmisi linna- ja maapoliitika loojate ja rakendajate hulgas. Esmajoones tuleb soovitada kõrgetasemelisi hindamisuuringuid, et rajada alus süsteemsetele teadmistele poliitiliste meetmete tõhususe kohta ning selle kohta, miks ja milliste sotsiaalsete rühmade puhul ning milliste tingimuste korral need toimivad. Komitee tervitab komisjoni käimasolevaid algatusi sotsiaalse innovatsiooni toetamiseks ja püüdlusi jagada teavet innovatsioonialaste kogemuste kohta;

45. juhib tähelepanu sellele, et ELi regionaalpoliitikas on säästvat linnaarengut edendatud juba 1989. aastast alates. Struktuurifondide kaudu on regionaalpoliitika vallas investeeritud projektidesse, millega edendatakse head kohalikku valitsemistava, tagatakse säästev linnaareng, soodustatakse sotsiaalset kaasatust ja võrdsust, taaselustatakse linnapiirkondi ning ergutatakse majanduskasvu ja töökohtade loomist. Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kodanikulähedusest ning kohalike vajaduste ja püüdluste määratlemise kogemusest johtuvalt tuleks rõhutada, et praegust rahastamiskorda peaks saama paremini kohandada

kohalikele vajadustele, aidates linnadel ja linnapiirkondadel võtta suurema vastutuse ja juhtrolli integreeritud lähenemiste koordineerimisel suurlinna või linnastu tasandil. Territoriaalse ühtekuuluvuse ja integreeritud piirkonnapõhise lähenemise toetamiseks tuleks parandada Euroopa Sotsiaalfondi ja Euroopa Regionaalarengu Fondi kooskõlastamist;

46. tervitab ettepanekut määrata vähemalt 20 % Euroopa Sotsiaalfondi vahenditest igas liikmesriigis sotsiaalse kaasatuse edendamiseks ja vaesuse vähendamiseks. Komitee ootab suuremat kindlust selles valdkonnas, et tagada rahastamisvahendite korrektne haldamine ja suunamine neile, kes neid kõige rohkem vajavad. Selleks võib olla vaja eraldada vahendeid igas liikmesriigis pigem regionaalsel tasandil kui tsentraalselt, tehes seda mitmesuguste faktorite alusel, mis aitavad kindlaks teha suurema vajaduse toetuse järele (vaesuse näitajad, elaniku kohta arvestatav SKP, tööhõive, haridustase, sisseränne jne);

47. nõuab noorte tööhõive algatuse viivitamatut elluviimist ja kuni 30aastaste noorte lisamist noortele mõeldud garantiikavadesse. Annab heakskiidu komisjoni soovitusele noortegarantii kohta, mille eesmärk on varajane sekkumine isikute puhul, kel on oht jääda haridusest, tööhõivest või koolitusest kõrvale. Rõhutab aga kohalike ja piirkondlike omavalitsuste võtmerolli selles tegevuses. Väljendab sügavat muret piisavate vahendite puudumise pärast noorte tööhõive algatuse jaoks kogu järgmise programmiperioodi vältel (6 miljardit eurot) ning kustub üles võtma uue noorte tööhõive algatuse eelarverea kiirendatud korras kasutusele juba mitmeaastase finantsraamistiku esimestel aastatel. NUTS II tingimustele vastavuse kriteeriumite puhul ei tohiks tugineda üksnes noorte töötuse 25 % määrale, vaid arvesse peab võtma piirkondlikul tasandil esinevaid märkimisväärseid kõrvalekaldeid riikliku tasandi keskmisest noorte tööpuuduse määrast;

48. nendib, et Euroopa Sotsiaalfond peaks paremini vastama kodanike tegelikele vajadustele, pakkudes kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele suuremat paindlikkust kohaliku tasandi eesmärkide püstitamisel. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused tuleks kaasata Euroopa Sotsiaalfondi prioriteetide kujundamisse ja selle vahendite haldamisse. Mis puutub õigusaktidesse, siis peaks tulevane Euroopa Sotsiaalfondi reguleeriv määrus omistama kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele suurema rolli fondi strateegilises juhtimises. Komitee palub ka seada Euroopa Sotsiaalfondi korraldusasutusele täiendava kohustuse tõendada, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused olid kaasatud rakenduskavade prioriteetide ja neist johtuva Euroopa Sotsiaalfondi strateegilise juhtimise määratlemisse;

49. viitab konkreetsemalt oma varasematele arvamustele ELi linnade tegevuskava kohta ja 2012. aasta Kopenhaageni tippkohtumisele ning leiab, et on mitmeid võimalusi linnade praktilise kaasamise tugevdamiseks: selged linnalistele probleemidele keskenduvad rakenduskavad; linnade osalemine vahendusasutustena ja Euroopa Sotsiaalfondi juhatuses, halduskomitees ja nõuanderühmades; Euroopa Sotsiaalfondi korraldusasutuste partnerluskoostöö linnadega programmide kujundamisel ja rakendamisel. Osa suurlinnade puhul võivad olla õigustatud oma rakenduskavad;

50. leiab, et Euroopa Sotsiaalfond peaks edendama uuenduslikke teenusemudeleid ning uus õigusraamistik peaks lihtsustama ja rahastama rohujuuretasandi kogukonnapõhiste teenuste väljatöötamist tööturupoliitika meetmete toetuseks;

51. märgib, et ELi ühise põllumajanduspoliitika eelarve ületab viiekordselt Euroopa Sotsiaalfondi eelarve. Loomulikult on see seotud asjaoluga, et ühine põllumajanduspoliitika on ainus ELi ühine poliitika, samas kui sotsiaalpoliitika rahastamine sõltub väga suures osas riikide ja piirkondade eelarvest. Ent sellist tasakaalu puudumist võib avalikkus tõlgendada ka nii, et EL ei pea sotsiaalpoliitikat prioriteetseks. Seepärast nõuab komitee, et taas tähelepanu keskmesse seatud ELi sotsiaalpoliitikat peab täiendama Euroopa Sotsiaalfondi vahendite suurendamisega;

52. tervitab komisjoni integreeritud piirkondlike investeeringute käsitlust uuel struktuurifondide perioodil eesmärgiga tugevdada sotsiaalset, majanduslikku ja füüsilist arengut. Võttes arvesse linnade keskset rolli sotsiaalse, majandusliku ja territoriaalse ühtekuuluvuse seisukohalt, peab Euroopa toetus ületama olulisel määral väljapakutud 5 % miinimumi;

53. märgib, et ELi ranged riigihanke ja riigiabi eeskirjad tuleb sotsiaalpoliitikaga paremasse vastavusse viia, et viimast saaks tõhusamalt arendada ja rakendada. Kõnealuse vastavuse arendamiseks kutsub komitee komisjoni üles esitama ettepaneku, millega parandada Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 14 tuginedes üldist huvi pakkuvate sotsiaalteenuste kvaliteeti ja kättesaadavust;

54. teeb ettepaneku rakendada dokumenti tihedas seoses teiste teabevahetust puudutavate komisjoni talituste töödokumentidega, et tagada järjepidevus ja tõhusam rakendamine. Komitee innustab komisjoni käsitlema teemat tervikuna ning kaasama kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused otse sellesse protsessi;

55. nõuab, et komisjon koostaks sotsiaalsete investeeringute paketi kohta konkreetse rakenduskava, mis sisaldaks järelevalve, koordineerimise, riikidevahelise vahetuse ja vastastikuse õppimise mehhanisme selliste temaatiliste prioriteetide osas nagu noorte töötus, haridus, kodutus, laste vaesus ning puuetega ja hooldust vajavate inimeste eest hoolitsemine. Euroopa poolaasta raames tuleks kohalike ja piirkondlike omavalitsustega konsulteerida iga-aastase majanduskasvu analüüsi koostamisel, samuti peaks neil olema suurem roll edusammude jälgimisel. Liikmesriike peaks ergutama ulatuslikumalt konsulteerima kohalike ja piirkondlike omavalitsustega, neid teavitama ja kaasama otsustusprotsessidesse, kuna paljud sotsiaalsed investeeringud on omavalitsuste jaoks keskse tähtsusega.

Brüssel, 9. oktoober 2013

Regioonide Komitee
president
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regioonide Komitee arvamus teemal „Tegevuskava „Ettevõtlus 2020”"

(2013/C 356/12)

REGIOONIDE KOMITEE

— arvestades tegevuskava tähtsust, toonitab koordineeriva tegevuse olulisust riigiülese, riikliku, eelkõige aga kohaliku ja piirkondliku tasandi asutustes, et tegevuskava eesmärke edukalt ellu viia;

— rõhutab, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ning sidusrühmade kaasamine tegevuskava rakendamisel on väga tähtis, sest kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on VKEde ja ettevõtlusabi pakkujate jaoks lähim valitsustasand ning kuna VKEd on enamjaolt osa kohalikest ja piirkondlikest turgudest, kus nad tegutsevad;

— juhib tähelepanu sellele, et Euroopa ettevõtluspiirkonna tiitel, mida Regioonide Komitee annab välja alates 2010. aastast, võib olla Euroopa eeskuju ettevõtjasõbraliku poliitika kujundamiseks ja elluviimiseks ning VKEdele kohandatud toetuse ja tulevikku vaatavate strateegiate jaoks;

— rõhutab, et rohkem tähelepanu tuleb pöörata füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemisele ja ettevõtluse arendamisele, mida tuleks näha realistliku ja teretulnud alternatiivina; rõhutab, et sotsiaalset ettevõtlust tuleb edasi arendada väärtusliku alternatiivina tavapärastele ärimudelitele nii kasumit teenivate kui ka kasumit mittetaotlevate vormide puhul;

— rõhutab, et Euroopa peaks suutma noortele esitleda ettevõtlust elujõulise ja paljulubava karjäärivõimalusena, elavdades sel viisil ettevõtlikkust; toonitab, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on ülesanne edendada haridust ja anda sellele ühtlasi ettevõtlusmõõde.

Raportöör	Gdański linnapea Pawel ADAMOWICZ (PL/EPP)
Viitedokument	Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Tegevuskava „Ettevõtlus 2020". Ettevõtlikkuse taaselavdamine Euroopas" COM(2012) 795 final

I **POLIITILISED SOOVITUSED**

REGIOONIDE KOMITEE

1. tervitab komisjoni teatist „Tegevuskava „Ettevõtlus 2020", millega soovitakse edendada Euroopa ettevõtluskultuuri, tagada parem ligipääs rahastamisele, pakkuda kvaliteetseid ettevõtlust toetavaid teenuseid, arendada eeskujusid ja toetada konkreetseid rühmi;

2. kinnitab taas oma täielikku toetust meetmetele, mille eesmärk on edendada ettevõtlust ja kaotada tõkked VKEde arengult, tunnustades nõnda nende võtmerolli Euroopa Liidu konkurentsivõimelisemaks muutmisel;

3. märgib, et kõigi tasandite ametiasutused peavad püüdma tõhustada loa väljastamise, kontrolli ja muude haldustoimingute menetlemist. Ametiasutused peaksid seadma eesmärgiks lihtsama teabeedastuse, standarditud mõisted ja töösüsteemi, mis automaatselt kogub asjakohast teavet teistest töösüsteemidest ja andmebaasidest;

4. rõhutab, kui oluline on juba vastuvõetud otsuste kiire ellurakendamine Teoreetiliste arutelude jätkumine ei aita ettevõtluskeskkonna arengule kaasa;

5. rõhutab, et hiljutine majanduslangus on olnud väga raske Euroopa VKEdele, eelkõige äärepoolsetes piirkondades, kus ettevõtete pankrottide määr on märkimisväärselt tõusnud;

6. tunnistab äärmiselt suurt vajadust tagada sobiv ettevõtluskeskkond Euroopa majanduse taastumise ja kasvu ning suurema sotsiaalse ühtekuuluvuse jaoks ning panna siseturg täielikult toimima;

7. rõhutab, et kohalik ja piirkondlik ettevõtluskeskkond on edu saavutamise kriitiline faktor: vaja on arendada innovatsioonivalmidust ja tugevdada innovatsiooni soodustavat mõtteviisi, mille nurgakivid on eri osalejate loodud teadmiste tõhus kasutamine ja innustav dialoog, üheskoos tegutsemine ja ühiselt uue loomine;

8. näeb tegevuskava vajaliku sammuna, et julgustada ettevõtjaid toetava keskkonna loomist ühtsel turul ning seega anda panus majanduse taastumisse kogu ELis;

9. toetab tegevuskava kolme samba näol valitud kolme prioriteeti (ettevõtlusalase koolituse ja hariduse arendamine, õige ettevõtluskeskkonna loomine ning eeskujud ja konkreetsete rühmade toetamine) ning tervitab tegevuskava oodatud tulemusi;

10. rõhutab, et rohkem tähelepanu tuleb pöörata füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemisele ja ettevõtluse arendamisele, mida tuleks näha realistliku ja teretulnud alternatiivina. Nad moodustavad Euroopa konkurentsivõime suurendamise esmatähtsa osa ning nõuavad sellest tulenevalt integreeritud mitmetasandilist toetust. See tähendab, et kõigil valitsustasanditel tuleb võtta meetmeid, et radikaalselt vähendada bürokraatiat füüsilisest isikust ettevõtjate jaoks, parandada nende sotsiaalkaitset ja pensioniõigusi ning vähendada maksukoormust;

11. märgib ära naiste vähese edasijõudmise ettevõtluses, kus naisettevõtjaid on ainult 30 %, ning soopõhise koolituse ja toetuse märkimisväärse mõju naisettevõtjate arvu suurendamisele, ning kutsub üles looma eraldi naiste ettevõtluse keskuseid;

12. kordab oma hiljutistes arvamustes tööstuspoliitika [1] ja piirkondliku riigiabi kohta [2] sõnastatud üleskutset komisjonile käsitleda ettevõttekategooriate määratlusega seotud künniseefektide problemaatikat ning vaadata läbi VKEde määratlus. Konkreetselt tuleks komisjonil parandada oma analüüsivõimet ja vahendeid ettevõtete toetamiseks, uurides võimalust luua põllumajandusliku toiduainetööstusega sarnaselt VKEde ja suurettevõtete vahele uue vahepealse suurusega ettevõtete kategooria, kus töötab 250–750 töötajat ning mille käive on väiksem kui 200 miljonit eurot. Sarnaselt kutsub Regioonide Komitee üles arutlema ka selle üle, kuidas võtta arvesse VKEdest välja kasvanud

[1] Regioonide Komitee 11. aprilli 2013. aasta arvamus CDR2255-2012_00_00_TRA_AC, punkt 18.

[2] Regioonide Komitee 31. jaanuari 2013. aasta arvamus CDR2232-2012_00_00_TRA_AC, punkt 45.

keskmise suurusega ettevõtteid, kus töötab 250–5 000 töötajat ning mis annavad olulise panuse Euroopa jõukusesse tulevikus. Nende uute ettevõtete kategooriate abimäära võiks korrigeerida selliselt, et nad saaksid rohkem abi kui suurettevõtted, aga vähem kui VKEd;

13. rõhutab, et käsitööl – mis on osa VKE sektorist – on tööstusarengu alusena olnud ja on siiani oluline roll Euroopa majanduse kasvus ning selle valdkonna konkreetseid vajadusi tuleks rohkem arvesse võtta. See hõlmab eelkõige kutseõppekeskuste arendamist ja parandamist;

14. toonitab ka sotsiaal- ja solidaarmajanduse sektoris arenevate ettevõtete erilist rolli. Need ettevõtted annavad panuse majandustegevusse ja aitavad tugevdada sotsiaalseid sidemeid vähem soodsates piirkondades ning täidavad üldistes huvides olevaid ülesandeid, mis õigustavad diferentseeritud kohtlemist, eriti avaliku sektori toetusmäärade kehtestamisel;

15. toonitab, et edasine deindustrialiseerimine võib avaldada mõju Euroopa tööhõivele ja jõukusele, mistõttu peaks EL innustama struktuurireforme, et tugevdada oma rahvusvahelist konkurentsivõimet esmajoones tööstusvõimsuse osas;

16. nõustub, et ettevõtjate roll ühiskonnas väärib suuremat tunnustust ning seda tuleks märkimisväärselt suurendada;

17. avaldab toetust tegevuskava avatud ja kaasavale lähenemisviisile, mis on suunatud laiale sidusrühmade grupile ning millega soovitakse kaasata paljud erinevad juba olemasolevad VKEd, algajad ettevõtjad ja potentsiaalsed uued ettevõtjad;

18. on pühendunud ettevõtlikuma Euroopa edendamisele ning tegevuskava „Ettevõtlus 2020” ja Euroopa väikeettevõtlusalgatuse elluviimisele kohalikul ja piirkondlikul tasandil;

19. väljendab pettumust, et kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele ei ole tegevuskavas pööratud tähelepanu, mida nad väärivad, hoolimata sellest, et kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele antakse hädavajalikult märkimisväärne roll tegevuskava 3 peamise samba raames seatud kõigi eesmärkide elluviimisel;

20. toob välja kohalike ja piirkondlike omavalitsuste olulise rolli tegevuskava „Ettevõtlus 2020” põhivaldkondades, st haridus ja koolitus, läbipaistvate haldusmenetluste pakkumine, ettevõtjaid toetava keskkonna loomine ning ettevõtluse edendamine;

21. rõhutab, et kõigis liikmesriikides on kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused tegevuskava valdkondades juba palju tähtsaid meetmeid ja algatusi rakendanud;

22. on pettunud, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli ei ole tegevuskava rakendamisel piisavalt arvesse võetud ja piirkondlikku mõõdet on nimetatud vaid osana horisontaalsest võrgustikust ettevõtete toetamisel;

23. rõhutab, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ning sidusrühmade kaasamine tegevuskava rakendamisel on väga tähtis, sest kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on VKEde ja ettevõtlusabi pakkujate jaoks lähim valitsustasand ning kuna VKEd on enamjaolt osa kohalikest ja piirkondlikest turgudest, kus nad tegutsevad;

24. toonitab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste keskset rolli korralduslikku ja poliitilise jõu pakkumisel, et luua koostöösünergiat piirkondlike osalejate hulgas, hõlmates näiteks kaubandus- ja käsitööonduskojad, kutseorganisatsioonid, tehnoloogiakeskused, tehnoloogiapargid, ettevõtlusinkubaatorid, ülikoolid, klasteralgatused vms partnerid, kes sobivad aitama VKEsid, algajaid ettevõtjaid, suure kasvupotentsiaaliga idufirmasid ja teisi projektis osalejaid;

25. rõhutab, et kohalikud ja piirkondlikud osalejad vastutavad piirkondlike ettevõtlusstrateegiate kujundamise eest, mida saab ELi järgmise finantsperspektiivi raames struktuurifondidest toetada rohkem kui kunagi varem;

26. tõstab esile, et uuenduslikele VKEdele ja idufirmadele avalike hüvede ja teenuste, teabe, eksperditeadmiste ja rahastamise pakkumisel on vaja rohkem avaliku sektori sekkumist ja toetust, sh juhtimisoskuste arendamist ja koolitusi, eelkõige finantsplaneerimises, strateegiakujunduses ja turustuses uuendusmeelsetele ettevõtjatele;

27. leiab, et parandada tuleb paljude pankade lähenemisviisi ja protsesse ettevõtlusriskide hindamisel ning idufirmade ja VKEde rahastamisel. Kui avaliku sektori asutused jätkavad pankade toetamist, tuleks see prioriteediks seada;

28. juhib tähelepanu sellele, et Euroopa ettevõtluspiirkonna tiitel, mida Regioonide Komitee annab välja alates 2010. aastast, võib olla Euroopa eeskuju ettevõtjasõbraliku poliitika kujundamiseks ja elluviimiseks ning VKEdele kohandatud toetuse ja tulevikku vaatavate strateegiate jaoks. Euroopa ettevõtluspiirkonna tiitli raames võidakse toetada ka kohalike ja piirkondlike väikeettevõtlusalgatuse partnerluste sõlmimist, aidates sel viisil ellu viia kõnealuse tegevuskava ja ka ettevõtete konkurentsivõime ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate programmi (COSME) eesmärke;

29. tunnistab VKEde äärmiselt tähtsat rolli peamise mootorina töökohtade loomisel ja majanduskasvu suurendamisel Euroopas (VKEd on aastatel 2002–2010 loonud 85 % uutest töökohtadest ELis). Komitee tõstab esile kohalike ja piirkondlike omavalitsuste väljakutset VKEde toetamisel, paljude eri liiki VKEde – eriti mikroettevõtete – toetuse kohandamisel ja kvaliteetsete toetusmeetmete pakkumisel;

30. tunnistab, et kuigi kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on võtmeroll ettevõtluse takistuste kaotamisel, on ELil selles protsessis tähtis ülesanne ühtse turu toimimise sujuvaks muutmise ja ärikeskkonna parandamise teel;

31. arvestades tegevuskava tähtsust, toonitab koordineeriva tegevuse olulisust riigiülese, riikliku, eelkõige aga kohaliku ja piirkondliku tasandi asutustes, et tegevuskava eesmärke edukalt ellu viia;

32. võttes arvesse ettevõtlust edendavate projektide horisontaalset, eri valdkondi hõlmavat olemust, rõhutab vajadust suurendada koostööd Euroopa Komisjoni eri peadirektoraatide vahel;

33. eelnevat arvestades kutsub Euroopa Komisjoni üles tagama ettevõtluse rahastamisele suunatud ELi eri programmide vahel täielik vastastikune täiendavus, eelkõige COSME programmi, struktuurifondide ja programmi „Horisont 2020" vahel, et maksimaalselt kasutada ära sünergia ja vältida ebatõhusaid kattumisi;

34. toonitab, et võimalik topelttöö võib osutuda ebaefektiivseks ja mittetulemuslikuks, ning kutsub seetõttu üles eri valitsustasanditel rakendatavaid poliitikameetmeid lihtsustama ja kooskõlastama;

35. probleemi olulisust arvestades nõuab üksikasjalikumat teavet konkreetsete rahastamisvahendite kohta, mis on eraldatud pakutud meetmete rakendamiseks;

36. on pettunud, et komisjon ei võta arvesse Euroopa piirkondades esinevate erisuguste ettevõtluskultuuride ja -ökosüsteemide eripära. Suured erinevused on eelkõige vanade ja uute liikmesriikide vahel, suurlinna- ja muude piirkondade vahel ning kesksete ja äärepoolsete piirkondade vahel;

37. kutsub kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi suurendama huvi äridünaamika edendamise vastu ja ergutama säästvat arengut oma piirkonna innovaatiliste ettevõtete kaudu;

38. rõhutab meetmeid, millega viiakse ellu struktuurifondide kasutamise ja aruka spetsialiseerumise üheks nurgakiviks nimetatud ettevõtluse vaimus toimuvat avastamisprotsessi;

39. kutsub kohalikku ja piirkondlikku tasandit üles koostama oma rakenduskavad, et ennetavalt võtta meetmeid, mis sobivad tegevuskava eesmärkide edendamiseks, ning tagada, et struktuurifondi partnerluslepingutes arvestatakse mitmekesisuse ja soolise võrdõiguslikkusega;

40. toob esile, et Regioonide Komitee Euroopa ettevõtluspiirkonna tiitel on hea näide sellest, et piirkonnad võivad arendada tulevikku suunatud strateegiaid, asetades erilise rõhu ettevõtlusele ja VKEde jaoks kohandatud toetusele, et paremini vastata nii ühistele kui ka piirkonnaspetsiifilistele väljakutsetele;

41. rõhutab, et 2011.–2013. aasta Euroopa ettevõtluspiirkonna tiitli võitnud piirkonnad on kõik algatanud uusi huvitavaid meetmed või laiendanud olemasolevaid, et kujundada oma piirkondlikku majanduspoliitikat;

42. kutsub üles arendama Euroopa ettevõtluspiirkonna tiitli võrgustikku, kasutades ühe sobiva vahendina Euroopa Komisjoni juhtalgatust COSME (2014–2020);

43. kutsub üles rakendama COSME programmi (ettevõtete konkurentsivõime ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate programm) eesmärke, mille kohaselt tahetakse soodustada VKEde ligipääsu rahastamisele, luua soodus keskkond ettevõtete loomiseks ja kasvamiseks, julgustada Euroopas ettevõtluskultuuri, suurendada ELi ettevõtete jätkusuutlikku konkurentsivõimet, aidata väikeettevõtetel tegutseda väljaspool koduriiki ning parandada nende ligipääsu turgudele;

44. tervitab Euroopa Komisjoni kavatsust lihtsustada COSME programmi haldamist võrreldes selle eelkäijatega, nagu konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogramm (CIP, 2007–2013), et vähendada halduskulusid ja selle asemel keskenduda ettevõtete jaoks paremate toetusmeetmete pakkumisele;

45. nõuab, et Regioonide Komitee kutsutaks COSME tulevase halduskomitee koosolekutele;

46. rõhutab, et tegevuskava peaks keskenduma üldisele poliitikaraamistikule, ning väljendab pettumust, et Euroopa Komisjon tundub ettevõtluse dilemmat pidavat peamiselt kvantitatiivseks väljakutseks (ettevõtete arvu suurendamine);

47. rõhutab meetmeid, mille abil suureneb märkimisväärselt ülikoolides ja muudes õppeasutustes toimuv *start-up*-ettevõtlus. Keskne vahend on suurepäraseks osutunud tavade kujundamine kõikjal ELis kasutavaks mudeliks;

48. rõhutab, et uuenduslikud ja konkurentsivõimelised ettevõtted on majanduskasvu võti. Samuti tuleb eriliselt julgustada suuremat pürgimist laieneda maailmaturgudele ja olla ülemaailmselt konkurentsivõimeline. Kui mahajäänud piirkonnad tahavad järele jõuda (läheneda) ja teised säilitada rahvusvahelise konkurentsivõime, siis on hädavajalik julgustada tõhusate ettevõtete kasvu;

49. on mures selle pärast, et demograafiliste muutuste tõttu jõuavad pereettevõtjad lähiaastatel pensioniikka, ent ei suuda alati leida järeltulijat, kes ettevõtte üle võtaks, mis võib ettevõtte ja töökohtade tuleviku ohtu seada;

50. nendib, et ettevõtete rahvusvahelistumise lihtsustamiseks tuleks parandada keelteoskust nii ettevõtjate kui ka üli- ja kooliõpilaste hulgas. Samuti tuleb laiendada teadmisi Euroopa Liidu ühisturu võimaluste ja maailmaturu keskkonna kohta;

51. tuletab meelde, et ELi rahastamise abil tuleks toetada ka meistrite ja õpipoiste mudeli kasutamist ettevõtluses. Teabe edastamine põlvkondade vahel loob olulist lisandväärtust, sest vanemad töötajad saavad edasi anda suhtumist töösse ja kutseoskusi, noored aga värskeid ideid ja indu. Meistrite ja õpipoiste mudel töötab seega ka ümberpööratult ([3]);

52. toonitab, et kohaliku ja piirkondliku ettevõtlustoetuse andjad peaksid oma tegevust tõhustama, et VKEd saaksid täiel määral ära kasutada ELi ühtse turu potentsiaali. Seejuures rõhutab komitee, et Euroopa ettevõtlusvõrgustiku tegevust tuleks jätkata;

53. juhib tähelepanu sellele, et teised piirkondlikud osalejad, nagu ettevõtlustoetuse pakkujad, ülikoolid, tehnoloogiasiirde keskused, klastrid jne, peaksid ümber kujundama oma osaluse piirkondliku arengu raamistikus, et leida kõige paremad koostööviisid, mis aitavad piirkondlikel ettevõtetel saada professionaalset ja ulatuslikku abi uute turgude vallutamiseks;

54. nõustub, et olenemata tugevast koostööst ja partnerlusest peavad ELi piirkonnad suutma määratleda oma kasvupotentsiaali ja ergutama innovatsiooni nii kõrg- kui ka madaltehnoloogia sektorites, arendades näiteks aruka spetsialiseerumise strateegiaid vastavalt piirkonnaspetsiifilistele eeltingimustele;

55. tunnistab, et mõne Euroopa piirkonna jaoks võiksid progressi võimaldavad tehnoloogiad (uudsed materjalid, nanotehnoloogia, mikro- ja nanoelektroonika, biotehnoloogia ja fotoonika) olla äärmiselt olulised majanduskasvu ja uute töökohtade loomisel. Need sektorid on kaasatud üleminekusse vähese CO_2-heitega teadmistepõhisele majandusele. Nende tehnoloogiatega tegelevad ettevõtjad saaksid anda märkimisväärse panuse ühiskonna praegustele väljakutsetele vastamisse ja ELi tööstuse moderniseerimisse;

56. rõhutab, et tavapärase ettevõtluse kõrval tuleks kiirendada meetmeid, mille abil suureneks doktorantide ja doktoritöö kaitsnute akadeemiline ettevõtlus märkimisväärselt kõigis liikmesriikides;

57. rõhutab, et ELil on toetav pädevus tegevuskavaga hõlmatud valdkondades sõltuvalt subsidiaarsuse põhimõttest. Komitee toonitab, et tegevuskava pakub kohalike ja piirkondlike omavalitsuste jaoks vabatahtliku süsteemi;

58. tunnistab, et pakutud meetmetega soovitakse konkreetselt parandada poliitilisi puudujääke ja turutõrkeid, nagu teabe asümmeetrilisus, mida on võimalik lahendada ainult ELi tasandil, seega on meetmed kooskõlas Lissaboni lepinguga;

59. tõdeb, et tegevuskava vastab proportsionaalsuse põhimõttele. Eeldatavalt tekitavad kavandatava tegevuse maht ja ulatus positiivseid tagajärgi võimendava ja mitmekordistava mõju kaudu, mis on suunatud konkreetsetele turutõketele;

Ettevõtlusalase hariduse ja koolituse edendamine

60. rõhutab, et Euroopa peaks suutma noortele esitleda ettevõtlust elujõulise ja paljulubava karjäärivõimalusena, elavdades sel viisil ettevõtlikkust;

([3]) CdR 14/2012 fin, ECOS-V-025, punkt 64.

61. toonitab, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on ülesanne edendada haridust ja anda sellele ühtlasi ettevõtlusmõõde;

62. peab oluliseks, et tunnustataks kohalike ja piirkondlike omavalitsuste suutlikkust ettevõtluse edendamisel;

63. kutsub kohalikke ja piirkondlikke koolitusorganisatsioone ja haridussüsteeme pakkuma rohkem kohandatud formaalse ja mitteformaalse õppe võimalusi konkreetsete sihtrühmade jaoks ettevõtlusalases ja ettevõtte arendamise koolituses;

64. rõhutab, kui oluline on üleeuroopaline võtmepädevuste raamistik, milles ettevõtlusalane haridus on määratletud väga olulise pädevusena matemaatika, probleemide lahendamise tehnikate, suhtlemis-, keele- ja muude pädevuste kõrval;

65. leiab, et komisjon peaks ettevõtlusalaste õpingute programme üldhariduskoolides ja kõrghariduses edendama, pöörates suurt tähelepanu praktilistele oskustele ning ettevõtjate ja õpilaste/üliõpilaste vahelisele informaalsele õppele;

66. kutsub kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi algatama ettevõtlusalase hariduse ja koolituse programme või parandama olemasolevate programmide kvaliteeti;

67. toonitab ettevõtlusteadlikkuse ja -oskuste suurendamise programmide tähtsust alates algharidusest, et kasvatada noore põlvkonna innovatsioonipotentsiaali ja katsetamissoovi;

68. leiab, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitused on võimelised käivitama haridusprogramme, mis kasvataksid noorte ettevõtlikkust piirkonnale eripärastes sektorites, edendades arengut antud majandusharus ja ka kogu piirkonnas;

69. toonitab, kui oluline on dialoog algajate ja potentsiaalsete ettevõtjate vahel, nagu seda soodustatakse Euroopa programmi „Erasmus noortele ettevõtjatele" abil;

70. juhib tähelepanu asjaolule, et mõned Euroopa ettevõtluspiirkonna tiitli kandjad on sellesse programmi ulatuslikult kaasatud ning tulemused on nende ettevõtjate jaoks olnud väga julgustavad. Programm pakub tulevastele ettevõtjatele koolitust olemasolevates VKEdes, kus kogenud ettevõtjad saavad samal ajal kasu noortest motiveeritud (tulevastest) ettevõtjatest, kes vaatavad nende igapäevaseid väljakutseid (tootmist või kasutusel olevaid protsesse) värske pilguga. Seega annavad sellised kogemusevahetused ettevõtetele hea võimaluse suurendada oma innovatsioonisuutlikkust;

71. rõhutab, et sotsiaalset ettevõtlust tuleb edasi arendada väärtusliku alternatiivina tavapärastele ärimudelitele nii kasumit teenivate kui ka kasumit mittetaotlevate vormide puhul. Sotsiaalne ettevõtlus võib olla väga väärtuslik äritegevus, eelkõige arvestades, et jätkuv finants- ja majanduskriis nõuab jätkusuutlikumat ettevõtlust;

Ettevõtjate edukat arenemist ja kasvamist võimaldava keskkonna loomine

72. tunnistab, et nii praeguste kui ka tulevaste ettevõtjate seas tuleks suurendada teadlikkust sellest, kuidas kasutada ära ühtse turu võimalusi;

73. julgustab komisjoni ja liikmesriike kaotama siiani ettevõtlust takistavad tõkked, mida on nimetatud tegevuskava teises sambas. Lisaks leiab komitee, et sotsiaalkindlustussüsteemid ei tohiks olla ettevõtjate ja füüsilisest isikust ettevõtjate suhtes diskrimineerivad;

74. märgib, et ettevõtete arengut soodustava keskkonna loomiseks peavad avaliku sektori asutused investeerima kvaliteetsesse taristusse transpordi ja digitehnoloogia valdkonnas ning et nad vajavad selleks Euroopa Liidu toetust;

75. on teadlik sellest, et tulevatel aastatel peavad mitmed sajad tuhanded vanemad ettevõtteomanikud ELis kas oma ettevõtte järgmisele põlvkonnale üle andma või selle sulgema. Seetõttu tuleb järgida ettevõtte tegevuse jätkamise strateegiaid ja seda probleemi tuleb rohkem teadvustada. Sellega seoses kordab komitee oma arvamuses piirkondliku riigiabi kohta ([4]) sõnastatud üleskutset muuta piirkondliku riigiabi suunistega abikõlblikuks ka tegevuse uuesti alustamine;

76. nõustub, et pankrotimenetlusi tuleks lihtsustada, et anda ettevõtjatele uus võimalus;

Eeskujude ja ettevõtluse propageerimine konkreetsete rühmade hulgas

77. peab oluliseks jätkuvalt bürokraatia vähendamist ettevõtte käivitamisel, laiendamisel või selle asutamisel;

78. toetab ideed, et ettevõtlust edendatakse konkreetsete rühmade hulgas, võttes arvesse nende konkreetseid väljakutseid;

79. rõhutab vanemate ettevõtjate tähtsat osa ELi majanduses ning toonitab, et demograafilist muutust arvestades kasvab nende osakaal tõenäoliselt veelgi;

([4]) Regioonide Komitee 31. jaanuari 2013. aasta arvamus CDR2232-2012_00_00_TRA_AC, punkt 49.

80. hindab seda, et tegevuskavas käsitletakse eakaid ELi väärtusliku ettevõtlusressursina, mis võib luua sünergiat koos sotsiaalpoliitikaga, mille eesmärk on suurendada majandustegevust üle 50 aasta vanuste inimeste põlvkonnas;

81. juhib tähelepanu sellele, et tänu oma pikale töökogemusele kujutavad vanemad töötajad endast rikast teadmisteallikat ning võivad olla hädavajalikud, et aidata uuel ettevõtjate põlvkonnal ettevõtteid luua või tugevdada;

82. nõustub, et ettevõtlustoetuse andjad kohalikul ja piirkondlikul tasandil peavad leidma töömudelid, mis võimaldaksid eakamatel töötajatel vabatahtlikkuse alusel aktiivseks jääda ja suurendaksid nii tudengite kui ka algajate ettevõtjate tööalast konkurentsivõimet (mentorlusprogrammide kaudu);

83. selles suhtes soovitab ühiskonnas edendada aktiivsena vananemise hoiakut. Aktiivsena vananemine toob kasu mitte ainult neile, keda see otse puudutab, vaid see võib olla ka majanduskasvu ja innovatsiooni allikas. Kohaliku ja piirkondliku tasandi otsustajad võiksid veelgi uurida ja edendada hõbemajanduse pakutavaid väga häid võimalusi, mis sõltuvad suuresti hoiakute muutmisest, minnes üle uuele, vanust arvestavale poliitikale;

84. rõhutab, et mõned Euroopa piirkonnad on juba ette võtnud konkreetsed rühmad, et suurendada nende ettevõtluspotentsiaali. Komitee kutsub teisi üles saadud teadmisi ära kasutama. Hea näide on siinjuures programm „Principi Attivi", mida viib ellu Apuulia maakond;

Euroopa innovatsioonipotentsiaali suurendamine ettevõtluse kaudu

85. nõustub, et keskkonnahoidlik majandus pakub märkimisväärset innovatsioonipotentsiaali, mida Euroopa VKEd saaksid tõhusamalt ära kasutada;

86. juhib tähelepanu ettevõtlusinkubaatorite, klasteralgatuste ja klastrite olulisele rollile, et edendada teadusliku oskusteabe sujuvamat edastamist ja praktiliste teadmiste edasikandmist reaalmajandusse ning tugevdada piirkondliku majanduse konkurentsivõime alust ja mõjujõudu. Samuti julgustab komitee teaduslike teadmiste turuleviimist;

87. rõhutab, et paljudes Euroopa ettevõtluspiirkondades on paljulubavaid näiteid sellest, kuidas noortele ettevõtjatele suunatud klasteralgatuste ja ettevõtlusinkubaatorite tulemusel on jõutud uute kasvupotentsiaaliga toodete ja teenusteni. Selliste edukate näidetena võib tuua Eco World Styria (Euroopa ettevõtluspiirkond 2013), Brandenburgis asuva Golm Science Parki (Euroopa ettevõtluspiirkond 2011) või ettevõtlusinkubaatorit hõlmava teaduspargi Murcia piirkonnas (Euroopa ettevõtluspiirkond 2011);

88. tervitab Euroopa ettevõtlusvõrgustiku tugevdamist ja suuremat eelarvet turulepääsu parandamise sihteesmärgile, mida võrgustik toetab;

89. kutsub üles tagama, et kõik asjaomased piirkondlikud osalejad oleksid Euroopa ettevõtlusvõrgustikus esindatud, et jõuda kõigi eri liiki VKEdeni ja luua tugevamaid suhteid.

Brüssel, 9. oktoober 2013

Regioonide Komitee
president
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regioonide Komitee arvamus teemal „Roheline raamat Euroopa majanduse pikaajalise rahastamise kohta”

(2013/C 356/13)

REGIOONIDE KOMITEE

— tervitab komisjoni ajakohast algatust „Roheline raamat Euroopa majanduse pikaajalise rahastamise kohta” ja tunnustab ELi tuleviku arengute osas kaasavat laiaulatuslikku küsimuste vormis arutelu selle üle, kuidas edendada pikaajalise rahastamise pakkumist ning parandada ja mitmekesistada pikaajalist investeeringute finantseerimissüsteemi Euroopas;

— jagab komisjoni seisukohta, mille kohaselt finantskriis on kahandanud Euroopa finantssektori suutlikkust suunata säästusid pikaajaliste investeerimisvajaduste täitmiseks; eelkõige on finantskriis ja makromajanduse praegune nõrk seis loonud ebakindluse ja riskikartlikkuse õhkkonna, seda eriti finantssurve all olevates liikmesriikides;

— tunneb muret, et piisavalt ei ole arvestatud kohaliku ja piirkondliku tasandi eripära erinevate pikaajaliste rahastamise pakkumiste ja pikaajalistele investeeringutele iseloomulike meetmete käsitlemisel;

— väljendab kahetsust, et EL on piiranud konkurentsi ja valitsuste võimalusi mitmesuguste just kohalike või piirkondlike spetsiifiliste investeeringute tegemise valdkonnas; kooskõlastamiste ja lubade saamise protsess on liiga pikk ja keeruline, mis vähendab Euroopa konkurentsivõimet maailmaturul ja muudab teised piirkonnad maailmas investoritele atraktiivsemaks.

Raportöör	Uno SILBERG (EE/EA), Kose vallavolikogu liige
Viitedokument	Roheline raamat Euroopa majanduse pikaajalise rahastamise kohta
	COM(2013) 150 final

I. ÜLDISED MÄRKUSED

REGIOONIDE KOMITEE

Arukas, jätkusuutlik ja kaasav majanduskasv

1. tervitab komisjoni ajakohast algatust „Roheline raamat Euroopa majanduse pikaajalise rahastamise kohta" ja tunnustab ELi tuleviku arengute osas kaasavat laiaulatuslikku küsimuste vormis arutelu selle üle, kuidas edendada pikaajalise rahastamise pakkumist ning parandada ja mitmekesistada pikaajalist investeeringute finantseerimissüsteemi Euroopas;

2. jagab komisjoni seisukohta, mille kohaselt finantskriis on kahandanud Euroopa finantssektori suutlikkust suunata säästusid pikaajaliste investeerimisvajaduste täitmiseks; eelkõige on finantskriis ja makromajanduse praegune nõrk seis loonud ebakindluse ja riskikartlikkuse õhkkonna, seda eriti finantssurve all olevates liikmesriikides;

3. toetab komisjoni seisukohta, et Euroopal on hädasti vaja seada EL tagasi aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu teele, samas tuleb rohkem tähelepanu pöörata kohalike ja piirkondlike eripärade arvestamisele ning VKEde ees seisvatele väljakutsetele;

4. rõhutab, et eelkõige just subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtetele tuginev igakülgne ja laiaulatuslik koostöö ELi institutsioonide, liikmesriikide, linnade ja piirkondade, kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ning huvigruppidega on esmatähtis majanduskriisist ülesaamisel, uute väljakutsete ja ühiste eesmärkide kujundamisel ning elluviimisel;

5. on seisukohal, et potentsiaalselt mõjukaks majanduse kasvuallikaks on keskmise lisandväärtuse tõstmine suure hõivega majandusharudes tegutsevates tootliku majanduse ettevõtetes; nende edendamine innovatsiooni ja kapitalile juurdepääsu lihtsustatud tingimuste toel omaks olulist mõju majandusele tervikuna;

6. toob esile, et maailma suurimate ettevõtete (S&P 500 indeksiga hõlmatud börsiettevõtted) väärtusest moodustavad tänaseks juba 80 % nende teadmistepõhised varad. Kasvuallikaid tasub eeskätt otsida suurima ülemaailmse kasvupotentsiaaliga ärialadelt: roheline äri, põllumajandus (sh kohalike bioloogiliste ressursside efektiivsem kasutamine ja biomajandus), hõbemajandus ning tervise- ja heaolutooted-teenused, IT-lahenduste kasutamine ja loomemajanduse rakendamine eri majandus- ja elualadel. Näiteks USAs võib lähikümnendil suur osa (ligi 60 %) uutest töökohtadest tekkida seoses selliste toodete-teenustega, mida täna veel olemaski pole. IT-lahenduste abil avaliku sektori informatsiooni kasutamise või taaskasutamise majanduslik efekt võiks olla kuni 140 miljardit lisanduvat SKP-eurot aastas ([1]).

7. tuletab meelde Regioonide Komitee varasemaid arvamusi piirnevatel teemadel: „Erainvesteeringute ja avaliku sektori rahastamise koosmõju kohalikul ja piirkondlikul tasandil" ([2]); „Era- ja avaliku sektori investeeringute kasutamine majanduse elavdamiseks ja pikaajalise struktuurimuutuse saavutamiseks: avaliku ja erasektori partnerluse arendamine" ([3]); „Ettevõtete ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate konkurentsivõime programm (2014–2020)" ([4]); „ELi, liikmesriikide ja riigi tasandist madalamate tasandite eelarvete vahel suurema sünergia loomine" ([5]); „Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste roll majanduskasvu suurendamisel ja töökohtade loomise edendamisel" ([6]);

II. REGIOONIDE KOMITEE SEISUKOHAD

Pikaajalise rahastamise pakkumine ja pikaajalistele investeeringutele iseloomulikud omadused

8. võib nõustuda komisjoni analüüsiga, ära on toodud põhiline – rahastajatel ei ole kindlustunnet ja investeeritakse väga ettevaatlikult, eelistades lühiajalisi ja likviidsemaid paigutusi ja seda eriti majapidamistes; finantsinstitutsioonide pilgud on tihti suunatud Euroopast välja – kiiresti arenevatesse ja madala palgatasemega maadesse;

9. samas tunneb muret, et kiirelt on karmistumas rahvusvaheline konkurents väliskapitali pärast, kuna võlaprobleemides riigid vajavad hädasti uusi kapitaliallikaid kasvu toetavate investeeringute tegemiseks ja seniste võlgade teenindamiseks. Laenukapitali kõrval ja asemel tuleks rohkem tähelepanu pöörata teistele kapitaliallikatele;

([1]) Euroopa Komisjon, Public Sector Information – Raw Data for New Services and Products (http://bit.ly/wa4AR).
([2]) CdR 272/2013.
([3]) CdR 21/2010.
([4]) CdR 98/2012.
([5]) CdR 1778/2012.
([6]) CdR 1186/2012.

10. märgib, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused tegutsevad finantsturgudel mitmes eri rollis. Nad teevad ise märkimisväärseid pikaajalisi investeeringuid ja tegutsevad ka suuremal või väiksemal määral puhtalt investeerija rollis, näiteks munitsipaalettevõtete kaudu või tööstuspoliitilistel põhjustel. Lisaks on kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused finantsturgudel ka ise investeerimise objektid;

11. märgib, et avaliku sektori tegevuskeskkond ja eesmärgid finantsturgudel erinevad märkimisväärselt erasektori toimijate omadest. Näiteks investeeringute tootluse nõue, investeerimisperiood ja riskitaluvusvõime on avaliku ja erasektori investeerijate puhul väga erinevad. Seepärast peab komisjon pöörama eritähelepanu avaliku sektori tegevusele siis, kui kõne all on pikaajaline rahastamine;

12. tunneb muret, et piisavalt ei ole arvestatud kohaliku ja piirkondliku tasandi eripära erinevate pikaajaliste rahastamise pakkumiste ja pikaajalistele investeeringutele iseloomulike meetmete käsitlemisel;

13. väljendab kahetsust, et EL on piiranud konkurentsi ja valitsuste võimalusi mitmesuguste just kohalike või piirkondlike spetsiifiliste investeeringute tegemise valdkonnas; kooskõlastamiste ja lubade saamise protsess on liiga pikk ja keeruline, mis vähendab Euroopa konkurentsivõimet maailmaturul ja muudab teised piirkonnad maailmas investoritele atraktiivsemaks;

14. taotleb, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel võimaldataks teha ja neid ärgitataks ka majanduslikult rasketel aegadel tegema selliseid pika perspektiiviga investeeringuid, mis parandavad tööhõivet, edendavad tehnoloogilist innovatsiooni ja rohelist majanduskasvu ning arendavad energia-, transpordi- ja sidetaristuid;

Euroopa majanduse pikaajalise rahastamise tõhustamine. Finantsasutuste suutlikkus suunata vahendeid pikaajalisse rahastamisse. Kommertspangad

15. tuletab meelde, et Euroopa Ülemkogu 2012. aasta detsembri järeldustes ([7]) rõhutatakse, et pakti ennetavate meetmete osas tuleks veelgi rohkem kasutada ära „ELi olemasoleva fiskaalraamistiku pakutavaid võimalusi, et vajadus tulutoovate avaliku sektori investeeringute järele oleks tasakaalus fiskaaldistsipliini eesmärkidega". Komitee kordab kõnealuses kontekstis oma soovi, et stabiilsuse pakti reformitaks nii, et eelarvedefitsiidi arvutamisel hoitaks investeerimiskulud jooksvatest kuludest lahus eesmärgiga vältida pikas perspektiivis tulusate avalike investeeringute tegemise takistamist;

16. väljendab rahulolu selle üle, et pankade suutlikkus suunata vahendeid pikaajalisse rahastamisse on tegelikult taastumas. Kuid kohalikeks investeeringuteks antakse seni vahendeid küllaltki ebasobivatel tingimustel;

([7]) Euroopa Ülemkogu järeldused, 13.–14. detsember 2012, I. Majanduspoliitika, punkt 2.

Riiklikud ja mitmepoolsed arengupangad ning finantsstiimulid

17. peab oluliseks, et riiklikud ja mitmepoolsed arengupangad peaksid toetama a) strateegiliselt olulisi, eriti aga infrastruktuuri ja energiavarustusega seotud investeeringuid; b) töötama majandustsüklitele vastupidises rütmis, s.t tõmbama vahendid majanduse tõusu perioodidel tagasi ning suurendama investeeringuid eriti tugevalt majanduskriisi perioodil;

18. pooldab seisukohta, et ELi tasandil peaks vältima pankade liigset konsolideerimist, küll aga tuleks soovitada koostöö arendamist, mis võimaldaks koondada vabu vahendeid kohaliku ja piirkondliku tasandi arenguks;

19. pooldab jätkusuutliku majanduskasvu investeeringute rahastamise kontrolli sidusust pikemal perioodil ning nõudmaks esialgsete investeerimisplaanide järjepidevust; projektivõlakirjade kasutuselevõtt tagaks pikas perspektiivis ka kohaliku ja piirkondliku jätkusuutlikkuse;

20. on seisukohal, et lisaks poliitikavahenditele ja -raamistikele saaks toetada kohalike ja piirkondlike pikaajaliste investeeringute rahastamist, vähendades bürokraatiat, suurendades internetipõhist suhtlust ja oluliselt kiirendades otsustamisprotsessi;

Institutsionaalsed investorid

21. nõustub institutsionaalsete investorite olulise rolliga pikaajalisel rahastamisel ja vajadusega järgida Solventsus II direktiivi. Selliste investorite roll kindlasti suureneb seoses neisse paigutatud raha massi kasvuga, oluline on tagada, et neis olevad vahendid paigutatakse ELi, mitte aga näiteks Aasia vm majandusse;

Finantsasutuste regulatsiooni reformi kombineeritud mõju

22. rõhutab, et usaldusnõuete praegustel ja kavandatavatel reformidel on pikaajaline kumulatiivne mõju olemas, regulatsioonisüsteem tuleb siinkohal eriti põhjalikult läbi mõelda ning aastate vältel on väga oluline jälgida võimalikke, sh kohalikke ja piirkondlikke mõjusid;

Finantsturgude tõhusus ja tulemuslikkus pikaajalise rahastamise instrumentide pakkumisel

23. märgib, et pikaajaliste investeeringute kapitaliturgude kaudu saab rahastamist Euroopas parandada, tugevdades ELi ühist kapitaliturgu ja infrastruktuuri, toetades kohalikke ja piirkondlikke finantseerimisasutusi, tagades tõhusa investorikaitse ning kaasates kohalikku ja piirkondlikku arengusse panustavad pensionifondid;

24. peab vajalikuks töötada potentsiaalsete investeeringute jaoks välja täiendavaid investeerimistooteid või -pakette (nagu näiteks maantee- või taristuprojektid), mis võiksid muuta need sobivamaks otsestele investeeringutele pensionifondidest;

25. peab hädavajalikuks tööviljakuse kasvu, mis uues majanduskeskkonnas kohaneks pidevalt muutuva majanduskeskkonnaga. Sellises keskkonnas võib olla kasulik, kui töötajad saavad ja soovivad olla samal ajal ka omanikud ning investorid, kes on huvitatud pikaajalistest investeeringutest ettevõtetesse, kus nad töötavad. Kohalike investeeringute puhul eelkõige energia- ja keskkonnakaitsesektoritesse on tarvis luua investeerimiskonstruktsioonid, milles ka kohalikud ja piirkondlikud kogukonnad võiksid esineda finantseerijatena, mitte üksnes tarbijatena;

26. toonitab, et muutuste ja kohaliku arengu seisukohast võib olla kasulik, kui töötajad on samal ajal ka omanikud ja investorid, kui nad seda peaksid soovima ja kui vastavas turustruktuuris on üleüldse selline võimalus olemas. Raamatupidamisreeglite muutmine ja läbipaistvuse suurendamine võib seejuures mõjuda soodustavalt töötajate soovile ettevõttes sellisel moel osaleda;

27. on veendunud, et kaasata tuleb rohkem mikroettevõtteid ja VKEsid, suurendada läbipaistvust kauplemiskohtades ning kaasata investoreid; suurendada tuleks finantssektori väliste võlakirjade turu osakaalu, soodustada ka VKEde võlakirjaturule pääsemist;

28. rõhutab, et väärtpaberistamisturgu ELis saab elavamaks muuta, kontrollides finantsasutuste kapitalikasutust, ning kapitali ühtsete läbipaistvate hindamismeetodite rakendamisega, tagades vaid selle kapitali kaasatuse, mille väärtus on vastavuses. Meetmete rakendamisel vabaneb kindlasti kapitali, mida saab siis kasutada investeeringuteks. Samuti tuleb tagada VKEdele mõeldud likviidne projektivõlakirjade turg;

Valdkondadeülesed tegurid, mis võimaldaksid pikaajalist säästmist ja rahastamist

29. on seisukohal, et ELi tasandil ettenähtava spetsiaalse säästukonto eri mudelite loomise ja võimalike mudelite eeliste küsimus puudutab tegelikult probleemi, kuidas tagada säästude suurendamine;

30. tunneb muret selle pärast, et ELi säästukonto kohustuslikuks või poolkohustuslikuks muutmine võib kutsuda esile äärmise pahameele mitmetes liikmesriikides, vabatahtlikkuse korral aga liituma ei rutata. ELi spetsiaalse säästukonto mudelite hulgast tuleks kindlasti valida sellised mudelid, mis kõige rohkem taastavad kõikuma löönud usaldust ning aitavad kaasa Euroopa 2020 töökohtade ja kasvu strateegia eesmärkide saavutamisele kohalikul ja piirkondlikult tasandil;

Maksustamine

31. peab soovitavaks kaaluda kooskõlastatud Euroopa tasandi lähenemisviisi madalama maksumäära kohaldamisele kapitaalinvesteeringute puhul;

32. on seisukohal, et pikaajaliseks säästmiseks sobivate stiimulite ettenägemisel riigi tasandil on sobilik kaaluda selliste maksusoodustuste rakendamist, mis soodustavad kasumi kiiret reinvesteerimist, pikaajalisi investeeringuid, mikro- ja VKE-de kapitaliinvesteeringuid, seejuures on eelduseks kapitalitulu ja muudest allikatest saadud tulu eristamine, samuti võib kaaluda maksumäärade astmelisust ning pikaajaliste säästmiste maksuvabastusi;

33. teeb ettepaneku kaaluda ettevõtte tulumaksu soodustuse kasulikkuse hindamisel seniseid häid ja halbu kogemusi, näiteks mõnes liikmesriigis on olnud seni kogu kasum maksuvaba, sõltumata sellest, kas see reinvesteeritakse või ei, maksustatud on vaid mõned selle kasutamise viisid, mis otseselt viivad raha ettevõttest välja, milleks on dividendid, erisoodustused või naturaalhüvitised (*natural benefits*) jmt. Selle tulemusena ulatub efektiivne maksumäär hinnanguliselt 4–5 %ni. Selline süsteem ei soodusta kohalikku investeerimist;

34. toonitab, et mitmete küsitluste alusel on maksusüsteem investeeringu tegemise valikul 4.–6. kohal, seega on olulisemad teised tegurid, näiteks tööjõu kohalik saadavus ja sobiv haridus, energia, vee jms olemasolu, ettevõtluse põhikulude soodne hind ja teiselt poolt samuti korruptsioon jmt ettevõtlust otseselt või kaudselt takistavad tegurid;

35. soovitab kaaluda võimalusi investeeritava kasumiosa ja investeerimiselt saadava intressitulu mittemaksustamiseks ning tulumaksuvabastusi teadus- ja arendustegevusest ning keskkonnasäästlikelt projektidelt;

36. lisaks on toetaval seisukohal, et tihedam koordineerimine on suunatud tulumaksusüsteemi lihtsustamisele, maksubaasi laiendamisele ja maksumäärade alandamisele, samuti tuleks piirata riigi sekkumist majandusse ja üksikisikute ellu ning vastavalt suurendada ettevõtete ja üksikisikute eneste vastutust enda toimetuleku eest, soodustades seejuures erinevaid ühistegevusi;

Raamatupidamispõhimõtted

37. tõdeb, et kõigis liikmesriikides ei ole kasutusel õiglasel väärtusel põhinevad raamatupidamispõhimõtted, neid rakendavad ettevõtted, kes tegutsevad ELi siseselt mitmes liikmesriigis samaaegselt; siiani ei ole õiglasel väärtusel põhinevad raamatupidamispõhimõtted muutnud investorite käitumist;

38. teeb ettepanku tagada vara ja kohustuste turuväärtusel põhinevate arvestuspõhimõtete stabiilsus pikaajalisel rahastamisperioodil ning võtta kasutusele alternatiivsed meetmed pikaajalise rahastamisperioodi vara ja tema allikate turuväärtuse lõpphetke riskivabaks muutmiseks;

Äriühingu üldjuhtimise kord

39. on seisukohal, et aktsionäride pikaajalise kaasatuse stiimuliteks on dividendide maksusoodustused ning dividenditulu suurem osakaal aktsionäridele, kes pikaajaliselt dividenditulu investeerivad, ning maksusoodustuste rakendamine pikaajalise investeerimise korral kohalikku ja piirkondlikku arengusse;

40. on seisukohal, et varahaldurite stiimulid on muutumas üheks takistavaks teguriks, küll aga tuleks arendada raamatupidamist läbipaistvuse suunas, et saaks tagatud usaldus avalikkuse, ettevõtte omanike, juhtide ja töötajate vahel;

Teave ja aruandlus

41. on seisukohal, et finants-ja mittefinantsteabe suuremal integreerimisel, aitamaks ettevõtetel saada pikaajalistest majandustulemustest selgem ülevaade paremate otsuste tegemiseks, ei oleks kiire kvartaalsest aruandlusest loobumine praeguse elutempo ja e-ajastu võimaluste juures siiski õige, samuti tuleb anda hinnang kõigile muudatustele, enne kui probleemid kuhjuvad või tagajärgede likvideerimine osutub tunduvalt kulukamaks;

42. teeb ettepaneku üle vaadata kvartaalsete näitajate ring ja ulatus, võttes arvesse e-ajastu kõiki võimalusi, samuti on oluline, et andmeid ei avaldataks tendentslikult, vaid neutraalsete ja usaldusväärsete ning arusaadavate kokkuvõtetena erialases meedias, kaasates vajadusel eksperte või lisades lühianalüüse;

43. on seisukohal, et pikaajalisi spetsiaalseid võrdlusnäitajaid on majandusteoorias ja -statistikas hetkel piisavalt, juba olemasolevate väljatoomine, kontroll ja analüüsimine kipub tihti üle jõu käima, seetõttu ei ole uute lisamine eriti otstarbekas; see võib kõne alla tulla vaid siis, kui leitakse juurde mingi eriti informatiivne näitaja või võrdlusnäitajate mediaan;

VKEde lihtne juurdepääs pankadest saadavale ja pangandusvälisele rahastamisele

44. nõustub, et VKEde olukord finantsvahendite hankimisel on suurettevõtetega võrreldes ebavõrdne, lisaks on mitmetes liikmesriikides VKEde tegevust raskendavaks asjaoluks ka neid mitmeti diskrimineeriv seadusandlus;

45. teeb ettepaneku kaaluda avaliku börsi võimalusi või siis internetipõhise võlakirjaturu arendamist, kus igaüks saab investeerida vabalt, ilma maakleri vahenduseta kohalikku või piirkondlikku arengusse;

46. soovitab kasutada VKEdele täiendavaks laenuandmiseks hoiu-laenuühistuid ja elamuhoiupanku (*building societies*) jt selliseid väikesi finantsinstitutsioone; nende osakaal on enamikus Ida-Euroopa maades kahjuks üliväike, ka ei soosita tihti riiklikult nende arengut, näiteks mõnedes liikmesriikides on pankades asuvad hoiused tagatud, hoiu-laenuühistutes mitte;

47. teeb ettepaneku, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused, nõuandvad majandusorganisatsioonid, üldist heaolu mõjutavad organisatsioonid ja rahaturu organisatsioonid looksid kohalikke ja piirkondlikke kooperatiive, mis suudavad pikaajaliseks kohalikuks ja piirkondlikuks rahastamiseks pakkuda alternatiivseid rahastamisallikaid;

48. teeb ettepaneku analüüsida ja välja pakkuda hoiu-laenuühistute efektiivseks tööks vajalikke ja sobilikke seadusandlikke muudatusi;

49. leiab, et just selline väikeste finantsinstitutsioonide võrk lahendaks mõndagi kohalikul ja piirkondlikult tasandil, ka tuleks tagada, et VKEd saaksid garanteeritud osa (%) riskikapitalist, samuti tuleks kaaluda krediiditugede laialdasemat kasutamist;

50. rõhutab, et ELi regulatiivne raamistik alternatiivsete, VKEdele mõeldud pangandusväliste rahastamisallikate arengu alal oleks teatud tingimustes kindlasti kasulik kohalikule ja piirkondlikule arengule, kuna praegune seadustik pigem piirab, kui soosib VKEsid.

Brüssel, 9. oktoober 2013

Regioonide Komitee
president
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regioonide Komitee arvamus teemal „Maapiirkondade jätkusuutlikkus”

(2013/C 356/14)

REGIOONIDE KOMITEE

— kinnitab, et kuigi valdavalt maapiirkonnad on teinud teistele järele jõudmisel edusamme, jääb nende arengutase ikka veel oluliselt alla ELi keskmise;

— väljendab kahetsust maaelu arengule eraldatavate rahastamisvahendite märkimisväärse vähendamise pärast võrreldes 2007.–2013. aasta finantsperspektiiviga;

— märgib, et praegu kaalutakse nende valdkondade laiendamist, kus võib kasutada rahastamist ÜPP teisest sambast. Komitee väljendab sellise arengu pärast kahetsust, kuna sellega nõrgendatakse veelgi vahendite eraldamist tehnilise ja sotsiaalse taristu parendamiseks maapiirkondades;

— LEADER-programmi jaoks eraldatud 5 % EAFRD vahenditest on täiesti ebapiisav investeeringute stimuleerimiseks maapiirkondades;

— leiab, et funktsionaalses piirkonnas paiknevate valdade ulatuslik ja otsene koostöö on õigustatud eelkõige läbirääkimisstrateegiate ettevalmistamisel sellistes piirkondades asuvate linnadega;

— tunnistab, et nende piirkondade arengustrateegiates tuleks määratleda mitmeaastane raamistik, mis kestaks vähemalt kaksteist aastat;

— kutsub üles süstemaatiliselt ja täielikult kaardistama vaesuse all kannatavad alad maapiirkondades (vähemalt NUTS 3 tasandil), et tagada vahendite tõhusam kasutamine sotsiaalse marginaliseerumise vastu võitlemiseks;

— leiab, et ELi tulevane maaelu arengu poliitika peaks:

  — olema kooskõlas maapiirkondade jätkusuutlikkusega,

  — tunnistama maapiirkondade arenguväljavaateid ja otsustavat rolli Euroopa probleemidele lahenduse leidmisel,

  — tunnistama, et Euroopa maapiirkondade mitmekesisus on tähtis tegur tulevaste probleemide lahendamisel,

  — olema läbipaistev ja selge, et tagada sellele poliitikale laialdasem heakskiit,

  — kasutama jagatud Euroopa eesmärkide saavutamiseks piirkondlikku mitmekesisust, tagades, et ühtki piirkonda ei jäeta enese hooleks.

Raportöör Jerzy ZAJĄKAŁA, Łubianka linnapea (PL/EA)

I **POLIITILISED SOOVITUSED**

REGIOONIDE KOMITEE

Maapiirkondade elujõulisuse tähtsus

1. märgib, et Eurostati praeguste andmete kohaselt elab üle 23 % ELi elanikkonnast maapiirkondades ning veel 35 % vahepealsetes piirkondades. Samas juhib komitee tähelepanu asjaolule, et mitmetes liikmesriikides on üksnes maapiirkondades elavate inimeste arv tunduvalt suurem. Nii on see ELi 27st liikmesriigist lausa 17s, sealhulgas Iirimaal (73 %), Slovakkias (50 %), Eestis (48 %), Rumeenias (46 %), Soomes, Kreekas, Leedus ja Taanis (43 %);

2. rõhutab, et maapiirkondades peitub tohutu potentsiaal inimressursside (kultuurilised ja sotsiaalsed tegurid), looduskeskkonna ja bioloogilise mitmekesisuse, tooraine ja muude majanduslike ressursside näol, mis on eriti olulised ühiskondlikuks eluks Euroopa Liidus ja selle arenguks. Sellel taustal tunnistab komitee maapiirkondade elujõulisuse säilitamisele suunatud meetmete erilist tähtsust sotsiaal-, kultuuri-, keskkonna-ja majandusvaldkonnas;

3. märgib, et maapiirkonnad on väga mitmekesised. Kui mõned piirkonnad satuvad rahvastiku vähenemise probleemi ohvriks ning on selle tulemusena tõsistes raskustes, siis teised, eeskätt linnapiirkondade lähedal asuvad piirkonnad tunnevad üha suuremat demograafilist survet ja kogevad üha suuremat nõudlust maa järele. Mõned piirkonnad alles püüavad toime tulla ka põllumajandusele mõju avaldanud majanduskriisi järgse tõsise langusega, samas naudivad teised üha kasvavat edu tänu turismile ja nende looduskeskkonna kvaliteedile;

4. väljendab muret rahvastiku järsu vähenemise ja kasvava vananemise pärast paljudes Euroopa maapiirkondades. Asjaomaste piirkondade elujõulisus sõltub maapiirkondade stabiliseerimisest elupaiga ja majanduskeskkonnana, mis pakub piisavaid teenimisvõimalusi. Selleks on tarvis kogu ühiskonna jõupingutusi ja piirkonnapõhiseid kontseptsioone, mis lähtuvad nende sisemisest potentsiaalist;

5. rõhutab, et maapiirkondade elukvaliteet on oluline tegur valdade põllumajandusettevõtjate, nende perede, muid esmaseid ressursse kasutavate, edendavate ja töötlevate ettevõtjate ja teiste mittepõllumajanduslike elanike otsustes jätkata seal elamist ja töötamist. Sellised otsused avaldavad mõju elanikkonna suurusele ja demograafilisele struktuurile ning maapiirkondade elujõulisuse säilitamisele;

6. toonitab vajadust säilitada maapiirkondade traditsioonilised kultuurilised eripärad kui kohaliku, piirkondliku, riigi ja Euroopa identiteedi oluline osa ning anda neile uut hoogu;

7. tunnistab põllumajanduse olulist rolli selliste esmatähtsate avalike hüvede pakkumisel nagu maakohad ja ohutu toit. Sellest tulenevalt toetab komitee nimetatud hüvede pakkumisega tegelevatele põllumajandusettevõtjatele suunatud ELi rahastamise jätkamist. Samuti leiab komitee, et maapiirkonnad kannatavad kõige rohkem tulevaste kliimamuutuste all, mistõttu taotletakse nii kliimamuutuste leevendamise kui ka nendega kohanemise meetmete lisamist kavandamis-, territoriaalse haldamise ja rahastamisvahenditesse, et võimaldada osalusmehhanismide ja põllumajandustavade abil jätkusuutlikku arengut;

8. leiab, et vaja on harida ühiskonda – eelkõige nooremat põlvkonda – tervikuna, et aidata inimestel mõista maapiirkondade positiivseid aspekte ja nende elujõulisuse säilitamise tähtsust üldsuse jaoks;

Maapiirkondade jätkusuutliku arengu finantsmõõde

9. tunnistab vajadust jätkata ühise põllumajanduspoliitika rakendamist ja täiendamist. ÜPP on oluline ELi instrument nii lühi- kui ka pikaajaliste eesmärkide saavutamiseks ning suunatud heade tulemuste saavutamisele sisemajanduses ja ülemaailmses konkurentsis ning territoriaalse ühtekuuluvuse tagamisele liikmesriikide kõigis piirkondades;

10. leiab, et maakeskkond on sunnitud oluliselt arenema tulenevalt energia- ja kliimapoliitika mõjust ja tooraine tõhusamast kasutamisest, mis võivad talle anda suurema rolli primaarmajandussektoris, ning et seda arengut tuleb juba praegu arvesse võtta, et tagada areng, mis oleks jätkusuutlik ja ühendaks harmooniliselt majanduslikud, sotsiaalsed ja keskkonnaalased mured. Lisaks tasub märkida, et külvikord on maakeskkonna jaoks endiselt väga oluline, kuna see võimaldab vähendada

sõltuvust sojaoa impordist, parandada pinnase kvaliteeti, vähendada väetise kasutamist, muuta maakeskkonna majandustegevus jälle stabiilseks ja taastada Euroopa Liidu kaubanduse tasakaal. Komitee avaldab siiski kahetsust, et Regioonide Komitee arvamust ülempiiri kehtestamise ja keskkonnahoidlikkuse suurendamise kohta ei ole arvesse võetud riigi- ja valitsusjuhtide 26. juuni 2013. aasta otsustes, kuna need muudavad haavatavaks nii maaelu mitmekesisuse kui ka jätkusuutlikkuse;

11. toetab samal ajal noori põllumajandustootjaid toetavate programmide ulatuslikku rahastamist Euroopa Liidu poolt ning samuti rahalist toetust elatuspõllumajandusettevõtetele ja vähem soodsates piirkondades asuvatele põllumajandusettevõtetele, mis on olulised vahendid maapiirkondade elujõulisuse säilitamisel; Samas juhib komitee tähelepanu vajadusele suurendada kaitsealade taastamisele, säilitamisele ja parandamisele suunatud meetmeteks antavat abi ja toetust eesmärgiga viia looduskeskkonna säilitamine kooskõlla maapiirkondade jätkusuutlikkusega, kuna maapiirkonnad kannavad hoolt valdava enamiku kaitsealade eest;

12. märgib, et põllumajandustegevusest teenitav tulu ning samaväärsed maksed ja toetused, mida põllumajandustootjad ühise põllumajanduspoliitika mõlemast sambast saavad, avaldavad märkimisväärset mõju nende valdade olukorrale, kus põllumajandustootjad elavad ja ettevõtlusega tegelevad. See sissetulek ei mõjuta mitte ainult põllumajandustegevuse tõhusust ja põllumajandustootjate ja nende perede elatustaset, vaid ka nende elukoha maksutulu. Sissetuleku tase mõjutab märkimisväärselt seda, mil määral suudavad põllumajandustootjad parandada maapiirkondade elatustaset, ning nende isiklikku osalust selles protsessis;

13. tunneb muret maaelu arenguks eraldatavate vahendite eeldatava vähendamise pärast 2014.–2020. aasta finantsperspektiivis. Komitee väljendab kahetsust maaelu arengule eraldatavate rahastamisvahendite märkimisväärse vähendamise pärast võrreldes 2007.–2013. aasta finantsperspektiiviga (95,7 miljardilt eurolt vähem kui 85 miljardi euroni). Valdadele tegelikult kättesaadavaid vahendeid võidakse veelgi vähendada, arvestades kavatsust anda liikmesriikidele õigus kanda kuni 15 % ÜPP esimese samba vahenditest üle teise samba alla (teatud ELi piirkondades kuni 25 %);

14. märgib, et praegu kaalutakse nende valdkondade laiendamist, kus võib kasutada rahastamist ÜPP teisest sambast, et hõlmata taime- ja loomahaiguste, keskkonnajuhtumite või põllumajandustootmisest saadava tulu märkimisväärse vähenemise tõttu kaotatud sissetuleku katmiseks loodud usaldusfondid, mis tavapäraselt olid osa ÜPP esimesest sambast. Komitee väljendab sellise arengu pärast kahetsust, kuna sellega nõrgendatakse veelgi vahendite eraldamist tehnilise ja sotsiaalse taristu parendamiseks maapiirkondades;

15. tunneb heameelt, et ühise strateegilise raamistiku ja partnerluslepingutega luuakse koordineerimise ja integratsiooni edendamiseks vajalikud tingimused maapiirkondade jätkusuutliku arengu toetamiseks. LEADER-programmi jaoks miinimummmäära 5 % EAFRD vahenditest kehtestamine on oluline lähtepunkt kohaliku arengu toetamiseks. Komitee märgib siiski, et see määr on maapiirkondade majanduse hoogustamiseks ebapiisav;

16. toetab kogukonna juhitud kohaliku arengu kaasamist struktuurifondide programmidesse kohaliku arengustrateegia kujul, mida rakendavad kohalikud sidusrühmad. Sellegipoolest leiab komitee, et mitmel fondil põhineva strateegiaga peab kaasnema asjaomaseid fonde käsitlevate eri määruste kooskõlastamine. Komisjoni ettepanek, milles pakutakse lahendusena välja vaheaste, ei ole piisav. See paneb vastutuse mitme ametiasutuse asemel ühele ametiasutusele, kuid ei lihtsusta haldusmenetlust kui niisugust. Eeskirjad ei ole omavahel kooskõlastatud ning valitseb selge oht, et kaebuste vältimise peale kulutatakse rohkem aega ja vahendeid kui arengumeetmetele;

17. kahetseb, et LEADER-algatuse kasutamine regionaalarengufondi ja sotsiaalfondi rakenduskavades on fakultatiivne ning et seda võib rahastada üksnes üheksanda eesmärgi „sotsiaalse kaasatuse edendamine ning vaesuse vastu võitlemine" raames. See põhimõte piirab kohalike algatusrühmade manööverdamisruumi ning samuti võimalusi kasutada eri fonde kohalike arengustrateegiate väljatöötamiseks;

18. rõhutab, et kvaliteetsete avalike või erasektori teenuste säilitamine nõuab sageli suuri poliitilisi, ühiskondlikke või rahalisi jõupingutusi ning erinevuste otsustavamat vähendamist, mis eeldab suuremat solidaarsust maa- ja linnapiirkondade vahel;

19. prognoosib, et Euroopa põllumajandusturgude edasine dereguleerimine suurendab põllumajandushindade kõikumist, ohustades eeskätt väikeseid ja keskmise suurusega põllumajanduslikke pereettevõtteid. Komitee juhib ka tähelepanu asjaolule, et piimakvootide liberaliseerimine võib viia piimakarjakasvatuse suurema industrialiseerimise ja intensiivistamiseni, kiirendades veelgi nii maapiirkondadest lahkumist kui ka kliimamuutusi; Komitee leiab, et endiselt on oluline hüvitada põllumajandustootjatele nende panus ühiskondliku väärtuse loomisse, sealhulgas sellised loodus- ja kultuuriväärtused, mida pakuvad karjamaad ja avamaastikud, ning millel puudub turuväärtus. Kui selgub, et piimakvootide süsteemi kaotamine toob endaga kaasa soovimatuid loomapidamise vorme, tuleb võtta poliitilisi meetmeid, et toetada tarbijate ja turu paremat teavitamist tervikuna, ning tagada loomade heaolu Euroopa Liidus;

20. soovib juhtida tähelepanu võimalusele siduda teise samba raames antav maaelu arenguprogrammi toetus selliste ühise strateegilise raamistiku fondide nagu Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi toetusmeetmetega. Biogaasi tootmine, IKT maismaataristu, uuendustegevus, oskuste, ettevõtluse ja kogukonna juhitud kohaliku arengu edendamine on meetmed, mis kuuluvad maaelu arenguprogrammi alla, ent on seotud ka teiste fondidega, mille raames eri majandussektorid üksteist toetada saavad ning milles ühitatakse linnade ja maapiirkondade vajadused ja vahendid;

Maa- ja linnapiirkondade funktsionaalsete seoste tähtsus

21. mõistab valdade konkreetseid probleeme piirkondades, kus keskmise suurusega ja suurlinnadel on otsene mõju, ning soovitab nende piirkondade arengustrateegiate määratlemisel kasutada funktsionaalset lähenemisviisi;

22. märgib, et nii funktsionaalsetes piirkondades paiknevad linnad kui ka vallad hõlmavad väärtuslikke ja väga kasulikke sotsiaalseid ja majanduslikke ressursse. Komitee soovitab funktsionaalse piirkonna arengustrateegia ettevalmistamisel uurida kogu funktsionaalse piirkonna kõiki olemasolevaid vahendeid ning tagada, et arengustrateegias võetakse arvesse ja kasutatakse optimaalselt nii valdade kui ka linnade potentsiaali jätkusuutlikkust silmas pidades. Komitee juhib ka tähelepanu maapiirkondade võimalikele ohtudele, mis võivad tuleneda linnade ja maapiirkondades asuvate valdade tasakaalustatud arengu puudumisest. See võib ilmneda olukorras, kus linn kasutab ära oma majanduse ja elanikkonna seisukohast valitsevat seisundit;

23. leiab, et funktsionaalses piirkonnas paiknevate valdade ulatuslik ja otsene koostöö on õigustatud eelkõige läbirääkimisstrateegiate ettevalmistamisel sellistes piirkondades asuvate linnadega;

24. leiab, et funktsionaalsete piirkondade jätkusuutlike arengustrateegiate koostamisel on soovitav kasutada sellist metoodikat, millega tagatakse kohalike omavalitsuste ja nii linna- kui ka maapiirkondade elanike kaasamine. Nende osalus tuleks tagada nii ettevalmistava töö etapis (uuringud ja analüüsid) kui ka strateegia lõpliku kuju määravate otsuste tegemisel;

25. toonitab ka, et vaid osa eeslinnapiirkondades asuvate valdade elanikkonnast tegeleb põllumajandustegevusega. Inimesed, kes on linnadest nendesse piirkondadesse kolinud, eeldavad neid häirivate teatavat liiki põllumajandustegevuste lõppemist, nagu näiteks looduslike või kunstväetiste ja põllumajandusseadmete kasutamine, loomakasvatus ja karjatamine jne. Komitee soovitab, et ruumilise planeerimise poliitikas ennetataks neid probleeme ja lahendataks need, et minimeerida võimalikke sotsiaalseid konflikte, eelkõige jätkusuutliku arengustrateegia kaudu, milles on lepitatud kõigi majanduslikud, sotsiaalsed ja keskkonnaalased huvid, ja näiteks määratledes põllumajandustootmiseks eraldatud alad;

26. on seisukohal, et sotsiaalse integratsiooni programmid maapiirkondades, kus toimub pidev elanikkonna sissevool linnapiirkondadest, on vahend selleks, et vältida sotsiaalseid konflikte, mis võivad tekkida eri elustiilide, väärtuste ja sotsiaalsete normide kokkupuutumisel;

27. juhib tähelepanu vajadusele jagada valglinnastumise majanduslike, keskkonnaalaste ja sotsiaalsete mõjude kõrvaldamise kulud õiglaselt linna- ja maapiirkondade vahel;

Valdade probleemid äärepoolseimates piirkondades

28. märgib, et suur enamus valdu asub piirkondades, mis jäävad suurlinnade ja keskmise suurusega linnade otsesest mõjusfäärist väljapoole. See olukord nõuab konkreetsete vahendite kasutamist nende piirkondade toetamiseks. Seepärast soovitab komitee, et nii ühine põllumajanduspoliitika kui ka ühtekuuluvuspoliitika – mida rakendatakse samuti regionaalarengu vahenditest – peaksid sisaldama lahendusi, mis tõesti aitavad saavutada territoriaalset ühtekuuluvust ning tagada võrdsed arenguvõimalused jätkusuutlikkust silmas pidades;

29. tunnistades maapiirkondade säilitamise tähtsust, kutsub üles rohkem toetama kohalikke omavalitsusi, et aidata neil luua ja säilitada tehniline ja sotsiaalne taristu, millel on oma roll nende piirkondade elujõulisuse säilitamisel;

30. rõhutab äärepoolseimate piirkondade ja väikelinnade vahelisi funktsionaalseid seoseid ning kutsub üles looma asjakohased mehhanismid ühistegevuse innustamiseks, et parandada asjaomaste piirkondade elukvaliteeti, eelkõige tagades, et väikelinnad osutavad kõiki selliste piirkondade nõuetekohaseks toimimiseks vajalikke teenuseid;

31. märgib, et strateegilised dokumendid, milles sätestatakse kõnealuste piirkondade arengupoliitika, peaksid olema naabervaldade ühistegevuse ja kokkulepete (kahepoolne ja ulatuslikum koostöö) ning regionaalpoliitika valdkonnas tehtava koostöö tulemus;

Maa- ja linnapiirkondade seosed ja nende oluline mõju piirkondlikule arengule

32. rõhutab veelkord, kuivõrd oluline ja vajalik on valdade ja linnade jaoks teha koostööd ja toimida funktsionaalse piirkonna osana. Samuti tunnistab komitee, et nende piirkondade arengustrateegiates tuleks määratleda mitmeaastane raamistik, mis kestaks vähemalt kaksteist aastat;

33. soovitab, et maa- ja linnapiirkondade omavalitsuste koostöö võiks toimuda territoriaalse partnerlusena;

34. leiab, et enne ühistegevuse käivitamist tuleks funktsionaalse piirkonna sees viia läbi laiaulatuslik avalik arutelu, mis viiks asjaomaste kohalike omavalitsuste suveräänse otsuseni. Kui vald sellisest koostööst funktsionaalses piirkonnas hiljem loobub, peaksid taristuvõrgu ja sotsiaalsete seoste olemasolu tõttu kiitma selle loobumise heaks ka kõik asjaomases funktsionaalses piirkonnas koostööd tegevad linnad ja vallad;

35. juhib tähelepanu linnade ja valdade vastastikusele sõltuvusele funktsionaalsetes piirkondades, mis põhinevad inim-, keskkonna- ja majandusressursside ühisel kasutamisel ja avalike teenuste ühisel korraldamisel;

36. teeb linnaühiskonna eluviisi praeguseid suundumusi arvestades ettepaneku kasutada neid suundumusi maapiirkondades elamise eeliste propageerimiseks. Komitee rõhutab, et võrgustumine pakub enneolematu võimaluse edendada tihedaid sidemeid põllumajandustootjate ja toidu tarbijate vahel. Komitee märgib, et sellist liiki algatused annavad märkimisväärse panuse linna- ja maapiirkondade uut tüüpi suhete arengusse;

37. rõhutab, et põllumajandustoodete lühike tarneahel aitab arendada säästvat tootmist ja vastutustundlikku tarbimist. Tootjad vastavad tarbijate kasvavale nõudlusele autentsete, hooajaliste, kohalike ja kogukonna toodetud toodete järele. Tegemist on ka sotsiaalselt vastutustundliku tarbimismudeliga, millega austatakse keskkonda, vähendatakse pakendamist, piiratakse CO_2-heidet ja toetatakse säästvaid tootmistavasid. Lühikeste tarneahelate toetamisega peab kaasnema ühistutesse kuulumise edendamine, kuna selle abil tugevdatakse põllumajandustootjate positsiooni turgudel. Pakkumise kontsentreerimine on tõhus vahend selleks, et tagada põllumajandustootjatele õiglased hinnad ja rahuldada suurenevat nõudlust toiduainete järele;

38. rõhutab siiski, et tootjad, kes soovivad sellistes algatustes osaleda, seisavad silmitsi arvukate probleemidega. Tavaliselt kindlat kvaliteeti ja valikut nõudva tarbija pidev ja korrapärane varustamine on sageli raske. Tavaliselt on selleks vaja kalleid seadmeid (nt spetsiaalselt kohandatud sõidukid, jahutussüsteemid, müügipunktid ja töötlemisrajatised jne). Seepärast soovitab komitee sellist tegevust asjakohaselt toetada;

39. märgib, et sellised küsimused nagu füüsiline ligipääsetavus, kaugus otsustus- ja uurimistegevuse keskustest ning piiratud juurdepääs uutele tehnoloogiatele on kõik takistused, mida paljudel piirkondadel on raske ületada ja millel on arenguvõimaluste, võrdsete võimaluste ning elukvaliteedi seisukohast otsustav tähtsus. Lisaks on tööjõu osalus maapiirkondades madalam kui linnapiirkondades ning maal luuakse vähem uusi töökohti;

40. märgib, et praegustele probleemidele lisanduvad uued väljakutsed, nagu kliimamuutuste mõju, bioloogilise mitmekesisuse vähenemine ja muud keskkonnaprobleemid, maakohtade, eeskätt põllumajandusmaa vähenemine ning samuti elanikkonna vananemise küsimus. Komitee rõhutab, et tuleb teha olulisi jõupingutusi, et suurendada kõnealuse problemaatika mõistmist, ja võtta tarvitusele vajalikud meetmed probleemi lahendamiseks, rakendades aktiivselt poliitilisi strateegiaid elanikkonna lahkumise takistamiseks;

41. väljendab kahetsust, et maapiirkonnad kaotavad oma dünaamilisust linnapiirkondadega võrreldes. Samuti rõhutab komitee, et novembris 2010 avaldatud majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust käsitlevas viiendas aruandes juhiti tähelepanu Euroopa piirkondade sotsiaal-majanduslikele erinevustele;

42. kinnitab, et kuigi valdavalt maapiirkonnad on teinud teistele järele jõudmisel edusamme, jääb nende arengutase ikka veel oluliselt alla ELi keskmise. Komitee märgib, et see lõhe on eriti märgatav võrreldes valdavalt linnapiirkondadega. EL-12 liikmesriikides on maapiirkondade SKP keskmine 73 % madalam linnapiirkondade SKPst. See erinevus maa- ja linnapiirkondade vahel on eriti märgatav Kesk- ja Ida-Euroopas ning samuti Lõuna-Euroopas;

43. kutsub üles süstemaatiliselt ja täielikult kaardistama vaesuse all kannatavad alad maapiirkondades (vähemalt NUTS 3 tasandil), et tagada vahendite tõhusam kasutamine sotsiaalse marginaliseerumise vastu võitlemiseks;

44. märgib veelkord, et väga oluline on kehtestada mitmetasandilise valitsemise raamistik, et tagada Euroopa ja riikliku poliitika, sealhulgas ühise põllumajanduspoliitika tõhus muutmine pärast 2013. aastat. Sellega seoses tekib mitmeid kahtlusi, mida tuleks viivitamata käsitleda. Kuigi kõnealust põhimõtet on selgelt tunnustatud üldmääruse ettepanekus, jääb kohalike ja

piirkondlike omavalitsuste roll partnerluslepingutes ebaselgeks. Piirkonnad ja maapiirkondade kogukonnad ei ole enam rahul oma rolliga üksnes kaasrahastavate üksustena, kes ei saa kaasa rääkida prioriteetide ega rakendus- ja haldusmeetodite valikul. Euroopa Komisjoni koostatud suunistes partnerluslepingute sisu kohta tuleks selgesõnaliselt rõhutada, kui oluline on kaasata maapiirkondade esindajad kõnealuste lepingute ettevalmistamisse;

ELi maapiirkondade strateegia ja poliitika aastani 2030

45. leiab, et ELi tulevane maaelu arengu poliitika peaks:

— olema kooskõlas maapiirkondade jätkusuutlikkusega,

— tunnistama maapiirkondade arenguväljavaateid ja otsustavat rolli Euroopa probleemidele lahenduse leidmisel,

— tunnistama, et Euroopa maapiirkondade mitmekesisus on tähtis tegur tulevaste probleemide lahendamisel,

— olema läbipaistev ja selge, et tagada sellele poliitikale laialdasem heakskiit,

— kasutama jagatud Euroopa eesmärkide saavutamiseks piirkondlikku mitmekesisust, tagades, et ühtki piirkonda ei jäeta enese hooleks.

46. on seisukohal, et nende eesmärkide saavutamiseks peab tulevane maaelu arengu poliitika tagama põllumajandustootjate suurema kaasatuse avalike teenuste osutamisse;

47. on seisukohal, et järgmisel programmiperioodil tuleb praegust kalduvust keskenduda maaelu arengu rahastamisel peamiselt põllumajandussektorile paremini tasakaalustada, et tagada maapiirkondades tõeline majanduslik areng.

Brüssel, 9. oktoober 2013

Regioonide Komitee
president
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regioonide Komitee arvamus teemal „Kohalike omavalitsuste mõjuvõimu suurendamine partnerriikides, et tõhustada valitsemistava ja saavutada paremaid arengualaseid tulemusi”

(2013/C 356/15)

REGIOONIDE KOMITEE

— toetab täielikult komisjoni uues teatises valitud lähenemisviisi tunnustada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste poliitilist rolli poliitikakujundajate ja otsuselangetajatena, mis nõuab piisaval tasemel autonoomiat, suutlikkuse arendamist ja rahalisi vahendeid;

— tervitab mõtet, et toetus, mis antakse partnerriikide avalikule sektorile eesmärgiga edendada tõhusamat ja tulemuslikumat riiklikku arengupoliitikat ja asjaomaseid tegevuskavasid ning neid ka rakendada, peaks võtma arvesse ka kohaliku avaliku sektori tähtsat rolli;

— ärgitab komisjoni võtma vastu eeskirjad (finantsmääruse rakenduseeskirjad) täielikuks rahastamiseks juhul, „kui ühenduse huvides on olla meetme puhul ainsaks toetuse andjaks ja eelkõige ühenduse meetme läbipaistvuse tagamiseks” sellistes programmides nagu „Valitsusvälised osalejad ja kohalikud asutused”;

— nõustub komisjoniga, et EL peaks kohandama oma toetust partnerriikide kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ning nende ühenduste suureneva rolli, potentsiaali ja vajadustega, ning rõhutab, et see tähendab suuremaid rahaeraldisi detsentraliseerimist ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ja nende ühenduste mõjuvõimu suurendamist toetavateks meetmeteks;

— väljendab oma valmisolekut anda komisjoni tehnilisel ja rahalisel toetusel ja koostöös kõigi huvitatud pooltega panus detsentraliseerimise aspektide hindamise ja jälgimise vahendite arendamisse partnerriikides;

— märgib, et tagamaks kohalike omavalitsuste tihe kaasamine 2015. aasta järgsesse tegevuskavva, on tarvis tõeliselt osaluspõhist protsessi ja erinevalt aastatuhande arengueesmärkide arenguprotsessist tuleb osalemine kindlustada 2015. aasta järgse tegevuskava väljatöötamise varases järgus koos vajalike rahastamisvahenditega;

— kinnitab oma toetust 2015. aasta nimetamisele Euroopa arenguaastaks ning nõuab seepärast, et eelarves nähtaks ette piisavad rahalised vahendid kohalike ja piirkondlike omavalitsuste algatuste toetamiseks;

— kinnitab taas oma valmisolekut pakkuda Euroopa kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele poliitilist platvormi rahvusvahelise ja piiriülese koostöö arendamiseks.

Raportöör	Hans JANSSEN (NL/EPP), Oisterwijki linnapea
Viitedokument	„Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Kohalike omavalitsuste mõjuvõimu suurendamine partnerriikides, et tõhustada valitsemistava ja saavutada paremaid arengualaseid tulemusi" " COM(2013) 280 final

I **POLIITILISED SOOVITUSED**

REGIOONIDE KOMITEE

Üldised märkused

1. tervitab Euroopa Komisjoni uut teatist „Kohalike omavalitsuste mõjuvõimu suurendamine partnerriikides, et tõhustada valitsemistava ja saavutada paremaid arengualaseid tulemusi". See on oluline samm edasi, et tunnistada ja kujundada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste erilist seisundit partneritena ELi arengupoliitikas kõrvuti teiste partnerite ja osalistega, nagu keskvalitsused ja kodanikuühiskonna organisatsioonid, ning samas neist eristudes;

2. meenutab, et 2008. aastal avaldas Euroopa Komisjon oma esimese teatise [1] kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli kohta arenguprotsessis. See oli märkimisväärne samm kohalike ja piirkondlike omavalitsuste koha, rolli ja lisaväärtuse tunnistamise poole koostöö- ja arengupoliitikas;

3. viitab komitee varasematele arvamustele, eeskätt kahele kõige värskemale, mis koostati teatiste „EL kui ülemaailmne partner. Uus lähenemisviis ELi välistegevuse rahastamisele" ja „Muutuste kava ELi arengupoliitika mõju suurendamiseks" kohta, milles rõhutati kohalike ja piirkondlike omavalitsuste erilist seisundit ja rolli ELi välistegevuses;

4. toetab täielikult komisjoni uues teatises valitud lähenemisviisi tunnustada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste poliitilist rolli poliitikakujundajate ja otsuselangetajatena, mis nõuab piisaval tasemel autonoomiat, suutlikkuse arendamist ja rahalisi vahendeid;

5. meenutab, et iga tüüpi „kohalikel omavalitsustel" – regioonidel, provintsidel, krahvkondadel, piirkondadel, valdadel, küladel jne – on strateegiline roll demokraatliku valitsemise edendamisel ja tõhusamale arengule kaasa aitamisel. Seepärast ei näe komitee põhjust, miks Euroopa Komisjon otsustas keskenduda teatises eeskätt omavalitsustasandile, nagu on sedastatud allmärkuses 1;

6. tervitab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste mõjuvõimu suurendamist partnerriikides, nagu teatises propageeritud, sest see aitab kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel täita neile muu hulgas muutuste kavaga pandud olulist rolli inimõiguste, demokraatia ja hea valitsemistava teiste kesksete elementide vallas, samuti kaasavas ja jätkusuutlikus kasvus inimarengu huvides;

7. kordab, et Euroopa kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on rikkalik kogemus paljudes valdkondades, milles partnerriikide kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel tuleb suutlikkust suurendada. Seda tuleks teatises selgemalt tunnistada, samuti tuleks selles keskenduda küsimusele, kuidas seda kogemust muu hulgas vastastikuse kogemustevahetuse abil üle kanda ja kohapealsetes tingimustes kohaldada;

8. leiab teatises esitatud analüüsi põhjal, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused tuleks tihedalt kaasata 2015. aasta järgset perioodi käsitleva arengualase tegevuskava koostamisse. Kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on täita oluline roll mitte ainult jätkusuutliku arengu alal, vaid ka sellega seonduvates valdkondades, nagu kaasav linnastumine, sotsiaalne ühtekuuluvus, kliimamuutustega kohanemine, inimeste turvalisus jne. Seoses sellega:

— tervitab komitee ÜRO peasekretäri silmapaistvate isikute kõrgetasemelise rühma aruannet 2015. aasta järgse arengukava kohta;

— tervitab komitee asjaolu, et 2016. aastal toimuval konverentsil „HABITAT III" [2] keskendutakse uuele linnade tegevuskavale, ja

[1] COM(2008) 626 final.

[2] Kolmas eluasemeküsimusi ja säästvat linnaarendust käsitlev ÜRO konverents.

— rõhutab komitee vajadust kaasata kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused täielikult ELi panuste ja seisukohtade kujundamisse sh ettevalmistusjärgus;

9. tunnustab teatise ettevalmistamise etapil järgitud protsessi avatust. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused said esitada panuseid ja ideid ning mitmel puhul leidis aset mõttevahetus, muu hulgas ka komitee CIVEXi komisjoni koosolekul;

10. tunnustab teatist komitee keskse rolli tunnistamise eest kohalike ja piirkondlike omavalitsuste arengupüüdluste stimuleerimisel ja koordineerimisel ning pakub oma jätkuvat koostööd ELi arengupoliitika edasisel kujundamisel ja rakendamisel. Selleks sobivate foorumite hulka kuulub detsentraliseeritud koostöö konverents, mis hõlbustab dialoogi ELi ja arengumaade kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vahel ning Euroopa institutsioonidega, samuti – iseäranis koordineerimaks ELi pingutusi arengu toetamiseks naaberriikides – ARLEM ja CORLEAP, s.o kaks kogu, mis koondavad ELi ja (naabruses asuvate) partnerriikide kohaliku ja piirkondliku tasandi esindajaid;

Taustteave

11. nõustub komisjoniga, et keskselt juhitavad ja ülevalt alla suunatud meetmed ja -programmid üksi ei suuda tagada jätkusuutliku arengu takistuste kõrvaldamist ega võidelda vaesusega, ning et eelkõige kohalikul tasandil mängib rolli ka avalik ja erasektor;

12. nõustub hästi tasakaalus seisukohaga, millele komisjon on kohalike ja piirkondlike omavalitsuste suhtes asunud: ühest küljest võivad nad oma võtmerolli täita sõltumata sellest, kuidas keskvõim toimib (nt ebakindlates riikides), teisest küljest võivad nende rolli kahjustada negatiivsed tegurid, sh kohalikul tasandil;

13. tervitab Euroopa Komisjoni ettepanekut töötada välja strateegilisem lähenemisviis kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele partnerriikides, pidades silmas nende mõjuvõimu suurendamist ja arengueesmärkide saavutamist;

14. jagab komisjoni seisukohta, et poliitilise tunnustusega kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rollile arenguprotsessis peaks kaasnema piisav autonoomia, suutlikkuse arendamine ja rahalised vahendid, et suurendada piisavalt nende mõjuvõimu ning peegeldada vastutuse jaotust eri valitsustasandite vahel;

15. ärgitab komisjoni muutma need tõesed tähelepanekud koostööprogrammide prioriteetideks, milles komisjon partnerriikidega kokku lepib. Arvestades kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tähtsust, tuleks nad täielikult kaasata nimetatud programmide ettevalmistamisse ja rakendamisse, sh nende esindusühenduste kaudu;

Kohalike omavalitsuste arengupotentsiaalile võimaluse andmine

16. tervitab mõtet, et toetus, mis antakse partnerriikide avalikule sektorile eesmärgiga edendada tõhusamat ja tulemuslikumat riiklikku arengupoliitikat ja asjaomaseid tegevuskavasid ning neid ka rakendada, peaks võtma arvesse ka avaliku sektori tähtsat rolli kohalikul ja piirkondlikul tasandil. See langeb kokku Regioonide Komitee üleskutsega kaasata kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused nii ELis kui ka arenguriikidest partnerriikides paremini arengupoliitikasse;

17. nõustub tähtsusega, mille komisjon omistab sidusrühmade partnerlustele ja dialoogimehhanismidele kasusaajate tasandil, et astuda dialoogi asjaomaste keskvõimu esindajatega tagamaks nende murede ja vajadustega arvestamine. See on kooskõlas mitmetasandilise valitsemise lähenemisviisiga. Samal ajal nõuab mitmetasandiline valitsemine ka seda, et keskvalitsused püüaksid omalt poolt kohalike ja piirkondlike omavalitsustega dialoogi astuda, et õppida tundma kohaliku tasandi vajadusi ja muresid;

18. nii ELi liikmesriikides kui ka partnerriikides takistab kaasrahastamise nõue teatud osapooli osalemast. Partnerriikide puhul võivad kohalike osapoolte osalemisel olla takistuseks finantsressurssidest tingitud raskused, sellal kui mõnes liikmesriigis, nt Rootsis, ei saa kohalik ja piirkondlik omavalitsustasand osaleda sellistes programmides nagu „Valitsusvälised osalejad ja kohalikud asutused”, sest neil pole lubatud kasutada kohalikke makse rahvusvahelise arengukoostöö rahastamiseks. Arvestades programmi spetsiifilisi eesmärke ja Euroopa eri riikide mitmekesiseid kogemusi (sotsiaalvaldkond, detsentraliseerimine, tervishoid jne), ei tundu see vastavat ei ELi ega ELi väliskoostööprogrammi huvidele. Sellise olukorra ärahoidmiseks ärgitab Regioonide Komitee komisjoni võtma vastu eeskirjad (finantsmääruse rakenduseeskirjad) täielikuks rahastamiseks juhul, „kui ühenduse huvides on olla meetme puhul ainsaks toetuse andjaks ja eelkõige ühenduse meetme läbipaistvuse tagamiseks” (artikli 253 lõike 1 punkt e);

19. toonitab, kui tähtis on territoriaalne lähenemisviis arengule, nagu on viidatud teatises, ning kutsub ELi üles tegema selle lähenemisviisi väljatöötamisel ja rakendamisel koostööd teiste arengupartneritega. EL peaks välja töötama ka stiimulid, nt täiendav rahaline toetus partnerriikidele, kes dialoogis kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ja nende riigi tasandi ühendus(t)ega teevad pidevalt edusamme territoriaalse lähenemisviisi rakendamisel oma riiklikus arengukavas või riiklikes arengukavades;

ELi toetus paremale valitsemistavale ja tõhusamatele arengutulemustele kohalikul tasandil

20. märgib, et kuigi komisjoni ettepanek toetada legitiimseid omavalitsusi on asjakohane, ei ole eraldi viide võimalustele „koordineerida oma tegevust piirkondlike ametiasutustega" selle peatüki esimeses lõigus komitee arvates mõistetav, arvestades teatise joonealuses märkuses 1 esitatud osutust, et kasutatav termin „kohalikud omavalitsused" hõlmab iga tüüpi kohalikke ja piirkondlikke ametiasutusi, s.t ühtaegu nii valdu ja linnu kui ka piirkondi, provintse ja regioone;

21. nõustub komisjoniga, et eduka detsentraliseerimise eeldus on poliitiline tahe. Kooskõlas teatisega tuleks poliitilist tahet edendada nt poliitikadialoogi raames. Kui tahet üles näidatakse, tuleb seda ka tunnustada ELi koostöö raames pakutavate stiimulite kaudu;

22. jagab seisukohta, et ELi toetus detsentraliseerimisele peaks keskenduma soodsa õigus- ja poliitilise keskkonna loomisele ning institutsioonilisele arengule ja suutlikkuse suurendamisele. Komitee toetab ka teisi seatud prioriteete, nt tugev keskendumine maksualasele detsentraliseerimisele, avaliku sektori finantsjuhtimine ja vastutus ning pikaajaline nõudluspõhine lähenemisviis suutlikkuse suurendamisele;

23. kordab, et ELi riikide kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on rikkalikud teadmised ja kogemused paljudes valdkondades, milles partnerriikide kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel tuleb suutlikkust suurendada, ning leiab, et lisaks kahepoolsele koostööle ELi ja partnerriikide kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vahel ning sellega kombineeritult tuleks ka omavalitsuste ühendusi käsitada strateegiliste partneritena kohalike ja piirkondlike omavalitsuste suutlikkuse arendamise programmide haldamisel;

24. nõustub komisjoniga, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ühendused võivad olla vahendiks hea valitsemistava tagamisel ja arengualaste tulemuste saavutamisel kohalikul tasandil, ning märgib, et teatises välja toodud kuue peamise ülesande kõrval tuleks mainida ka ülesannet osutada teenuseid ühenduse liikmetele. Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ühenduste liikmed kutsuvad ühendusi sageli üles osutama suutlikkuse suurendamise ja koolituse alaseid teenuseid, iseäranis arenguprotsessi kontekstis. Selliste teenuste osutamine on osutunud määravaks ühenduste nähtavuse, nende liikmete pühendumuse ja seega ühenduste jätkusuutlikkuse aspektist. Samuti kogutakse selle käigus teavet ja tähelepanekuid, mida saab kasutada ühenduste lobitöös ja toetustegevuses;

25. nõustub komisjoni seisukohaga, et paljudes partnerriikides on kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ühendused veel nõrgad. Selleks et nad saaksid oma rolli täiel määral täita, on tarvis olulist pikaajalist toetust. See võib esineda erinevas vormis, nt otserahastamine ELi delegatsioonide hallatavate eelarvete osana või selliste suurte omavahel seotud programmide loomine või jätkamine nagu teatises viidatud programm „Kohalike omavalitsuste ühenduste toetamine ja tugevdamine AKV riikides riiklikul ja piirkondlikul tasandil" (ARIAL). Igal juhul on kohalike ja piirkondlike omavalitsuste Euroopa tasandi ühenduste teadmiste ja kogemuste kasutamisel vastastikuse õppimise ja kogemuste vahetamise kaudu määrav tähtsus;

Edasised meetmed: tõhusamad ja paindlikumad toetusviisid

26. nõustub komisjoniga, et EL peaks kohandama oma toetust partnerriikide kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ning nende ühenduste suureneva rolli, potentsiaali ja vajadustega;

27. rõhutab, et see tähendab suuremaid rahaeraldisi detsentraliseerimist ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ja nende ühenduste mõjuvõimu suurendamist toetavateks meetmeteks. Praegu, uue rahastamisperioodi alguses on õige aeg seda teha. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused peaksid olema üheselt toetuskõlblikud kõigi paketti „EL kui ülemaailmne partner" kuuluvate vahendite puhul. Olulist muutust on tarvis ka Euroopa Arengufondis. 2012. aasta veebruaris antud temaatiline üldhinnang sellele, kuidas komisjon on detsentraliseerimist toetanud (Thematic global evaluation of the Commission support to decentralisation processes), ([3]) näitab, et otsetoetused detsentraliseerimisele moodustasid vaid 1 % komisjoni kõigist rahalistest toetustest (kõik sektorid ja riigid) 2000.–2004. aastal, vaid ligikaudu 2,5 % 2004.-2008. aastal ja taas palju vähem hinnangus käsitletud viimastel aastatel (2008.–2009. aasta). Kohalike omavalitsuste mõjuvõimu suurendamine valitsemistava tõhustamiseks ja paremate arengualaste tulemuste saavutamiseks väärib enamat;

([3]) http://ec.europa.eu/europaid/how/evaluation/evaluation_reports/2012/1300_docs_en.htm

28. tervitab komisjoni soovi uurida võimalust kasutada uuenduslikku rahastamiskorda ja ideed, et see võiks olla seotud kohalike ja piirkondlike omavalitsuste institutsiooniliste tulemuste hindamisega. Liiga sageli toimuvad sellised hindamised aga suunaga ülevalt alla ning viivad karistusteni nende jaoks, kelle tulemused ei ole nii head. Üldiselt viib see osalejate avatuse vähenemisele. Arvestades, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on tarvis oma suutlikkust suurendada, ärgitab komitee kasutama horisontaalseid õppeprotsesse, kasutades selliseid vahendeid nagu võrdlusanalüüs ja avatud võrdlus, mille käigus saab tugevdada kohalike ja piirkondlike liitude tõhustavat rolli, mida on lihtsam siduda positiivsete finantsstiimulitega ning mis on pikas perspektiivis asjakohasemad ja viljakamad;

29. toetab seisukohta, et EL peaks oma programmides tagama piisava paindlikkuse, et toetada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ning nende ühenduste algatusi. See on tõepoolest määrav element, kui valida strateegilisem lähenemisviis nende mõjuvõimu suurendamisele. Paindlikkus peaks seega hõlmama kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ning nende ühenduste endi algatuste otserahastamise võimalust ning võimalust rahastada taolisi algatusi koos nende partneromavalitsuste ja partnerühendustega Euroopas või nende kaudu;

30. jagab komisjoni seisukohta, et eelarvetoetuste kontekstis peaks EL toetama süsteeme, mille abil jälgida keskvalitsuste finantsülekandeid kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele. See peaks andma panuse selliste terviklikumate vahendite väljaarendamisse piirkondlikul ja ülemaailmsel tasandil, mis aitavad – sarnaselt Euroopa kohaliku omavalitsuse hartaga Euroopa tasandil – detsentraliseerimisprotsessi suunata ja loovad aluse olukorra jälgimiseks;

31. väljendab valmisolekut anda komisjoni tehnilisel ja rahalisel toel panus vahendite väljatöötamisse detsentraliseerimise aspektide hindamiseks ja jälgimiseks partnerriikides, tehes seda koostöös kõigi huvitatud osapoolte, eeskätt kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ühenduste ja teiste organisatsioonide (ÜRO Habitat, UNDP) või üksustega, sh arengumaades (nt UEMOA omavalitsusüksuste nõukogu);

32. leiab, et sellised terviklikud vahendid annavad väärtusliku panuse ELi ja partnerriikide vahelisse poliitikadialoogi. Need vahendid võimaldavad võtta arvesse poliitika koordineerimist, vastastikust täiendavust ja sidusust konkreetse riigi eri valitsustasandite vahel. Sellist poliitikadialoogi saab süvendada nende teemadega seonduvate finantsstiimulite abil kooskõlas sooviga uurida võimalust kasutada uuenduslikku rahastamiskorda;

33. nõustub komisjoniga, et EL peaks ka edaspidi toetama Euroopa ja partnerriikide kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vahelist detsentraliseeritud ja piiriülest koostööd, mille aluseks on pikaajaline ja võrdne institutsiooniline partnerlus. Euroopa vaatenurgast tuleks edendada ja lihtsustada partnerluste koordineerimist laiemates võrgustikes või koostööd ühisprogrammide raames. Komitee juhib tähelepanu asjaolule, et detsentraliseeritud arengukoostöö portaal lihtsustab koordineerimist, pakkudes teavet olemasolevate projektide kohta ja võimaldades uute projektide väljatöötamisele suunatud arutelu. Komitee soovib jätkata oma sellealase rolli täitmist koostöös näiteks kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ühendustega. Pidades silmas koordineeritumate lähenemisviiside oodatavat suuremat mõju, tuleks neid soodustada, suurendades sellistele lähenemisviisidele mõeldud ELi vahendeid;

34. tervitab komisjoni seisukohta, et EL peaks toetama kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ning nende ühenduste rolli 2015. aasta järgset perioodi käsitleva arengualase tegevuskava kujundamisel, ning märgib rahuloluga, et seda seisukohta toetab nõukogu, ([4]) kes palub ELil ja selle liikmesriikidel, tehes vajaduse korral koostööd Regioonide Komiteega, võtta arvesse kohalike omavalitsuste seisukohti ja kogemusi ning toetada nende esindatust riikliku ja rahvusvahelise tasandi poliitilistes aruteludes, muu hulgas 2015. aasta järgse tegevuskava väljatöötamisel ning konverentsi „HABITAT III" ettevalmistamisel;

35. märgib, et tagamaks kohalike omavalitsuste tihe kaasamine 2015. aasta järgsesse tegevuskavva, on tarvis tõeliselt osaluspõhist protsessi ja erinevalt aastatuhande arengueesmärkide arenguprotsessist tuleb osalemine kindlustada 2015. aasta järgse tegevuskava väljatöötamise varases järgus. Osaluse tagamiseks tuleb vabastada vajalikud rahalised vahendid;

([4]) Vt nõukogu järeldused kohalike omavalitsuste rolli kohta arengukoostöös, nõukogu (välisasjad) koosolek, Brüssel, 22. juuli 2013 ja nõukogu järeldused2015. aasta järgse üldise tegevuskava kohta, nõukogu (üldasjad) koosolek, Luxembourg, 25. juuni 2013.

36. kinnitab oma toetust 2015. aasta nimetamisele Euroopa arenguaastaks ([5]) ja peab seda heaks võimaluseks algatada ja toetada – ka rahaliselt – meetmeid kohalikul ja piirkondlikul tasandil; seepärast nõuab, et eelarves nähtaks ette piisavad vahendid kohalike ja piirkondlike omavalitsuste algatuste rahaliseks toetamiseks;

37. kinnitab taas oma valmisolekut pakkuda Euroopa kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele poliitilist platvormi rahvusvahelise ja piiriülese koostöö arendamiseks;

38. kinnitab oma pühendumust panuse andmisele poliitika edasisse arendamisse ja uuendamisse, tuginedes muu hulgas kõnealusele teatisele ja detsentraliseeritud arengukoostöös omandatud kogemustele ning tehes koostööd kohalike ja piirkondlike omavalitsuste võrgustike ja ühendustega. See kõik on suunatud kohalike ja piirkondlike omavalitsuste mõjuvõimu suurendamisele partnerriikides, et tõhustada valitsemistava ja saavutada paremaid arengualaseid tulemusi.

Brüssel, 9. oktoober 2013

Regioonide Komitee
president
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

([5]) „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus Euroopa arenguaasta (2015) kohta", COM(2013) 509 final.

III

(Ettevalmistavad aktid)

REGIOONIDE KOMITEE

TÄISKOGU 103. ISTUNGJÄRK 7.–9. OKTOOBRIL 2013

Regioonide Komitee arvamus teemal „Neljas raudteepakett”

(2013/C 356/16)

REGIOONIDE KOMITEE

— tervitab Euroopa Komisjoni soovi täiendada Euroopa ühtse raudteepiirkonna loomiseks vajalikku õigusraamistikku;

— leiab, et liberaliseerimine ei ole eesmärk omaette, vaid eesmärgiks peaks olema teenuste pakkumise ja kvaliteedi parandamine. Konkurentsile avamist ei saa hinnata ilma, et arvesse võetaks ka investeeringuid infrastruktuuri, turu toimimise tegelikke tingimusi või koostalitluse tehnilisi aspekte;

— tuletab meelde, et vaba otsustamise põhimõte võimaldab kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel valida, kuidas nad soovivad oma ühistransporditeenuseid korraldada. Komitee näeb aga otselepingutele liiga madala ülempiiri kehtestamises omavalitsuste vaba otsustamise põhimõtte dramaatilist piiramist;

— tunneb heameelt infrastruktuuriettevõtjate pädevuste suurendamise üle ja koordineerimiskomiteede loomise üle, kes teostavad järelevalvet tugevdatud infrastruktuuriettevõtjate tegevuse üle ja tagavad kogu süsteemi tõhususe. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused peavad olema kaasatud süstemaatiliselt ning mitte üksnes vajaduse korral;

— ärgitab kiiresti looma Euroopa infrastruktuuriettevõtjate võrgustiku, mida on tingimata vaja Euroopa ühtse raudteepiirkonna toimimiseks ja piiriüleseks kooskõlastamiseks;

— toetab Euroopa Liidu Raudteeameti rolli suurendamist eesmärgiga toetada tehnilist koostalitlust ja ohutusmenetluste ühtlustamist, et vältida 26 riikliku asutuse erinevusest tekkivaid märkimisväärseid probleeme.

Raportöör	Pascal MANGIN (FR/EPP), Alsace'i piirkonna volikogu liige
Viitedokumendid	Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Neljas raudteepakett – Euroopa ühtse raudteepiirkonna lõpuleviimine Euroopa konkurentsivõime ja majanduskasvu suurendamiseks" COM(2013) 25 final; Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 1192/69 raudtee-ettevõtjate finantskohustuste ja soodustuste tasendamise ühisreeglite kohta COM(2013) 26 final; Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse Euroopa Liidu Raudteeametit ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 881/2004 COM(2013) 27 final; Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1370/2007, mis käsitleb raudtee-reisijateveoteenuste siseturu avamist COM(2013) 28 final; Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. novembri 2012. aasta direktiivi 2012/34/EL (millega luuakse ühtne Euroopa raudteepiirkond) riigisiseste reisijateveoteenuste turu avamise ja raudteeinfrastruktuuri juhtimise osas COM(2013) 29 final; Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv Euroopa Liidu raudteesüsteemi koostalitluse kohta (uuesti sõnastatud) COM(2013) 30 final; Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv raudteeohutuse kohta (uuesti sõnastatud) COM(2013) 31 final; Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele raudteesüsteemi koostalitlusvõime saavutamise suunas tehtud edusammude kohta COM(2013) 32 final; Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele muu rongipersonali tegevusala ja ülesannete kohta COM(2013) 33 final; Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele direktiivi 2007/58/EÜ rahvusvahelise raudtee-reisijateveo turu avamist käsitlevate sätete rakendamise kohta, mis lisatakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatavale teatisele neljanda raudteepaketi kohta COM(2013) 34 final.

I **POLIITILISED SOOVITUSED**

A. ***Avaliku teenindamise kohustused***

REGIOONIDE KOMITEE

Üldised märkused

1. tervitab Euroopa Komisjoni soovi täiendada Euroopa ühtse raudteepiirkonna loomiseks vajalikku õigusraamistikku;

2. meenutab oma korduvalt – nagu näiteks „Keskkonnahoidliku transpordisektori" teemalises arvamuses – väljendatud arvamust, et üks Euroopa transpordipoliitika olulisemaid eesmärke on piiriüleste kaubavedude – ja eelkõige piiriüleste raskete kaubavedude – ümberpaigutamine maanteedelt raudteele ja et EL peab tagama kõnealuse eesmärgi saavutamise sobivate meetmetega, kui selleks on olemas piisavalt vaba võimsust;

3. leiab, et liberaliseerimine ei ole eesmärk omaette, vaid eesmärgiks peaks olema teenuste pakkumise ja kvaliteedi parandamine. Konkurentsile avamist ei saa hinnata ilma, et arvesse võetaks ka investeeringuid infrastruktuuri, turu toimimise tegelikke tingimusi või koostalitluse tehnilisi aspekte;

4. soovib võtta tervikliku lähenemisviisi, milles on ühendatud proportsionaalsus, subsidiaarsus ja turujärelevalve, mida teostab tugev seadusandja. Regioonide Komitee toetab seega komisjoni kehtestatud avaliku teenindamise proportsionaalsuse tingimusi ja seadusandja järelevalvet selle üle, kuidas kaubandus- ja avalikud teenused omavahel seotud on;

5. soovib, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused oleksid täielikult kaasatud selliste raudteepoliitika meetmete väljatöötamisse ja elluviimisesse, mis avaldavad otsest mõju kasutajatele ja pädevatele asutustele endile;

6. leiab, et tõhusamad raudteesüsteemid ja eelkõige avaliku teenindamise lepingud on kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele kasulikud, võttes arvesse neile seatud olulisi eelarve- ja rahalisi piiranguid;

7. tuletab meelde, et vaba otsustamise põhimõte võimaldab kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel valida, kuidas nad soovivad oma ühistransporditeenuseid korraldada. Sellega seoses ei tohiks kahtluse alla seada artikli 5 lõiget 2, kuna see võimaldab kasutada asjaomase piirkonna teenusepakkujaid. Komitee näeb aga otselepingutele liiga madala ülempiiri kehtestamises omavalitsuste vaba otsustamise põhimõtte dramaatilist piiramist;

8. rõhutab, et ühistransport peab olema taskukohane;

Õigusraamistik

Ühistranspordikavad

9. soovib, et ühistranspordikavad pakuksid kõigi transpordiliikide teenusepakkujatele ja kasutajatele piisavat nähtavust ja ohutust, et soodustada koostalitlust. Kavades tuleks arvesse võtta nii sotsiaalse- ja territoriaalse ühtekuuluvuse kui ka säästva arengu probleeme;

10. toetab Euroopa Komisjoni ettepanekut, et transpordikavad hõlmaksid kõiki transpordiliike. Kavad peavad olema pädevate kohalike ja piirkondlike omavalitsuste poolt hõlpsasti kohandatavad, kuna neid võivad mõjutada eri liiki asjaolude muutused. Lisaks tasub innustada pädevate omavalitsuste tõhusat piiriülest koostööd, eelkõige Euroopa territoriaalse koostöö rühmituste kaudu, tagades seejuures pädevate omavalitsuste transpordikavade kooskõlastatuse eri transpordiliikide jaoks;

11. taotleb seda, et kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele seoses transpordikavade rakendamisega asetatud kohustused ei tooks kaasa ülemäärast korralduslikku ja rahalist koormust;

Sotsiaalne mõõde

12. tervitab viiteid sotsiaalsele mõõtmele. Neid viiteid tuleks siiski täpsustada, et vähendada igasuguse sotsiaalse dumpingu ohtu. Vastupidi, need ei tohiks olla takistuseks raudteesektori suuremale konkurentsivõimele, vaid peavad edendama töötajate oskuste mitmekesisust;

Teenuseosutajate valiku meetodid

13. märgib, et avaliku teenuse osutamise lepingu sõlmimine hankemenetluse teel võib pädevate omavalitsuste jaoks teatud tingimustes tähendada suuremat tõhusust ja rahalist säästu ning seda samaväärsete või isegi paremate teenuste juures;

14. soovib siiski, et pädevatele kohalikele omavalitsustele jäetaks võimalus valida hankemenetluse (avaliku teenindamise lepingute osaline või täielik avamine), otseste töövõtulepingute ja otselepingute sõlmimise vahel. Selleks, et vältida monopolistliku seisundi kuritarvitamist, tuleb otselepingute sõlmimist

rangemalt reguleerida, eelkõige seoses teenuse kvaliteedi kriteeriumide ja mitte ainult hinnaga. Transporti korraldavate asutuste ülesanne on tagada osutatud teenuste hinna läbipaistvus turukonkurentsi abil;

15. rõhutab, et paindlik lähenemisviis transporditeenuse osutaja valikule kohalike asutuste, sealhulgas piirkondade poolt, peab arvesse võtma piirkondliku transporditurgu arengutaset igas liikmesriigis;

16. arvestades asjaolu, et teatud hankemenetluste puhul on konkurents väga väike, kahtleb komiteekõnealuse konkurentsile avamise tegelikkuses.. Komitee kutsub komisjoni üles täpsustama tegeliku konkurentsile avamise kriteeriume, tuginedes eelkõige hankemenetluses osalemise halduskuludele või pädevate asutuste pakutavate lepingute kestvusele;

17. rõhutab, et avalikku teenust osutanud raudtee-ettevõtjad peavad samuti vastutama lepingu uuendamiseks või üleviimiseks korraldatud hankemenetluses esitatud andmete õigsuse eest ärisaladuse hoidmise kohustuse piires;

Juurdepääs veeremiturule

18. tunnistab, et veeremi omandamine võib kujutada endast turule juurdepääsu takistust;

19. ei soovi välistada ühtegi meetodit, mis tagaks veeremi jääkväärtuse katmise;

Riigiabi

20. tuletab meelde, et Euroopa Parlament ja nõukogu on juba teatanud, et nad on kõnealuse määruse artikli 9 väljajätmise vastu;

21. ühineb Euroopa Parlamendi ja nõukoguga, lükates tagasi kohustuse teavitada süstemaatiliselt kõigist osalustest ühistransporditeenustes, võttes arvesse transpordisektori iseärasusi;

B. ***Turgude avamine ja juhtimine***

22. leiab, et kui õiglase ja avatud konkurentsi tingimused kõigile Euroopa raudtee-ettevõtjatele ning turukonkurentsi moonutuste vältimine on kindlalt tagatud, toetab komitee liikmesriikidele teatud vabaduse lubamist, et nad võiksid korraldada ja arendada oma raudteesüsteemi iseseisva raudtee-ettevõtja või integreeritud ettevõtete mudeli järgi;

23. tunneb heameelt infrastruktuuriettevõtjate pädevuste suurendamise üle raudteesüsteemi ratsionaliseerimise huvides. Infrastruktuuriettevõtja peab toimima ühtse kontaktpunktina võrgustikule juurdepääsul ja eelkõige suhetes teenust korraldavate asutustega. Tema haldus- või järelevalvenõukogu peab seega hõlmama teenust korraldavate piirkondlike asutuste esindajate kolleegiumi;

24. tervitab selliste koordineerimiskomiteede loomist, kes teostavad järelevalvet tugevdatud infrastruktuuriettevõtjate tegevuse üle. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused peavad olema kaasatud süstemaatiliselt ning mitte üksnes vajaduse korral;

25. taotleb infrastruktuuriettevõtjate seas selliste kontaktisikute määramist, kes vastutaksid suhete eest kohalike ja piirkondlike omavalitsustega;

26. tuletab meelde kohustust kohaldada proportsionaalsuse ja subsidiaarsuse põhimõtteid, eriti kui komisjon soovib endale võtta uusi otsustusõigusi;

27. ärgitab kiiresti looma Euroopa infrastruktuuriettevõtjate võrgustiku, mida on tingimata vaja Euroopa ühtse raudteepiirkonna toimimiseks ja piiriüleseks kooskõlastamiseks;

28. rõhutab, et jaamaülemad tuleb muuta kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ees vastutavaks. Raudteejaamad on nimelt piirkondliku atraktiivsuse olulised mõjutajad;

29. tuletab meelde, et liberaliseerimine ei ole eesmärk omaette, vaid eesmärgiks peaks olema teenuste pakkumise ja kvaliteedi parandamine. Kogemused linnadevahelise reisijateveo turu konkurentsile avamisest on Euroopas siiski veel liiga piiratud. Seda tuleks innustada, kaitstes samas avalikke teenuseid, reguleerides konkurentsile avamist avalike teenuste majandusliku tasakaalu ohustamise põhimõtte alusel;

30. märgib, et asjakohane on säilitada praegused eeskirjad, mis võimaldavad äriühingutel, mis toimivad nii infrastruktuurikui ka raudtee-ettevõtjatena, pakkudes piirkondlikke teenuseid konkreetses väikeses raudteeinfrastruktuuris, jätkata oma tegevust kehtivate tingimuste alusel. Selline kohalik infrastruktuur ei tohi ületada 150 km;

31. tervitab viiteid sotsiaalsele mõõtmele. Neid viiteid tuleks siiski täpsustada, et vähendada igasuguse sotsiaalse dumpingu ohtu. Vastupidi, need ei tohiks olla takistuseks raudteesektori suuremale konkurentsivõimele, vaid peavad edendama töötajate oskuste mitmekesisust;

32. toetab järelevalveasutuste pädevuste suurendamist ja innustab neid koostööle Euroopa tasandil, eelkõige selleks, et hinnata teenuse mõju majanduslikule tasakaalule. Kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele tuleb seada ka mõistlikud tähtajad järelevalveasutustesse pöördumiseks juhul, kui tekib kahtlus nimetatud tasakaalu säilimise osas;

33. tuletab meelde, et piletimüük on turgude avamise vältimatu osa. Selles valdkonnas on vaja paremat kooskõlastamist raudtee-ettevõtjate ja pädevate kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vahel;

34. leiab, et riiklikke teenuseid pakkuvatele ettevõtjatele seatud nõue osaleda (koostalitluse) teenuste ja piletimüügi riiklikus infosüsteemis tuleks muuta kohustuslikuks, kuna seotud teenuste arendamine on ühistranspordi, eelkõige raudteetranspordi atraktiivsuse suurendamise peamine tegur;

C. ***Tehnilised aspektid***

35. nõustub komisjoni kirjeldusega Euroopa kehtiva õigusraamistiku peamiste probleemide ja piirangute kohta tehnilisest aspektist;

36. toetab Valenciennes'is asuva Euroopa Liidu Raudteeameti (edaspidi: ERA või amet) rolli suurendamist. ERA eesmärk on eelkõige toetada tehnilist koostalitlust ja ohutusmenetluste ühtlustamist, kiirendada sõidukite kasutuselevõtu ühtse loa andmise kehtestamist ja tugevdada ERA pädevusi, et vältida 26 riikliku asutuse erinevusest tekkivaid märkimisväärseid probleeme. Vaid riigisiseselt kasutatavatele sõidukitele võiksid lubasid anda jätkuvalt riiklikud ohutusasutused;

37. palub siiski võtta arvesse üleminekuperioodi, enne kui ERA oma uued ülesanded täielikult üle võtab;

38. toetab komisjoni eesmärki vähendada riiklike eeskirjade arvu, kaotades kattuvad või ELi õiguse ja koostalitluse tehniliste kirjeldustega vastuolus olevad eeskirjad;

39. tervitab Euroopa Komisjoni teatud ettepanekuid seoses ERA rolliga ja apellatsiooninõukogu loomisega ERA raames. Nimelt teeb Euroopa Komisjon ettepaneku suurendada raudteeameti rolli ja muuta see raudtee-ettevõtjate jaoks ühtseks otsustava pädevusega kontaktpunktiks sõidukite ja ohutussertifikaatide küsimuses. Ameti pädevusi, (rahalisi ja inim)ressursse ning vastutusala on seega vaja suurendada ja selgitada. Sama kehtib mõistagi ka apellatsiooninõukogu kohta;

40. soovib, et Regioonide Komitee oleks kaasatud ERA programmide koostamisse;

41. kutsub üles mitte jätma tähelepanuta koostalitlusmeetmete tasuvusanalüüse ja eelkõige nende mõju kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele.

II **MUUDATUSETTEPANEKUD**

Muudatusettepanek 1

COM (2013) 28 final

Lisada põhjenduse 9 järele uus põhjendus

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
	Vastastikkuse põhimõte on oluline konkurentsimoonutuste vastu võitlemise vahend. Seda põhimõtet tuleks kohaldada kolmandate riikide ettevõtjate puhul, kes soovivad osaleda ELi-sisestes hankemenetlustes.

Motivatsioon

Kolmandate riikide ettevõtjatele ei tuleks anda võimalust osaleda ELi liikmesriikide võistupakkumistes, kuni nad ei ole avanud oma turgu ELi liikmesriikidele.

Muudatusettepanek 2

COM (2013) 28 final

Põhjendus 15

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Selleks et raudteeveo-ettevõtjad saaksid valmistuda avaliku teenindamise lepingute sõlmimisega seotud kohustuslikuks võistupakkumiseks, vajavad ettevõtjad, kes varem on sõlminud sellised otselepingud, lisaaega äriühingu töö tõhusaks ja kestlikuks sisemiseks ümberkorraldamiseks. Seepärast on otselepingute sõlmimise jaoks vaja üleminekumeetmeid alates käesoleva määruse jõustumisest kuni 3. detsembrini 2019.	Selleks et raudteeveo-ettevõtjad saaksid valmistuda avaliku teenindamise lepingute sõlmimisega seotud ~~kohustuslikuks~~ võistupakkumiseks, vajavad ettevõtjad, kes varem on sõlminud sellised otselepingud, lisaaega äriühingu töö tõhusaks ja kestlikuks sisemiseks ümberkorraldamiseks. Seepärast on otselepingute sõlmimise jaoks vaja üleminekumeetmeid alates käesoleva määruse jõustumisest kuni 3. detsembrini 2019.

Muudatusettepanek 3

COM (2013) 28 final

Põhjendus 18

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
18. Seoses määruse (EÜ) nr 994/98 (võimaldamismäärus) muudatustega tegi komisjon ettepaneku muuta ka määrust (EÜ) nr 1370/2007 (COM(2012) 730/3). Selleks et ühtlustada riigiabivaldkonda käsitlevate grupierandieeskirjadega seotud lähenemisviisi, tuleks aluslepingu artikli 108 lõikega 4 ja artikliga 109 ettenähtud korras viia abi, mida antakse transpordi koordineerimiseks või aluslepingu artiklis 93 osutatud avalike teenuste hulka kuuluvate teatavate kohustuste täitmise kulude hüvitamiseks, võimaldamismääruse reguleerimisalasse.	18. ~~Seoses määruse (EÜ) nr 994/98 (võimaldamismäärus) muudatustega tegi komisjon ettepaneku muuta ka määrust (EÜ) nr 1370/2007 (COM(2012) 730/3). Selleks et ühtlustada riigiabivaldkonda käsitlevate grupierandieeskirjadega seotud lähenemisviisi, tuleks aluslepingu artikli 108 lõikega 4 ja artikliga 109 ettenähtud korras viia abi, mida antakse transpordi koordineerimiseks või aluslepingu artiklis 93 osutatud avalike teenuste hulka kuuluvate teatavate kohustuste täitmise kulude hüvitamiseks, võimaldamismääruse reguleerimisalasse.~~

Motivatsioon

Hüvitistest teavitamise kohustusest vabastamise põhimõtte viimine teise õigusakti muudaks avaliku teenindamise kohustuste määrust tervikuna ja tooks avalike reisijateveoteenuste valdkonnas kaasa tõsise õigusliku ebakindluse ohu.

Muudatusettepanek 4

COM (2013) 28 final

Artikli 2 punkt c

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
(c) „kohalik pädev asutus" – mis tahes pädev asutus, kelle geograafiline pädevusala ei ole üleriigiline ja kes katab linnastu või maapiirkonna transpordivajadusi;"	(c) „kohalik pädev asutus" – mis tahes pädev asutus, kelle geograafiline pädevusala ei ~~ole üleriigiline~~ hõlma kogu liikmesriigi territooriumi ja kes katab piirkonna või linnastu või maapiirkonna transpordivajadusi, sh piiriülesel tasandil;"

Motivatsioon

Väljend „ei ole üleriigiline" võib olla kaheti mõistetav: ei hõlma kogu liikmesriigi territooriumi või kohalik pädev asutus, mille territoorium võib asuda kahes või enamas liikmesriigis. Mõistet tuleb selgitada, et pidada sammu selliste teenust korraldavate asutuste tekkega, kellel on piiriülesed pädevused.

Kõnealune määrus peab hõlmama üheselt mõistetavalt ka piirkondi.

Muudatusettepanek 5

COM (2013) 28 final

Artikli 2 punkt e

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
(e) Avaliku teenindamise kohustused ei hõlma ühtki ühistransporditeenust, mille mõju on kohaliku, piirkondliku või riigisisese võrgu toimimise mõjust suurem.	(e) Avaliku teenindamise kohustused ~~ei~~ hõlmavad ~~ühtki~~ kõiki ühistransporditeenuseid~~t~~, millel on mõju ~~on~~ kohaliku, piirkondliku või riigisisese võrgu toimimisele ~~mõjust suurem~~, kusjuures see mõju võib tuleneda kasumlike ja mittekasumlike liinide ühendamisest.

Motivatsioon

Kui piirkondlik transpordiliin jõuab majanduslikult nulli või on kasumlik, peab seda olema võimalik integreerida avaliku teenindamise lepingusse koos teiste, mittekasumlike liinidega, nii et sellelt liinilt teenitav kasum aitaks rahastada teisi liine ja vajadusel oleks võimalik optimeerida liinide toimimiseks vajalikke tehnilisi vahendeid.

Muudatusettepanek 6

COM (2013) 28 final

Artikli 2a lõige 1

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
1. Pädevad asutused koostavad avaliku reisijateveo kavad, mis hõlmavad kõiki asjakohaseid transpordiliike nende vastutuse alla kuuluval territooriumil, ja ajakohastavad korrapäraselt neid kavu.	1. Pädevad asutused koostavad avaliku reisijateveo kavad, mis hõlmavad kõiki asjakohaseid transpordiliike nende vastutuse alla kuuluval territooriumil, ja ajakohastavad korrapäraselt neid kavu. Need kohustused kehtivad vaid üle 100 000 elanikuga linnastutele.
Ühistranspordikavades määratakse kindlaks ühistranspordipoliitika eesmärgid ja nende saavutamise vahendid, hõlmates kõiki nende vastutuse alla kuuluval territooriumil asjakohaseid transpordiliike. Need hõlmavad vähemalt järgmist:	Ühistranspordikavades määratakse kindlaks ühistranspordipoliitika eesmärgid ja nende saavutamise vahendid, hõlmates kõiki nende vastutuse alla kuuluval territooriumil asjakohaseid transpordiliike. Need hõlmavad vähemalt järgmist:
(a) võrgu või liinide struktuur;	(a) võrgu või liinide struktuur;
(b) põhinõuded, millele ühistransport peab vastama, nt juurdepääs, territoriaalne ühendatus, turvalisus, ühe või mitme transpordiliigi ühendamine suurtes transpordisõlmedes, teenuse pakkumise iseloomustus, nt sõiduajad, sagedus ja läbilaskevõime minimaalne kasutus;	(b) põhinõuded, millele ühistransport peab vastama, nt juurdepääs, territoriaalne ühendatus, turvalisus, ühe või mitme transpordiliigi ühendamine suurtes transpordisõlmedes, teenuse pakkumise iseloomustus, nt ~~sõiduajad~~sõiduplaanide põhimõtted ja, sagedus ~~ja läbilaskevõime minimaalne kasutus~~;

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
(c) kvaliteedistandardid, mis on seotud selliste aspektidega nagu peatuste ja veeremi puhul kasutatavate seadmete omadused, punktuaalsus ja usaldusväärsus, puhtus, klienditeenindus ja teavitamine, kaebuste menetlemine ja hüvitamine, teenuse kvaliteedi kontrollimine;	(c) kvaliteedistandardid, mis on seotud selliste aspektidega nagu peatuste ja veeremi puhul kasutatavate seadmete omadused, punktuaalsus ja usaldusväärsus, puhtus, klienditeenindus ja teavitamine, kaebuste menetlemine ja hüvitamine, teenuse kvaliteedi kontrollimine;
(d) tariifipoliitika põhimõtted;	(d) tariifipoliitika põhimõtted;
(e) tegevusnõuded, nt jalgrataste vedu, liikluskorraldus, tõrgete korral kohaldatav hädaolukorra lahendamiskava.	(e) tegevusnõuded, nt jalgrataste vedu, liikluskorraldus, tõrgete korral kohaldatav hädaolukorra lahendamiskava;.
	(f) sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse nõuded.
Ühistranspordikavade koostamisel võtavad pädevad asutused eelkõige arvesse kohaldatavaid reisijate õiguste, sotsiaalküsimuste, tööhõive ja keskkonnakaitse alaseid eeskirju.	Ühistranspordikavade koostamisel võtavad pädevad asutused eelkõige arvesse kohaldatavaid reisijate õiguste, sotsiaalküsimuste, tööhõive ja keskkonnakaitse alaseid eeskirju, et hoida ära sotsiaalset dumpingut nendes valdkondades.
	Ühistranspordikavad tuleb esitada pädevale asutusele üksnes konsulteerimiseks üks kuu enne nende avaldamist.
	Pädevad asutused teevad koostööd oma vastavates ühistranspordikavades sisalduva teabe kooskõlastamiseks ning koostavad ühiseid transpordikavu piiriüleste piirkondlike transporditeenuste jaoks.
Pädevad asutused võtavad vastu ühistranspordikavad pärast asjakohaste sidusrühmadega konsulteerimist ja avaldavad need. Käesoleva määruse kohaldamisel käsitatakse asjakohaste sidusrühmadena vähemalt veoettevõtjaid, vajaduse korral taristuettevõtjaid ning reisijate ja tööandjate esindusorganisatsioone.	Pädevad asutused võtavad vastu ühistranspordikavad pärast asjakohaste sidusrühmadega konsulteerimist ja avaldavad need. Käesoleva määruse kohaldamisel käsitatakse asjakohaste sidusrühmadena vähemalt veoettevõtjaid, vajaduse korral taristuettevõtjaid ning reisijate ja tööandjate esindusorganisatsioone.
	Varasemad või olemasolevad avaliku teenuse pakkujad peavad pädevale asutusele esitama vajalikud andmed ühe kuu jooksul pärast nimetatud asutuselt taotluse saamist, isegi kui tegemist on naaberliikmesriigi asutusega.

Motivatsioon

Avaliku reisijateveo kavad võivad tähendada suuri täiendavaid kohustusi, ent ei avalda mõju raudteemagistraalidele, mille suhtes kohaldatakse piirkondliku planeerimise kokkuleppeid. Muudatusettepanekuga soovitakse piirata selle kohustuse seadmist vaid teatud suurusega linnastutele.

Võttes arvesse tegelike sõiduaegade keerulisust ja muutuvust (pädevatest asutustest mitteolenevatel põhjustel), on realistlikum viidata transpordikavades sõiduplaanide põhimõtetele.

Vähekasutatavatel liinidel võib läbilaskevõime minimaalne kasutus avaldada negatiivset mõju asjaomasele avalikule teenusele ja oleks seega vastuolus pädeva asutuse huvidega.

Vaja on innustada nii koostalitlust kui ka piiriülest kooskõlastamist.

Ühistranspordikavade jaoks on vaja täpseid andmeid eri transpordiliikide turgude arengute kohta. Turuosalejad on peamised teabeallikad ja peavad oma andmeid riigiasutustega jagama.

Muudatusettepanek 7

COM (2013) 28 final

Artikli 2a lõige 4

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Avaliku teenindamise kohustuste tehniliste kirjeldustega ja avaliku teenindamise kohustuste netofinantsmõju hüvitamisega:	Avaliku teenindamise kohustuste tehniliste kirjeldustega ja avaliku teenindamise kohustuste netofinantsmõju hüvitamisega:
(a) saavutatakse ühistranspordikava eesmärgid kõige tasuvamalt;	(a) saavutatakse ühistranspordikava eesmärgid kõige ~~tasuvamalt~~tõhusamalt;

Muudatusettepanek 8

COM (2013) 28 final

Artikli 4 lõige 8

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
8. Pädevad asutused teevad asjakohase teabe kättesaadavaks kõikidele huvitatud isikutele, et need saaksid ette valmistada pakkumuse võistupakkumise jaoks.	8. Pädevad asutused teevad asjakohase teabe kättesaadavaks kõikidele huvitatud isikutele, et need saaksid ette valmistada pakkumuse võistupakkumise jaoks. Raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjad, avalikku teenust osutavad või osutanud raudtee-ettevõtjad peavad abistama pädevaid asutusi kõigi asjakohaste andmete kättesaadavaks tegemisel. Nad vastutavad pädevale asutusele esitatud andmete õigsuse eest.
See hõlmab teavet, mis käsitleb reisijatepoolset nõudlust, tasusid, pakkumusega hõlmatud avaliku reisijateveoteenusega seotud kulusid ja tulusid ning nõutavate veeremiüksuste või veeremi käitamise seisukohast asjakohaseid taristu tehniliste kirjelduste üksikasju, et võimaldada neil ette valmistada põhjalikud ärikavad. Raudteetaristu-ettevõtjad toetavad pädevaid asutusi ja esitavad neile kõik asjakohased taristu tehnilised kirjeldused.	See hõlmab teavet, mis käsitleb reisijatepoolset nõudlust, tasusid, pakkumusega hõlmatud avaliku reisijateveoteenusega seotud kulusid ja tulusid ning nõutavate veeremiüksuste või veeremi käitamise seisukohast asjakohaseid taristu tehniliste kirjelduste üksikasju, et võimaldada neil ette valmistada põhjalikud ärikavad. Raudteetaristu-ettevõtjad toetavad pädevaid asutusi ja esitavad neile kõik asjakohased taristu tehnilised kirjeldused.
Eespool nimetatud sätete eiramise juhud vaadatakse läbi vastavalt artikli 5 lõikele 7.	Eespool nimetatud sätete eiramise juhud vaadatakse läbi vastavalt artikli 5 lõikele 7.
	Võistupakkumise esemeks oleva liini või võrgustiku toimiv teenusepakkuja esitab pädevale asutusele hankemenetluse ettevalmistamiseks vajalikud andmed tasuta, täielikul ja täpsel kujul, eelkõige seoses reisijateveo nõudluse ja sellest saadava sissetulekuga ärisaladuse hoidmise kohustuse piires.
	Endine teenuseosutaja ja infrastruktuuri-ettevõtja peavad teistele teenusepakkujatele hüvitama kõik kahjud, mis tulenevad väära või puuduliku teabe alusel esitatud pakkumustest.

Motivatsioon

Infrastruktuuri-ettevõtjate esitatud andmed ei ole piisavad, kuna need ei sisalda raudtee-ettevõtja kaubanduslikke andmeid. Endised ja/või toimivad teenusepakkujad, eelkõige turgu valitsevad ettevõtjad, peavad esitama kõik asjaomased andmed, et tagada mittediskrimineeriv juurdepääs teabele. Sellise ühtsuse tagamine on vältimatu, kuna vastasel juhul võivad pädevad asutused võtta endale kohustusi, mida nad ei suuda täita.

Muudatusettepanek 9

COM (2013) 28 final

Artikkel 5 – lisada lõike 3 järele uus lõige

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
	Pädev asutus võib kolmandate riikide teenuseosutajad võistupakkumisest välja jätta, kui asjaomased kolmandad riigid ei näe võistupakkumist ette ELi liikmesriikide ettevõtjatele.

Motivatsioon

Kolmandatele riikidele ei tuleks anda võimalust osaleda ELi võistupakkumistes, kuni nad ei ole avanud oma turgu ELi liikmesriikidele.

Muudatusettepanek 10

COM (2013) 28 final

Artikli 5 lõige 4

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
4. Kui liikmesriigi õigusega ei ole keelatud, võib pädev asutus otsustada sõlmida avaliku teenindamise otselepingu juhul, kui:	4. Kui liikmesriigi õigusega ei ole keelatud, võib pädev asutus otsustada sõlmida avaliku teenindamise otselepingu juhul, kui:
(a) avaliku teenindamise lepingu keskmine aastane väärtus on hinnanguliselt: väiksem kui 1 000 000 eurot või väiksem kui 5 000 000 eurot, kui leping hõlmab ka avalikke raudteeveoteenuseid, või	(a) avaliku teenindamise lepingu keskmine aastane väärtus on hinnanguliselt: väiksem kui 1 000 000 eurot või väiksem kui 5 000 000 eurot, kui leping hõlmab ka avalikke raudteeveoteenuseid, või
(b) avaliku teenindamise lepingu puhul on tegemist avalike reisijateveoteenuste osutamisega aastas vähem kui 300 000 kilomeetrit või vähem kui 150 000 kilomeetrit, kui leping hõlmab ka avalikke raudteeveoteenuseid.	(b) avaliku teenindamise lepingu puhul on tegemist avalike reisijateveoteenuste osutamisega aastas vähem kui 300 000 kilomeetrit või vähem kui ~~150 000~~500 000 kilomeetrit, kui leping hõlmab ka avalikke raudteeveoteenuseid.

Motivatsioon

Komisjoni väljapakutud künnis, milleks on 150 000 kilomeetrit aastas avalike raudteeveoteenuste puhul, jätab välja kõik raudteeliinid, kus see transpordiliik oleks asjakohane. Künnis 500 000 kilomeetrit aastas võimaldab piirata võistupakkumise eeskirja osas erandi tegemise üksikliinidega, mis on raudteetranspordiks piisava pikkusega ja raudteetranspordiks piisavalt dünaamilise teenuse tasemega.

Muudatusettepanek 11

COM (2013) 28 final

Artikkel 5 – lisada lõike 4 järele uus lõige

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
	Avaliku teenindamise otselepingu sõlmimise otsus esitatakse kahe kuu jooksul konsulteerimiseks direktiivi 2012/34/EÜ artiklis 55 määratletud reguleerivale asutusele.

Motivatsioon

See uus punkt võimaldab kaasata pädeva reguleeriva asutuse raudteetranspordi korraldamisse, piiramata seejuures asjaomaste kohalike organite pädevusi sõlmida avaliku teenindamise otselepinguid asjaomase piirkonna teenusepakkujaga. Samal ajal teha erandeid eeskirja osas, mille kohaselt tuleb avaliku teenindamise lepingud sõlmida hankemenetluse teel, ent seab see punkt need raamistikku avaliku teenindamise otselepingute sõlmimise tingimused, et piirata oligopolistlikke olukordi.

Muudatusettepanek 12

COM (2013) 28 final

Artikkel 5 – lisada lõike 6 järele uus lõige

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
	Kui liikmesriigi õigusega ei ole keelatud, võib pädev asutus otsustada sõlmida avaliku teenindamise otselepingu raudteetranspordi puhul, ent mitte rööbastranspordiliikide, nagu metroo või trammide puhul. Erandina artikli 4 lõikest 3 ei ületa selliste lepingute kestus 10 aastat, välja arvatud juhul, kui kohaldatakse artikli 4 lõiget 4. Kui aga otseleping on juba sõlmitud ja teenuse kvaliteedi näitajad langevad kogu lepingu kestuse jooksul keskmiselt enam kui 10 % avalikku teenust osutava asutuse võimuses olevatel põhjustel, korraldatakse lepingu lõppemisel hankemenetlus. Kuus kuud pärast käesoleva määruse vastuvõtmist määratleb Euroopa Komisjon kvaliteedi delegeeritud õigusaktide teel, võttes aluseks mitmed tulemusnäitajad, sealhulgas punktuaalsus.

Motivatsioon

Vaja on taastada võimalus kasutada otselepingute sõlmimist, ent seades neile ajalised piirangud. Kui see ei toimi rahuldavalt, peab pädev asutus pöörduma automaatselt tagasi hankemenetluse juurde.

Muudatusettepanek 13

COM (2013) 28 final

Artikli 5a lõige 2

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
[…]	[…]

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Pädev asutus võib esimeses lõigus sätestatud nõude täita ühel järgmistest viisidest:	Pädev asutus võib esimeses lõigus sätestatud nõude täita ~~ühel järgmistest viisidest~~eri viisidel, mis soodustavad mastaabisäästu, näiteks järgmiselt:
(a) soetades ise avaliku teenindamise lepingu raames kasutatud veeremi, et teha see kättesaadavaks avaliku teenuse osutajale turuhinnaga või avaliku teenindamise lepingu ühe osana kooskõlas artikli 4 lõike 1 punktiga b, artikliga 6 ja vajaduse korral lisaga;	(a) soetades ise avaliku teenindamise lepingu raames kasutatud veeremi, et teha see kättesaadavaks avaliku teenuse osutajale turuhinnaga või avaliku teenindamise lepingu ühe osana kooskõlas artikli 4 lõike 1 punktiga b, artikliga 6 ja vajaduse korral lisaga;
(b) tagades veeremi rahastamise turuhinnaga pärast avaliku teenindamise lepingu kehtivuse lõppemist või osana avaliku teenindamise lepingust kooskõlas artikli 4 lõike 1 punktiga b, artikliga 6 ja vajaduse korral lisaga. Selline tagatis võib katta jääkväärtuse riski ja samal ajal järgida asjakohaseid kohaldatavaid riigiabieeskirju,	(b) tagades veeremi rahastamise turuhinnaga pärast avaliku teenindamise lepingu kehtivuse lõppemist või osana avaliku teenindamise lepingust kooskõlas artikli 4 lõike 1 punktiga b, artikliga 6 ja vajaduse korral lisaga. Selline tagatis võib katta jääkväärtuse riski ja samal ajal järgida asjakohaseid kohaldatavaid riigiabieeskirju,
(c) seades avaliku teenindamise lepingus kohustuse võtta veerem pärast lepingu kehtivuse lõppemist üle turuhinnaga.	(c) seades avaliku teenindamise lepingus kohustuse võtta veerem pärast lepingu kehtivuse lõppemist üle turuhinnaga.
	(d) tehes koostööd naabruses asuvate kohalike asutustega, et saada suurem veeremipark;
	(e) taotledes oma liikmesriigi osalust, et kasutada üht olemasolevatest meetoditest veeremi jääkväärtuse katmiseks.
[…]	[…]

Motivatsioon

Välja ei tohiks jätta ühtegi kohaliku rahastamise meetodit (tagatis, ülevõtmine, vahetu ostmine või muu). See aga ei tähenda siiski seda, et riigid saaksid end oma kohustustest vabastada ja koormuse lubamatult kohalikele omavalitsustele veeretada. Seadusandlik ja reguleeriv raamistik peaks stimuleerima veeremiturgu, soodustades näiteks mastaabisäästu ja asjakohaseid finantspakette.

Muudatusettepanek 14

COM (2013) 28 final

Artikli 8 lõige 2a

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
2a Avalikku raudtee-reisijatevedu käsitlevad avaliku teenindamise otselepingud, mis on sõlmitud ajavahemikus 1. jaanuarist 2013 kuni 2. detsembrini 2019, võivad jääda jõusse kuni kehtivusaja lõpuni. Mingil juhul ei või need kehtida pärast 31. detsembrit 2022.	2a Avalikku raudtee-reisijatevedu käsitlevad avaliku teenindamise otselepingud, mis on sõlmitud alates kõnealuse määruse jõustumisest ~~ajavahemikus 1. jaanuarist 2013~~ kuni 2. detsembrini 2019, võivad jääda jõusse kuni kehtivusaja lõpuni. Mingil juhul ei või need kehtida pärast 31. detsembrit 2022. Sätet ei kohaldata lepingutele, mis on sõlmitud enne kõnealuse määruse jõustumist.

Motivatsioon

Läbivaadatud määruse jõustumise kuupäev peab olema väljapakutud muudatuste jõustumise kuupäev. Seda sätet ei tohiks kohaldada varem sõlmitud lepingute suhtes.

Muudatusettepanek 15

COM (2013) 29 final

Põhjendus 10

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Direktiivi 2012/34/EL praegused nõudmised hõlmavad üksnes sõltumatust õiguslikul, organisatsioonilisel ja otsuste vastuvõtmise tasandil. See ei välista täielikult võimalust säilitada integreeritud ettevõtjat, kui kõik kolm sõltumatuskategooriat on tagatud. Otsuste vastuvõtmise puhul peab olema tagatud, et kohaste kaitsemeetmetega välistatakse integreeritud ettevõtja kontroll infrastruktuuriettevõtja otsuste vastuvõtmise üle. Kuid isegi selliste kaitsemeetmete täielik rakendamine ei välista kõiki diskrimineeriva käitumise võimalusi konkurendi suhtes, mida vertikaalselt integreeritud ettevõtja olemasolul ette tuleb. Integreeritud struktuuride puhul on ristsubsideerimise võimalus endiselt olemas või siis on reguleerivatel asutustel väga raske sellise ristsubsideerimise vältimiseks kehtestatud kaitsemeetmeid kontrollida ja jõustada. Infrastruktuuriettevõtja institutsiooni lahutamine vedude institutsioonist oleks kõnealuste probleemide lahendamiseks kõige tõhusam võimalus.	Direktiivi 2012/34/EL praegused nõudmised hõlmavad üksnes sõltumatust õiguslikul, organisatsioonilisel ja otsuste vastuvõtmise tasandil. See ei välista ~~täielikult~~ võimalust säilitada integreeritud ettevõtjat, kui ~~kõik kolm sõltumatuskategooriat~~ on tagatud infrastruktuuriettevõtja ja raudtee-veo-ettevõtja sõltumatus põhiülesannete täitmisel, sealhulgas otsuste tegemine rongiliinide jaotamise ja infrastruktuuri kasutustasu ning jaamade, investeeringute ja hoolduse kohta. Otsuste vastuvõtmise puhul peab olema tagatud, et kohaste kaitsemeetmetega välistatakse integreeritud ettevõtja kontroll infrastruktuuriettevõtja otsuste vastuvõtmise üle. ~~Kuid isegi selliste kaitsemeetmete täielik rakendamine ei välista kõiki diskrimineeriva käitumise võimalusi konkurendi suhtes, mida vertikaalselt integreeritud ettevõtja olemasolul ette tuleb. Integreeritud struktuuride puhul on ristsubsideerimise võimalus endiselt olemas või siis on reguleerivatel asutustel väga raske sellise ristsubsideerimise vältimiseks kehtestatud kaitsemeetmeid kontrollida ja jõustada. Infrastruktuuriettevõtja institutsiooni lahutamine vedude institutsioonist oleks kõnealuste probleemide lahendamiseks kõige tõhusam võimalus.~~

Motivatsioon

Komisjon lähtub ideoloogilisest seisukohast, et tegevuste lahusus on kõige parem lahendus. Tegemist on üksnes ideoloogilise seisukohaga, millel puudub koht direktiivi eelnõus, mis peab selles küsimuses jääma neutraalseks.

Muudatusettepanek 16

COM (2013) 29 final

Artikli 6 lõige 2

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Euroopa Komisjon teeb ettepaneku jätta direktiivi 2012/34/EL artikli 6 lõige 2 välja.	*Muuta direktiivi 2012/34/EL artikli 6 lõiget 2 järgmiselt:* Ebaproportsionaalsete tehingukulude vältimiseks võivad liikmesriigid ette näha, et kõnealune lahushoidmine nõuab, et ühes äriühingus luuakse eraldiseisvad osakonnad tingimusel, et äriühingus on vähem kui 3 000 töötajat ja selle tegevus piirdub kohaliku transpordiga alla 150 km jääval infrastruktuuril.

Motivatsioon

Seoses infrastruktuuriettevõtjate institutsioonilise lahutamisega transporditeenuste osutajatest soovitatakse, et kehtivad eeskirjad jääksid kehtima nendele äriühingutele, kelle tegevus piirdub piirkondlike teenuste pakkumisega. Tasub tähele panna, et konkreetses infrastruktuuris teenust osutavate väikeste üksuste jaoks võib selline institutsiooniline lahutamine viia nende ressursside märkimisväärse killustatuseni ja tegevuskulude ning seeläbi ka avaliku sektori vahenditest makstava hüvitise suurenemiseni.

Muudatusettepanek 17

COM (2013) 29 final

Artikli 7 lõige 1

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Liikmesriigid tagavad, et infrastruktuuriettevõtja täidab kõiki artikli 3 punktis 2 osutatud ülesandeid ja on mis tahes raudteeveo-ettevõtjast sõltumatu.	Liikmesriigid tagavad, et infrastruktuuriettevõtja täidab kõiki artikli 3 punktis 2 osutatud ülesandeid ja on mis tahes raudteeveo-ettevõtjast sõltumatu põhiülesannete täitmisel, sealhulgas otsuste tegemine rongiliinide jaotamise ja infrastruktuuri kasutustasu ning jaamade, investeeringute ja hoolduse kohta.
Infrastruktuuriettevõtja sõltumatuse tagamiseks peavad liikmesriigid seisma hea, et infrastruktuuriettevõtjad on koondunud asutusse, mis on mis tahes raudteeveo-ettevõtjast õiguslikult lahutatud.	Infrastruktuuriettevõtja sõltumatuse tagamiseks ~~peavad~~ võivad liikmesriigid ~~seisma hea, et infrastruktuuriettevõtjad on koondunud asutusse, mis on mis tahes raudteeveo-ettevõtjast õiguslikult lahutatud~~tegutseda oma äranägemise järgi kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega.

Muudatusettepanek 18

COM (2013) 29 final

Artikli 7 lõige 5

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Kui käesoleva direktiivi jõustumiskuupäeval kuulub infrastruktuuriettevõtja vertikaalselt integreeritud ettevõtjale, võib liikmesriik otsustada käesoleva artikli lõikeid 2–4 mitte kohaldada. Sellisel juhul peab asjaomane liikmesriik tagama, et infrastruktuuriettevõtja täidab kõiki artikli 3 lõikes 2 osutatud ülesandeid ja tal on kooskõlas artiklites 7a–7c sätestatud nõuetega raudteeveoettevõtjast tegelik sõltumatus organisatsioonilisel ja otsuste vastuvõtmise tasandil.	~~Kui käesoleva direktiivi jõustumiskuupäeval kuulub infrastruktuuriettevõtja vertikaalselt integreeritud ettevõtjale, võib l~~Liikmesriigid~~k~~ võivad otsustada käesoleva artikli lõikeid 2–4 mitte kohaldada. Sellisel juhul peab asjaomane liikmesriik tagama, et infrastruktuuriettevõtja täidab kõiki artikli 3 lõikes 2 osutatud ülesandeid ja tal on kooskõlas artiklites 7a–7c sätestatud nõuetega raudteeveoettevõtjast tegelik sõltumatus organisatsioonilisel ja otsuste vastuvõtmise tasandil.

Motivatsioon

Võimaldab pöörduda tagasi integreeritud mudeli juurde vaatamata olukorrale direktiivi jõustumise hetkel.

Muudatusettepanek 19

COM (2013) 29 final

Artikli 7b lõige 3

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
3. Infrastruktuuriettevõtjal on järelevalvenõukogu, mis koosneb vertikaalselt integreeritud ettevõtja tegelike omanike esindajatest.	3. Infrastruktuuriettevõtjal on järelevalvenõukogu, mis koosneb vertikaalselt integreeritud ettevõtja tegelike omanike esindajatest. ning pädevate kohalike ja piirkondlike omavalitsuste esindajatest, kui nad ei ole juba infrastruktuuriettevõtja haldusnõukogu liikmed.
[…]	[…]

Motivatsioon

Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on raudteesüsteemi täieõiguslikud toimijad. Sellest tulenevalt peavad nad olema kaasatud loomuliku monopoli seisundis oleva infrastruktuurivettevõtja otsustus- või järelevalveorganitesse. Nad on ühenduslüli teenuseosutajate ja lõppkasutajate vahel, kelle vajadused on neile teada.

Muudatusettepanek 20

COM (2013) 29 final

Artikli 7b lõige 5

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
5. Muid kui punktis c osutatud töötajaid tohib infrastruktuurivettevõtja ja vertikaalselt integreeritud ettevõtja muude juriidiliste isikute vahel üle kanda üksnes juhul, kui tundlik teave ei levi nende kaudu edasi.	5. Muid kui punktis c osutatud töötajaid tohib infrastruktuurivettevõtja ja vertikaalselt integreeritud ettevõtja muude juriidiliste isikute vahel üle kanda ~~üksnes juhul, kui tundlik teave ei levi nende kaudu edasi~~. Kõnealuste töötajate suhtes kehtib siiski ärisaladuse hoidmise kohustus seoses nende varasemate ülesannetega vastavalt äriõiguse tavadele.

Motivatsioon

Proportsionaalsuse põhimõtte rakendamine: tundliku teabe mõiste on liiga laialivalguv, et takistada töötajate liikuvust raudteekontsernide sees. Eemaloleku perioodid ja muud Hiina müürid on piisavad tagamaks, et nn tundlik teave ei liiguks sama raudteekontserni eri filiaalide vahel. Vastavalt äriõiguse tavadele on sellistel töötajatel siiski ärisaladuse hoidmise kohustus.

Muudatusettepanek 21

COM (2013) 29 final

Artikkel 7b – uus lõige pärast lõiget 7

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
	Euroopa Komisjon koostab enne 1. jaanuari 2019 liikuvate töötajate jaoks täpsed sätted, et hoida ära palgadumpingut ja -võistlust, kaaludes võimalust rongipersonali eraldi sertifitseerida.

Motivatsioon

Raudteesektoris on vaja vältida palgadumpingut ja -võistlust, mida on täheldatud maantee- ja meretranspordisektoris.

Muudatusettepanek 22

COM (2013) 29 final

Artikli 7c

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Nõuetele vastavuse kontrollimise menetlus	Nõuetele vastavuse kontrollimise menetlus
	1. Komisjon otsustab liikmesriigi taotlusel või omal initsiatiivil, kas ~~vertikaalselt integreeritud ettevõtja osaks olevad~~ infrastruktuurivettevõtjad vastavad artikli 7, 7a ja 7b nõuetele ja kas kõnealuste nõuete rakendamine on piisav,

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
	et tagada kõikidele raudteeveo-ettevõtjatele võrdsed võimalused, samuti seda, et asjaomasel turul ei esineks konkurentsi moonutamist.
	2. Komisjonil on õigus nõuda asjaomaselt liikmesriigilt, ~~kus vertikaalselt integreeritud ettevõtja on asutatud~~, mõistliku aja jooksul vajalikku teavet. Komisjon konsulteerib reguleeriva asutuse või reguleerivate asutustega, asjaomaste pädevate asutuste ja ~~vajaduse korral~~ artiklis 57 osutatud reguleerivate asutuste võrgustikuga.
3. Liikmesriik võib piirata artikliga 10 ette nähtud juurdepääsuõigusi nende raudteeveo ettevõtjate puhul, kes kuuluvad vertikaalselt integreeritud ettevõtja alla, kellele asjaomane infrastruktuuriettevõtja kuulub, kui komisjon teavitab liikmesriike sellest, et ühtegi lõike 1 kohast taotlust ei ole esitatud, või seni kuni komisjon on taotluse läbi vaadanud või kui komisjon otsustab vastavalt artikli 62 lõikes 2 osutatud menetlusele, et:	3. Liikmesriik võib piirata artikliga 10 ette nähtud juurdepääsuõigusi nende raudteeveo ettevõtjate puhul, ~~kes kuuluvad vertikaalselt integreeritud ettevõtja alla, kellele asjaomane infrastruktuuriettevõtja kuulub~~, kui komisjon teavitab liikmesriike sellest, et ühtegi lõike 1 kohast taotlust ei ole esitatud, või seni kuni komisjon on taotluse läbi vaadanud või kui komisjon otsustab vastavalt artikli 62 lõikes 2 osutatud menetlusele, et:
a) komisjoni lõike 2 kohasele teabetaotlusele ei esitatud ühtegi asjakohast vastust või	a) komisjoni lõike 2 kohasele teabetaotlusele ei esitatud ühtegi asjakohast vastust või
b) asjaomane infrastruktuuriettevõtja ei vasta artiklites 7a ja 7b esitatud nõuetele või	b) asjaomane infrastruktuuriettevõtja ei vasta artiklites 7, 7a ja 7b esitatud nõuetele või
c) artiklites 7a ja 7b esitatud nõuete rakendamisest ei piisa, et tagada kõikidele raudteeveo-ettevõtjatele võrdsed võimalused ning et välistada liikmesriigis, kus infrastruktuuriettevõtja asub, konkurentsi moonutamine.	c) artiklites 7, 7a ja 7b esitatud nõuete rakendamisest ei piisa, et tagada kõikidele raudteeveo-ettevõtjatele võrdsed võimalused ning et välistada liikmesriigis, kus infrastruktuuriettevõtja asub, konkurentsi moonutamine.
Komisjon teeb otsuse mõistliku ajavahemiku jooksul.	Komisjon teeb otsuse mõistliku ajavahemiku jooksul.Komisjon teeb otsuse ~~mõistliku ajavahemiku~~ 30 tööpäeva jooksul.
4. Asjaomane liikmesriik võib taotleda, et komisjon võtaks oma lõikes 3 osutatud otsuse tagasi vastavalt artikli 62 lõikes 2 osutatud menetlusele, kui liikmesriik tõendab komisjonile, et otsuse tegemise aluseks olnud põhjust enam ei eksisteeri. Komisjon teeb otsuse mõistliku ajavahemiku jooksul.	4. Asjaomane liikmesriik võib taotleda, et komisjon võtaks oma lõikes 3 osutatud otsuse tagasi vastavalt artikli 62 lõikes 2 osutatud menetlusele, kui liikmesriik tõendab komisjonile, et otsuse tegemise aluseks olnud põhjust enam ei eksisteeri. Komisjon teeb otsuse ~~mõistliku ajavahemiku~~ 30 tööpäeva jooksul.
	5. Ilma et see piiraks lõikeid 1–4, kontrollib artiklites 7, 7a ja 7b sätestatud nõuete vastavust artiklis 55 osutatud reguleeriv asutus. Igal taotlejal on õigus esitada reguleerivale asutusele kaebus, kui ta leiab, et need nõuded ei ole täidetud. Sellise kaebuse korral teeb reguleeriv asutus artikli 56 lõikes 9 märgitud ajavahemikus otsuse olukorra parandamiseks võetavate meetmete kohta.

Motivatsioon

Komisjon diskrimineerib vertikaalselt integreeritud ettevõtteid. Komisjoni teostavate kontrollide ulatus peaks olema sama nii integreeritud kui iseseisvate ettevõtete puhul. Nagu kõigile järelevalveorganitele, peavad ka komisjonile kehtima täpsed tähtajad, et tugevdada õiguskindlust kõigi toimijate jaoks.

Muudatusettepanek 23

COM (2013) 29 final

Artikli 7d lõige 1

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Koordineerimiskomitee	Koordineerimiskomitee
1. Liikmesriigid tagavad, et infrastruktuuriettevõtjad asutavad iga võrgustiku kohta koordineerimiskomitee ja korraldavad selle tegevust. Kõnealuse komitee liikmeks võivad olla vähemalt infrastruktuuriettevõtja, teadaolevad taotlejad artikli 8 lõike 3 tähenduses ning soovi korral võimalikud taotlejad, neid esindavad organisatsioonid, kauba- ja reisijateveoteenuste kasutajate esindajad ning vajaduse korral piirkondlike ja kohalike asutuste esindajad. Liikmesriikide esindajad ja asjaomane reguleeriv asutus kutsutakse koordineerimiskomitee koosolekutele vaatlejatena.	1. Liikmesriigid tagavad, et infrastruktuuriettevõtjad asutavad iga kas üleriigilise, piirkondliku või kohaliku võrgustiku kohta koordineerimiskomitee ja korraldavad selle tegevust. Kõnealuse komitee liikmeks võivad olla vähemalt infrastruktuuriettevõtja, teadaolevad taotlejad artikli 8 lõike 3 tähenduses ning soovi korral võimalikud taotlejad, neid esindavad organisatsioonid, kauba- ja reisijateveoteenuste kasutajate esindajad ning ~~vajaduse korral~~ asjaomaste piirkondlike ja kohalike asutuste esindajad. Liikmesriikide esindajad ja asjaomane reguleeriv asutus kutsutakse koordineerimiskomitee koosolekutele vaatlejatena.

Motivatsioon

Kohalikud ja piirkondlikud asutused kui transpordipoliitika olulised toimijad peavad olema tingimata kaasatud koordineerimiskomiteesse.

Muudatusettepanek 24

COM (2013) 29 final

Artikli 7e lõige 1

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Euroopa infrastruktuuriettevõtjate võrgustik	Euroopa infrastruktuuriettevõtjate võrgustik
1. Liikmesriigid tagavad, et infrastruktuuriettevõtjad osalevad ja teevad koostööd võrgustikus, et arendada välja Euroopa raudteevõrgustiku infrastruktuur ja hakata eelkõige õigeaegselt ja tõhusalt rakendama üleeuroopalist transpordivõrku, mis hõlmab määruse (EL) nr 913/2010 kohaseid põhivõrgu koridore ja raudteekaubaveokoridore ning otsusega 2012/88/EL kehtestatud ERTMSi arenduskava.	1. Kahe aasta jooksul pärast kõnealuse direktiivi jõustumist nõuavad l~~L~~iikmesriigid ~~tagavad~~, et infrastruktuuriettevõtjad osale~~vad~~ksid ja tee~~vad~~ksid koostööd võrgustikus, et arendada välja Euroopa raudteevõrgustiku infrastruktuur ja hakata eelkõige õigeaegselt ja tõhusalt rakendama üleeuroopalist transpordivõrku, mis hõlmab määruse (EL) nr 913/2010 kohaseid põhivõrgu koridore ja raudteekaubaveokoridore ning otsusega 2012/88/EL kehtestatud ERTMSi arenduskava ning tagada piirkondliku raudteekoostöö tõhusus piiriülesel tasandil.
Komisjon on võrgustiku liige. Ta koordineerib ja toetab võrgustiku tööd ning annab soovitusi, kui see on asjakohane. Ta tagab aktiivse koostöö asjaomaste infrastruktuuriettevõtjate vahel.	Komisjon on võrgustiku liige. Ta koordineerib ja toetab võrgustiku tööd ning annab soovitusi, kui see on asjakohane. Ta tagab aktiivse koostöö asjaomaste infrastruktuuriettevõtjate vahel. Komisjon annab võrgustiku arengutest aru Regioonide Komiteele ja artiklis 57 osutatud reguleerivate asutuste võrgustikule vähemalt iga kahe aasta tagant.

Motivatsioon

Euroopa infrastruktuuriettevõtjate võrgustik pakub võimaluse käsitleda piiriülese tegevuse probleeme asjakohasel tasandil. Sellesse tuleb kaasata kohalikud asutused. Samuti tuleb reguleerivate asutuste võrgustikku teavitada infrastruktuuriettevõtjate võrgustiku arengutest.

Muudatusettepanek 25

COM (2013) 29 final

Uus artikkel pärast artiklit 7e

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
	Infrastruktuuriettevõtja nimetab oma töötajate seast esindaja, kes vastutab suhete eest kohalike ja piirkondlike omavalitsustega. Kõnealune esindaja peab olema võimeline vastama infrastruktuuriettevõtja nimel kohaliku või piirkondliku omavalitsuse taotlustele 5 päeva jooksul.

Motivatsioon

Infrastruktuuriettevõtjate pädevuste suurendamisega peab kaasnema ka nende suurem vastutuse võtmine rahvusvahelisel tasandil tänu infrastruktuuriettevõtjate võrgustikule, ent ka kohalikul tasandil. Tõelise ühtse kontaktpunktina peab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kontaktisik olema võimeline vastama kiiresti talle esitatud küsimustele.

Muudatusettepanek 26

COM (2013) 29 final

Artikkel 10 – lisada lõike 2 järele uus lõige

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
	Selleks et tagada mittediskrimineeriv juurdepääs jaamadele, muudavad raudteejaamade ja -platvormide ülemad teenuseosutajatele ja kõigile võimalikele teenuseosutajatele veebis kättesaadavaks kaebuse vormi. Reguleerivatele asutustele ja pädevatele asutustele esitatakse nende kaebuste kohta igaaastane aruanne.

Motivatsioon

Mittediskrimineerivat juurdepääsu peab olema võimalik korrapärase intervalli tagant hinnata, eelkõige kohalike ja piirkondlike asutuste poolt, kelle huvides on kvaliteetse transporditeenuse pakkumine kasutajatele.

Muudatusettepanek 27

COM (2013) 29 final

Artikli 11 lõige 2

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Selleks et määrata kindlaks, kas avaliku teenindamise lepingu majanduslik tasakaal on ohustatud, peab artiklis 55 osutatud reguleeriv asutus (või asutused) tegema objektiivse majandusanalüüsi ja võtma oma otsuste puhul aluseks eelnevalt kindlaksmääratud kriteeriumid. Nad määravad selle kindlaks pärast alljärgnevalt loetletud isikute esitatud taotlust, mis on esitatud ühe kuu jooksul pärast teabe saamist artikli 38 lõikes 4 osutatud kavandatava reisijateveoteenuse kohta:	Selleks et määrata kindlaks, kas avaliku teenindamise lepingu majanduslik tasakaal on ohustatud, peab artiklis 55 osutatud reguleeriv asutus (või asutused) tegema objektiivse majandusanalüüsi ja võtma oma otsuste puhul aluseks eelnevalt kindlaksmääratud kriteeriumid. Nad määravad selle kindlaks pärast alljärgnevalt loetletud isikute esitatud taotlust, mis on esitatud ~~üheks~~kahe kuu jooksul pärast teabe saamist artikli 38 lõikes 4 osutatud kavandatava reisijateveoteenuse kohta:

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
a) avaliku teenindamise lepingu sõlminud pädev asutus või pädevad asutused;	a) avaliku teenindamise lepingu sõlminud pädev asutus või pädevad asutused;
b) muu asjaomane pädev asutus, kellel on õigus käesoleva artikli alusel juurdepääsu piirata;	b) muu asjaomane pädev asutus, kellel on õigus käesoleva artikli alusel juurdepääsu piirata;
c) infrastruktuuriettevõtja;	c) infrastruktuuriettevõtja;
d) avaliku teenindamise lepingu alusel tegutsev raudteeveo-ettevõtja.	d) avaliku teenindamise lepingu alusel tegutsev raudteeveo-ettevõtja.

Motivatsioon

Üks kuu on liiga lühike aeg selleks, et esitada vastuväiteid uuele transporditeenusele, mis seab ohtu avaliku teenindamise lepingu majandusliku tasakaalu.

Muudatusettepanek 28

COM (2013) 29 final

Artikli 13a lõige 1

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Ühised teavitus- ja integreeritud piletimüügisüsteemid	Ühised teavitus- ja integreeritud piletimüügisüsteemid
1. Ilma et see piiraks määrust (EÜ) nr 1371/2007 ja direktiivi 2010/40/EL, võivad liikmesriigid nõuda, et riigisiseseid reisijateveoteenuseid pakkuvad raudteeveo-ettevõtjad osaleksid ühises teavitus- ja integreeritud piletimüügisüsteemis, et pakkuda pileteid, otsepileteid ja broneeringuid või anda pädevatele asutustele õigus sellise süsteemi loomiseks. Kui selline süsteem on loodud, tagab liikmesriik, et see ei tekita turumoonutusi või diskrimineerimist raudteeveo-ettevõtjate vahel ning et seda haldab avalik-õiguslik või eraõiguslik juriidiline isik või kõigi reisijateveoteenust osutavate raudteeveo-ettevõtjate ühendus.	1. Ilma et see piiraks määrust (EÜ) nr 1371/2007 ja direktiivi 2010/40/EL, ~~võivad~~nõuavad liikmesriigid ~~nõuda~~, et riigisiseseid reisijateveoteenuseid pakkuvad raudteeveo-ettevõtjad osaleksid ühises teavitus- ja integreeritud piletimüügisüsteemis, et pakkuda pileteid, otsepileteid ja broneeringuid või anda pädevatele asutustele õigus sellise süsteemi loomiseks. Siis k~~K~~ui selline süsteem on loodud, tagab liikmesriik, et see ei tekita turumoonutusi või diskrimineerimist raudteeveo-ettevõtjate vahel ning et seda haldab avalik-õiguslik või eraõiguslik juriidiline isik või kõigi reisijateveoteenust osutavate raudteeveo-ettevõtjate ühendus. Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste esindajate kolleegium osaleb selle juriidilise isiku või ühenduse tegevuses ja on täiel määral kaasatud tema otsustesse.

Motivatsioon

Kõnealune artikkel on õiguslik alus piirkondade eesmärgile ühtlustada piletimüügisüsteemid konkurentsiturul. See pakub võimaluse käsitleda eri probleeme, mis on ilmnenud seoses piletimüügisüsteemidega jaamades, mida juhivad turgu valitsevad ettevõtjad.

Riiklikke teenuseid pakkuvatele ettevõtjatele seatud nõue osaleda riiklikus infosüsteemis tuleks muuta kohustuslikuks, kuna seotud teenuste arendamine on ühistranspordi, eelkõige raudteetranspordi atraktiivsuse suurendamise peamine tegur. Sel põhjusel tuleks kohalikud omavalitsused kaasata süsteemi juhtivatesse organitesse.

Muudatusettepanek 29

COM (2013) 29 final

Artikkel 59 – lisada lõike 3 järele uus lõige

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
	Vertikaalselt integreeritud ettevõtjate suhtes, kes haldavad vähem kui 150 km pikkust infrastruktuuri või pakuvad üksnes kohalikke raudteeteenuseid, ei kohaldata artikleid 7 ja 7a kuni 7c juhul, kui need teenused kuuluvad mere- ja sisesadamate abiinfrastruktuuri haldamise alla, ilma et see piiraks kõnealuse direktiivi artikli 13 lõike 3 kohaldamist ja kohalikku kaubavedu.

Motivatsioon

Muudatusettepanekuga soovitakse artiklite 7 ja 7a kuni 7c kohaldamisalast välja jätta väikesed raudteevõrgustikud ja samuti kohaliku tegevuse, mis võimaldab vastata kohalikele ja vähearenenud vajadustele. Samuti tuletatakse meelde mittediskrimineerivat juurdepääsuõigust teenuserajatistele.

Muudatusettepanek 30

COM (2013) 29 final

Artikkel 59 – lisada lõike 3 järele uus lõige

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
	Vertikaalselt integreeritud ettevõtjate suhtes, kes juhivad kõnealuse direktiivi artikli 32 lõikes 3 osutatud eriinvesteerimisprojekte ja mis on otseses konkurentsis teiste transpordiliikidega, ei kohaldata artikleid 7 ja 7a kuni 7c.

Motivatsioon

Direktiivi 2012/34/EÜ muude sätetega kooskõlas oleva muudatusettepaneku eesmärk on jätta artiklite 7 ja 7a kuni 7c kohaldamisalast välja eriinvesteerimisprojektid, mille tasuvus ilmneb väga pikas perspektiivis.

Muudatusettepanek 31

COM (2013) 27 final

Põhjendus 29

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
(29) Ameti tulemusliku toimimise tagamiseks peaksid liikmesriigid ja komisjon olema esindatud haldusnõukogus, millel on vajalikud volitused, sh õigus koostada eelarve ning kiita heaks iga- ja mitme-aastased tööprogrammid.	(29) Ameti tulemusliku toimimise tagamiseks peaksid liikmesriigid ja komisjon olema esindatud haldusnõukogus, millel on vajalikud volitused, sh õigus koostada eelarve ning kiita heaks iga- ja mitme-aastased tööprogrammid, mis on teemad, mille osas tuleb konsulteerida Regioonide Komitee ja esindusorganitega.

Motivatsioon

Ameti iga- ja mitme-aastaste tööprogrammide raames tuleks konsulteerida raudteesektori esindusorganite võrgustiku ja Regioonide Komiteega, kuna kõnealuse ameti tegevuse tulemused ja prioriteedid puudutavad neid.

Muudatusettepanek 32

COM(2013) 27 final

Artikli 33 lõige 5

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Lõike 2 punktides c ja d osutatud litsentside ja sertifikaatide väljaandmise eest vastutavad riiklikud asutused teatavad ametile ühe kuu jooksul kõikidest oma üksikutest otsustest kõnealuste litsentside ja sertifikaatide väljaandmise, uuendamise, muutmise või tühistamise kohta.	Lõike 2 punktides c ja d osutatud litsentside ja sertifikaatide väljaandmise eest vastutavad riiklikud asutused teatavad ametile ühe kuu jooksul kõikidest oma üksikutest otsustest kõnealuste litsentside ja sertifikaatide väljaandmise, uuendamise, muutmise, väljaandmisest keeldumise või tühistamise kohta ning vastavatest põhjendustest. Amet kinnitab või tühistab iga otsuse ühe kuu jooksul, kuulates ära huvitatud poolte seisukohad.

Motivatsioon

Tuleks vältida olukorda, kus riiklikud asutused kasutaksid ära kõiki edasikaebamisvõimalusi (oma otsuste vastu) enne Euroopa Kohtu poole pöördumist, mistõttu tuleks Euroopa Raudteeamet kaasata selliste riiklike otsuste kinnitamisse või tühistamisse, mis on vastuolus Euroopa ühtse raudteepiirkonna vaimuga.

Muudatusettepanek 33

COM (2013) 27 final

Artikli 48 lõige 5

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
5. Haldusnõukogu võtab ka iga aasta 30. novembriks vastu strateegilise mitmeaastase tööprogrammi ja ajakohastab seda. Arvesse võetakse komisjoni arvamust. Programmi kavandamisel konsulteeritakse Euroopa Parlamendi ja artiklis 34 osutatud võrgustikega. Vastuvõetud mitmeaastane tööprogramm edastatakse liikmesriikidele, Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile ja artiklis 34 osutatud võrgustikele	5. Haldusnõukogu võtab ka iga aasta 30. novembriks vastu strateegilise mitmeaastase tööprogrammi ja ajakohastab seda. Arvesse võetakse komisjoni arvamust. Programmi kavandamisel konsulteeritakse Euroopa Parlamendi, Regioonide Komitee ja artiklis 34 osutatud võrgustikega. Vastuvõetud mitmeaastane tööprogramm edastatakse liikmesriikidele, Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile, Regioonide Komiteele ja artiklis 34 osutatud võrgustikele.

Motivatsioon

Ameti mitmeaastase tööprogrammi raames tuleks konsulteerida ka Regioonide Komiteega, kuna kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused osalevad veeremi rahastamisel ja neil on otsene huvi koostalitlusvõime ja ohutuse parandamise vastu.

Muudatusettepanek 34

COM (2013) 27 final

Artikli 54 lõige 1

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Apellatsiooninõukogule võib edasi kaevata otsused, mille amet on teinud vastavalt artiklitele 12, 16, 17 ja 18.	Apellatsiooninõukogule võib edasi kaevata otsused, mille amet on teinud vastavalt artiklitele 12, 16, 17 ja 18, või ameti mittereageerimisel määratletud tähtaja jooksul.

Motivatsioon

Juhul, kui amet ei reageeri või ei langeta otsust määratletud tähtajaks, peab olema võimalik esitada kaebus.

Muudatusettepanek 35

COM (2013) 27 final

Artikli 56 lõige 1

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Kaebuse läbivaatamisel tegutseb apellatsiooninõukogu kiiresti. Ta kutsub nii sageli kui vajalik kaebemenetluse osalisi esitama kindlaksmääratud aja jooksul märkusi enda saadetud teadete või teiste kaebemenetluse osaliste avalduste kohta. Kaebemenetluse osalistel on õigus anda suulisi seletusi.	Kaebuse läbivaatamisel tegutseb apellatsiooninõukogu kiiresti. Ta kutsub nii sageli kui vajalik kaebemenetluse osalisi esitama kindlaksmääratud aja jooksul märkusi enda saadetud teadete või teiste kaebemenetluse osaliste avalduste kohta. Kaebemenetluse osalistel on õigus anda suulisi seletusi. Apellatsiooninõukogu käsitleb kõiki kaebusi ja palub vastavalt juhtumile asjakohast teavet ja konsulteerib asjaomaste pooltega ühe kuu jooksul pärast kaebuse kättesaamist. Apellatsiooninõukogu peab otsuse tegema kogu kaebuse kohta, võtma vajalikud meetmed olukorra leevendamiseks ja teavitama asjaomaseid pooli oma põhjendatud otsusest eelnevalt määratud mõistliku aja jooksul ja igal juhul mitte hiljem kui kaks kuud alates kogu olulise teabe kättesaamisest. Kui amet määratud tähtajaks ei reageeri, võib apellatsiooninõukogu teha talle korralduse ja vajadusel määrata rahalise karistuse.

Motivatsioon

Oluline on üksikasjalikult välja tuua apellatsiooninõukogu menetlused ja tähtajad talle esitatud kaebuste käsitlemisel (näiteks tuleks määratleda, mis hetkest alates loetakse taotlus kättesaaduks, et arvutada tähtaeg alates menetluse käivitumisest).

Apellatsiooninõukogule tuleks oma otsuste jõustamiseks anda erivolitused, näiteks korralduste tegemine või rahaliste karistuste (trahvide) määramine, eelkõige juhul, kui ei reageerita määratud tähtajaks.

Muudatusettepanek 36

COM (2013) 27 final

Uus artikkel pärast artiklit 77

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
	1. Amet teeb otsuseid kooskõlas artiklitega 12, 16, 17 ja 18 alates [kaks aastat pärast kõnealuse määruse jõustumist]. Selle kuupäevani jätkavad liikmesriigid kehtivate õigusaktide kohaldamist.

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
	2. Täiendava üleminekuaja jooksul, mis vältab 42 kuud alates lõikes 1 sätestatud kuupäevast, võivad liikmesriigid erandina artiklitest 12, 16, 17 ja 18 jätkata sertifikaatide ja lubade väljaandmist vastavalt komisjoni poolt nende artiklite rakendamiseks vastuvõetud eeskirjadele kooskõlas artikliga 75. Enne otsuse tegemist peab amet hindama, kas see — vähendaks raudteeohutuse taset ja/või — kujutaks endast ühe raudteeveoteenuse meelevaldset diskrimineerimist või ülemäärast piiramist. Amet võib paluda asjaomastel riiklikel ohutusasutustel otsust muuta, selle kohaldamine lõpetada või see kehtetuks tunnistada. Kui riiklik ohutusasutus keeldub tegutsemast, võib amet edastada küsimuse komisjonile ja artiklis 75 osutatud komiteele.

Motivatsioon

Tuginedes Euroopa Lennundusohutusameti üleminekuaja mudelile seoses vastutusega lennukite sertifitseerimise eest, tuleks kavandada mehhanism ka Euroopa Liidu Raudteeameti jaoks, mis võimaldaks tal järkjärgult võtta tööle täiendavat personali ja koolitada personali uute ülesannete täitmiseks.

Muudatusettepanek 37

COM (2013) 30 final

I lisa punkt 4.2

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
	3. **Kulude kontroll** Kavandatud meetmete tasuvusanalüüsil arvestatakse muu hulgas järgmiste elementidega: — kavandatud meetme rakendamisest tulenevad kulud; — kohaldamisala laienemisest võrgustike ja sõidukite konkreetsete alamkategooriate puhul tulenevad eelised koostalitlusvõimele; — kapitalikulude ja –nõuete vähenemine mastaabisäästust ja sõidukite tõhusamast rakendamisest; — investeerimis- ja hooldus-/kasutuskulude vähenemine tootjate ja hooldusettevõtete vahelise konkurentsi suurenemise tõttu; — raudteesüsteemi tehnilisest täiustamisest tulenevad keskkonnaalased hüved; — käitamisohutuse suurenemine. Lisaks sellele näidatakse kõnealuses analüüsis tõenäolist mõju kõikidele asjaomastele ettevõtjatele ja majandussubjektidele, sealhulgas kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele.

Motivatsioon

Kehtiva direktiivi esitatud lõik (lisa I punkt 4.2) tuleks uuesti lisada, et iga koostalitluse tehnilise kirjelduse puhul viidaks kõigi kavandatavate tehniliste meetmete kohta läbi tasuvusanalüüs, et rakendada kõige dünaamilisemaid lahendusi, eelkõige kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kasuks.

Brüssel, 8. oktoober 2013

Regioonide Komitee
president
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regioonide Komitee arvamus teemal „Üleeuroopalisi telekommunikatsioonivõrke hõlmavad suunised”

(2013/C 356/17)

REGIOONIDE KOMITEE

— võtab teadmiseks Euroopa Komisjoni määruse muudetud ettepaneku üleeuroopalisi telekommunikatsioonivõrke hõlmavate suuniste kohta ning rõhutab, et kõnealuses dokumendis seatud prioriteedid – ülikiired võrgud, piiriülesed avalikud teenused, juurdepääs taaskasutatavale avaliku sektori teabele ja mitmekeelsetele teenustele ning turvalisema interneti teenustetaristud – on kõik valdkonnad, kus linnad ja piirkonnad on üheaegselt osalejad, teenusepakkujad ja tarbijad;

— toonitab, et üleeuroopalistel telekommunikatsioonivõrkudel on otsustav roll nii äriliste kui ka muude eesmärkide seisukohast ning teadusinvesteeringutel on keskne roll konkreetsete meetmete ja tulevaste rakenduste arendamise toetamisel, et suurendada telekommunikatsioonisektori väärtust;

— teeb ettepaneku täielikult ära kasutada Euroopa kogu potentsiaali arendada IKT teenuseid avalikus ja erasektoris ning kasutada IKTd kohalike ja piirkondlike omavalitsuste teenuste parandamiseks nt tervishoiu, hariduse, riigihangete, turvalisuse ja sotsiaalteenuste valdkonnas, ent ka muude tegevuste puhul, et aidata kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel otsuseid langetada;

— rõhutab, et oluline on ergutada avaliku ja erasektori tehtavate investeeringute teineteist täiendavat partnerlust maapiirkondades ja madala asustustihedusega piirkondades ning samuti sotsiaal- ja majandusprobleemidega linnapiirkondades, ning tõstab sellega seoses esile valitsusasutuste, avaliku julgeoleku asutuste, kohalike koolide ja tervishoiuasutuste lairibaühendusele juurdepääsu koordineerimist.

Raportöör	Alin-Adrian NICA (RO/ALDE), Dudeștii Noi linnapea
Viitedokument	„Muudetud ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse üleeuroopalisi telekommunikatsioonivõrke hõlmavaid suuniseid ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1336/97/EÜ”, COM(2013) 329 final

I. REGIOONIDE KOMITEE SEISUKOHAD

REGIOONIDE KOMITEE

1. võtab teadmiseks Euroopa Komisjoni määruse muudetud ettepaneku üleeuroopalisi telekommunikatsioonivõrke hõlmavate suuniste kohta ning rõhutab, et kõnealuses dokumendis seatud prioriteedid – ülikiired võrgud, piiriülesed avalikud teenused, juurdepääs taaskasutatavale avaliku sektori teabele ja mitmekeelsetele teenustele ning turvalisema interneti teenustetaristud – on kõik valdkonnad, kus linnad ja piirkonnad on üheaegselt osalejad, teenusepakkujad ja tarbijad;

2. tunnistab, et on oluline olemasolevad ELi õigusaktid hoolikalt läbi vaadata, nagu Euroopa Parlament seda on taotlenud, ning kohandada neid praegustele vajadustele;

3. märgib murega Euroopa ühendamise rahastu telekommunikatsioone puudutava eelarve märkimisväärset vähendamist 9,2 miljardilt eurolt 1 miljardile eurole ja juhib tähelepanu sellele, et telekommunikatsioonivõrkude eiramine võib põhjustada tõsiseid probleeme nii seoses tulevaste digitaalteenuste kui ka digitaalmajanduse rakendamise ja arendamisega. Siinkohal väljendab komitee kahetsust, et kaks teenust – „üleeuroopalised kiired tuumühendused avaliku sektori haldusasutustele” ning „info- ja kommunikatsioonilahenduste kasutuselevõtmine arukates energiavõrkudes ja arukate energiateenuste osutamiseks” – jäeti eelarvelistel põhjustel ettepanekust välja ning neid ei käsitleta enam ühist huvi pakkuvate projektidena;

4. toonitab, et üleeuroopalistel telekommunikatsioonivõrkudel on otsustav roll nii äriliste kui ka muude eesmärkide seisukohast ning teadusinvesteeringutel on keskne roll konkreetsete meetmete ja tulevaste rakenduste arendamise toetamisel, et suurendada telekommunikatsioonisektori väärtust;

5. on seisukohal, et nimetatud tehnoloogiatel on potentsiaali osutuda kodanike, ettevõtjate ja haldusasutuste jaoks väärtuslikuks varaks ning nende abil saaks muuta tooteid paremaks ja tõsta avalike teenuste kvaliteeti;

6. rõhutab taas info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) alasesse teadustegevusse investeerimise olulisust, et tagada majanduskasv ja uute ettevõtete areng, ning leiab, et IKT uuenduste kasutamine võib aidata toime tulla peamiste sotsiaalmajanduslike probleemidega;

7. tuletab meelde, et IKT, mis on kõigi jaoks avatud infoühiskonna alus, peaks vastama ühiskonna kõigi liikmete, sh sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate inimeste vajadustele;

8. rõhutab, et kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi ei tohiks ettepaneku kontekstis vaadelda vaid üleeuroopaliste e-teenuste kasutajatena, vaid ka oluliste teenuseosutajatena;

9. kutsub üles ergutama erasektori investeeringuid, samuti investeeringuid muudest avaliku sektori vahenditest kui Euroopa ühendamise rahastu, sh ulatuslikumat panust ettevõtjatelt ja institutsioonilistelt osalejatelt, nagu Euroopa Investeerimispank;

10. kinnitab taas, et seoses ELi konkurentsivõime ja ühtekuuluvuse laiemate eesmärkidega on oluline programmi „Horisont 2020”, struktuurifondide ja riikliku poliitika koosmõju;

11. rõhutab, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on võtmeroll asjatundliku dialoogi pidamisel üldsusega ning kodanikulähedasel reageerimisel kodanike huvidele, samuti koostöö edendamisel IKT uuenduste kasutajate ja tootjate vahel valitsuse ja halduse eri harudes;

12. juhib tähelepanu sellele, et parimate tavade vastastikune tutvustamine piirkondade ja kohalike omavalitsuste seas ei oleks mitte ainult kasulik, vaid tegelikult peaks see olema ettepaneku oluline osa;

II. REGIOONIDE KOMITEE SOOVITUSED

13. julgustab kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi tegema laiaulatuslikku koostööd, et parandada haldusasutuste vahelist koostalitlusvõimet ja avalike teenuste osutamise tõhusust;

14. rõhutab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste võtmerolli nii füüsiliste kui ka digitaalsete teenuste piiriülese kasutuselevõtu lihtsustamisel. Seepärast kinnitab komitee vajadust kaasata sellised asutused täielikult programmi haldamisse;

15. tunnistab, et lisaks vajadusele pöörata pidevat tähelepanu konkreetsete valdkondade konkurentsivõimele on oluline tähele panna, et Euroopa heaolu hakkab tulevikus üha enam sõltuma valdkonnaülesest tegevusest ([1]);

II.1 ***Lairibaühendus***

16. kinnitab taas, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on võtmeroll võrdse juurdepääsu tagamisel taskukohase hinnaga lairibaühendusele piirkondades, kus turumehhanismid seda tagada ei suuda, võttes endale juhtrolli projektide läbiviimisel, et ületada e-juurdepääsu lõhe, ning arendades uusi lähenemisviise, mis võimaldaksid muuta avalikud e-teenused inimestekesksteks ([2]);

17. teeb ettepaneku täielikult ära kasutada Euroopa kogu potentsiaali arendada IKT teenuseid avalikus ja erasektoris ning kasutada IKTd kohalike ja piirkondlike omavalitsuste teenuste parandamiseks nt tervishoiu, hariduse, riigihangete, turvalisuse ja sotsiaalteenuste valdkonnas, ent ka muude tegevuste puhul, et aidata kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel otsuseid langetada;

18. meenutab, et Euroopa Liidu toetatav avaliku ja erasektori partnerlus kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ning väikeste ja keskmise suurusega info- ja kommunikatsioonitehnoloogia ettevõtete vahel avalike IKT teenuste valdkonnas võib olla suurepärane nurgakivi kohalike oskuste ja teadmiste kujundamiseks kogu ELis ([3]);

19. juhib tähelepanu sellele, et kuigi investorite vaatenurgast võib seda pidada riskantseks, on ülikiiretesse lairibavõrkudesse investeerimine õige valik, kuna ülikiire internetiühenduse kasutamine võimaldab paremat ligipääsu digitaalteenustele, ning teeb ettepaneku toetada kõnealuseid meetmeid kavadega, mille abil soodustatakse ja lihtsustatakse asjaomaste teenuste tellimist kodanike poolt, mis oleks kooskõlas Euroopa digitaalses tegevuskavas seatud eesmärkidega;

20. tuletab meelde, et rahastamine ja muud toetavad meetmed peaksid soodustama vaba juurdepääsu ja horisontaalse ülesehitusega lairibaühenduse võrkude loomist, ning tõstab esile vajadust ärimudeli järele, mis eristab füüsilise võrguühenduse asjaomase teenuse osutamisest, ning et olemasolevad kiudoptilised võrgud tuleks konkurentsile avada. Konkreetselt tähendab see, et nn pimekiu (ing k dark fiber) – mis on teatud passiivse taristu vorm – osas tuleb aktiivselt edendada avatud juurdepääsu ettevõtlusmudeleid;

21. rõhutab, et oluline on ergutada avaliku ja erasektori tehtavate investeeringute teineteist täiendavat partnerlust maapiirkondades ja madala asustustihedusega piirkondades ning samuti sotsiaal- ja majandusprobleemidega linnapiirkondades, ning tõstab sellega seoses esile valitsusasutuste, avaliku julgeoleku asutuste, kohalike koolide ja tervishoiuasutuste lairibaühendusele juurdepääsu koordineerimist ([4]);

II.2 ***Valitsus ja koostalitlusvõime***

22. palub rohkem keskenduda teadlikkuse tõstmisele kohalikul ja piirkondlikul tasandil selle kohta, kui suur tähtsus on digitaalteenuste taristu koostalitlusvõimel ühishuviprojektide tõhusaks elluviimiseks nii riigi piires kui piiriüleselt; lisaks sellele toonitab komitee vajadust taristu uuendamise järele, et tagada üleeuroopaliste telekommunikatsioonivõrkude väljatöötamine ja rakendamine;

23. tunnistab vajadust töötada välja Euroopa tasandi raamistik, et tagada teadusuuringute taristute tõhusam töö ja kõrvaldada rahvusvahelise teadustöö ees seisvad tõkked;

24. on seisukohal, et toimiv infoühiskonna taristu tuleb tagada kõigile elanikele nende elukohast sõltumata, ning tunnistab, et kiiretel ja töökindlatel sideühendustel, mida täiendavad tõhusad traadita mobiiliteenused, on võtmeroll piirkondliku konkurentsivõime, juurdepääsu ja inimeste võrdse kohtlemise edendamisel ([5]);

25. kutsub üles avaliku sektori teenuste piiriülesele arendamisele, hõlmates selliseid aspekte nagu koostalitlusvõime ja kodanike e-identimine, e-allkirjad, elektrooniliste dokumentide teenus ning muud e-valitsuse komponendid;

II.3 ***Juurdepääs digitaalsetele ressurssidele***

26. kinnitab taas digitaalse ühtse turu rolli Euroopa digitaalse tegevuskava nurgakivina, mis teeb võimalikuks üleeuroopalise areneva, eduka ja elujõulise turu loomise, et võimaldada juurdepääsu elektroonilistele teenustele ([6]);

27. rõhutab vajadust teha digiteerimise valdkonnas kooskõlastatud jõupingutusi ning märgib, et elektrooniline juurdepääs kultuurimaterjalidele teeb need kõikidele Euroopa kodanikele kättesaadavaks ning võimaldab kasutada neid meelelahutuseks, õpingutes või töös;

28. ergutab looma ja levitama legaalset digitaalset infosisu ja e-teenuseid ning võimaldama tarbijatele lihtsat, turvalist ja paindlikku juurdepääsu digitaalse infosisu ja teenuste turgudele;

29. tunneb heameelt asjaolu üle, et Euroopa pärandi digitaalsed ressursid on programmi raames *a priori* rahastamiskõlblikud. Sellega seoses tõstab komitee esile mõju, mida avaldab kultuurimaterjalide elektroonilise kasutamise võimalus kogu Euroopa kodanikele, ning toonitab, et see protsess aitab anda Euroopa mitmekesisele ja mitmekeelsele pärandile internetis selge kuju. Seepärast tervitab komitee jätkuvat toetust praegusele Europeana portaalile, s.o Euroopa elektroonilisele raamatukogule, muuseumile ja arhiivile;

([1]) CdR 39/2006.
([2]) CdR 5/2008 fin.
([3]) CdR 156/2009 fin.
([4]) CdR 10/2009 fin.
([5]) CdR 104/2010 fin
([6]) CdR 104/2010 fin

30. on seisukohal, et digiteeritud materjali saab taaskasutada nii ärilisel kui ka muul eesmärgil sellistes kasutusvaldkondades nagu õppe- ja haridusliku infosisu arendamine, dokumentaalfilmid, turismirakendused, mängud, animatsioonid ja disainivahendid, tingimusel et sealjuures austatakse täielikult autoriõigusi ja muid sellega seotud õigusi;

31. meenutab, kui oluline on, et kohaliku ja piirkondliku tasandi avaliku sektori asutustel oleksid olemas digiteerimiseks vajalikud piisavad sisemised ressursid ja jätkusuutlikud rahalised vahendid, et oleks võimalik märkimisväärselt kulusid kokku hoida;

II.4 ***Juurdepääs taaskasutatavale avaliku sektori teabele***

32. peab nõutavaks eristada liikmesriikide reguleeritava avaliku sektori teabele juurdepääsu ja selle taaskasutamist, mis peab toimuma täielikult andmekaitse eeskirju järgides, et suurendada kasu tootja jaoks, kes ei pruugi asjaomase teabe koostamisel katta täielikult oma kulusid, ning välistada tarbija pettumuse ohtu, kui avalikule teabele antakse piiratud juurdepääs ([7]);

33. rõhutab taas, kui olulised ja vajalikud on ühised eeskirjad ja tavad, millega reguleeritakse avaliku sektori valduses oleva teabe taaskasutamist- ja kasutamist tagamaks, et kooskõlas direktiiviga 2013/37/EL kohaldatakse kõigi Euroopa teabeturul osalejate suhtes samu põhitingimusi, et tingimused sellise teabe taaskasutamiseks on läbipaistvamad ning et kaotatakse siseturu moonutused ([8]);

34. märgib, et hõlbus juurdepääs taaskasutatavatele avaliku sektori andmetele hoogustab majanduskasvu ja loob uusi ettevõtlusvõimalusi, sh väikeste ettevõtjate jaoks, sõltumata nende asukohast, ning on seisukohal, et innustada tuleks eeskätt VKEde osalemist teabe taaskasutamisel ning tagada avaliku sektori dokumentide koostamise, säilitamise ja ajakohastamise jaoks vajalik refinantseerimine ([9]);

35. rõhutab, et avaliku sektori teabe taaskasutamise täispotentsiaali saavutamine oleks võimalik kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tihedama kaasamise abil, mis aitaks oluliselt kaasa avaliku sektori teabe taaskasutamise edendamisele, et suurendada konkurentsivõimet ja luua töökohti ([10]);

II.5 ***Ohutus ja turvalisus***

36. kutsub üles täitma Euroopa digitaalse tegevuskava raames taristuid ja teenuseid välja töötades igal tasandil turvalisuse nõudeid, et tagada eraelu puutumatuse ja isikuandmete kaitse optimaalne tase ning vältida isiklike andmete igasugust loata jälgimist ja profiilide loomist, sealhulgas ostueelistused, tervislik seisund, tervisekaardid jne ([11]);

37. kutsub organisatsioone, sealhulgas avaliku sektori asutusi üles tunnistama, et võitlus küberkuritegevusega on pidev võitlus, ning seadma esikohale küberhäiretest ja -rünnakutest tuleneva ohu, määrates kindlaks nõrgad kohad ning arendades organisatsioonilisi võimeid turvarikkumistega toimetulekuks.

38. märgib, et küberkuritegevus mis tahes kujul on kiiresti arenev ja üha keerukam uus 21. sajandi oht liikmesriikidele, organisatsioonidele ja ELi kodanikele. Küberkuritegevus muutub üha sagedamaks ja keerukamaks ning see ei tunne piire;

39. rõhutab, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel võiks olla keskne roll küberkuritegevuse vastu võitlemisel, kübervaldkonnaga seotud andmete kogumisel ja andmekaitse tagamisel, kuna turvarikkumised kujutavad endast ohtu kommunaalteenustele (kohalik vesi ja elekter) ning kuna omavalitsused kasutavad ja omavad palju digitaalseid infotooteid ja -teenuseid;

40. kutsub üles innustama ja arendama partnerlust kõigi asjaomaste osaliste vahel, et töötada välja kooskõlastatud meetmed küberturbe valdkonnas ning lisada need riikliku ja ELi tasandi küberturbe meetmetesse, et võidelda e-kuritegevuse vastu ning minimeerida selle tagajärgi, mis on põhjustatud otsese finants- või intellektuaalomandi varguse, teabevahetuse katkestuste või ettevõtete jaoks eluliselt oluliste andmete kahjustamise läbi ([12]);

II.6 ***Lõppmärkused***

41. leiab, et määruse muudetud ettepanekus kavandatud meetmete puhul ei näi tekkivat ühtegi küsimust seoses nende vastavusega subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttele,

42. rõhutab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli ühiste teadusprogrammide edendamisel, kuna nad on kesksed osalejad piirkondlike teadus- ja uuendusstrateegiate väljatöötamisel, haldavad sageli teadusasutusi ning toetavad innovaatiliste keskkondade kujunemist;

43. rõhutab, et kohalike ja piirkondlike omavalitsustega tuleks korrapäraselt konsulteerida üleeuroopaliste telekommunikatsioonivõrkude rahastamiseks kavandatavate meetmete väljatöötamisel, rakendamisel ja juhtimisel (eeskätt aspektide osas, mis puudutavad lairibaühenduse väljaarendamist väiksema asustustihedusega piirkondades, piiriüleste teenuste osutamist jne).

([7]) CdR 247/2009 fin.
([8]) CdR 247/2009 fin.
([9]) CdR 626/2012 fin.
([10]) CdR 247/2009 fin.
([11]) CdR 247/2009 fin.
([12]) CDR1646-2013.

III. **MUUDATUSETTEPANEKUTE SOOVITUSED**

Muudatusettepanek 1

Preambul

Uus	Regioonide Komitee muudatusettepanek
	(10) Digitaalteenuste taristute edasiarendamisel on väga oluline tagada kõigi turvanõuete täitmine kõigil tasanditel, et tagada eraelu puutumatuse ja isikuandmete kaitse asjakohane tase ning vältida isiklike andmete igasugust loata jälgimist ja profiilide loomist.

Motivatsioon

Praegusel ajal on oluline tagada isikuandmete kaitse ja kohaldada eraelu puutumatuse standardeid turvanõuetena haavatavuse tõttu, mis võib ohustada inimeste isikuandmeid, sh ostueelistused, tervislik seisund, tervisekaardid jne.

Muudatusettepanek 2

Preambul, punkt 1

Komisjoni pakutud tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Telekommunikatsioonivõrgud ja -teenused muutuvad üha enam internetipõhisteks taristuteks ning lairibavõrgud ja digitaalteenused on omavahel tihedasti seotud. Internetist saab teabevahetuse, teenuste ja äritegevuse peamine platvorm. Seepärast on majanduskasvu saavutamiseks ja ühtse turu toimimiseks äärmiselt oluline teha kiire internet ja avalikud digitaalteenused üleeuroopaliselt kättesaadavaks.	Telekommunikatsioonivõrgud ja -teenused muutuvad üha enam internetipõhisteks taristuteks ning lairibavõrgud ja digitaalteenused on omavahel tihedasti seotud. Internetist saab teabevahetuse, teenuste ja äritegevuse peamine platvorm. Seepärast on konkurentsivõime, majanduskasvu ja sotsiaalse kaasatuse saavutamiseks ~~ja~~ ning ühtse turu toimimiseks äärmiselt oluline teha taskukohase hinnaga kiire internet ja avalikud digitaalteenused ~~üleeuroopaliselt~~ kättesaadavaks kõigis ELi piirkondades.

Motivatsioon

Konkurentsivõime ja sotsiaalne kaasatus on olulised teemad, mida tuleb arvesse võtta.

Muudatusettepanek 3

Preambul, punkt 7

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Digitaalteenuste taristute puhul on alustaristud muudest digitaalteenuste taristutest tähtsamad, sest esimestest sõltub viimaste arendamine. Digitaalteenuste taristud peaksid muu hulgas looma Euroopa lisaväärtust ja rahuldama kindlakstehtud vajadused. Ja nagu edukate katseprojektide põhjal kindlaks tehtud, peaksid nad olema nii tehniliselt kui ka tegevustasandil piisavalt kasutusküpsed. Need taristud tuleks välja töötada konkreetse säästlikkuskava alusel, et tagada põhiteenusplatvormide pikaajaline tegevus ka pärast Euroopa ühendamise rahastu kasutamist. Seepärast tuleks rahalise abi andmine käesoleva määruse alusel aja jooksul	Digitaalteenuste taristute puhul on alustaristud ja digitaalteenuste taristud elementidega, mida saavad kasutada teised teenusepakkujad, muudest digitaalteenuste taristutest tähtsamad, sest ~~esimestest~~ esimesed ~~sõltub~~ on aluseks viimaste ~~arendamine~~ arendamisele. Digitaalteenuste taristud peaksid muu hulgas looma Euroopa lisaväärtust ja rahuldama kindlakstehtud vajadused. Ja nagu edukate katseprojektide põhjal kindlaks tehtud, peaksid nad olema nii tehniliselt kui ka tegevustasandil piisavalt kasutusküpsed. Need taristud tuleks välja töötada konkreetse säästlikkuskava alusel, et tagada põhiteenusplatvormide pikaajaline tegevus

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
järk-järgult lõpetada ja otsida rahalisi vahendeid mujalt kui Euroopa ühendamise rahastust.	ka pärast Euroopa ühendamise rahastu kasutamist. Seepärast tuleks rahalise abi andmine käesoleva määruse alusel aja jooksul järk-järgult lõpetada ja otsida rahalisi vahendeid mujalt kui Euroopa ühendamise rahastust.

Muudatusettepanek 4

Preambul, punkt 22

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Komisjoni peaks abistama kõikide liikmesriikide esindajatest koosnev eksperdirühm, kellega peetakse nõu muu hulgas käesolevate suuniste rakendamise, kavandamise, hindamise ja rakendamisprobleemide lahendamise üle ning kes neis küsimustes kaastööd teeb.	Komisjoni peaks abistama kõikide liikmesriikide esindajatest ning ühest kohalike ja piirkondlike omavalitsuste esindajast koosnev eksperdirühm, kellega peetakse nõu muu hulgas käesolevate suuniste rakendamise, kavandamise, hindamise ja rakendamisprobleemide lahendamise üle ning kes neis küsimustes kaastööd teeb.

Motivatsioon

Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste esindaja osalemine võib konsulteerimisprotsessis kasulik olla, arvestades nende rolli teenuste ellurakendamisel.

Muudatusettepanek 5

Artikli 3 lõike 2 punkt b

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
aidata parandada kodanike, ettevõtjate ja valitsuste igapäevaelu, edendades riikide, piirkondade ja kohalike telekommunikatsioonivõrkude vastastikust sidumist ja koostalitlusvõimet ning parandades juurdepääsu sellistele võrkudele;	aidata parandada kodanike, ettevõtjate ja valitsuste igapäevaelu ning sotsiaalset ja majanduslikku tegevust, edendades riikide, piirkondade ja kohalike telekommunikatsioonivõrkude vastastikust sidumist ja koostalitlusvõimet ning parandades juurdepääsu sellistele võrkudele;

Motivatsioon

Sotsiaalne ja majanduslik tegevus on seotud igapäevaeluga, see kuulub kohaliku ja piirkondliku tasandi prioriteetide hulka ning võib edendada arengut, tõhusamaid avalikke teenuseid ja samuti ettevõtteid.

Muudatusettepanek 6

Artikli 3 lõike 3 punkt b

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
mõjusad avaliku ja erasektori investeeringud lairibavõrkude kasutuselevõtu ja uuendamise soodustamiseks, et aidata seega saavutada Euroopa digitaalarengu tegevuskava lairibaühendusega seotud eesmärke.	mõjusad avaliku ja erasektori investeeringud ja e-õppe arendamine lairibavõrkude kasutuselevõtu ja uuendamise soodustamiseks, et aidata seega saavutada Euroopa digitaalarengu tegevuskava lairibaühendusega seotud eesmärke.

Motivatsioon

E-õppe turgude arendamine pakub alternatiive infosisu digiteerimise rahastamiseks.

Muudatusettepanek 7

Artikli 4 lõige 2

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Ühishuviprojekt võib hõlmata kogu projektitsüklit, sealhulgas teostatavusuuringuid, rakendamist, pidevat toimimist, koordineerimist ja hindamist.	Ühishuviprojekt võib hõlmata kogu projektitsüklit, sealhulgas teostatavusuuringuid, rakendamist, pidevat toimimist, koordineerimist ja hindamist., ning peaks järgima tehnoloogilise neutraalsuse põhimõtet, mis on ELi elektroonilise side struktuuri alus.

Motivatsioon

Eeskätt üldhuviprojektide määratlemise kontekstis on oluline täpsustada, millised põhimõtted on elektroonilise side struktuuri alus.

Muudatusettepanek 8

Artikkel 7

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Liit võib luua kontakte, pidada arutelusid, vahetada teavet ja teha koostööd kolmandate riikide haldusasutuste või mis tahes muude organisatsioonidega, et saavutada käesolevate suuniste eesmärgid. Lisaks muudele eesmärkidele püütakse sellise koostööga suurendada liidu telekommunikatsioonivõrkude ja kolmandate riikide telekommunikatsioonivõrkude vahelist koostalitlusvõimet.	Liit võib luua kontakte, pidada arutelusid, vahetada teavet ja teha koostööd kolmandate riikide haldusasutuste või mis tahes muude organisatsioonidega, kui see on avalikes huvides, et saavutada käesolevate suuniste eesmärgid. Lisaks muudele eesmärkidele püütakse sellise koostööga suurendada liidu telekommunikatsioonivõrkude ja kolmandate riikide telekommunikatsioonivõrkude vahelist koostalitlusvõimet. Nimetatud koostöö viiakse kooskõlla liidu välispoliitika raames välja töötatud strateegiatega, eelkõige makropiirkondlike strateegiatega, mida juba rakendatakse või välja töötatakse.

Motivatsioon

Avalikku huvi tuleks otsustusprotsessis esmatähtsaks pidada. Samuti on väliskoostöö mehhanismide loomisel soovitav järgida olemasolevaid poliitikaid ja strateegiaid.

Muudatusettepanek 9

Artikli 8 lõige 1

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Määruse XXX (millega asutatakse Euroopa ühendamise rahastu) artikli 21 kohaselt saadud teabe põhjal vahetavad liikmesriigid ja komisjon teavet käesolevate suuniste rakendamisel tehtud edusammude kohta.	Määruse XXX (millega asutatakse Euroopa ühendamise rahastu) artikli 21 kohaselt saadud teabe põhjal vahetavad liikmesriigid ja komisjon teavet ja parimaid tavasid käesolevate suuniste rakendamisel tehtud edusammude kohta. Euroopa Parlamendile saadetakse igal aastal ülevaade sellest teabest. Liikmesriigid kaasavad sellesse protsessi kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused.

Motivatsioon

Ettepanek läbipaistvuse parandamiseks.

Muudatusettepanek 10

Artikli 8 lõige 2

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Komisjon konsulteerib kõikide liikmesriikide esindajatest koosneva eksperdirühmaga, kes teda ka abistab.	Komisjon konsulteerib kõikide liikmesriikide esindajatest (sh üks kohaliku ja üks piirkondliku omavalitsuse esindaja) koosneva eksperdirühmaga, kes teda ka abistab.

Motivatsioon

Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste esindajate osalemine oleks kasulik, sest avaliku sektori teenuseid osutavad Euroopas peamiselt kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused ning need teenused on olulised ettevõtjate ja üksikisikute igapäevaelu ja vaba liikumise seisukohast.

Muudatusettepanek 11

Lisa 1. jao punkti 2 alapunkt g

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
turvalisema interneti teenustetaristu: see platvorm võimaldab omandada, käitada ja hallata jagatud andmetöötlusseadmeid, andmebaase ja tarkvaravahendeid liikmesriikide turvalisema interneti keskuste jaoks. See hõlmab ka seksuaalse kuritarvitamisega seotud infosisu kohta tehtud avalduste käsitlemist toetavat tegevust ning ühendust politseiasutustega, sh selliste rahvusvaheliste organisatsioonidega nagu Interpol, ning vajaduse korral nimetatud infosisu eemaldamist asjaomastelt veebisaitidelt. Platvormi toetavad ühised andmebaasid;	turvalisema interneti teenustetaristu: see platvorm võimaldab omandada, käitada ja hallata jagatud andmetöötlusseadmeid, andmebaase ja tarkvaravahendeid, samuti vahetada parimaid tavasid liikmesriikide turvalisema interneti keskuste jaoks. Turvalisema interneti taristu peamine osa liikmesriikides on turvalisema interneti keskused, mis tagavad liidu lisaväärtuse, kusjuures riiklikud abiliinid, vihjeliinid, teadlikkuse tõstmise keskused ja muud teadlikkuse suurendamise meetmed on eriti tähtsad. See hõlmab ka seksuaalse kuritarvitamisega seotud infosisu kohta tehtud avalduste käsitlemist toetavat tegevust ning ühendust politseiasutustega, sh selliste rahvusvaheliste organisatsioonidega nagu Interpol, ning vajaduse korral nimetatud infosisu eemaldamist asjaomastelt veebisaitidelt. Platvormi toetavad ühised andmebaasid ja ühised tarkvarasüsteemid;

Motivatsioon

Parimate tavade näited võivad turvalisema interneti keskuste tegevusele oluliselt kaasa aidata.

Brüssel, 8. oktoober 2013

Regioonide Komitee
president
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regioonide Komitee arvamus teemal „Direktiivi ettepanek mereala ruumilise planeerimise ja rannikualade integreeritud haldamise kohta”

(2013/C 356/18)

REGIOONIDE KOMITEE

— rõhutab, et direktiivi ettepanek on valminud kontekstis, kus paljudel liikmesriikidel juba on mereala ruumilise planeerimise ja rannikualade integreeritud haldamise poliitika, seejuures on kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused nende poliitikameetmete põhiosalejad; lisaks soovib komitee, et ettepanek ei mõjutaks pädevusi, mis on liikmesriikidel ja liikmesriikide siseselt ruumilise planeerimise valdkonnas;

— on seisukohal, et lahtiseks jääb küsimus, kas seadusi peaks koostama Euroopa Liit, ning käsitlemist vajab see, kuidas EL peaks seadusi looma. Antud kontekstis märgib komitee, et praeguses sõnastuses on ettepanek vastuolus proportsionaalsuse põhimõttega;

— on seisukohal, et direktiivi ettepanek ei taga rakendamiseks piisavat paindlikkust, kuna a) see on vastuolus mõningates liikmesriikides rannikualade integreeritud haldamise mitteametlike juurdunud protsessidega, ja b) eriti rannikualade integreeritud haldamist käsitlevad ettepanekud mõjutavad otseselt olemasolevaid pädevusi ruumilise planeerimise poliitika ning piirkondlikul ja/või kohalikul tasandil käibivate tavade osas;

— rõhutab, et raamdirektiivis ei tohiks ette kirjutada mereala ruumiliste planeeringute sisu;

— on seisukohal, et raamdirektiivis tuleks kehtestada ühised põhimõtted ja lihtsustada piiriülest ning ka rannikualade eest vastutavate riiklike ametivõimude koostööd ning jätta liikmesriikide asutuste otsustada mõiste „rannikualad” määratlemine;

— rõhutab, et direktiivi ettepanekul selle praeguses sõnastuses on negatiivsed tagajärjed kohalikule/piirkondlikule planeerimispoliitikale ja -menetlustele, kuna ettepanekus allutatakse rannikumõõtmega ruumilised planeeringud minimaalsetele valdkonnapõhise sisuga nõuetele, mis oluliselt õõnestab planeerimisasutuste autonoomiat kõigi asjakohaste kasutusalade vajaduste tasakaalustamisel;

Raportöör:	Paul O'DONOGHUE (IE/ALDE), Kerry krahvkonnavolikogu ja Edela piirkondliku omavalitsuse liige
Viitedokument	Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega kehtestatakse mereala ruumilise planeerimise ja rannikualade integreeritud haldamise raamistik COM(2013) 133 final

I. **POLIITILISED SOOVITUSED**

REGIOONIDE KOMITEE

Üldised seisukohad

1. toetab direktiivi ettepaneku üldisi eesmärke: saavutada merendusalase tegevuse tõhusam haldamine ja mereressursside tõhus kasutamine; arendada sidusat ja tõenditel põhinevat otsustusprotsessi ning tihendatud koostööd ranniku- ja merealade majandamisel; lihtsustada ELi olulisimate poliitiliste eesmärkide [1] sidusat elluviimist ja aidata saavutada jätkusuutlikku majanduskasvu ning arendada sinist majandust (blue economy);

2. tervitab jõupingutusi maa- ja merepõhiste tegevuste paremaks omavaheliseks koordineerimiseks. Komitee toetab sidusat Euroopa poliitikat, mis tugineb rahvusvahelistele parimatele tavadele ja arvestab väljakujunenud riiklikke tavasid. Lisaks toetab komitee mereala ruumilise planeerimise ja rannikualade integreeritud haldamise ühiste põhimõtete väljatöötamist;

3. rõhutab, et direktiivi ettepanek on valminud kontekstis, kus paljudel liikmesriikidel juba on mereala ruumilise planeerimise ja rannikualade integreeritud haldamise poliitika või nad arendavad neid, seejuures on kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused nende poliitikameetmete põhiosalejad; lisaks soovib komitee, et ettepanek ei mõjutaks pädevusi, mis on liikmesriikidel ja liikmesriikide siseselt ruumilise planeerimise valdkonnas;

4. täheldab, et kuna „mereala ruumiline planeerimine" eeldab korrapäraseid konsultatsioone liikmesriikide vahel, peab ELi roll selles valdkonnas piirduma menetlusraamistiku või menetlusnormide koostamisega;

5. avaldab kahetsust, et mõjuhinnangu osas puudus suunatud konsulteerimine kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kui planeerimisasutuste ja kavandatud direktiivi peamiste elluviijatega;

Õiguslik alus

6. tunnistab, et kõnealune direktiivi ettepanek tuleneb integreeritud merenduspoliitika kehtestamisest 2007. aastal ja tegevuskava vastuvõtmisest sinise majanduskasvu kohta 2012. aastal, ent saab siiski aru mitmetest kahtlustest, mida on väljendatud seoses pakutud direktiivi mitme õigusliku alusega;

7. tõstab esile nõukogu õigustalituse arvamust, [2] milles käsitleti asjaolu, et direktiivi ettepanekul on mitu õiguslikku alust, ning leiab, et vaja on suuremat selgust, kui Euroopa Komisjon edaspidi esitab ettepaneku, millel on mitu õiguslikku alust või kui ta toetub Euroopa Liidu lepingu artiklile 3 (territoriaalne ühtekuuluvus), millel võib olla otsene ja/või kaudne mõju liikmesriikide ruumilise planeerimise poliitikale ja selle rakendamisele;

Subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõte

8. rõhutab, et subsidiaarsuse kontroll riiklike (ja piirkondlike) parlamentide poolt tõi välja üheksa põhjendatud negatiivset arvamust [3]. Komitee nõustub, et direktiivi ettepaneku elemendid ei vasta nõuetekohaselt ELi tasandil õigusaktidele esitatavate vajaduse ja lisaväärtuse nõuetele;

9. nendib, et muret on väljendatud seoses järgmiste aspektidega: a) pädevus – selge pädevuse puudumine ELi tasandil, samas kui mereala ruumiline planeerimine ja rannikualade integreeritud haldamine on mõningates liikmesriikides juba riiklikus, piirkondlikus ja/või kohalikus pädevuses; b) direktiivi ettepanekus ei võeta asjakohaselt arvesse rannikualade piirkondlikke/kohalikke iseärasusi ja väljakujunenud planeerimise ja haldamise tavasid; ja c) ELi õigusaktide sobivus konkreetsete piiriüleste küsimuste käsitlemiseks ja ELi tasandi sobivus koostöö kujundamiseks kolmandate riikidega juhul, kui juba kehtivad rahvusvahelised merekonventsioonid;

10. on seisukohal, et lahtiseks jääb küsimus, kas seadusi peaks koostama Euroopa Liit, ning käsitlemist vajab see, kuidas EL peaks seadusi looma. Antud kontekstis märgib komitee, et praeguses sõnastuses on ettepanek vastuolus proportsionaalsuse põhimõttega;

11. leiab, et direktiivi ettepanek on liiga normatiivne. Komitee ei nõustu miinimumnõuete loeteluga artiklites 6–8, kuna see piirab piirkondlikul või kohalikul tasandil prioriteetide seadmise ulatust ja on vastuolus direktiivis esitatud eesmärkidega, mille kohaselt direktiiv peaks olema üksnes menetluslik ja mitte sekkuma planeerimise üksikasjadesse;

[1] Eelkõige merestrateegia raamdirektiiv, linnudirektiiv ja loodusdirektiiv ning uuendatud ühine kalanduspoliitika.

[2] Nõukogu õigustalituse arvamus 12. juulist 2013 (12283/13)

[3] Põhjendatud negatiivseid arvamusi avaldasid BE, DE, FI, IE, LT, NL, PL, SV, positiivsed arvamused esitasid PT ja RO.

12. on seisukohal, et direktiivi ettepanek ei taga rakendamiseks piisavat paindlikkust, kuna a) see on vastuolus mõningates liikmesriikides rannikualade integreeritud haldamise mitteametlike juurdunud protsessidega, ja b) eriti rannikualade integreeritud haldamist käsitlevad ettepanekud mõjutavad otseselt olemasolevaid pädevusi ruumilise planeerimise poliitika ning piirkondlikul ja/või kohalikul tasandil käibivate tavade osas;

13. seab lisaks küsimuse alla normatiivse lähenemisviisi ettepaneku teistele aspektidele, nagu ajakavade seadmine planeeringute ja strateegiate läbivaatamisele (artikkel 6) ja aruandmist puudutavad nõuded (artikkel 15). Komitee on seisukohal, et direktiivi rakendamisega seonduv bürokraatia ja halduskoormuse lisandumine ja eelkõige kohalikul tasandil tekkivad täiendavad kulud õõnestavad veelgi selle lisaväärtust;

14. komiteel on kahtlusi täiendavate rakendusaktide pakutud kasutamise osas, mis puudutab planeeringute ja strateegiate teostamiseks astutavaid samme (artikkel 16); ta leiab, et need lähevad kaugemale, kui on tarvis selleks, et aidata direktiivi nõuded ellu rakendada, ja neist võib jääda mulje, et Euroopa Komisjon peab vajalikuks praegust direktiivi ettepanekut veelgi tugevdada. Komitee teeb ettepaneku vaadata läbi rakendusaktide pakutud kasutus, nii et see keskenduks vaid menetluslikele aspektidele;

Mereala ruumiline planeerimine

15. toetab täielikult mereala ruumilise planeerimise arendamist valdkonnaülese vahendina, et lihtsustada ökosüsteemil põhineva lähenemisviisi rakendamist, toetada mereressursside mõistuspärast kasutamist, ühitada kaasnev inimtegevus ja minimeerida mõju merekeskkonnale nagu ka tagada kliimamuutustele vastupanuvõimelised ranniku- ja merealad. Komitee toetab samuti plaanipõhist lähenemisviisi, millega luuakse selged reeglid, et soodustada pikaajalisi investeeringuid ja seega suurendada merega seotud tegevuste panust strateegia „Euroopa 2020" eesmärkide saavutamisse;

16. rõhutab, et mereala ruumilist planeerimist tuleb arendada neutraalse planeerimisvahendina, mis hõlmab teatud paindlikkust, et kohandada asjakohaseid poliitilisi protsesse erineva merekeskkonna jaoks. Lisaks kutsub komitee üles looma selgust direktiivi ettepanekus sisalduva ökosüsteemil põhineva lähenemisviisi kohaldamisala osas, kuna majandusarengu ja keskkonnakaitse vahel peab valitsema tasakaal. Komitee ei toeta seega ülalt alla suunduvate prioriteetide ja miinimumnõuete seadmist juhtimiskavadele ning on samuti vastu mereala ruumilise planeerimise kasutamisele vahendina, millega tagatakse valdkonnapõhiste poliitiliste eesmärkide elluviimine;

17. on seisukohal, et direktiivi ettepanek oma praeguses sõnastuses on liiga üksikasjalik ja liialt paindumatu, et võtta täielikult arvesse: merealase ruumilise planeerimise väljakujunenud tavasid, vajadust jätkata juhtimisprioriteetide seadmist riiklikul või riigi tasandist allapoole jääval tasandil ning mereressursside piirkondlikku eripära;

18. toetab siiski raamdirektiivi vastuvõtmist mereala ruumilise planeerimise raamistiku kehtestamiseks Euroopa Liidus, mis mõningates liikmesriikides kehtivaid tavasid arvesse võttes peaks nägema ette kohustuse mereala ruumiliste planeeringute koostamiseks; kehtestama ühtsed põhimõtted; sätestama miinimumnõuded piiriülese koostöö ja merealaste planeeringute koordineerimiseks ja kehtestama põhimõtted mereruumi konkureeriva kasutamise ja erinevate mereala ruumiliste planeeringute konkureerivate eesmärkide ühitamiseks;

19. rõhutab, et raamdirektiivis ei tohiks ette kirjutada mereala ruumiliste planeeringute sisu;

20. rõhutab mereala ruumilist planeerimist toetades, et sinise majanduse arendamine eeldab integreeritud juhtimist, mille puhul ühe osa lahendusest moodustab mereala ruumiline planeerimine, ent see ei ole ainus lahendus. Samuti toonitab komitee, et merenduse juhtimist tuleb parandada;

21. on seetõttu üllatunud, et direktiivi ettepaneku normatiivset olemust arvesse võttes ei ole selles nimetatud nõutavaid juhtimispõhimõtteid. Seega leiab komitee, et merenduspoliitika ja eelkõige mereala ruumiline planeerimine eeldab mitmetasandilist ja valdkonnaülest lähenemisviisi. Komitee tunnistab, et ehkki liikmesriigid vastutavad territoriaalvete ja majandusvööndite haldamise eest, saavad kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused tänu oma ruumilise planeerimise ja haldamise pädevustele tagada sidususe ja koordineerimise mereala ja maismaa ruumilise planeerimise lähenemisviiside vahel;

Rannikualade integreeritud haldamine

22. rõhutab, et komitee on pikka aega toetanud rannikualade integreeritud haldamist ja tunnistab, et sellel on märkimisväärne roll sünergiate saavutamisel mere- ja maismaakeskkonna planeerimisraamistike vahel ning konsensuse saavutamiseks asjaomaste sidusrühmade vahel;

23. juhib tähelepanu mõistele „rannikuala" (artikli 3 lõige 1) ja eelkõige mõjudele, mida see määratlus toob kaasa kohalike/piirkondlike planeerimisasutuste jaoks. Eelkõige leiab komitee, et liikmesriigi territoriaalmere välispiiri määratlemine rannikuala merepoolse piirina on väga lai piiritlus ja mitmes liikmesriigis jääb see olemasolevate planeerimisasutuste pädevusalast väljapoole (nii nende inim- kui ka finantsressursside poolest). Lisaks on komitee seisukohal, et rannikuala maapoolse piiri määratlus on ebaselge ja avaldab otsest mõju olemasolevatele maakasutuskavadele ja väljakujunenud tavadele;

24. on seisukohal, et raamdirektiivis tuleks kehtestada ühised põhimõtted ja lihtsustada piiriülest ning ka rannikualade eest vastutavate riiklike ametivõimude koostööd ning jätta liikmesriikide asutuste otsustada mõiste „rannikualad" määratlemine vastavalt vajadusele ja oma planeerimispoliitika ja jurisdiktsiooni tavade kohaselt;

25. komitee on seisukohal, et maa- ja merepõhise planeerimistegevuse ühispunktides tuleb valida terviklikum lähenemisviis, arvestades, et maa ja mere seosed lähevad kaugemale „rannikualast" (näiteks valgalade mõju kaugemal sisemaal; sadamate kui regionaalarengu keskuste mõju; transporditeede ning energia tootmis- ja ülekandesüsteemide omavaheline seotus jne), ja peab vajalikuks, et liikmesriikidel oleks suurem paindlikkus selle määramisel, milliseid vahendeid kasutada maa- ja merepõhiste tegevuste tõhusa koordineerimise võimaldamiseks;

26. seab seega küsimuse alla praeguse mitteametliku juhtimisviisi muutmise täiendavaks ametlikuks planeerimisvahendiks. Komiteed ei veena artikli 2 lõige 3, milles sedastatakse, et „käesoleva direktiivi sätted ei piira liikmesriikide pädevust asulaplaneerimise suhtes", kuna komitee käsitleb rannikualade integreeritud haldamise reguleerimist maakasutuse planeerimisena, mis on esmajoones liikmesriikide pädevuses, kuigi mõnes liikmesriigis on selline pädevus piirkondlikel omavalitsustel. Komitee leiab, et direktiivi rakendamisel on otsene mõju riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi planeerimistavale, ning nendel põhjustel on komiteel tugevaid kahtlusi rannikualade integreeritud haldamise strateegiate koostamise kõigis rannikuäärsetes liimesriikides kohustuslikuks muutmise suhtes ([4]);

27. meenutab rannikualade integreeritud haldamise soovitust (2002), milles leiti, et arvestades erinevaid tingimusi rannikualadel ning õiguslikke ja institutsioonilisi raamistikke liikmesriikides, on pakutud meetme (rannikualade integreeritud haldamise elluviimine Euroopas) eesmärgid kõige paremini saavutatavad ühenduse tasandi juhtimisel ([5]). Komitee nendib, et sellest ajast alates on muutunud vähe ja kahetseb, et Euroopa Komisjon ei kaalunud põhjalikult kõiki mittesiduvaid võimalusi rannikualade integreeritud haldamise rakendamise tugevdamiseks;

28. on siiski seisukohal, et rannikualade integreeritud haldamine peab ka edaspidi täitma olulist rolli mereala ruumilise planeerimise täiendamisel ja rannikuressursside haldamise toetamisel ja hõlmama asjaomaseid sidusrühmi. Komitee nõuab, et Euroopa Komisjon kaaluks veel kord, kuidas seda elavdada, töötades välja sobivamaid mittesiduvaid meetmeid. Komitee teeb liikmesriikidele ettepaneku hinnata, millised konkreetseid meetmeid on vaja võtta, et tagada parem sidusus maakasutuse ja mereala ruumiliste planeeringute vahel;

Kohalikud ja piirkondlikud mõjud

29. toonitab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli ruumilise planeerimise poliitikas, sealhulgas mereala ruumilise planeerimise ja rannikualade integreeritud haldamise väljakujunenud tavades. Samuti rõhutab komitee, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused juba osalevad ruumilise planeerimise poliitika kahepoolses piiriüleses koordineerimises;

30. toetab olemasolevaid piirkondlikke koostööalgatusi makro- või merepiirkondade tasandil. Komitee avaldab kahetsust, et direktiivi ettepanekus ei ole eraldi käsitletud merekeskkondade mitmekesisust ja võimalikku tihedamat koostööd, milles selliseid piirkondlikke iseärasusi arvesse võetakse. Lisaks leiab komitee, et arvestada tuleks ka mõningate kolmandate riikidega suhtlemisel esineva prognoosimatuse ja äärepoolseimate piirkondade keerukusega;

31. on seisukohal, et direktiivi ettepaneku võimalikud kavatsetud ja ettekavatsemata mõjud kohalikul/piirkondlikul tasandil on märkimisväärsed, eelkõige seoses a) mõjuga kohaliku/piirkondliku tasandi olemasolevatele pädevustele planeerimispoliitikas ja -tavades, ja b) täiendava haldus- ja finantskoormuse tekkimisega;

32. rõhutab, et direktiivi ettepanekul selle praeguses sõnastuses on negatiivsed tagajärjed kohalikule/piirkondlikule planeerimispoliitikale ja -menetlustele, kuna ettepanekus allutatakse rannikumõõtmega ruumilised planeeringud minimaalsetele valdkonnapõhise sisuga nõuetele, mis oluliselt õõnestab planeerimisasutuste autonoomiat kõigi asjakohaste kasutusalade vajaduste tasakaalustamisel;

33. leiab, et väljapakutud ajakava mereala ruumiliste planeeringute ja rannikualade haldamise strateegiate koostamiseks 36 kuu jooksul direktiivi jõustumisest on väga ambitsioonikas. Komitee rõhutab, et sellist ajakava on võimatu täita, kui mereala ruumiline planeerimine ja rannikualade integreeritud haldamine on jätkuvalt lapsekingades. Seetõttu teeb komitee ettepaneku neid ajakavu laiendada;

34. seab konkreetsemalt kahtluse alla loogika nõuda mereala ruumiliste planeeringute ja rannikualade haldamise strateegiate läbivaatamist iga 6 aasta tagant, kuna see on pädevate ametiasutuste jaoks keeruline ja kulukas ettevõtmine ega ole tingimata kooskõlas planeeringute läbivaatamise väljakujunenud tsüklitega liimesriikides;

35. rõhutab, et rakendamine asetab märkimisväärse täiendava koorma kohaliku ja piirkondliku tasandi planeerimisasutustele, samuti on koormaks sellistele asutustele esitatav nõudmine leida eelarvepiirangute ajal täiendavaid rahalisi ja inimressursse, sh (väheseid) sobivalt kvalifitseeritud mereala ruumilise planeerimise asjatundjaid, et toime tulla direktiivi nõuetele vastamisega;

36. on mures, et Euroopa Komisjon ei ole läbi viinud üksikasjalikku hindamist täiendava halduskoormuse ja rakendamisega seotud lisakulude ulatuse kohta, millest märkimisväärse osa kannavad kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused. Komitee leiab, et nimetatud mõju vähendab pakutud direktiivi lisaväärtust kõnealuste ametiasutuste jaoks;

([4]) Barcelona konventsiooniga juba pannakse Vahemere piirkonnas asuvatele liikmesriikidele teatavad kohustused.

([5]) Soovitused Euroopa rannikualade integreeritud haldamise strateegia elluviimiseks (2002/413/EÜ), põhjendus 17.

37. soovitab seepärast, et Euroopa Komisjon teostaks üksikasjaliku eelhindamise järgmise suhtes: a) direktiivi mõju rannikualade praegusele ruumilise planeerimise poliitikale ja tavale ning b) direktiivi rakendamise täiendavad kulud iseäranis kohalikul ja piirkondlikul tasandil.

II. MUUDATUSETTEPANEKUTE SOOVITUSED

Muudatusettepanek 1

Põhjendus 3

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Integreeritud merenduspoliitikas määratletakse mereala ruumilist planeerimist ja rannikualade integreeritud haldamist kui valdkonnaüleseid poliitikavahendeid avaliku sektori asutuste ja sidusrühmade jaoks, et kohaldada kooskõlastatud, integreeritud lähenemisviisi. Ökosüsteemipõhise lähenemisviisi kasutamine aitab edendada mere- ja rannikualade majanduse jätkusuutlikku kasvu ning mere- ja rannikuressursside säästvat kasutamist.	Integreeritud merenduspoliitikas määratletakse mereala ruumilist planeerimist ja rannikualade integreeritud haldamist kui valdkonnaüleseid poliitikavahendeid avaliku sektori asutuste ja sidusrühmade jaoks, et kohaldada kooskõlastatud, integreeritud ja piiriülest lähenemisviisi. Ökosüsteemipõhise lähenemisviisi kasutamine aitab edendada mere- ja rannikualade majanduse jätkusuutlikku kasvu ning mere- ja rannikuressursside säästvat kasutamist.

Motivatsioon

Piiriülese koostöö tõhustamine on integreeritud merenduspoliitika puhul äärmiselt oluline, eelkõige seoses mereala ruumilise planeerimise ja rannikualade integreeritud haldamisega.

Muudatusettepanek 2

Põhjendus 12

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Ehkki on asjakohane, et liit kehtestab mereala ruumilise planeerimise ja rannikuala integreeritud majandamise strateegiate eeskirjad, vastutavad liikmesriigid ja nende pädevad asutused selliste planeeringute ja strateegiate sisu kindlaksmääramise ja väljatöötamise eest oma mere- ja rannikualade kohta, sealhulgas mereala jagamise eest eri valdkondade meetmete vahel.	Ehkki on asjakohane, et liit kehtestab mereala ruumilise planeerimise ja rannikuala integreeritud majandamise strateegiate raamistiku ~~eeskirjad~~, vastutavad liikmesriigid ja nende pädevad asutused selliste planeeringute ja strateegiate sisu kindlaksmääramise ja väljatöötamise eest oma mere- ja rannikualade kohta, sealhulgas mereala jagamise eest eri valdkondade meetmete ja merealade eri kasutuse vahel.

Muudatusettepanek 3

Artikli 3 lõige 2

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
2. „integreeritud merenduspoliitika” – liidu poliitika, mille eesmärk on edendada kooskõlastatud ja ühtset otsuste vastuvõtmist, et maksimeerida liikmesriikide ja eelkõige liidu rannikualade, saarte ja äärepoolseimate piirkondade, samuti merendusvaldkondade jätkusuutlikku arengut, majanduskasvu ning sotsiaalset ühtekuuluvust sidusa merepoliitika ja asjakohase rahvusvahelise koostöö abil;	2. „integreeritud merenduspoliitika” – liidu poliitika, mille eesmärk on edendada kooskõlastatud ja ühtset valdkondliku ja piiriülese merenduse juhtimist ~~otsuste vastuvõtmist~~, ~~et~~ mille abil maksimeerida liikmesriikide ja eelkõige liidu rannikualade, saarte ja äärepoolseimate piirkondade, ~~samuti merendusvaldkondade~~ jätkusuutlikku arengut, majanduskasvu ning sotsiaalset ühtekuuluvust ~~sidusa merepoliitika ja asjakohase rahvusvahelise koostöö abil~~;

Muudatusettepanek 4

Artikkel 5

Mereala ruumiliste planeeringute ja rannikuala integreeritud majandamise strateegiate eesmärgid

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
Mereala ruumilistes planeeringutes ja rannikuala integreeritud majandamise strateegiates kohaldatakse ökosüsteemil põhinevat lähenemisviisi, et hõlbustada mere- ja rannikualal võetavate konkureerivate valdkondade meetmete kooseksisteerimist ja vältida nendevahelisi konflikte, ning püütakse saavutada järgmisi eesmärke:	Mereala ruumilistes planeeringutes ja rannikuala integreeritud majandamise strateegiates kohaldatakse ökosüsteemil põhinevat lähenemisviisi, et hõlbustada mere- ja rannikualal võetavate konkureerivate valdkondade meetmete kooseksisteerimist ja vältida nendevahelisi konflikte, ning seatakse eesmärgid, millega võidakse muu hulgas kaasa aidata järgnevale: ~~järgmisi eesmärke:~~
(a) …	(a) …
(b) …	(b) …

Motivatsioon

Peaks olema selge, et õigusakti ettepanekus nimetatud eesmärgid on illustratiivsed. Pädevatel ametiasutustel peab olema piisavalt paindlikkust, et määratleda oma merekeskkondadele kohased prioriteedid ja nende rakendamise viis.

Muudatusettepanek 5

Artikkel 6

Mereala ruumiliste planeeringute ja rannikuala integreeritud majandamise strateegiate ühised miinimumnõuded

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
1. Mereala ruumiliste planeeringute ja rannikuala integreeritud majandamise strateegiatega kehtestatakse artiklis 5 sätestatud eesmärkide saavutamiseks astutavad sammud, võttes arvesse kõiki asjakohaseid meetmeid, ning nende suhtes kohaldatavad meetmed.	1. Mereala ruumiliste planeeringute ja rannikuala integreeritud majandamise strateegiatega kehtestatakse artiklis 5 sätestatud eesmärkide saavutamiseks astutavad sammud, võttes arvesse kõiki asjakohaseid meetmeid, ning nende suhtes kohaldatavad meetmed.
2. Seejuures mereala ruumilised planeeringud ja rannikuala integreeritud majandamise strateegiad vähemalt:	2. Seejuures mereala ruumilised planeeringud ja rannikuala integreeritud majandamise strateegiad vähemalt:
a) on omavahel kooskõlastatud, juhul kui need ei ole integreeritud;	a) on omavahel kooskõlastatud, juhul kui need ei ole integreeritud;
b) tagavad tõhusa piiriülese koostöö liikmesriikide vahel ning asjaomaste poliitikasektorite riiklike asutuste ja sidusrühmade vahel;	b) tagavad tõhusa piiriülese koostöö liikmesriikide vahel ning asjaomaste poliitikasektorite riiklike asutuste ja sidusrühmade vahel;
c) teevad kindlaks mereala ruumiliste planeeringute ja rannikuala integreeritud majandamise strateegiate piiriülese mõju samas merepiirkonnas või allpiirkonnas või nendega seotud rannikualal asuvate kolmandate riikide suveräänsete õiguste või jurisdiktsiooni alla kuuluvatele mere- ja rannikualadele ning tegelevad selle mõjuga koos asjaomaste riikide pädevate asutustega vastavalt artiklitele 12 ja 13.	c) teevad kindlaks mereala ruumiliste planeeringute ja rannikuala integreeritud majandamise strateegiate piiriülese mõju samas merepiirkonnas või allpiirkonnas või nendega seotud rannikualal asuvate kolmandate riikide suveräänsete õiguste või jurisdiktsiooni alla kuuluvatele mere- ja rannikualadele ning tegelevad selle mõjuga koos asjaomaste riikide pädevate asutustega vastavalt artiklitele 12 ja 13.
3. Mereala ruumilised planeeringud ja rannikuala integreeritud majandamise strateegiad vaadatakse läbi vähemalt korra kuue aasta järel.	3. Mereala ruumilised planeeringud ja rannikuala integreeritud majandamise strateegiad vaadatakse läbi vastavalt planeeringute läbivaatamise riiklikule tsüklile ~~või vähemalt korra kuue aasta järel~~.

Motivatsioon

Rakendustsüklid peavad olema liikmesriigiti erinevad, et vähendada halduskoormust ja tagada, et direktiivi rakendatakse kooskõlas kehtivate ja väljakujunenud tavadega liikmesriikides.

Muudatusettepanek 6

Artikkel 7

Konkreetsed miinimumnõuded mereala ruumilistele planeeringutele

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
1. Artiklis 5 sätestatud eesmärkide saavutamiseks peab mereala ruumilistes planeeringutes olema vähemalt merealade kaardistus, milles on märgitud kõigi merega seotud tegevuste tegelik ja võimalik ruumiline ja ajaline jaotus.	1. Artiklis 5 sätestatud eesmärkide saavutamiseks peab mereala ruumilistes planeeringutes olema vähemalt merealade kaardistus, milles on märgitud kõigi merega seotud tegevuste tegelik ja võimalik ruumiline ja ajaline jaotus.
2. Mereala ruumiliste planeeringute koostamisel võtavad liikmesriigid arvesse vähemalt järgmist:	2. Mereala ruumiliste planeeringute koostamisel võtavad liikmesriigid arvesse tegevusi, mida nad peavad oluliseks ja mis võivad hõlmata järgmist~~vähemalt järgmist~~:
a) energiatootmise ning taastuvenergia tootmise rajatised;	a) energiatootmise ning taastuvenergia tootmise rajatised;
b) nafta- ja gaasi tootmise kohad ja infrastruktuurid;	b) nafta- ja gaasi tootmise kohad ja infrastruktuurid;
c) mereteed;	c) mereteed ja purjetamisalad;
d) veealused kaablid ja torujuhtmed;	d) veealused kaablid ja torujuhtmed;
e) kalapüügipiirkonnad;	e) kalapüügipiirkonnad;
f) kalakasvanduste alad;	f) kalakasvanduste alad;
g) looduskaitsealad.	g) looduskaitsealad.;
	h) sadamaalad (kaubandus, kalandus, vaba aeg).

Motivatsioon

Pädevatel ametiasutustel peab olema piisavalt paindlikkust, et määratleda oma merekeskkondadele kohased prioriteedid ja nende rakendamise viis.

Purjetamine on Euroopa mõnedes piirkondades väga arenenud ja seda tuleb ruumilises planeerimises arvesse võtta. Samuti tuleb kavandada sadamaalasid, mis kujutavad endast olulist väljakutset nii mereala kui ka maismaa planeerimises (teede ja raudteevõrk jne).

Muudatusettepanek 7

Artikkel 8

Konkreetsed miinimumnõuded rannikuala integreeritud majandamise strateegiale

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
1. Rannikuala integreeritud majandamise strateegias peab olema vähemalt olemasolevate, rannikualal kohaldatavate meetmete loetelu ja analüüs selle kohta, kas artiklis 5 sätestatud eesmärkide saavutamiseks on vaja võtta lisameetmeid. Neis strateegiates sätestatakse integreeritud ja valdkonnaülese poliitika rakendamine ning võetakse arvesse maismaal ja merel kohaldatavate meetmete omavahelist mõju.	~~1. Rannikuala integreeritud majandamise strateegias peab olema vähemalt olemasolevate, rannikualal kohaldatavate meetmete loetelu ja analüüs selle kohta, kas artiklis 5 sätestatud eesmärkide saavutamiseks on vaja võtta lisameetmeid. Neis strateegiates sätestatakse integreeritud ja valdkonnaülese poliitika rakendamine ning võetakse arvesse maismaal ja merel kohaldatavate meetmete omavahelist mõju.~~

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
2. Rannikuala integreeritud majandamise strateegia koostamisel võtavad liikmesriigid arvesse vähemalt järgmist:	~~2. Rannikuala integreeritud majandamise strateegia koostamisel võtavad liikmesriigid arvesse vähemalt järgmist:~~
a) konkreetsete loodusvarade kasutamine, sh energiatootmise ja taastuvenergia tootmise rajatised;	~~a) konkreetsete loodusvarade kasutamine, sh energiatootmise ja taastuvenergia tootmise rajatised;~~
b) infrastruktuuri väljaarendamine, energiarajatised, transport, sadamad, rannikurajatised ja muud struktuurid, sh roheline infrastruktuur;	~~b) infrastruktuuri väljaarendamine, energiarajatised, transport, sadamad, rannikurajatised ja muud struktuurid, sh roheline infrastruktuur;~~
c) põllumajandus ja tööstus;	~~c) põllumajandus ja tööstus;~~
d) kalapüük ja vesiviljelus;	~~d) kalapüük ja vesiviljelus;~~
e) looduskaitse, ranniku ökosüsteemide taastamine ja majandamine, ökosüsteemi teenused ja loodus, rannikumaastikud ja saared;	~~e) looduskaitse, ranniku ökosüsteemide taastamine ja majandamine, ökosüsteemi teenused ja loodus, rannikumaastikud ja saared;~~
f) kliimamuutuse leevendamine ja sellega kohanemine.	~~f) kliimamuutuse leevendamine ja sellega kohanemine.~~

Motivatsioon

Komitee leiab, et rannikuala integreeritud haldamise õiguslik reguleerimine on võrdväärne maakasutuse planeerimise reguleerimisega, mis on liikmesriikide pädevuses. Lisaks on komitee seisukohal, et olemasoleva mitteametliku haldusvahendi ametlikuks muutmisel on väike lisaväärtus.

Muudatusettepanek 8

Artikkel 14

Pädevad asutused

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
1. Liikmesriigid määravad iga asjaomase rannikuala ja merepiirkonna või allpiirkonna jaoks pädeva asutuse või asutused käesoleva direktiivi rakendamiseks, sealhulgas koostöö tagamiseks muude liikmesriikidega vastavalt artiklile 12 ja kolmandate riikidega vastavalt artiklile 13.	1. Võttes arvesse vajadust tugeva mitmetasandilise valitsemise ja valdkonnaülese lähenemisviisi järele, määravad l~~L~~iikmesriigid määravad iga asjaomase rannikuala ja merepiirkonna või allpiirkonna jaoks pädeva asutuse või asutused käesoleva direktiivi rakendamiseks, sealhulgas koostöö tagamiseks muude liikmesriikidega vastavalt artiklile 12 ja kolmandate riikidega vastavalt artiklile 13.
2. Liikmesriigid esitavad komisjonile oma määratud pädevate asutuste nimekirja koos käesoleva direktiivi I lisas loetletud teabega.	2. Liikmesriigid esitavad komisjonile oma määratud pädevate asutuste nimekirja koos käesoleva direktiivi I lisas loetletud teabega.
3. Samal ajal saadab iga liikmesriik komisjonile nimekirja oma pädevatest asutustest, kes vastutavad nende rahvusvaheliste organisatsioonide eest, milles nad on osalised ja mis on olulised käesoleva määruse rakendamise seisukohast.	3. Samal ajal saadab iga liikmesriik komisjonile nimekirja oma pädevatest asutustest, kes vastutavad nende rahvusvaheliste organisatsioonide eest, milles nad on osalised ja mis on olulised käesoleva määruse rakendamise seisukohast.
4. Liikmesriigid teatavad komisjonile kõigist muutustest, mis on tehtud lõike 1 kohaselt esitatud andmetes, kuue kuu jooksul pärast nende muudatuste jõustumist.	4. Liikmesriigid teatavad komisjonile kõigist muutustest, mis on tehtud lõike 1 kohaselt esitatud andmetes, kuue kuu jooksul pärast nende muudatuste jõustumist.

Motivatsioon

Komitee rõhutab õigusaktis, et direktiivi rakendamisel on vajalik mitmetasandilise valitsemise lähenemisviis.

Muudatusettepanek 9

Artikkel 16

Rakendusaktid

Komisjoni ettepaneku tekst	Regioonide Komitee muudatusettepanek
1. Komisjon võib rakendusaktidega võtta vastu:	1. Komisjon võib rakendusaktidega võtta vastu:
a) tegevusspetsifikatsioone artiklis 10 osutatud andmete haldamiseks, juhul kui need ei ole juba kehtestatud muude ELi õigusaktidega, nagu direktiiv 2007/2/EÜ või 2008/56/EÜ,	~~a)~~ tegevusspetsifikatsioone artiklis 10 osutatud andmete haldamiseks, juhul kui need ei ole juba kehtestatud muude ELi õigusaktidega, nagu direktiiv 2007/2/EÜ või 2008/56/EÜ,
— andmete jagamise kohta ning olemasolevate andmete haldamise ja kogumise liidestamise kohta; ning	— andmete jagamise kohta ning olemasolevate andmete haldamise ja kogumise liidestamise kohta.; ~~ning~~
b) mereala ruumiliste planeeringute ja rannikuala integreeritud majandamise strateegiate teostamiseks astutavad sammud, mis on seotud järgmisega:	~~b) mereala ruumiliste planeeringute ja rannikuala integreeritud majandamise strateegiate teostamiseks astutavad sammud, mis on seotud järgmisega:~~
— käesoleva direktiivi kohase aruandekohustuse ühtsus muude asjakohaste liidu õigusaktidega;	— ~~käesoleva direktiivi kohase aruandekohustuse ühtsus muude asjakohaste liidu õigusaktidega;~~
— järelevalve ja läbivaatamise etapid;	— ~~järelevalve ja läbivaatamise etapid;~~
— piiriülese koostöö kord;	— ~~piiriülese koostöö kord;~~
— avalik arutelu.	— ~~avalik arutelu.~~
2. Lõikes 1 osutatud rakendusaktid võetakse vastu artikli 17 lõikes 2 osutatud menetluse kohaselt.	2. Lõikes 1 osutatud rakendusaktid võetakse vastu artikli 17 lõikes 2 osutatud menetluse kohaselt.

Motivatsioon

On märkimisväärseid kahtlusi rakendusaktide kasutamise suhtes ning iseäranis planeeringute ja strateegiate teostamise tegevuslike aspektide suhtes, mis lähevad kaugemale, kui on tarvis selleks, et aidata direktiivi nõuded ellu rakendada.

Brüssel, 9. oktoober 2013

Regioonide Komitee
president
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

EUR-Lexi (http://new.eur-lex.europa.eu) kaudu pakutakse otsest ja tasuta juurdepääsu Euroopa Liidu õigusaktidele. Nimetatud veebilehel saab tutvuda *Euroopa Liidu Teatajaga* ning ka lepingute, õigusaktide, kohtupraktika ja ettevalmistatavate õigusaktidega.

Lisateavet Euroopa Liidu kohta saab veebilehelt http://europa.eu

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET